T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

ANONİM ŞİRKETLERİN TEMSİL ESASLARI VE TEMSİL YETKİSİNİN DEVRİ

YAVUZ SELİM GÜNAY

ÖZEL HUKUK ANABİLİM DALI
TİCARET HUKUKU BİLİM DALI

EYLÜL 2015

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
Gazi
1926

ANONİM ŞİRKETLERİN TEMSİL ESASLARI VE TEMSİL YETKİSİNİN DEVRİ

Yavuz Selim GÜNAY

YÜKSEK LİSANS TEZİ
ÖZEL HUKUK ANABİLİM DALI
TİCARET HUKUKU BİLİM DALI

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

EYLÜL 2015

Yavuz Selim GÜNAY tarafından hazırlanan "Anonim Şirketlerin Temsil Esasları ve Temsil Yetkisinin Devri" adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından OY BİRLİĞİ / ~~OY ÇOKLUĞU~~ ile Gazi Üniversitesi Özel Hukuk Anabilim Dalında Ticaret Hukuku Bilim Dalında YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Doç. Dr. Mustafa İsmail KAYA
Ticaret Hukuku, Gazi Üniversitesi
Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/~~onaylamıyorum~~ .....

Başkan : Doç. Dr. Mehmet ÖZDAMAR
Ticaret Hukuku, Gazi Üniversitesi
Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/~~onaylamıyorum~~ .....

Üye : Doç. Dr. Rauf KARASU
Ticaret Hukuku, Hacettepe Üniversitesi
Bu tezin, kapsam ve kalite olarak Yüksek Lisans Tezi olduğunu onaylıyorum/~~onaylamıyorum~~ .....

Tez Savunma Tarihi: 14/09/2015

Jüri tarafından kabul edilen bu tezin Yüksek Lisans Tezi olması için gerekli şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

.....
Prof. Dr. Suna BAŞAK
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ETİK BEYAN

Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Yazım Kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında;

- Tez içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,
- Tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,
- Tez çalışmasında yararlandığım eserlerin tümüne uygun atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi,
- Kullanılan verilerde herhangi bir değişiklik yapmadığımı,
- Bu tezde sunduğum çalışmanın özgün olduğunu, bildirir,

aksi bir durumda aleyhime doğabilecek tüm hak kayıplarını kabullendiğimi beyan ederim.

Yavuz Selim Günay

16 Eylül 2015

ANONİM ŞİRKETLERİN TEMSİL ESASLARI VE TEMSİL YETKİSİNİN DEVRİ

(Yüksek Lisans Tezi)

Yavuz Selim GÜNAY

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Eylül 2015

ÖZET

Gerçek ve tüzel kişilerin üçüncü kişiler nezdinde gerçekleştirecekleri işlemlerde temsil edilmesi modern ticari hayat bakımından vazgeçilemez niteliktedir. Bu durum, dış dünyada organları vasıtasıyla var olan tüzel kişiler ve anonim şirketler bakımından ise bir zorunluluk arz etmektedir. Anonim şirketler kural olarak yönetim kurulu tarafından temsil edilirler. Bu temsil bir organsal temsil olup temsilcilerin gerçekleştirdiği işlemler doğrudan anonim şirket nezdinde sonuç doğurur. Anonim şirket yönetim kurulu sahip olduğu temsil yetkisini esas sözleşmede aksi öngörülmedikçe iki yönetim kurulunun müşterek imzaları ile kullanır. Yönetim kurulu, temsil yetkisini üyelerinden birine veya birkaçına (murahhas üyeler) devredebileceği gibi bu yetkiyi yönetim kurulu üyesi olmayan üçüncü kişilere (murahhas müdürler) de devredilebilecektir. Temsil yetkisinin yönetim kurulu üyesi olmayan üçüncü kişilere devredilmesi durumunda, en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkilisi olarak kalması zorunludur. Temsil yetkisinin murahhas üyeler ve murahhas müdürlere devri dışında, ticari temsilci, ticari vekillere devredilmesi de mümkünüdür. Murahhas üyelerin ve murahhas müdürlerin sahip olduğu temsil yetkisinin, merkez ve şube işleri ile müşterek imza dışında kısıtlanması mümkün değildir. Bu kural dışında yapılmış olan yetki kısıtlamaları, ticaret siciline tescil ve ilan edilmiş olsalar dahi üçüncü kişiler bakımından sonuç doğurmayacaktır. Ayrıca, ETTK'da yer alan ultra vires ilkesi TTK ile kaldırılmıştır. Böylece, anonim şirket temsilcilerinin şirketin faaliyet konusu dışında gerçekleştirdiği işlemler de şirket açısından bağlayıcı olacaktır. 11 Eylül 2014 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6552 Sayılı İş Kanunu İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması İle Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun ile TTK'nın 371. maddesine eklenen yedinci fıkra, anonim şirketler bakımından sınırlı yetkili temsilci atanmasını ve bu temsilcinin ticaret siciline tescil edilerek ilan edilmesini mümkün kılmaktadır. Öğretide ciddi şekilde eleştirilen bu düzenlemeye göre, anonim şirketler temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyeleri ile şirkete hizmet akdi ile bağlı olanları, TTK 367'ye göre hazırlayacağı ve ticaret siciline tescil ve ilan edeceği bir iç yönerge çerçevesinde sınırlı temsilci yetkili olarak atayabilecektir. Bu düzenleme ile temsil yetkisinin sınırlandırılmasının ve bu sınırlandırmanın üçüncü kişiler bakımından sonuç doğurmasının önü açılmış olmaktadır. Bu hüküm ayrıca, yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu rejimine de istisna getirerek, sınırlı yetkili temsilciler tarafından şirkete ve üçüncü kişilere verilmiş olan her tür zarar dolayısıyla yönetim kurulu üyeleri müteselsilen sorumlu tutulmuştur.

Bilim Kodu	:	2.132
Anahtar Kelimeler	:	Anonim şirket, yönetim kurulu, temsil, temsil yetkisinin devri, sorumluluk
Sayfa Adedi	:	145
Tez Danışmanı	:	Doç. Dr. Mustafa İsmail Kaya

REPRESENTATION OF JOINT STOCK COMPANIES AND DELEGATION OF REPRESENTATIVE POWERS

(M.S. Thesis)

Yavuz Selim GÜNAY

GAZİ UNIVERSITY

GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES

September 2015

ABSTRACT

Representation of legal and real persons in the transactions to be performed in the presence of third parties is essential in terms of modern commercial life. This is an obligation for legal persons that exist through their organs in the outside world and for joint stock companies. In principle, joint stock companies are represented by the board of directors as a rule. This representation is of organ nature and transaction performed by representatives produces results directly in the eye of joint stock companies. Board of directors of the joint stock company uses the representative authority with the joint signatures of two members of the board of directors unless otherwise stipulated in articles of association. Board of directors may transfer representative authority to one or a few of the members of board of directors and this authority may also be transferred to third persons who are not members of the board of directors. In the case of transfer of representative authority to third persons who are not members of the board of directors, at least one member of the board of directors must remain authorized for representation. Representative authority can also be transferred to commercial representative or commercial agents as well as duly authorized members and directors. It is not possible to restrict the representative authority held by duly authorized members and directors except for transactions in the centre and branch office and joint signatures. Restrictions of authority imposed in breach of this rule will not produce results for third persons even if they are registered with trade registry and announced. In addition, ultra vires principle featuring in the former TCC has been repealed in TCC numbered 6102. Thus, transactions performed by representatives of joint stock companies outside the scope of activity of the company will be binding for the company. In addition, a new paragrap, paragraph 7, added to article 371 of TCC with Law on Making Amendments in Certain Laws and Decrees and on Restructuring Certain Receivables numbered 6552 that came into effect after being published in the Official Gazette on September 11, 2014 which make it possible to appoint a representative with limited authority for joint stock companies and to make announcement for this representative after being registered with Trade Registry. According to this paragraph that is severely criticized in doctrine, joint stock companies will be able to appoint members of the board of directors who are not entitled to represent and those who are bound to the company with a contract of service as representative with limited authority within the scope of an internal directive to be prepared pursuant to article 367 of TCC and to be registered with trade registry and announced. Through this new paragraph it is possible to restrict representative authority and hence this restriction may produce results for third persons. In addition, this provision brings forth an exception for liability regime of members of the board of directors and members of the board of directors are severally liable for all sorts of damage incurred to the company and third persons by a representative with limited authority.

Science Code	: 2.132
Key Words	: joint stock Corporation, board of directors, represantation, delegation of represantation power
Page Number	:145
Supervisor	: Associate Prof. Mustafa İsmail Kaya

TEŞEKKÜR

Tez çalışmamın her aşamasında yakın ilgi ve desteğini gördüğüm; çalışmalarımın yönlendirilmesi ve sonuçlandırılmasında büyük emeği geçen tez danışmanım Sayın Doç. Dr. Mustafa İsmail Kaya'ya, Lisansüstü Burs Programı çerçevesinde tarafıma sağladığı destek dolayısıyla TÜBİTAK'a, tez çalışmam sırasında ve meslek hayatımda değerli görüşlerini benimle paylaşan ve yol gösterici olan Sayın Av. Safiye Aslı Budak'a, hayatımın her döneminde en büyük destekçim olan eşim Nihal Zemheri Günay'a ve canım anneme, babama hayatım boyunca vermiş oldukları paha biçilmez destekleri için sonsuz teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

ÖZET iv

ABSTRACT v

TEŞEKKÜR vi

İÇİNDEKİLER vii

KISALTMALAR xii

GİRİŞ 1

1. BÖLÜM

TEMSİL KAVRAMI VE TÜZEL KİŞİLERİN TEMSİLİ

1.1.Türk Hukukunda Temsil Kavramı 5

1.1.1. Temsil Kavramı 5

1.1.2. Temsile İlişkin Düzenlemeler 6

1.1.3. Temsil ve Yönetim Arasındaki Farklar 6

1.2. Temsil Çeşitleri 8

1.2.1. Doğrudan Temsil-Dolaylı Temsil Ayrımı 8

1.2.2. Aktif Temsil-Pasif Temsil Ayrımı 9

1.2.3. Kanuni Temsil-Sözleşmesel (İradi) Temsil 10

1.3. Temsilin Diğer Kurumlardan Farkları 11

1.3.1. Temsil ile Vekâlet Arasındaki Farklar 11

1.3.2. Temsil ile Talimat Arasındaki Farklar 12

1.4. Tüzel Kişilerin Temsili 13

1.4.1. Medeni Hukuk Tüzel Kişilerinin Temsili 13

1.4.2. Kamu Hukuku Tüzel Kişilerinin Temsili 14

1.4.3. Ticaret Hukuku Tüzel Kişilerinin Temsili 15

Sayfa

1.4.3.1. Adi Şirketin Temsili 15
1.4.3.2. Kollektif Şirketin Temsili 16
1.4.3.3. Komandit Şirketin Temsili 17
1.4.3.4. Limited Şirketin Temsili 18

2. BÖLÜM

ANONİM ŞİRKETLERİN YÖNETİM KURULU TARAFINDAN TEMSİLİ

2.1. Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu 22
2.1.1. Yönetim Kurulu ile Anonim Şirket Arasındaki İlişkinin Hukuki Niteliği 22
2.1.2. Yönetim Kurulu ile Genel Kurul Arasındaki İlişki 24
2.1.3. Yönetim Kurulunun Kompozisyonu 25
2.1.4. Yönetim Kurulunun Organizasyonu 28
2.1.4.1. Monist Sistem (Tekli Organizasyon Modeli) 28
2.1.4.2. Dualist Sistem (İkili Organizasyon Modeli) 29
2.1.4.3. Türk Hukukunda Yönetim Kurulunun Organizasyonu 29
2.1.5. Yönetim Kurulunun İşleyişi 31
2.1.5.1. Yönetim Kurulu Üyeleri Arasında Görev Dağılımı 31
2.1.5.2. Yönetim Kuruluna Yardımcı Komite ve Komisyonlar 33
2.1.5.3. Yönetim Kurulunun Karar Alma Usulleri 34
2.2. Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisi 35
2.2.1. Yönetim Kurulu Üyelerinin Kanuni Temsil Yetkisi 36
2.2.2. Anonim Şirket Temsilcilerin Temsil Yetkisini Kullanım Şekli 38
2.2.3. Temsil Yetkisinin Tescil ve İlanı 40
2.2.4. Temsil Yetkisinin Kapsamı 41
2.2.5. Temsil Yetkisinin Sınırlandırılması 44
2.2.5.1. Kanuni Sınırlandırmalar 45

Sayfa

2.2.5.2. İradi Sınırlandırmalar 47

2.2.6. Temsile Yetkili Kişinin Yaptığı İşlemlerin Esas Sözleşmeye ve Genel Kurul Kararlarına Aykırı Olması 50

2.2.7. Temsil Yetkisinin Kötüye Kullanılması..... 51

2.3. Tek Pay Sahipli Anonim Şirketler Bakımından Temsil Düzeni..... 53

2.4. Yönetim Kurulu Dışında Temsile Yetkili Olan Organlar ve Kişiler 54

2.4.1. Kayyımın Temsile Yetkili Olması 55

2.4.2. Tasfiye Memurunun Temsile Yetkili Olması 56

3. BÖLÜM

ANONİM ŞİRKETLERDE TEMSİL YETKİSİNİN DEVRİ

3.1. Yönetim Kurulunun Devredilemeyecek Görev Ve Yetkileri 59

3.2. Temsil Yetkisininin Devrine İlişkin Esaslar..... 62

3.2.1. Temsil Yetkisinin Esas Sözleşmeye Konulacak Hükümle Devredilmesi..... 62

3.2.2. Temsil Yetkisinin Genel Kurul Kararıyla Devredilmesi 63

3.2.3. Temsil Yetkisi Tevdi Edilmiş Kişilerin Temsil Yetkisini Devretmesi 66

3.2.4. Temsil Yetkisinin Devrine İzin Veren Esas Sözleşme Hükmüne İhtiyaç Olup Olmadığı Sorunu 67

3.3. Temsil Yetkisinin Devri..... 69

3.3.1.Temsil Yetkisinin Murahhas Üye ve Murahhas Müdürlere Devri..... 69

3.3.1.1. Kavram 69

3.3.1.2. Murahhas Üye ve Murahhas Müdür Tayini 71

3.3.1.3. Murahhas Üye ve Murahhas Müdürlerin Tescil ve İlanı..... 72

3.3.1.4. Murahhas Üye ve Murahhas Müdürler ile Anonim Şirket Arasındaki Hukuki İlişki..... 74

3.3.1.5. Murahhas Üye ve Murahhas Müdürlerin Görevden Alınması 75

3.3.2. Temsil Yetkisinin Ticari Temsilci ve Ticari Vekillere Devri 76

Sayfa

3.3.2.1. Kavram 76

3.3.2.2. Ticari Temsilci ve Ticari Vekili Atanması 77

3.3.2.3. Ticari Temsilci ve Ticari Vekillerin Tescil ve İlanı 79

3.3.2.4. Ticari Temsilci ve Ticari Vekil İle Anonim Şirket Arasındaki İlişkinin Hukuki Niteliği 80

3.3.2.5. Ticari Temsilci ve Ticari Vekillerin Görevden Alınmaları 80

3.4. TBK'nın 40. Maddesi Çerçevesinde Temsilci Atanması 80

4. BÖLÜM

ANONİM ŞİRKETLERDE SINIRLI YETKİLİ TEMSİLCİ TAYİNİ

4.1. Düzenlemenin Amacı 84

4.2. Yönetim Yetkisinin Devri Temsil Yetkisinin Devrini İçerir mi? 86

4.3. TTK m. 371/7 Kapsamında Sınırlı Yetkili Temsilci Olarak Atanabilecek Kişiler.. 87

4.3.1.Temsile Yetkili Olmayan Yönetim Kurulu Üyeleri 88

4.3.2. Şirkete Hizmet Akdi ile Bağlı Olanlar 89

4.4. Sınırlı Yetkiye Sahip Temsil Yetkililerinin Nitelikleri 91

4.4.1. Ticari Vekil 92

4.4.2. Diğer Tacir Yardımcıları 93

4.5. Sınırlı Yetkili Temsilcinin Atanması 94

4.5.1. İç Yönerge Hazırlanması 94

4.5.1.1. İç Yönerge Hazırlama Yetkisi 94

4.5.1.2. İç Yönergenin Şekli 95

4.5.1.3. İç Yönergenin İçeriği 96

4.5.1.4. İç Yönergenin Tescil ve İlanı 99

Sayfa

5. BÖLÜM

ANONİM ŞİRKETLERİN TEMSİLİNDEN DOĞAN HUKUKİ SORUMLULUK

5.1. Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluk Rejimi 104

5.1.1. Kusur Sorumluluğu İlkesi 105

5.1.2. Farklılaştırılmış Teselsül İlkesi 106

5.1.3. Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğuna İlişkin Koşular 110

5.1.4. Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğu Davasında Usule İlişkin Sorunlar . 112

5.2. Temsil Yetkisinin Devrinin Sorumluluğa Etkisi 114

5.2.1. Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisinin Devrinden Doğan Sorumluluğu 114

5.2.1.1. Yönetim Kurulu Üyelerinin Murahhas Üye ve Murahhas Müdür Tayininden Doğan Sorumluluğu 114

5.2.1.2. Temsil Yetkilerinin Devredilmesi Durumunda İcrada Yetkili Olmayan Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğu 115

5.2.1.3. Murahhas Üye ve Murahhas Müdürlerin Sorumluluğu 118

5.2.2. Yönetim Kurulu Üyelerinin Sınırlı Yetkili Temsilci Tayininden Doğan Sorumluluğu 119

5.2.3. Temsile Yetkili Olanların Görevlerini Yaptıkları Esnada İşledikleri Haksız Fiiller Dolayısıyla Sorumluluğu 121

6. BÖLÜM

KARŞILAŞIRMALI HUKUKTA ANONİM ŞİRKETLERİN TEMSİLİ

6.1. Amerika Birleşik Devletlerinde (ABD) Anonim Şirketlerin Temsili 123

6.2. Avrupa Birliği Hukukunda Anonim Şirketlerin Temsili 126

6.3. Alman Hukukunda Anonim Şirketlerin Temsili 129

SONUÇ VE ÖNERİLER 133

KAYNAKLAR 137

ÖZGEÇMİŞ 145

KISALTMALAR

Bu çalışmada kullanılmış kısaltmalar, açıklamaları ile birlikte aşağıda sunulmuştur.

Kısaltmalar	Açıklamalar
a.g.e	adı geçen eser
a.g.m.	adı geçen makale
AB	Avrupa Birliği
ABD	Amerika Birleşik Devletleri
AÜHFD	Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
BATİDER	Banka ve Ticaret Hukuku Dergisi
Bkz.	bakınız
C.	cilt
DEÜHFD	Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
dn.	Dipnot
E.	Esas numarası
ETTK	6762 Sayılı Mülga Türk Ticaret Kanunu
HD	Hukuk Dairesi
HGK	Yargıtay Hukuk Genel Kurulu
HMK	Hukuk Muhakemeleri Kanunu
İÜHFM	İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası
K.	Karar numarası
m.	madde
S.	Sayı
s.	sayfa
TBK	Türk Borçlar Kanunu
TMK	Türk Medeni Kanunu
TTK	Türk Ticaret Kanunu
vd.	ve devamı

GİRİŞ

Temsil çoğu zaman ihtiyaçtan kaynaklanan ve özellikle ticari hayat içerisinde neredeyse kural haline gelen bir hukuk kavramıdır[1]. Temsil zamanın ve mekânın kişiler arasında hukuki işlem kurulmasına imkân vermediği durumlarda, işlem kurulmasını sağlayan ve böylelikle günlük ve ticari hayatı kolaylaştıran bir işleve sahiptir. Tüzel kişiler ve özellikle ticari hayatın en önemli aktörlerinden biri olan anonim şirketler bakımından ise, temsil bir zorunluluk halini ifade etmektedir. Gerçekten hak sahibi olma ve borç yüklenme ehliyeti bulunan anonim şirketler bu hak ve ehliyetlerini ancak temsilcileri aracılığıyla kullanabileceklerdir. Anonim şirketlerin kanuni temsil yetkilisi olan yönetim kurulu bu anlamda anonim şirket bakımından, temsil yetkisine sahip olması dolayısıyla, en önemli organ niteliğine bürünmektedir. Bununla birlikte, anonim şirketleri temsili TBK kapsamındaki temsilden farklı bir nitelik arz etmektedir. Yönetim kurulu tarafından temsil edilen anonim şirketler bakımından organsal temsil söz konusudur.

Sermayesi ve mal varlığı milyar liraları bulan bankaların, sigorta şirketlerinin, basın yayın kuruluşlarının ve sanayi ve hizmet kuruluşlarının anonim şirket şeklinde kurulmuş olması, anonim şirketleri hem hukuk sistemimiz hem de ekonomik yapımız bakımından merkezi bir konuma taşımaktadır. Anonim şirketlerin ekonomik sistem bakımından taşıdıkları önem, anonim şirketlerin üçüncü kişilerle yapacakları işlemlerin ve dolayısıyla şirketlerin temsilinin önemini de artırmaktadır. Anonim şirketler tarafından akdedilen sözleşmeler veya yapılan diğer işlemler nazara alındığında, anonim şirketlerin temsili konusunun önemi de ortaya çıkmaktadır.

Anonim şirketlerin temsili hususunun önemi ve bu konuda gerçekleşen bir takım değişiklikler sebebiyle çalışmamızın konusu olarak anonim şirketlerin temsil esasları ve temsil yetkisinin devri olarak seçilmiştir. Toplam altı bölümden oluşan çalışmamızda 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu esas alınmış ve ihtiyaç duyulan yerlerde 6762 sayılı Mülga Türk Ticaret Kanunu'na atıf yapmakla yetinilmiştir.

Tez çalışmamızın birinci bölümünde genel hatlarıyla temsil kurumu incelenmiştir. Her ne kadar anonim şirketlerin temsili kavramı, TBK'da geçen temsil kavramıyla özdeş değilse de bir kurum olarak temsilin, temsil türlerinin ve temsile hâkim olan esasların incelenmesi

[1] Şener, O.H. (2015). *Ticari Temsilci ve Ticari Temsil Yetkisi.* (1. Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi, 3.

anonim şirketlerin temsilinin anlaşılması bakımından önemlidir. Tez çalışmamızın birinci bölümünde ayrıca Türk hukuk sisteminde mevcut olan –anonim şirket dışındaki- tüzel kişilerin temsili –genel sistemin anlaşılması bakımından- kısaca incelenmiştir.

Tez çalışmamızın ikinci bölümünde ise anonim şirketlerin temsile yetkili organı olan yönetim kurulunun kompozisyonu, organizasyonu, karar alma usulleri gibi konular genel hatlarıyla incelenmiştir. Çalışmanın bu bölümünde ayrıca yönetim kurulunun sahip olduğu temsil yetkisinin kullanımı, sınırlandırılması ve bu konularda ortaya çıkan bir kısım sorunlar, Yargıtay kararları ışığında incelenmiştir.

Çalışmamızın üçüncü bölümünde yönetim kurulunun kanuni olarak sahip olduğu temsil yetkisinin, yönetim kurulu üyesi olan murahhas üyelere, yönetim kurulu üyesi olmayan murahhas müdürlere, ticari mümessillere, ticari vekillere ve TBK'da düzenlenmiş olan diğer temsilci türlerine devredilmesi incelenmiştir. Tezimizin bu kısmında, temsil yetkisinin devrine ilişkin olan ve uygulamada önemli sorunlar çıkaran bir kısım hususlara da temsil yetkisinin devrine ilişkin esaslar başlığı altında ayrıca değinilmiştir.

Çalışmamızın dördüncü bölümü, konunun oldukça yeni olması ve uygulama açısından büyük önem taşıması dolayısıyla çalışma bakımından son derece önemlidir. 6552 sayılı Kanun ile 2014 yılının eylül ayında TTK'nın 371. maddesine eklenen 7. fıkranın incelendiği bu bölümde, anonim şirketler bakımından sınırlı yetkili temsilci atanması ve bu temsilcinin ticaret siciline tescil ve ilanı incelenmiştir. Hakkında son derece kısıtlı kaynak bulunan ve karşılaştırmalı hukuk bağlamında da örneğine rastlanmayan bu düzenleme, bir kısım ticaret sicil müdürlüklerinin uygulamada geliştirmiş oldukları pratik dikkate alınarak incelenmiştir.

Çalışmanın beşinci bölümünde ise, anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin ve diğer temsilcilerin sahip oldukları temsil yetkisi dolayısıyla tabi oldukları sorumluluk rejimi ana hatlarıyla incelenmiştir. Dördüncü bölümde detaylı olarak incelenmiş olan sınırlı yetkili temsilci atanması dolayısıyla yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu hususu bu bölüm bakımından ayrıca önem arz etmektedir. TTK'nın sorumluluk rejiminden ayrı olarak, sınırlı yetkili temsilcilerin şirkete ve üçüncü kişilere verdikleri zararlar dolayısıyla yönetim kurulu üyeleri müteselsil sorumlu kabul edilmişlerdir.

Tez çalışmamızın son bölümünde ise anonim şirketlerin temsili husus karşılaştırmalı hukuk bakımından incelenmiştir. Bu bölümde, tamamen farklı bir hukuk sistemine sahip olması ve milyarlarca dolar sermayeli dev şirketleri yönetmesi dolayısıyla ABD hukuk sistemine, Türk hukuk uygulaması bakımından son derece önemli olan Avrupa Birliği hukuk sistemine ve Alman hukuk sistemine detaylarına girmeden kısaca değinilmiştir.

1. BÖLÜM

TEMSİL KAVRAMI VE TÜZEL KİŞİLERİN TEMSİLİ

1.1. Türk Hukukunda Temsil Kavramı

1.1.1. Temsil Kavramı

TBK'nın 40 ile 48. maddeleri arasında yer alan düzenlemelere göre temsil, bir kimsenin hüküm ve sonuçları başka bir kimsenin hukuk alanında doğmak üzere o kişinin nam ve hesabına hukuki işlem yapma yetkisi[2] olarak tanımlanmaktadır.

Temsil, özellikle günümüzün karmaşık hukuki ilişkileri ve ticari hayatın hızlı akışı karşısında son derece yaygın olarak kullanılan hukuki kurumlardan biridir. Öyle ki temsil, modern işbölümüne dayalı ticari ilişkiler bakımından temel kural niteliğine bürünmüştür[3]. Temsilin gerçek kişiler bakımından taşıdığı önem, kişilerin fiili, maddi veya hukuki sebeplerle gerçekleştirmeleri mümkün olmayan ya da herhangi bir nedenle bizzat yerine getirmek istemedikleri işlemlerin kendilerinin katılımı olmaksızın gerçekleştirilmesinin temsil sayesinde mümkün olmasıdır.

Bununla birlikte temsil, tüzel kişiler bakımından bir zorunluluğu ifade etmektedir. Temsil, tüzel kişilerin ve özellikle ticaret şirketlerinin piyasaya katılımı bakımından vazgeçilemez nitelikte bir kurumdur[4]. Üçüncü kişilerle işlem yapabilmeleri ancak organları vasıtasıyla gerçekleşebilen tüzel kişiler bakımından temsil, dış dünyada var olmalarının yegâne yoludur.

Bunun dışında, temsilin çeşitli kanun hükümleri veya mahkeme kararları neticesinde yasal bir zorunluluk olarak ortaya çıkması da söz konusu olabilmektedir. Hakkında kısıtlama kararı verilmiş olanlara vasi atanması bu duruma örnek olarak gösterilebilir[5]. Bu durumda vasi, hakkında kısıtlama kararı verilmiş olan kişi bakımından mahkeme kararı ile atanmış olan yetkili temsilci konumundadır.

---

[2] Eren, F. (2015). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler.* (17. Baskı). Ankara: Yetkin Yayınevi. 424.
[3] Şener, O.H. (2015). a.g.e. 3.
[4] Şener, O.H. (2015). a.g.e. 3.
[5] Bkz. TMK m. 432 vd.

Temsil, kişinin gerçekleştireceği bütün fiil ve işlemler bakımından değil sadece hukuki işlemler bakımından caizdir[6]. Bu sebeple, maddi fiiller bakımından örneğin ikametgâh kurmak üzere temsil yetkisi verilmesi mümkün değildir[7]. Ancak sadece sözleşmeler değil tek taraflı hukuki işlemler, hukuki işlem benzeri fiiller ve yenilik doğuran haklar bakımından da temsil yetkisi verilmesi mümkündür[8].

1.1.2. Temsile İlişkin Düzenlemeler

Türk hukukunda temsile ilişkin temel düzenlemeler TBK'nın 40-48 maddeleri arasında yer almaktadır. TBK'nın 40 ile 45. maddeleri arasında yer alan hükümler yetkili temsili, 45 ile 48. maddeleri arasında yer alan hükümler ise yetkisiz temsili düzenlemektedir. Temsile ilişkin olarak TBK'da mevcut olan temel nitelikteki bu hükümler haricinde çeşitli kanunlarda temsile ilişkin özel nitelikte hükümler bulunmaktadır. TBK'nın 547 vd. maddelerinde ticari temsilci, 551. maddesinde ise ticari vekil düzenlenmiştir. Derneklerin ve vakıfların temsiline ilişkin hükümler TMK'da, ticaret şirketlerinin temsiline ilişkin özel hükümler TTK'da düzenlenmiştir. Kamu tüzel kişileri bakımından ise her bir kamu tüzel kişisinin ilgili mevzuatında temsile ilişkin hükümler yer almaktadır.

Temsile ilişkin kanuni düzenlemelerin dışında, tüzel kişiler bakımından temsile ilişkin ve uygulanması zorunlu olan bir kısım düzenlemeler söz konusu olabilmektedir. Bu bakımdan doğru ve eksiksiz bir hukuki sonuca varabilmek için söz konusu belgeler ve getirmiş olduğu düzenlemeler dikkate alınmalıdır. Örneğin anonim şirketlere ilişkin temsil hususu irdelenirken, anonim şirketin esas sözleşmesi ve temsil ilzama ilişkin yönetim kurulu/genel kurul kararları da dikkate alınmalıdır. Aksi durum, yanlış ve eksik sonuçlara ulaşılmasına sebebiyet verecektir.

1.1.3. Temsil ve Yönetim Arasındaki Farklar

Temsil ile yönetim arasındaki farklar bakımından değerlendirme tüzel kişiler ve özellikle tezimizin konusunu oluşturan anonim şirketler dikkate alınarak yapılmıştır. Temsil ve yönetim kavramları günlük dilde birbirlerinin yerine kullanılmalarına rağmen, özellikle

[6] Bkz. TBK m. 40 vd.
[7] Eren, F. (2015). a.g.e. 425.
[8] Eren, F. (2015). a.g.e. 425.

anonim şirketler bakımından birbirinden son derece farklı iki hukuki kurumu ifade etmektedir.

Tüzel kişilerin haklara ve borçlara sahip olabilmeleri ancak yetkili organları/temsilcileri tarafından gerçekleştirilecek işlemlerle mümkün olacaktır. Dolayısıyla temsil, şirketin dış ilişkileri ile ilgili bir kurum olarak karşımıza çıkmaktadır. Yönetim ise tüzel kişinin idare edilmesi, yani tüzel kişinin iç ilişkisine ilişkin bir kurum niteliğindedir. Tekinalp, yönetim ve temsilin farklı hukuki nitelikte ve farklı ilişkilere ait kavramlar olduğunu, yönetimin bir işlev, temsilin ise bir yetki olduğunu ifade etmektedir[9]. Akdağ-Güney ise temsil ve yönetim kavramlarının, doğuşları, sona ermeleri ve kapsamları itibariyle birbirilerinden farklı kavramlar olduğunu belirtmiştir[10].

Anonim şirket ve gerçek bir kişi arasında kurulacak bir analojide, gerçek kişinin bir konu hakkında düşünüp karar alması yönetimi[11], bu karar doğrultusunda üçüncü kişilerle işlem yapması temsili ifade edecektir. Bu çerçevede, anonim şirketler yöneticileri vasıtasıyla karar alır ve bu kararları temsilcileri vasıtasıyla uygular.

Tüzel kişiler bakımından yönetim ve temsil yetkisinin aynı organa ve hatta aynı kişilere ait olması mümkündür. Nitekim TTK'daki düzenlemeler uyarınca yönetim kurulu kural olarak anonim şirketin hem yönetim hem de temsil organıdır. Bununla birlikte, belirli maddi şartların sağlanması kaydıyla, yönetim kurulu temsil ve/veya yönetim yetkisini üçüncü kişilere devredebilecektir. Böylece, temsil ve yönetim yetkilerinin farklı kişiler tarafından kullanılması da mümkün olacaktır.

TTK ile anonim şirketler hukukuna getirilen yeniliklerden bir tanesi yönetim ve temsil kavramlarının işlevleri de nazara alınmak suretiyle birbirinden ayrılması olmuştur. ETTK döneminde aynı maddede ve bir arada düzenlenmiş olan bu iki kurum, TTK ile birlikte net bir şekilde birbirinden ayrılmıştır. Bu çerçevede, anonim şirketler bakımından temsil ve yönetim yetkilerinin birbirinden farklı kişilere devredilmesi mümkün olduğu gibi bu yetkilerden birinin devredilerek diğerinin devredilmemesi de mümkün olabilecektir.

---

[9]Tekinalp, Ü. (2011). *Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar Hukuku ile Tek Kişi Ortaklığının Esasları*. (2. Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık, 123.

[10] Akdağ-Güney, N. (2012). *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Anonim Şirket Yönetim Kurulu*. (1. Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık, 56.

[11] Poroy, R., Tekinalp, Ü., Çamoğlu, E. (2014). *Ortaklıklar Hukuku I*. (13. Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık, 159.

Sonuç olarak, günlük kullanımda iç içe geçmiş olan temsil ve yönetim, birbirinden oldukça farklı nitelikte olan kavramlardır. Bu kapsamda, tüzel kişilerin özellikle anonim şirketlerin yönetimi ile temsili farklı kişiler tarafından yürütülebilmekte ve farklı kurallara tabi olmaktadır. Bunun yanı sıra, anonim şirketler bakımından yönetim yetkileri ile temsil yetkilerinin kullanılması dolayısıyla da farklı nitelikte kararlar ortaya çıkmakta ve bu iki yetki kapsamındaki sorumluluk rejimleri farklılaşabilmektedir. Anonim şirketlerin temsili ve yönetim arasındaki önemli teorik ve pratik farklar bu tezin ilerleyen kısımlarında daha detaylı inceleneceği için burada sadece kavramsal olarak ele alınmıştır. Bununla birlikte, tez kapsamında temsile yapılan atıflar, sadece temsili kapsamaktadır.

1.2. Temsil Çeşitleri

Her ne kadar tezimizin doğrudan konusunu oluşturmasa da anonim şirketlerin temsiline ve temsilcilerin bu kapsamda yürütmüş oldukları faaliyetlerden doğan sorumluluklarına ilişkin esasların tam anlamıyla anlaşılabilmesi için temsil türlerinden kısaca bahsetmek gerekmektedir.

1.2.1. Doğrudan Temsil-Dolaylı Temsil Ayrımı

Temsil kurumunun en olağan görünümünü doğrudan temsil teşkil etmektedir. Doğrudan temsil, bir kişinin sahip olduğu temsil yetkisine dayanarak başka bir kişinin ad ve hesabına işlem yapmasıdır[12]. Doğrudan temsil, ayrıca ‘vasıtasız temsil’ veya ‘doğrudan doğruya temsil’ olarak da isimlendirilmektedir. Doğrudan temsilin hukuki önemi, temsilcinin yapmış olduğu hukuki işlemin etki ve sonuçlarının herhangi bir ek işleme gerek kalmaksızın ‘doğrudan’ temsil olunan üzerinde doğmasıdır.

Dolaylı temsil ise doğrudan temsile göre istisnai bir hali ifade etmektedir. Dolaylı temsil ilişkisinde temsilci hukuki işlemi kendi adına fakat temsil olunan hesabına yapmaktadır. Dolaylı temsilde temsilci, üçüncü kişiyle temsil olunandan bahsetmeksizin işlem yapmakta ve akabinde bu işlemden doğan hak ve borçları temsil olunana devretmektedir. Bu açıdan

[12] Eren, a.g.e. (2015). 427.

dolaylı temsil, temsilin istisnai halini teşkil etmekte ve vasıtalı temsil[13] olarak da adlandırılmaktadır.

Doğrudan temsil- dolaylı temsil ayrımının tüzel kişilerin temsili bakımından herhangi bir önemi olmadığını ifade etmek gerekmektedir. Gerçekten de tüzel kişilerin iradelerini organları aracılığıyla açıklayacağını ifade eden TMK m. 50 karşısında tüzel kişi organlarının genel hükümlerde düzenlenmiş olan temsilci niteliğinde olduğunu söylemek mümkün olmayacaktır. Buradan hareketle, TMK'nın tüzel kişi organının fiilini bir temsilcinin fiili olarak kabul etmediğini söylemek mümkündür. Dolayısıyla, üçüncü kişilere özellikle temsil yetkisi verilmedikçe, tüzel kişilerin organları aracılığıyla hukuki işlemlerde bulunması borçlar hukuku anlamında bir temsil olarak nitelendirilemeyecektir. TMK'da yer alan düzenlemeye paralel olarak, anonim şirket yönetim kurulunun yerine getirmiş olduğu temsil faaliyetleri, şirketin bizzat kendisi tarafından doğrudan faaliyette bulunması anlamına gelmektedir.

1.2.2. Aktif Temsil-Pasif Temsil Ayrımı

Temsil türleri bakımından söz konusu olan bir diğer ayrım aktif temsil ve pasif temsil ayrımıdır. Bu iki temsil türü arasındaki fark, temsil hususunun temsilci tarafından veya temsilciye karşı kullanılmasında ortaya çıkmaktadır. Yani aktif temsil ile pasif temsil arasındaki temel fark, temsilcinin hareket noktasından kaynaklanmaktadır.

Temsil olunan adına irade beyanında bulunma ve işlem yapma yetkisi aktif temsil yetkisini teşkil eder[14]. Bununla birlikte temsil yetkisinin, temsil olunan adına irade beyanında bulunma/hukuki işlem yapma yetkisini kapsamaması da mümkündür. Bu kapsamda, temsil yetkisinin temsil olunana yapılacak irade beyanlarına muhatap olma yetkisi hakkında olması halinde pasif temsil yetkisinin varlığından söz edilecektir. Öğretide genel kabul gören görüş, aksi düzenlenmedikçe aktif temsil yetkisinin pasif temsil yetkisini kapsadığı şeklindedir[15]. TBK, sadece aktif temsili düzenlemiş, pasif temsile ilişkin herhangi bir düzenlemeye yer vermemiştir. Bununla birlikte, tüzel kişilerin temsil yetkililerinin haiz olduğu pasif temsil yetkisi Tebligat Kanunu'nda düzenlenmiştir. Tebligat Kanunu'nun 12.

[13] Oğuzman, K., Öz, T. (2006). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler.* (5. Baskı). İstanbul: Filiz Kitabevi, 165.
[14] Oğuzman, K., Öz, T. (2006). a.g.e. 180.
[15] Eren, F., (2015). a.g.e. 430.

maddesine göre, tüzel kişilerin temsilcilerinin birden fazla olması durumunda temsilcilerden birine yapılmış olan tebligat hepsine yapılmış gibi geçerli olacaktır.

1.2.3. Kanuni Temsil-Sözleşmesel (İradi) Temsil

Temsil türleri bakımından değineceğimiz son ayrım ise kanuni temsil ve sözleşmesel temsil ayrımıdır. Bu iki temsil çeşidi arasındaki temel fark, temsil yetkisinin dayanağı olan hukuk kaynağından doğmaktadır. İradi temsil, doğrudan temsil yetkisini tevdi edenin kendi iradesinden kaynaklanmaktadır. İradi temsilin kaynağı, bir sözleşme olabileceği gibi tek taraflı bir irade beyanı veya herhangi bir hukuki işlem de olabilecektir[16]. TBK m. 40-48 arasında düzenlenmiş olan temsil, iradi temsildir. Bu anlamda, kanuni temsilin iradi temsil karşısında istisna teşkil ettiğinden bahsetmek yanlış olmayacaktır.

Kanuni temsil ise, temsil olunanın iradesinden değil bir kanun hükmünden kaynaklanmaktadır. Kanuni temsil ilişkisi bazı hallerde kanuni düzenlemenin bir sonucu olarak kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Bu anlamdaki temsil ilişkisi için verilebilecek en doğru örnek TMK m. 342'de düzenlenmiş olan velayet ilişkisidir. Velayet, çocuğun doğması ile TMK m. 342 gereği kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Bazı durumlarda ise, kanuni temsil ilişkisi bir makamın kararı veya işlemi ile söz konusu olabilmektedir. Bu durumda da kanuni temsil ilişkisinin kaynağı doğrudan bir kanun hükmü olmakla beraber, temsil ilişkisinin ortaya çıkışı kendiliğinden değil bir makamın kararı neticesinde olmaktadır. TMK m. 403 vd. düzenlenmiş olan vesayet bu duruma örnek olarak gösterilebilecektir. Gerçekten de vesayet ilişkisinin kanuni dayanağı TMK'nın 403. maddesi olmasına rağmen, bu yönde tesis edilmiş bir mahkeme kararı olmaksızın bu ilişkinin ortaya çıkabilmesi mümkün olmayacaktır. Bazı durumlarda ise kanuni temsil ilişkisinin dayanağı yine bir kanun hükmü olmakla birlikte, temsil ilişkisinin kurulabilmesi için temsilcinin bir kişi tarafından tayin edilmesi zorunludur. TMK m. 550 kanuni temsilin bu türünün en önemli örneğidir. TMK m. 550'de düzenlenmiş olan miras bırakan ile vasiyeti yerine getirme görevlisi arasındaki temsil ilişkisinin kurulabilmesi, vasiyeti yerine getirme görevlisinin miras bırakan tarafından tayin edilmiş olması halinde mümkün olabilecektir.

[16] Tekinay, S., Akman, S., Burcuoğlu, H., Altop, A. (1993). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. (7. Baskı). İstanbul: Filiz Kitapevi, 168.

Kanuni ve sözleşmesel (iradi) temsil ayrımı anonim şirketler bakımından ele alınacak olursa, anonim şirketlerin temsilinin bu ayrım bağlamında kanuni veya iradi temsil olarak nitelendirilemeyeceği görülecektir. Anonim şirketlerin temsilinin bir organ temsili olması dolayısıyla bu ayrıma tabi tutulması mümkün değildir.

1.3. Temsilin Diğer Kurumlardan Farkları

Temsil yetkisi, Türk uygulamasında çoğu zaman bir kısım hukuki kavramlarla karıştırılmakta hatta bu kavramlar yerine kullanılmaktadır. Bu kavramların başlıcaları vekâletname ve talimattır. Doğrudan tezimizin konusunu oluşturmamasına rağmen bu farkların ortaya konulması anonim şirketlerin temsilinin anlaşılması bakımından da kolaylık sağlayacaktır.

1.3.1. Temsil ile Vekâlet Arasındaki Farklar

Temsil, özellikle uygulamada, çoğu zaman vekâlet ile karıştırılmakta ve bu kavramlar birbirinin ikamesi olarak kullanılmaktadır. Uygulamada genellikle temsil ilişkisi ile vekâlet ilişkisinin bir arada bulunduğu görülür. Bununla beraber, temsil yetkisi ile vekâlet sözleşmesinin bir arada bulunması bir zorunluluk değildir. Vekâlet sözleşmesi kurulmadan temsil yetkisinin verilmesi veya temsil yetkisi verilmeden vekâlet ilişkisi kurulması her zaman mümkündür.

TBK m. 502 vekâlet sözleşmesini, vekilin vekâlet verenin bir işini görmeyi veya işlemini yapmayı üstlendiği sözleşme olarak tanımlanmaktadır. Doktrinde genel kabul gören tanıma göre ise vekâlet, vekilin vekâlet verenin yararına ve iradesi uygun olarak bir iş görme borcu üstlenmesidir[17].

Vekâlet sözleşmesi ile temsil ilişkisi arasında oldukça önemli farklar bulunmaktadır. Öncelikle, temsil dış ilişkiye yani üçüncü şahıslarla girilecek ilişkiye yönelik iken, vekâlet iç ilişkiye yöneliktir[18]. Temsil yetkisinin bir vekâlet sözleşmesi ile verilmesi de mümkündür ancak bu durumda dahi temsil yetkisi etkisini sadece dış ilişkide gösterecektir.

[17] Aral, F. (2012). *Borçlar Hukuku Özel Hükümler*. (9. Baskı). Ankara: Yetkin Yayınları, 387.;Yavuz, C. (2012). Borçlar Hukuku Özel Hükümler. (10. Baskı). İstanbul: Beta Yayınları. 521.
[18] Aral, F. (2012). a.g.e. 394.

Vekâlet bir hukuki yükümlülük doğurmakta iken temsil bir hak bahşetmektedir[19], vekâlet illi bir işlem iken temsil yetkisi hukuki sebepten bağımsızdır[20]. Temsil ile vekâlet arasındaki bir diğer önemli fark ise bu kavramların hukuki niteliklerinden kaynaklanmaktadır. Temsil, tek taraflı bir hukuki işlem iken vekâlet eksik iki tarafa borç yükleyen bir sözleşmedir[21].

Bütün bu hususlar temsil ile vekâletin hukuki nitelikleri, işlevleri ve amaçları bakımından birbirinden oldukça farklı olan hukuki kurumlar olduğunu göstermektedir.

1.3.2. Temsil ile Talimat Arasındaki Farklar

Uygulamada temsil ile oldukça sık karıştırılan diğer kavram ise talimattır. Talimat, temsil yetkisinin kullanma şeklini ve nasıl kullanılacağını göstermek üzere, temsil olunan tarafından temsilciye verilen direktifleri ifade etmektedir[22]. Bu anlamda, temsil yetkisi ile talimat birbirleri ile yakından ilgili kavramlar olmasına rağmen birbirlerine ikame olarak kullanılacak kavramlar değildir. Talimat, temsil yetkisinin kullanım şeklini belirlediği için temsil yetkisi olmadan talimatın mevcut olması mümkün değildir. Bu doğrultuda talimat, temsil olunan ile temsilci arasındaki iç ilişkiyi ilgilendirmekteyken, temsil yetkisi üçüncü kişilerle kurulacak ilişkiler bakımından yani dış ilişki bakımından önem arz etmektedir.

Ayrıca, temsilcinin üçüncü kişiler ile yaptığı işlemlerde temsil yetkisinin sınırlarına uyulması koşuluyla talimata uygun hareket etmemesi üçüncü kişilerle yapılan işlemler bakımından herhangi bir önem arz etmez. Verilen talimata uymayan temsilci, sadece temsil olunana karşı tazminat sorumluluğu altına girecektir.

Talimatın herhangi bir hukuki işlemden doğması mümkündür. Talimat, kendisine temsil yetkisi tevdi edilen kişiye tek tarafı bir bildirim olarak verilebileceği gibi bir sözleşme ile de verilebilecektir. Hatta anonim şirketler bakımından, anonim şirketin esas sözleşmesinde talimat niteliğinde olan hükümlerin yer alması da söz konusu olabilecektir. Örneğin, esas sözleşmede yer alan işletme konusu, anonim şirket temsilcilerinin temsil yetkisini sınırlamamakla beraber, onlara verilmiş olan bir talimat niteliğini taşımaktadır.

---

[19] Aral, F. (2012). a.g.e. 394.
[20] Aral, F. (2012). a.g.e. 394.
[21] Aral, F. (2012). a.g.e. 394.
[22] Eren, a.g.e. (2015). 445.

1.4. Tüzel Kişilerin Temsili

Türk hukukunda geçerli olan tüzel kişi türlerinin temsiline ilişkin genel kuralların bilinmesi, konunun anlaşılması bakımından önem taşımaktadır. Konunun sınırlandırılması bakımından tüzel kişileri, medeni hukuk tüzel kişileri, kamu hukuku tüzel kişileri ve ticaret hukuku tüzel kişileri olmak üzere üçe ayırmanın daha uygun olacağı kanaatindeyiz.

1.4.1. Medeni Hukuk Tüzel Kişilerinin Temsili

Medeni hukuk tüzel kişileri başlığı altında dernekler ve vakıflar incelenecektir. Medeni hukuk tüzel kişilerine ilişkin genel hükümler, TMK'nın 47 ila 117. maddeleri arasında düzenlenmiştir. Derneklere ilişkin hükümler Dernekler Kanunu'nda, vakıflara ilişkin hükümler ise Vakıflar Kanunu'nda yer almaktadır.

Dernekler, gerçek veya tüzel en az yedi kişinin kazanç paylaşma dışında belirli ve ortak bir amacı gerçekleştirmek üzere, bilgi ve çalışmalarını sürekli olarak birleştirmek suretiyle oluşturdukları, tüzel kişiliğe sahip kişi toplulukları olarak tanımlanmaktadır[23]. Derneklerin temsili ve yönetimi, dernek yönetim kurulu tarafından yerine getirilir[24]. Bu anlamda, dernekler bakımından sürekli nitelikte olan bir organın, yönetim kurulu, temsil yetkisini haiz olduğu görülmektedir.

Derneklerin, yönetim kurulu aracılığıyla hak sahibi olmaları, borç ve yükümlülük altına girmeleri mümkündür. Dernek yönetim kurulu, dernek tüzüğünde düzenlenen kurallara aykırı olmaması koşuluyla, haiz olduğu temsil yetkisini üyelerinden herhangi birine veya dernek üyesi olmayan üçüncü bir kişiye devredebilecektir[25].

Vakıf ise, bir gerçek veya tüzel kişinin, belirli ve sürekli bir amaca hizmet etmek üzere bağımsız bir kişilik yaratma ve yaratılan bu kişiliğe mal kazandırma isteğini yasada belirtilen kalıplarla özel bir sicile tescille oluşan bir tüzel kişidir[26]. Kanuni olarak vakıf,

[23] Bkz. TMK m. 56.
[24] Bkz. TMK m. 85.
[25] Bkz. TMK m. 85.
[26] Serozan, R. (2011). *Medeni Hukuk-Genel Bölüm/Kişiler Hukuku.* (Birinci Bası). İstanbul: Vedat Kitapçılık, 453.

yeterli mal ve hakların belirli ve sürekli bir amaca özgülemeleriyle oluşan tüzel kişiliğe sahip mal toplulukları olarak tanımlanmaktadır[27].

Yönetim organı, diğer tüzelkişilerden farklı olarak vakıfların zorunlu olan tek organıdır, bununla birlikte vakfedenin başka organlar öngörmesi de mümkündür[28]. Vakıf yönetim organı tek kişiden oluşabileceği gibi, birden fazla kişiden de oluşabilecektir[29]. Vakıf yönetim organının tek kişiden oluşması durumunda bu kişiye yönetici veya mütevelli, birden fazla kişiden oluşması durumunda ise bu kurula yönetim kurulu veya mütevelli heyeti ismi verilmektedir[30]. Vakıf yönetim kurulunun, kaç kişiden oluşacağı tamamen vakfedenin tasarrufundadır. Vakıf yönetim organının başlıca görevi, vâkıfın içeride yönetilmesi ve dışarıda temsilidir[31]. Ayrıca, vakıf senedine uygun olması koşuluyla, vakıf yönetim organının sahip olduğu temsil yetkisini üçüncü kişilere devretmesi mümkündür.

1.4.2. Kamu Hukuku Tüzel Kişilerinin Temsili

Kamu hukuku tüzel kişisinin anayasada ya da kanunlarda yapılmış bir tanımı bulunmamaktadır. İdare hukuku öğretisinde, kamu hukuku tüzel kişileri, *idareye özgü bir kuruluş (teşkilat) yapısına sahip olan ve bundan ötürü kuruluşları idare hukukunca düzenlenen tüzel kişiler* olarak tanımlanmaktadır[32]. Kamu hukuku tüzel kişileri, kamu hukukuna ilişkin düzenlemelere tabi olacaktır[33]. En büyük örneğini devletin teşkil ettiği kamu hukuku tüzel kişileri idare hukukunda; iktisadi kamu kuruluşları, kamu idareleri, bağımsız idari otoriteler gibi birçok ayrıma tabi tutulmaktadır.

Kamu tüzel kişileri, kanunla kurulan ve faaliyetlerini kanun ve idari mevzuat çerçevesinde yerine getiren tüzel kişi türüdür. Bu bakımdan, kamu tüzel kişilerinin üçüncü kişilere karşı temsiline ilişkin düzenlemeler, ilgili kanunlarda/idari düzenlemelerde yer almaktadır. Kamu tüzel kişilerinin temsili bakımından, bütün kamu tüzel kişilerine uygulanacak bir sistematiğin varlığından bahsetmek imkânsızdır. Her bir kamu tüzel kişisi, kendi kuruluş

---

[27] Bkz. TMK m. 101.
[28] Bkz. TMK m. 109.
[29] Özsunay, E. (1978). *Medeni Hukukumuzda Tüzel Kişiler*. (4. Baskı). İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları. 432.
[30] Özsunay, E. (1978). a.g.e. 433.
[31] Akipek, J., Akıntürk, T. (2007). *Türk Medeni Hukuku Başlangıç Hükümleri-Kişiler Hukuku*, (Altıncı Baskı). İstanbul: Beta Yayınları, 683.
[32] Balta, T. B. (1970). *İdare Hukuku I, Genel Konular*. (1. Baskı). Ankara: AÜSBF Yayınları, 201.
[33] Özsunay, E. (1976). *a.g.e.* 33; aynı konuda Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 19 Mart 1964 tarih, 1964/23 E. ve 1968/28 K. sayılı kararı. Web: www.kazancı.com adresinden 12 Şubat 2015 tarihinde alınmıştır.

kanununda yer alan hükümler çerçevesinde temsil edilecektir. Örneğin, Sermaye Piyasası Kurulu, Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurulu'nda temsil yetkisi kurum ya da kurul başkanındadır. İlgili idari şartların sağlanması şartıyla bu temsil yetkisinin üçüncü kişilere/kurum çalışanlarına devri de mümkündür.

1.4.3. Ticaret Hukuku Tüzel Kişilerinin Temsili

Ticaret hukuku tüzel kişileri başlığı altında incelenecek olan tüzel kişi türleri, adi şirket, kolektif şirket, komandit şirket ve limitet şirkettir. Anonim şirketin temsiline ilişkin hususlar sonraki başlıklar altında detaylı olarak inceleneceği için anonim şirketin temsili bu başlık altında incelenmeyecektir.

1.4.3.1. Adi Şirketin Temsili

Adi şirket, bir ticaret hukuku tüzel kişisi olmamasına rağmen, ticari hayatta oldukça yaygın olması ve temel şirket olarak nitelendirilmesi[34] dolayısıyla son derece önemlidir.

Adi şirket, tüzel kişiliği haiz olmaması dolayısıyla üçüncü kişilere karşı ortaklar tarafından temsil edilir[35]. Tüzel kişiliğe sahip olmayan adi şirketin temsile yetkili bir organı da bulunmamaktadır. Bu sebeple, organsal temsil adi şirketler bakımından geçerli değildir.

Adi şirketlerin temsilcileri, ortaklık sözleşmesinde veya ortakların alacağı bir ortaklar kurulu kararıyla tayin edilir[36]. Şayet, adi şirketin temsili bakımından bir atama yapılmamışsa, bütün ortakların üçüncü kişilere karşı temsil yetkisine sahip olduğu kabul edilir[37]. Üçüncü kişilerle işlem yapan ortak, bu işlemi kendi adına yaparsa doğrudan kendisi borçlu veya alacaklı olur. Bu sebeple, üçüncü kişilerle işlem yapan ortağın bu işlemi adi şirket adına yaptığının belli olması gerekmektedir. Bu durumda, adi şirket bakımından doğrudan temsil hükümleri geçerli olacaktır. TBK m. 637/3 ile getirilmiş olan karineye göre, kendisine yönetim hakkı tanınmış olan ortağın adi şirketi yani tüm ortakları temsil yetkisinin mevcut olduğu kabul edilir[38]. Ayrıca, adi şirketin yani adi şirket

---

[34] Karahan, S. (Editör). (2015). *Şirketler Hukuku.* (2. Baskı). Konya: Mimoza Yayınları, 31.
[35] Bkz. TBK m. 625.
[36] Karahan, S. (Editör). (2015). a.g.e. 66-67.;Domaniç, H. (1988). *Şirketler Hukuku I, Adi- Kollektif ve Komandit Şirketler.* 92.*;* Ansay, T. (1967). *Adi Şirket, Dernek ve Ticaret Şirketleri.* Ankara, 113.
[37] Bkz. TBK m. 625/1 ve 637/2.
[38] Poroy, R., Tekinalp, Ü., Çamoğlu, E. (2014). a.g.e. 69.

ortaklarının ortak olmayan üçüncü kişilere de temsil yetkisini devredebileceğini belirtmek gerekmektedir.

Adi şirketlerin, tüzel kişiliği haiz olmamaları sebebiyle, davaya taraf olma ehliyetleri bulunmamaktadır[39]. Adi şirket tarafından açılacak dava veya başlatılacak takip, ortakların tamamı tarafından birlikte açılmalı veya başlatılmalıdır, aynı şekilde adi şirkete karşı açılacak dava da ortakların tamamına karşı açılmalıdır[40].

1.4.3.2. Kollektif Şirketin Temsili

Kollektif şirket, ticari bir işletmeyi bir ticaret unvanı altında işletmek amacıyla gerçek kişiler arasında kurulan ve ortaklarından hiçbirisinin sorumluluğu şirket alacaklarına karşı sınırlandırılmamış olan şirket olarak tanımlanmaktadır[41].

Kollektif şirketler tüzel kişiliği haiz olmaları dolayısıyla hak ve fiil ehliyetine sahiptir. Kollektif şirketler, fiil ehliyetlerini organ niteliğini haiz temsilcileri vasıtasıyla kullanır[42]. Kollektif şirketin temsilinde sözleşme serbestisi geçerlidir[43], yani şirket ortakları temsil yetkisini kime bırakacaklarını sözleşme ile belirleyebilirler[44]. Bu anlamda temsil yetkisi ortaklardan birine veya bir kaçına veya tümüne bırakabileceği gibi, ticari mümessil veya ticari vekil sıfatıyla üçüncü kişilere de bırakılabilecektir[45].

Bunun dışında, temsil yetkisinin sınırlandırılması da kollektif şirketler bakımından önem arz eder. Kollektif şirket temsil yetkisinin ortaklık sözleşmesi ile veya ortaklar kararıyla sınırlandırılması mümkün değildir[46]. Kolektif şirketler bakımından temsil yetkisi, anonim şirketlere paralel olarak sadece şube ve birlikte temsil hususları bakımından

---

[39] Kuru, B., Arslan, R., Yılmaz, E. (2012). *Medeni Usul Hukuku.* (23. Baskı). Ankara: Yetkin Yayınları, 217.
[40] Kuru, B., Arslan, R., Yılmaz, E. (2012). a.g.e. 217-218.
[41] Bkz. TTK m. 211.
[42] Karahan, S. (Editör). (2015). a.g.e. 277. ; Pulaşlı, H. (2012). *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Yeni Şirketler Hukuku Genel Esaslar.* (Birinci Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi, 267. ; Poroy, R., Tekinalp, Ü., Çamoğlu, E. (2014). a.g.e. 215.
[43] Bkz. TTK m. 217.
[44] Poroy, R., Tekinalp, Ü., Çamoğlu, E. (2014). a.g.e. 215.
[45] Bkz. TTK m. 304.
[46] Poroy, R., Tekinalp, Ü., Çamoğlu, E. (2014). a.g.e. 217.; Karahan, S. (Editör). (2015). a.g.e. 279.

sınırlandırılabilecektir. Bunun dışındaki sınırlandırmalar, tescil ve ilan edilmiş olsa dahi üçüncü kişiler bakımından sonuç doğurmayacaktır[47].

1.4.3.3. Komandit Şirketin Temsili

Komandit şirket, ticari bir işletmeyi bir ticaret unvanı altında işletmek amacıyla kurulan, şirket alacaklılarına karşı ortaklardan bir veya bir kaçının sorumluluğu sınırlandırılmamış ve diğer ortak veya ortakların sorumluluğu belirli bir sermaye ile sınırlandırılmış olan şirket olarak tanımlanmaktadır[48].

Komandit şirketler haiz oldukları hukuki nitelikler itibariyle adi komandit şirket ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirket olarak ikiye ayrılmaktadır. Adi komandit şirket şahıs şirketi özelliği göstermekte iken sermayesi paylara bölünmüş komandit şirket sermaye şirketi niteliğindedir[49]. Komandit şirketlerde, komandite ortak ve komanditer ortak olmak üzere iki farklı ortak türü bulunmaktadır. Komandite ortak, şirket borçlarından dolayı üçüncü kişilere karşı tüm mal varlığı ile sorumlu olan ortaktır, komanditer ortak ise sadece şirkete koymayı taahhüt ettiği sermaye ile sorumlu olan ortağı ifade etmektedir[50].

Komandit şirketlerde, şirketi temsile yetkili olan ortak kural olarak komandite ortaktır[51]. Komanditer ortaklar, şirket ortağı sıfatıyla şirketi temsile yetkili olamaz. Bu hüküm, emredici nitelikte olup aksinin kararlaştırılması mümkün değildir[52].

Şirket sözleşmesinde aksi yönde hüküm bulunmaması halinde komandite ortak şirketi tek başına temsile yetkilidir. Şirket sözleşmesinde aksi yönde hüküm bulunmaması kaydıyla, komanditer ortağın üçüncü kişi olarak yani ticari mümessil veya ticari vekil olarak atanması mümkündür[53].

---

[47] Poroy, R., Tekinalp, Ü., Çamoğlu, E. (2014). a.g.e. 217.; Karahan, S. (Editör). (2015). a.g.e. 279.
[48] Bkz. TTK m. 304.
[49] Poroy, R., Tekinalp, Ü., Çamoğlu, E. (2014). a.g.e. 255.; Pulaşlı, H. (2012). a.g.e. 283.; Karahan, S. (Editör). (2015). a.g.e. 314.
[50] Bkz. TTK m. 304/II.
[51] Bkz. TTK m. 318.
[52] Karahan, S. (Editör). (2015). a.g.e. 325.; Poroy, R., Tekinalp, Ü., Çamoğlu, E. (2014). a.g.e. 266.
[53] Pulaşlı, H. (2012). a.g.e.. 289.; Karahan, S. (Editör). (2015). a.g.e. 325.; Poroy, R., Tekinalp, Ü., Çamoğlu, E. (2014). a.g.e. 266.

1.4.3.4. Limited Şirketin Temsili

Limited şirketler sermayesi belirli ve paylara bölünmüş olan bir sermaye şirketi türüdür[54]. Limited şirket, sınırlı sorumluluk ve sermayenin paylara bölünmüş olması dolayısıyla anonim şirket ile çok yakın özellikler göstermekte iken, yönetim ve işleyiş bakımından da kollektif şirkete benzemektedir[55], bu bakımdan limited şirketler melez karakterli şirketler olarak nitelendirilmektedir[56].

Limited şirketlerin yönetim ve temsil organı müdürler veya müdürler kuruludur[57]. Şirketin yönetim ve temsili şirket sözleşmesi ile düzenlenir[58]. Şirket sözleşmesi ile şirketi temsil görevi ortaklardan birine veya bir kaçına veya ortak olmayan üçüncü kişilere bırakılabilecektir[59]. TTK m. 370/2'ye paralel olarak, şirket yönetim ve temsilinin üçüncü kişilere devredilmesi durumunda en az bir ortağın yönetim ve temsil yetkisine sahip olması gerekir.

Şirket sözleşmesi ile yapılacak atamalar dışında ortaklar genel kurulu ile de şirket temsilcilerinin atanması mümkündür. Ortaklar genel kurulu, müdür ve/veya müdürleri görevden alabilir ve temsil yetkisini sınırlandırabilir[60]. Müdürlerin temsil yetkilerinin kapsamına, yetkinin sınırlandırılmasına, imzaya yetkili olanların belirlenmesine, imza şekli ile bunların tescil ve ilanına TTK'nın anonim şirketlere ilişkin ilgili hükümleri kıyas yolu ile uygulanır[61] . Bu kapsamda, TTK'nın 371/1 maddesinin kıyasen uygulanması sonucu, şirketi temsile yetkili olan müdür veya müdürlerin şirketin amacına ve işletme konusuna giren her türlü işlemi şirket adına yapabileceği sonucu çıkmaktadır[62].

Anonim şirketlerde olduğu gibi, limited şirketler bakımından da müdürlerin yetkilerinin belirli istisnalar dışında sınırlandırılması mümkün değildir. Limited şirket müdürleri

[54] Bkz. TTK m. 573.
[55] Karahan, S. (Editör). (2015). a.g.e. 820.
[56] Tekinalp, Ü. (2011). a.g.e. 333.
[57] Tekinalp, Ü. (2011). a.g.e. 411.; Karahan, S. (Editör). (2015). a.g.e. 820.
[58] Bkz. TTK m. 623.
[59] Karahan, S. (Editör). (2015). a.g.e. 841.
[60] Pulaşlı, H. (2012). a.g.e. 1093-1094.;Tekinalp, Ü. (2011). *a.g.e.* 406.
[61] Bkz. TTK m. 629/I
[62] Pulaşlı. (2012). a.g.e. 1110.

bakımından kanunen cevaz verilen sınırlandırma ancak şirketin merkez ve şube işleriyle veya birlikte temsil hususlarıyla sınırlıdır[63].

Bu noktada, 11 Eylül 2014 tarihli 6552 sayılı Kanun'la[64] limited şirketlerin temsili bakımından getirilen değişikliklere de değinmek gerekmektedir. Söz konusu kanun ile TTK'nın 629. maddesine, "*Müdürler tarafından şirkete hizmet akdi ile bağlı olanların sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcıları olarak atanması hususunda 367. madde ile 371. maddenin yedinci fıkrası kıyasen limitet şirketlere de uygulanır*" şeklinde bir hüküm eklenmiştir. Bu hüküm ile limited şirketler bakımından temsile yetkili olmayan müdürlerin veya şirkete hizmet akdi ile bağlı olan üçüncü kişilerin sınırlı yetkiyi haiz şirket temsilcisi olarak atanması mümkün kılınmıştır. Tezimizin üçüncü bölümünde detaylı olarak incelenmiş olan bu hususun limitet şirketler bakımından da geçerli olduğunu belirtmek bu başlık açısından yeterli olacaktır.

Limitet şirketin temsiline ve yönetimine ilişkin bu hususlar, limited şirketlerin temsil bakımından da anonim şirketlere yaklaştırıldıklarını ve temsil bakımından anonim şirket ile limitet şirket arasında önemli bir farkın kalmadığını ortaya koymaktadır.

[63] Pulaşlı. (2012). a.g.e. 1110.;Karahan, S. (Editör). (2015). a.g.e. 844.
[64] İş Kanunu İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması İle Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun.

2. BÖLÜM

ANONİM ŞİRKETLERİN YÖNETİM KURULU TARAFINDAN TEMSİLİ

Anonim şirketler hukuku bakımından organ, anonim şirketlerin -maddi kişilikleri bulunmamasına rağmen- insanlar gibi sosyal bir organizma olarak kabul edilmesinin neticesinde, sahip oldukları fiil ehliyetini, hukuki işlem ehliyetini kullanmak için kullandıkları araçları/aracıları ifade etmektedir[65]. Bu manada organ, yapmış olduğu iş ve işlemleri kendisi adına değil, anonim şirket adına gerçekleştirmektedir. Organın iradesi doğrudan doğruya tüzel kişinin iradesi olduğu için organlar tüzel kişi adına ve hesabına işlem yapan temsilcilerden farklılık arz ederler[66]. Anonim şirketin zorunlu organları, genel kurul ve yönetim kurulu olmak üzere iki tanedir. ETTK döneminde organ olarak düzenlenmiş olan denetim kurulu/denetçi, TTK döneminde organ olarak düzenlenmemiştir[67].

Yönetim kurulu, anonim şirketin iş ve işlemlerinin yürütülmesi ve üçüncü kişilere karşı temsil edilmesi için oluşturulan daimi nitelikte bir organıdır[68]. Anonim şirketin diğer organı olan genel kurul, çalışmalarını gerekli olan zamanlarda olağan ve olağanüstü toplantılar vasıtasıyla yürüten geçici nitelikte bir organdır. Bu sebeple, daimi niteliği dolayısıyla da yönetim kurulu anonim şirket bakımından hayati önemi haizdir. Bunun dışında, anonim şirketin yönetimi hakkında herhangi bir tecrübe, profesyonellik ve uzmanlaşma sahibi olmayan genel kurul yanında, yönetim kurulu şirketin yönetimi konusunda tecrübe ve uzmanlık sahibi olan organı ifade etmektedir. Bu bakımdan, anonim şirketlerin yönetilmesi ve temsili, doğrudan kanun tarafından yönetim kuruluna tevdi edilmiş olan ve yönetim kurulunun uzmanlık sahibi olması beklenen bir görevdir.

---

[65] Kırca İ., Şehirali Çelik, F. H., Manavgat, Ç. (2013). *Anonim Şirketler Hukuku C.1, Temel Kavram ve İlkeler, Kuruluş, Yönetim Kurulu.* (1. Baskı). Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 389.

[66] Tekinalp, Ü. (2013). a.g.e. (3. Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık, 181.

[67] Köksal, A. (2010). Türk Ticaret Kanunu Tasarısının 397 ila 406. Maddeleri Arasında Düzenlenen Denetçinin Anonim Ortaklığın Bir Organı Olup Olmadığı Sorunu. *Prof. Dr. Fırat Öztan'a Armağan, C I.* Ankara. 1387.;Poroy, R., Tekinalp, Ü., Çamoğlu, E. (2014). a.g.e. 327.; Özkorkut, K. (2013). *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Açısından Anonim Şirketlerde Bağımsız Denetim*. (1. Baskı). Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü. 36.

[68] İmregün, O. (1989). *Anonim Ortaklıklar.* (4. Baskı). İstanbul: Yasa Yayınları, 191; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). *Anonim Ortaklıklar Hukuku I. Cilt*. (1. Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi, 375.; Karahan, S. (Editör). (2015). a.g.e. 389.

2.1. Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu

2.1.1. Yönetim Kurulu ile Anonim Şirket Arasındaki İlişkinin Hukuki Niteliği

Anonim şirket ile yönetim kurulu arasındaki hukuki ilişkinin niteliğinin doğru tespit edilmesi hem anonim şirketlerin yönetimi ve temsili kapsamında, kanunda, esas sözleşmede ve şirket belgelerinde (iç yönerge vb.) boşluk olduğu zaman uygulanacak olan hükümlerin tespiti bakımından hem de yönetim kurulu üyelerinin hak ve sorumluluklarının tespiti bakımından önem taşımaktadır.

Yönetim kurulu üyeleri ile şirket arasındaki hukuki ilişkinin başlangıcı, yönetim kurulu üyesinin genel kurul tarafından seçilmesi veya esas sözleşmede atanması ve üyenin görevi kabul etmesidir.

Üzerinde durulması gereken konulardan biri yönetim kurulu üyesinin yönetim kurulundan bağımsız olarak organ niteliğini haiz olup olmadığıdır. Türk hukuk öğretisinde baskın olarak kabul edilen görüş, yönetim kurulu üyelerinin organ niteliğini haiz olmadıkları yönündedir[69]. Kanaatimizce, organ niteliği üyelerden bağımsız olarak doğrudan yönetim kuruluna aittir. Yönetim kurulu üyesinin sahip olduğu üye sıfatının kalıcı olmadığı nazara alındığında da anonim şirket ile yönetim kurulu üyesi arasındaki hukuki ilişkinin sözleşme temelli olduğunu kabul etmek gerekecektir[70]. Ayrıca, yönetim kurulu üyesinin göreve başlamasının genel kurulun icap niteliğindeki atamanın veya aynı şekilde esas sözleşme ile yapılan icap niteliğindeki atamanın söz konusu üye tarafından kabul edilmesi neticesinde de taraflar arasında bir sözleşme ilişkisi kurulmuş olduğu da göz önünde bulundurulmalıdır[71].

Tekinalp'e göre, anonim şirket ile yönetim kurulu üyesi arasındaki hukuki ilişki bir hizmet/iş sözleşmesidir[72]. Buna rağmen, Türk hukuk öğretisinde baskın olan görüş, şirket

---

[69] Poroy, R., Tekinalp, Ü., Çamoğlu, E. (2005). *Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku*. (10. Bası). İstanbul: Arıkan Yayıncılık, 311.; İmregün, O. (1989). a.g.e. 228.; Çamoğlu, E. (2010). *Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğ*u. (3. Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık, 37.

[70] Bkz. aynı şekilde: Kayırgan, H. (2013). Yönetim Kurulu ile Anonim Şirket Arasındaki İlişkinin Hukuki Niteliği. *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.VIII, Sa.1,* 247-258.

[71] Akdağ-Güney, N. (2012). a.g.e. 174.;İmregün, O. (1989). a.g.e. 202.

[72] Tekinalp, Ü. *a.g.e.* Nr. 12-122.

ile yönetim kurulu üyesi arasındaki sözleşmenin vekâlet sözleşmesi olduğu yönündedir[73]. Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 24 Kasım 1982 tarih, 1981/4751 E. ve 1981/5019 K. sayılı kararında da şirket ile yönetim kurulu üyeleri arasındaki hukuki ilişki vekâlet sözleşmesi olarak nitelendirilmiştir.

> *"Yönetim kurulu anonim şirket organlarından biridir. Anonim şirket yönetim kurulu tarafından idare ve temsil edilir (TTK. m 317). Ana sözleşmede yönetim kurulunun şirketi idare ve temsili için hükümler bulunabilir (TTK. m. 319/1). Ancak ana sözleşmede bir hüküm bulunmadığı hallerde yönetim kurulu üyelerinden ikisinin imzası şirketi temsil ve ilzam etmeye yeterlidir (TTK. m. 321/3).Şirket ile yönetim kurulu üyeleri arasındaki ilişki bir sözleşme ilişkisi olup genellikle bu ilişki vekalet sözleşmesi olarak nitelendirilmektedir. (Prof. Domaniç, Age, Sh. 385; Poroy, Tekinalp, Çamoğlu, Age, Sh. 241, Dr. Turhan Atan, Anonim şirketlerde idare meclisi aralarının hukuki mesuliyeti, Sh. 9-12, Fritz de Steiger Le Droit Des Societes Anonymes Suisses, 1973, Sh. 239). Federal Mahkemede yönetim kurulu üyesi ile şirket arasındaki ilişkiyi vekâlet olarak nitelendirmektedir (Journal Des, Tribunaux, 1979, I, 627). O halde, TTK.nun 1. maddesindeki, TTK.nunda hüküm bulunmayan hallerde genel hükümlere göre hüküm verileceği kuralı gereğince olaya, icabı halinde, BK.nun vekalet hükümlerinin de uygulanması gerekmektedir."*

Ayrıca, Yargıtay 9. Hukuk Dairesi'nin artık yerleşik hale gelmiş olan içtihadına göre yönetim kurulu ile şirket arasındaki ilişkinin iş/hizmet sözleşmesi olarak nitelendirilmesi de mümkün değildir.

> *"[…] Limited şirket, hisseli komandit ve kolektif şirketlerde yönetim yetkisi şirket ortaklarından birine bırakıldığında bu kişi müdür sıfatıyla kişi-organ sayılır. Türk Ticaret Kanunu'nun 319 uncu maddesine göre anonim şirketler yönünden yönetim ve temsil yetkisinin yönetim kurulu üyelerine bırakılması halinde bu kişi veya kişiler kişi-organ sıfatını kazanır. Tüzel kişi şirketi temsil ve yönetime yetkili kişi-organ sıfatını taşıyan kişiler, doğrudan somut işveren olduğundan işçi sayılmazlar."*[74]

Bunun dışında, söz konusu sözleşmenin nevi şahsına özgü bir sözleşme olduğu ve şirketler ile borçlar hukukuna ilişkin unsurları birlikte barındıran bir sözleşme niteliği taşıdığı yönündeki görüş de anonim şirket ile yönetim kurulu üyesi arasındaki ilişkiyi açıklamaya çalışan diğer görüştür[75].

---

[73] Ansay, T. (1982). *a.g.e*. (6. Bası). Ankara, 104.;İmregün, O. (1989). *a.g.e*. (4. Baskı). İstanbul: Yasa Yayınları, 202.;Karaege, Ö. (2014). Anonim Şirketlerde Genel Kurulun Yönetim Kurulu Üyelerini Görevden Alma (Azil) Yetkisi TTK m. 364. *Ankara Barosu Dergisi, 2014/1*. 71-110. (98). ; Arslanlı, H. (1959). *Anonim Şirketler II, Anonim Şirketlerin Organizasyonu.* (1. Baskı). İstanbul: Fakülteler Matbaası, 99.

[74] Yargıtay 9. Hukuk Dairesi'nin 7 Temmuz 2011 Tarih, 2011/2810 E. ve 2011/23208 K. Sayılı Kararı. Web: www.kazanci.com adresinden 03 Nisan 2015 tarihinde alınmıştır.

[75] Akdağ-Güney, N. (2012). *a.g.e.* 178.

Yönetim kurulu ile şirket arasındaki ilişki pratik açıdan ele alınacak olursa, bu ilişkinin iki boyutlu olduğu görülecektir. Buna göre, yönetim kurulunun sahip olduğu organ sıfatı sebebiyle bu ilişki bakımından öncelikli olarak TTK'da düzenlenen hükümler uygulanacaktır. TTK'da hüküm bulunmayan hallerde ise vekâlet sözleşmesine ilişkin hükümlerin uygulanması, yönetim kurulu bakımından en isabetli görüş olacaktır.

2.1.2. Yönetim Kurulu ile Genel Kurul Arasındaki İlişki

Yönetim kurulu bağlamında üzerinde durulması gereken bir diğer husus ise anonim şirket organları olan yönetim kurulu ile genel kurul arasındaki hukuki ilişkidir. Yönetim kurulu ile genel kurul arasındaki ilişkinin belirlenmesi, şirket işlerinin hangi organ tarafından yürütüleceğinin ve dolayısıyla sorumlu ve görevli şirket organının tespit edilmesi bakımından büyük önem taşımaktadır.

Öğretide, bu ilişkinin niteliğine ilişkin olarak öne sürülmüş olan teorilerden ilki, genel kurulu şirketin en üst düzey organı ve tüm yetkilerin sahibi olarak kabul eden tek güç teorisidir[76]. İkinci teori ise, yönetim kurulunun anonim şirkete yön veren, temel kararları alan organı olarak kabul edildiği şeflik teorisidir[77]. Sonuncu teori ise, yönetim kurulu ve genel kurulun birbirinden yetki ve işlev bakımından ayrılmış olan ve kendi alanları içerisinde faaliyet gösteren eşit organlar olduğu yönündeki eşitlik teorisidir. Eşitlik teorisine göre, anonim şirket organları arasındaki hiyerarşik bir ilişki bulunmamakta, her iki organ da kanunen kendilerine tevdi edilmiş olan görevler bakımından eşit olarak faaliyet göstermektedir[78].

Türk hukukunda ise, genel kurulun veya yönetim kurulunun diğeri üzerinde üstünlüğünün bulunduğuna ilişkin herhangi bir hüküm bulunmamakla beraber, bu konuda yönetim kurulu ve genel kurulun münhasır yetkilerinin sayılmasıyla yetinilmiştir[79]. Kırca'ya göre, TTK işlevler ayrılığına dayalı eşitlikçi modeli benimsemiştir[80]. İşlevler ayrılığı, "*her organın kendisine bırakılan alanda, kendisine tanınan işleve bağlı olarak tanınmış bulunan devredilemez ve devredilebilir nitelikteki yetkileri kullanması; bir organın*

[76] Doğan, B.F. (2011). *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Organizasyonu ve Yönetim Yetkisinin Devri.* (2. Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık, 15.; İmregün, O. (1989). a.g.e. 99-100.
[77] Doğan, B.F. (2011). a.g.e. 18., Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 395.
[78] Doğan, B.F. (2011). a.g.e. 16.;Tekinalp, Ü. (2013). a.g.e. 183.
[79] Poroy, R., Tekinalp, Ü., Çamoğlu, E. (2014). a.g.e..327.
[80] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 395.

diğerinin alanına müdahale edememesi; işlevlerini ve yetkilerini doğrudan veya dolayısıyla açık ya da örtülü olarak başkasına devredememesi; diğer organın alanında yer alan yetkileri veya bunlardan bazılarını ondan alamaması; diğer organa bağlayıcı talimat verememesi" şeklinde tanımlanmaktadır[81]. Buna göre, yönetim kurulu ve genel kurul kanun veya esas sözleşme ile kendilerine bırakılan alanlarda münhasır yetkili olarak birbirlerinin yetki alanlarına müdahalede bulunmayacaktır[82]. Bu durum TTK m. 408'in gerekçesinde,

> *"genel kurul, karar verme yetkisini kanundan ve kanun hükümleri çerçevesinde esas sözleşmeden alır. Esas sözleşme, anonim şirketin organsal yetki sistemini kuran yapısına ve organlar arasındaki kanuni işlev dağılımına aykırı bir şekilde genel kurulu yetkilendiremez; yönetim kurulu kendisine kanunla bırakılan, devredilemez yetkileri genel kurula nakledemez, onun onayına bağlayamaz. Genel kurul da diğer organlara ait devredilemez yetkileri kendisine çekemez. Yönetim kurulu da genel kurulun yetkilerini yüklenemez."*

şeklinde ifade edilmiştir.

TTK m. 408'in gerekçesinde yer alan bu açıklamalar, genel kurul ile yönetim kurulu arasından işlevler ayrılığına dayalı bir ilişki olduğunu, bu iki organ arasında herhangi bir astlık üstlük ilişkisi bulunmadığını göstermektedir.

2.1.3. Yönetim Kurulunun Kompozisyonu

Anonim şirket yönetim kurulu, kuruluş aşamasında esas sözleşme ile veya kuruluştan sonra genel kurul kararıyla atanır[83]. Şirketin kuruluş esas sözleşmesinde yönetim kurulu üyelerinin isimlerinin bildirilmesi gerekmektedir, aksi takdirde ilgili ticaret sicil müdürlüğü şirketi tescil etmeyecektir. Kuruluştan sonraki dönemlerde ise yönetim kurulu genel kurul tarafından seçilir. Bunlar dışında, istisnai olarak, yönetim kurulunun kooptasyon ile üye seçmesi de mümkündür. Buna göre, herhangi bir sebeple bir üyelik boşalırsa, yönetim kurulu, kanuni şartları haiz birini, geçici olarak yönetim kurulu üyeliğine seçip ilk genel kurulun onayına sunar. Bu yolla seçilen üye, onaya sunulduğu

[81] Tekinalp, Ü. (2013). a.g.e. 183.
[82] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 395.
[83] Bkz. TTK m. 359.

genel kurul toplantısına kadar görev yapar ve onaylanması hâlinde selefinin süresini tamamlar[84].

Yönetim kurulu bir veya daha fazla üyeden oluşur[85]. TTK, ETTK'dan farklı olarak tek kişilik yönetim kurulunu da düzenlemiştir. Buna göre yönetim kurulunun tek kişiden oluşması da mümkündür.

Bu noktada, yönetim kurulu üye sayısının esas sözleşmede gösterilmesi gerekliliğine de dikkat çekmek gerekmektedir. TTK m. 339/2 (g)'ye göre, yönetim kurulunun kaç üyeden oluştuğu kuruluş aşamasında esas sözleşmede gösterilmek zorundadır. Bu anlamda, ETTK'dan farklı olarak yönetim kurulu üye sayısı için bir sayı aralığının veya üst sınırın gösterilmesi de mümkün olmayacaktır[86]. Ancak öğretide, yönetim kurulu üye sayısının sabit bir rakam olarak belirlenmeyip, yönetim kurulu üye sayısı için taban ve tavan rakamlar belirleyerek üye sayısının genel kurulun takdirine bırakılmasının mümkün olduğu kanaatinde olan yazarlar da mevcuttur[87]. Bu konudaki kanaatimiz, TTK m. 339/2 (g) hükmünün, esas sözleşmede yönetim kurulu üye sayısının belirtilmesi konusunda herhangi bir esneklik sağlamadığı yönündedir. Bu sebeple, yönetim kurulu üye sayısı bakımından esas sözleşmede alt sınır-üst sınır gösterilmesi mümkün değildir. Esas sözleşmede bir kez belirtildikten sonra, yönetim kurulu üye sayısının değiştirilebilmesi için esas sözleşmede değişiklik yapılması gerekecektir[88]. Bu durum, TTK m. 340'ta düzenlenmiş olan emredici hükümler ilkesinden kaynaklanmaktadır[89]. Yönetim kurulu üye sayısının esas sözleşmede yer alması, TTK'nın emredici nitelikteki hükümlerinden biridir.

Yönetim kurulu üyeliği sıfatının kazanılması, genel kurul tarafından yönetim kurulu üyesi olarak seçilen kişinin bu teklifi kabul etmesiyle söz konusu olur. Yönetim kurulu üyelerinin ticaret siciline tescil edilmesi ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde (TTSG) ilan edilmesi zorunludur.

---

[84] Bkz. TTK m. 363/I.
[85] Bkz. TTK m. 359.
[86] Akdağ-Güney, N. (2012). *a.g.e.* 13.
[87] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 395.; Bahtiyar, M. (2012). *Ortaklıklar Hukuku*. (10. Baskı). İstanbul: Beta Yayınları, 135.
[88] Akdağ-Güney, N. (2012). *a.g.e.* 13.
[89] Bu hükme göre, esas sözleşme, bu Kanunun anonim şirketlere ilişkin hükümlerinden ancak Kanunda buna açıkça izin verilmişse sapabilir. Diğer kanunların, öngörülmesine izin verdiği tamamlayıcı esas sözleşme hükümleri o kanuna özgülenmiş olarak hüküm doğururlar.

Yönetim kurulu üyelerinin ticaret siciline tescilinin kurucu niteliği haiz olduğunu savunan görüşlerin yanı sıra[90], tescilin açıklayıcı nitelikte olduğunu savunan görüşler de mevcuttur[91]. Kanaatimizce, yönetim kurulu üyelerinin tescili ve ilanı açıklayıcı nitelik taşımaktadır. Anonim şirket ile aralarında sözleşmesel bir ilişki bulunan yönetim kurulu üyesi, söz konusu icabı kabul ettiği andan itibaren yönetim kurulu üyesi sıfatını haiz olacaktır[92].

Yönetim kurulu üyeleri en fazla üç yıl görev yapmak üzere seçilebileceklerdir. Yönetim kurulu üyelerinin üç yılı aşan bir süre için seçilmeleri mümkün olmamasına rağmen, esas sözleşmede aksi yönde bir düzenleme olmadığı takdirde birden fazla kere seçilmelerinin önünde herhangi bir kanuni engel bulunmamaktadır[93].

Yönetim kurulunun organ niteliğini kazanması, kanun ve esas sözleşmede öngörülen niteliklere sahip üyelerin seçilmesi ile mümkün olacaktır[94]. Yönetim kurulu üyesi olarak atanacak kişilerin tam ehliyetli olmak dışında taşıması gereken başkaca bir özellik bulunmamaktadır. ETTK'da yönetim kurulu üyeleri bakımından söz konusu olan pay sahibi olma şartı veya TTK ile başlangıçta getirilen yönetim kurulu üyelerinin bir kısmının ikametgâhının Türkiye'de bulunması ve üniversite mezunu olması gibi şartlar TTK'nın yürürlükte bulunan mevcut halinde bulunmamaktadır.

TTK ile getirilen en önemli yeniliklerden bir diğeri ise tüzel kişilerin yönetim kurulu üyesi olabilmesidir. Bir tüzel kişinin yönetim kurulu üyesi olarak atanması durumunda, yönetim kurulu toplantılarına, tüzel kişi adına bir gerçek kişi katılır ve yönetim kurulu üyesi olan tüzel kişiyi temsilen oy kullanır. Yönetim kurulu üyesi olarak seçilmiş olan tüzel kişi, kendi adına yönetim kurulu toplantılarına katılacak olan kişiyi seçer. Bu kişi ticaret sicili nezdinde tescil ve ilan edilir[95].

---

[90] Pulaşlı, H. (2012). *Şirketler Hukuku Şerhi.* (1. Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi, Nr. 6; Kırca, İ. (2012). Anonim Şirketlerde Tüzel Kişilerin Yönetim Kurulu Üyeliği. *BATİDER.* 2012/2, 51-53.

[91] Akdağ-Güney, N. (2012). *a.g.e.* 15.; Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 452.; Karahan, S. (Editör). (2015). a.g.e. 420.

[92] Aynı yönde; Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 452; İmregün, O. (1989). a.g.e. 204.; Arslanlı, H. (1959). a.g.e. 111.

[93] Bkz. TTK m. 362/I.

[94] Akdağ-Güney, N. (2012). *a.g.e.* 19; İzmirli, Y. (2001). *Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulunun Organ Niteliğini Kaybetmesi ve Bunun Sonuçları*. (1. Baskı). İstanbul: Nobel Akademik Yayıncılık, 43.

[95] Bkz. TTK m. 359/II.

TTK m. 360 kapsamında, esas sözleşmede öngörülmüş olması şartıyla, belirli pay gruplarına, özellik ve nitelikleri ile belirli bir grup oluşturan pay sahiplerine ve azlığa yönetim kurulunda temsil edilme hakkı tanınabilecektir[96].

Yönetim kurulu üyeliği, yönetim kurulu üyesinin şirket tarafından azledilmesi, yönetim kurulu üyesinin üyelikten istifa etmesi, yönetim kurulu üyesinin ölümü, iflas etmesi, ehliyetinin kısıtlanması durumlarında sona erer. Yönetim kurulu üyeliğinin sona ermesine veya yeni yönetim kurulu üyelerinin atanmasına ilişkin hususların da tescil ve ilan edilmesi gerekmektedir.

2.1.4. Yönetim Kurulunun Organizasyonu

Yönetim kurulunun organizasyonu bahsinde, öncelikle anonim şirketin yönetim ve temsilinde karşılaştırmalı hukukta mevcut olan sistemler incelenecektir. Anonim şirketlerin yönetim modellerinin belirlenmesi, yönetimin etkin ve verimli çalışması açısından son derece önemlidir[97]. Karşılaştırmalı hukukta, anonim şirketin organizasyonunda monist ve düalist sistem olmak üzere başlıca iki sistemin varlığından bahsetmek mümkündür.

2.1.4.1. Monist Sistem (Tekli Organizasyon Modeli)

Monist sistemde, yönetim kurulu yönetim ve gözetim yetkisinden sorumlu tek organdır[98]. Bu sistem çerçevesinde yönetim kurulu, şirkete ilişkin stratejinin belirlenmesi de dâhil olmak üzere, şirketin yönetimi ve temsiline ilişkin bütün kararların alınması ve bu kararların uygulanmasından sorumludur.

Tekli organizasyon modeline sahip yönetim kurulları bakımından iki farklı tür üye söz konusu olacaktır. Bunlar, icrai yetkilerle donatılmış olarak şirketin yönetimi ile temsilini yerine getiren üyeler ve icrai yetkileri olmaksızın şirketin denetimi ile gözetimini yerine getiren üyelerdir[99]. Bu organizasyon modelinde yönetim kurulunun yetkileri yatay olarak

---

[96] Yüce, M. (2014). *Anonim ve Limitet Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyeleri, Kanuni Temsilciler, Müdürler ile Ortakların Hak ve Sorumlulukları*. (Birinci Baskı). Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım. 19.

[97] Ünal, A.C. (2014). CEO'nun Konumunun Mukayeseli Hukuk Açısından Değerlendirilmesi. *Legal Hukuk Dergisi. Cilt:12, Sayı:133,* s.20 vd.

[98] Akdağ- Güney, N. (2012). *a.g.e.* 45.

[99] Akdağ-Güney, N. (2012). *a.g.e.* 45.; Franko, N. (2000). Anonim Şirketlerde Murahhas Azanın Hukuki Durumu. *BATİDER, Cilt XVII*, 31- 49.

paylaştırılmaktadır[100]. Yani yönetim kurulunun sahip olduğu yetkiler yine yönetim kurulu içerisindeki iki farklı gruba dağıtılmaktadır. Karşılaştırmalı hukukta, Amerikan ve İngiliz, Kanada, Avustralya ve Yeni Zelanda gibi Anglo-Sakson hukuk geleneğinin etkili olduğu hukuk sistemlerinde tekli organizasyon modelinin uygulanmakta olduğu[101] ve özellikle bu ülkelerde, hem yönetim hem de gözetim yetkilerine sahip olan bir yönetim kurulunun mevcut olduğu görülmektedir.

2.1.4.2. Dualist Sistem (İkili Organizasyon Modeli)

Dualist sistemde, şirketin yönetim/temsil işleri ile denetim/gözetleme işleri organizasyonel olarak birbirinden ayrılmış olan iki farklı organ tarafından yürütülmektedir. Şirket işlerinin yürütülmesi ve şirketin temsili görevi münhasıran yönetici kurula aitken, şirketin gözetim ve denetim görevi gözetim kurulu tarafından yerine getirilmektedir[102]. Gözetim kurulunun, gözetim yetkileri dışında, yönetici kurul üyelerinin ücretlerini belirleme, yönetici kurul üyeleri ile düzenli toplantılar yapma gibi görev ve yetkileri de bulunmaktadır[103]. Almanya, Avusturya, Fransa gibi kıta Avrupası hukukunun etkili olduğu hukuk sistemlerinde[104] uygulanmakta olan bu sistemin temel dayanak noktası güçler ayrılığı ilkesidir[105]. Düalist organizasyon modeli çerçevesinde, yönetim ve denetim işlevlerini yerine getiren kurullar birbirlerinden hem organik hem de işlevsel olarak ayrılmış olmaktadırlar.

2.1.4.3. Türk Hukukunda Yönetim Kurulunun Organizasyonu

TTK, yukarıda açıklanmış olan organizasyon modellerinden monist organizasyon modelini benimsemiştir[106]. TTK m. 367'nin gerekçesine göre, TTK ile yönetim kurulunun hemen hemen tüm üyelerinin yürütme yetkisini haiz olmayan (non-executive) üye konumuna geçebildiği esnek bir rejim benimsenmiştir. Gerekçeye göre, bu esneklik sayesinde, monist sistem, düalist sistem veya bu sistemler dışındaki herhangi bir sistemin kabul edilmesi mümkün olabilecektir.

---

[100] Doğan, B.F. (2011). a.g.e. 25.
[101] Nikolic, J.; Eric, J. (2011). Boards of Directors Models and Role in Corporate Governance. *Management*. 16(60), 69-75. (UDK 005.742:005.25). 69-74. (70).
[102] Doğan, B.F. (2011). a.g.e. 28.
[103] Doğan, B.F. (2011). a.g.e. 28.
[104] Nikolic, J.; Eric, J. (2011). a.g.m. 72.
[105] Akdağ-Güney, N. (2012). *a.g.e.* 46.
[106] Doğan, B.F. (2011). a.g.e. 28.

TTK açısından kural, anonim şirketin yönetim kurulu tarafından yönetilmesi ve temsil edilmesi olmakla birlikte, TTK'nın 367 ve 371. maddeleri, maddi bir takım koşullara tabi olmak kaydıyla, yönetim kuruluna ait olan yönetim ve temsil yetkisinin bir veya bir kısım yönetim kurulu üyelerine veya üçüncü kişilere devredilmesini mümkün kılmaktadır. Böylece, yönetim kurulu kendi uhdesinde bulunan yönetim ve temsil yetkilerini (temsil yetkisinin devri için en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisine sahip olması gerekmektedir) esas sözleşmede hüküm bulunması, iç yönerge hazırlanması gibi belli bir takım maddi şartlara tabi olarak üçüncü kişilere devredebilecektir. Yönetim kurulu yönetim ve temsil yetkisini üçüncü kişilere devredecek ve böylece kendisi fiili olarak gözetim kurulu niteliğine bürünecektir[107]. Ancak her halükarda, yönetim kurulunun yönetim ve temsil yetkileri devretmek suretiyle oluşturmuş olduğu sistemin, TTK m. 375'de düzenlenmiş olan devredilemez yetkilerin mevcudiyeti sebebiyle, tam anlamıyla bir düalist sistem olduğundan bahsetmek mümkün olmayacaktır[108]. Yönetim kurulunun yetki devri yapması halinde dahi şirketi yönetme yetkisi bırakılmış olan kişiler ayrı bir organ olarak görev yapmayacaklardır[109].

Sonuç olarak TTK bakımından tercih edilen model, monist (tekli) organizasyon modeli olmakla beraber, bu model dışındaki modellerin benimsenmesi de söz konusu olabilecektir. Örneğin, monist organizasyon modeli içerisinde, şirket yönetim ve temsiline ilişkin yetkilerin, şirketin CEO *(chief executive officer)* olarak isimlendirilen en üst düzey yöneticisinde toplandığı bir organizasyon modelini benimsenmesi mümkündür[110]. Bununla birlikte, Alman hukukunda yer alan düalist modelin benimsenmesinin mevcut düzenleme karşısında olası olmadığını belirtmek gerekmektedir[111].

Bu noktada, özellikle Amerika Birleşik Devletleri şirketler hukukunda, yönetim kurulu başkanı ve genel müdür yetkilerini haiz, şirketin en üst tepe yöneticisi olarak tanımlanan CEO kavramının[112] Türk hukukundaki durumuna da değinmek gerekir. Özellikle son yıllarda, anonim şirket yöneticileri kendilerini CEO olarak nitelendirmekte ve bu konuda

---

[107] Kaya, M.İ. (2015). Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Denetim ve Gözetim Görevi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 16, Özel Sayı 2014,* 3261-3286. s. 3270. Franko, N. (2000). a.g.m, 34.

[108] Akdağ- Güney, N. (2012). *a.g.e*. 51.; Kaya, M. İ. (2015). a.g.m. 3273.

[109] Kaya, M. İ. (2015). a.g.m. 3274.

[110] Pulaşlı, Hasan. (2007). Anonim Şirketler Hukukunda CEO'nun Hukuki Durumu. *BATİDER, 2007. C.24,* s. 19-62.

[111] Kaya, M. İ. (2015). a.g.m. 3273.

[112] Pulaşlı, H. (2007). a.g.m. 17

yanlış bir algının oluşmasına sebebiyet verilmektedir. Kanaatimizce bu durumun başlıca nedeni, şirket yöneticilerinin CEO isminin gücünden ve prestijinden yararlanmak istemesidir.

Yönetim kurulunun sahip olduğu temsil ve yönetim yetkisini, belirli bazı maddi şartların sağlanması koşuluyla bir veya birkaç yönetim kurulu üyesine veya üçüncü kişiye devredebileceği üçüncü başlık altında detaylı olarak incelenecektir. Yönetim kurulu, yönetim yetkisini, tamamen, bir yönetim kurulu üyesine devredebileceği gibi, bir üçüncü kişiye de devredebilir. Ancak, temsil yetkisinin yönetim kurulu üyesi olmayan bir üçüncü kişiye devredilmesi halinde, bu üçüncü kişi haricinde yönetim kurulu üyelerinden birinin de temsil yetkisine sahip olması gerekmektedir. Yönetim yetkisinin aksine, temsil yetkisinin bir üçüncü kişiye tamamen devredilmesi mümkün değildir[113]. Bu sebeple, yönetim kurulu üyesi olmayan üçüncü kişi konumundaki CEO'nun, şirketin temsili bakımından tek başına yetkili olması, TTK m. 370/2 düzenlemesi karşısında imkânsızdır[114]. Böylece, yönetim kurulu üyesi olmayan CEO'nun, yönetim yetkisi bakımından tek başına yetkili olması mümkünken, bu durum temsil yetkisi bakımından mümkün değildir. Bununla birlikte, yönetim kurulu üyesi olan CEO'nun hem yönetim yetkisi hem de temsil yetkisi bakımından, tek başına yetkili olması mümkündür.

2.1.5. Yönetim Kurulunun İşleyişi

Yönetim kurulunun işleyişi konusunda yönetim kurulunun çalışma yöntemleri ve çalışma usulleri incelenecektir.

2.1.5.1. Yönetim Kurulu Üyeleri Arasında Görev Dağılımı

Yönetim kurulu, her yıl üyeleri arasından bir başkan ve bulunmadığı zamanlarda ona vekâlet etmek üzere en az bir başkan vekili seçer[115]. TTK m. 366 metninde açıkça düzenlenmiş olduğu üzere, başkan ve başkan vekilinin seçilmesi yönetim kurulu açısından bir zorunluluk teşkil etmektedir.

---

[113] Bkz. TTK m. 370/II.
[114] Pulaşlı, H. (2007). a.g.m. 57-61.
[115] Bkz. TTK m. 366.

Esas sözleşmeye konulacak bir hükümle başkanın ve başkan vekilin veya bunlardan birinin genel kurul tarafından seçilmesinin öngörülmesi de mümkündür. Bu husus, yerleşmiş bulunan yanlış bir uygulama dolayısıyla önemlidir. Uygulamada esas sözleşmede hüküm bulunmamasına rağmen yönetim kurulu başkanı ve başkan vekilinin genel kurul tarafından atanmasına sıklıkla rastlanmaktadır. Böyle bir durumda, söz konusu genel kurul kararı, kanuna aykırı olması dolayısıyla, iptal edilebilir bir karardır.

Yönetim kurulu başkan ve başkan vekilinin genel kurul tarafından atanmasıyla amaçlanan seçilen kimsenin pozisyonunun güçlendirilmesidir[116]. Bu durum TTK m. 366'nın gerekçesinde *"başkanın ve vekilinin veya bunlardan birinin seçiminin genel kurulca da yapılacağı öngörülmüştür. Bu hükümle başkana ve vekiline güç kazandırmak amaçlanmıştır"* şeklinde ifade edilmiştir.

Yönetim kurulu başkan ve başkan vekili seçilmesine ilişkin zorunluluk ancak birden fazla üyeden oluşan yönetim kurulları bakımından geçerlidir[117]. Tek kişiden oluşan yönetim kurulunda, başkan ve başkan vekili seçilmesi mümkün olmayacaktır.

TTK ile anonim şirket yönetim kuruluna kendisini organize etme yetkisi verilmiştir[118]. TTK m. 366 çerçevesinde bir başkan ve en az bir başkan vekili seçmesi zorunluluğu dışında, yönetim kurulunun organizasyonunu kısıtlayan herhangi bir kanuni düzenleme bulunmamaktadır. Bu çerçevede, şirket esas sözleşmesinde yönetim kurulunun organizasyonuna ilişkin hükümler yer alabilecektir. Örneğin, birden fazla başkan vekilinin seçilebilecek olması karşısında, bu başkan vekilleri arasındaki görev dağılımı, şirketin alacağı yönetim kurulu kararı ile veya bir iç yönerge ile serbestçe yapılabilecektir, hatta bu görev dağılımının yapılması karışıklığa yer verilmemesi bakımından isabetli olacaktır[119].

Yönetim kurulu üyeleri arasındaki görev dağılımı her yıl yapılmak zorundadır[120]. Görev dağılımını yapan organın (genel kurul yahut yönetim kurulu) bu süreyi uzatma veya

[116]Akdağ- Güney, N. (2012). a.g.e. 53.
[117] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 474.
[118] Akdağ- Güney, N. (2012). a.g.e. 53.
[119] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 475.
[120] Bkz. TTK m. 366.

kısaltma yönünde karar alması veya esas sözleşmeyle bu sürenin değiştirilmesi mümkün olmayacaktır[121].

Yönetim kurulunun işleyişi bakımından açıklığa kavuşturulması gereken bir diğer husus ise yönetim kurulu başkan ve başkan vekilinin tüzel kişi olup olamayacağıdır. TTK'da tüzel kişilerin yönetim kurulu başkanı veya başkan vekili olamayacağı yönünde herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. Yönetim kurulu üyeliği için gerçek kişi olma şartının kalkmış olması ve yönetim kurulunun tamamının tüzel kişilerden oluşması ihtimali karşısında, yönetim kurulu başkan veya başkan vekilinin tüzel kişi olmasının mümkün olduğu kabul edilmelidir[122].

2.1.5.2. Yönetim Kuruluna Yardımcı Komite ve Komisyonlar

Yönetim kurulu, işlerin gidişatını izlemek, kendisine sunulacak konularda rapor hazırlamak, kararlarını uygulatmak veya iç denetim amacıyla içlerinde yönetim kurulu üyelerinin de bulunabileceği komiteler ve komisyonlar kurabilir[123]. Bu komite ve komisyonların düzenlenmesi, yönetim kurulunun daha profesyonel ve kurumsal yönetim ilkelerine uygun hareket etmesini sağlama amacını gütmektedir[124]. Komite ve komisyonlar yönetim kurulunun yardımcı birimleri niteliğindedir ve bu komite ve komisyonlara yönetim kurulu tarafından yönetim ya da temsil yetkisi devri yapılmamaktadır[125]. Komite ve komisyonları oluşturma ve düzenleme yetkisi yönetim kuruluna aittir[126], ancak bir kısım komite ve komisyonların esas sözleşme ile zorunlu tutulması da söz konusu olabilecektir.

Komite ve komisyonların hangi konularda oluşturulabileceği TTK'da düzenlenmemiştir. Bu noktada şirket, işlerini, büyüklüğünü ve işlemlerinin hacmini de dikkate alarak komite ve komisyon oluşturmakta ve bu komite ve komisyonların işleyiş usullerine karar vermekte serbesttir. Ana kural bu olmakla birlikte, mevzuatta bir kısım komite ve komisyonlar bakımından zorunluluk getirilmiştir. Örneğin, payları borsada işlem gören şirketler

---

[121] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 475.; Eriş, G. (2007). *Açıklamalı- İçtihatlı En Son Değişikliklerle Birlikte Türk Ticaret Kanunu, Ticari İşletme ve Şirketler, C.2*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 1731.
[122] Aynı görüşte; Akdağ- Güney, N. (2012). *a.g.e*. 54.
[123] Bkz. TTK m. 366/II.
[124] Doğan, B.F. (2011). a.g.e. 77.; Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 478.; Kaya, M. İ. (2015). a.g.m. 3264.
[125] Doğan, B.F. (2011). a.g.e. 78.
[126] Akdağ- Güney, N. (2012). *a.g.e*. 54 vd.; Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 478.

bakımından riskin erken saptanması ve yönetimi komitesinin kurulması zorunludur[127]. Bunun dışında sermaye piyasası mevzuatına göre, payları borsada işlem gören şirketlerin denetimden sorumlu komite, kurumsal yönetim komitesi, aday gösterme komitesi, riskin erken saptanması ve yönetimi komitesi ve ücret komitesi oluşturma zorunlulukları söz konusudur[128].

2.1.5.3. Yönetim Kurulunun Karar Alma Usulleri

TTK'ya göre yönetim kurulunun, toplantı ve bir önerinin bütün yönetim kurulu üyelerine dolaştırılması suretiyle toplantısız karar alması olarak iki tür karar alma yöntemi mevcuttur.

Yönetim kurulu toplantısı, yönetim kurulunun kurul olma vasfına daha uygun olan bir karar alma usulüdür[129]. Yönetim kurulu toplantılarına katılmak, toplantılarda görüş açıklamak ve oy kullanmak yönetim kurulu üyeleri bakımından bir hak olduğu gibi bir görevdir[130]. Yönetim kurulu toplantılarının fiziki ortamda veya elektronik ortamda yapılması mümkündür. Bununla birlikte, fiziki ortamda yapılan toplantıya bazı üyelerin elektronik ortamda katılması da söz konusu olabilecektir[131].

Yönetim kurulu toplantı çağrısı, yönetim kurulu başkanı veya başkanın olmadığı zamanlarda başkan vekili tarafından yapılır. Bununla birlikte, her yönetim kurulu üyesinin başkandan yönetim kurulunu toplantıya çağırmasını yazılı olarak istemesi de mümkündür[132]. TTK'da yönetim kurulunun toplantıya çağrılması konusunda herhangi bir usul ya da kural öngörülmemiştir. Yönetim kurulunun kolaylıkla toplanmasını sağlamak amacıyla, yönetim kurulu toplantıları için herhangi bir şekil şartı bulunmamaktadır[133]. Toplantılara katılmanın yönetim kurulu üyesi bakımında bir hak olmasının sonucu olarak,

---

[127] Bkz. TTK m. 378.
[128] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 479. ; Tekinalp, Ü. (2013). a.g.e. 205-206.
[129] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 481.
[130] Karahan, S. (Editör). (2015). a.g.e. 391.
[131] Bkz. TTK m. 1527/I.
[132] Bkz. TTK m. 392/7.
[133] Poroy, R., Tekinalp, Ü., Çamoğlu, E. (2014). a.g.e. 339.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 432.; Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 482.

çağrının usulsüz yapılması dolayısıyla bazı üyelerin katılamadığı toplantılarda alınan kararların yok hükmünde sayılması gerekir[134].

Yönetim kurulu, üye tam sayısının çoğunluğu ile toplanır[135]. Yönetim kurulu toplantı ve yeter sayılarının esas sözleşmeye konulacak hükümlerle artırılması mümkündür. Benzer şekilde, esas sözleşmede aksine bir hüküm öngörülmemişse, yönetim kurulu kararlarını toplantıda hazır bulunan üyelerin çoğunluğu ile alır. Ancak elden dolaştırma yoluyla alınacak kararlarda oy birliği aranır[136].

Yönetim kurulu toplantıları bakımından üzerinde durulması gereken bir diğer husus, yönetim kurulu üyesinin yönetim kurulu toplantılarına bizzat katılma ve bizzat oy kullanma mecburiyetidir. Yönetim kurulu üyeleri birbirlerinin temsilen oy veremeyecekleri gibi, toplantılara vekil aracılığıyla da katılamazlar[137].

Yönetim kurulu toplantısının gündemi, kurulu toplantıya çağıran başkan veya başkan vekili tarafından hazırlanır. Ayrıca, bir üyenin başkandan yönetim kurulunu toplantıya çağırmasını talep etmesi halinde, bu üyenin toplantı gündemini de belirlemesi gerekmektedir. Bununla birlikte, genel kurul toplantılarından farklı olarak yönetim kurulu toplantılarında gündeme bağlılık ilkesi geçerli değildir, yönetim kurulu toplantı sırasında gündemde olmayan konuları da müzakere ederek karara bağlayabilir[138].

Son olarak, yönetim kurulu kararlarının geçerliliği kararın yazılıp imza edilmiş olmasına bağlıdır[139]. Yazılı olarak alınmamış olan ve yönetim kurulu üyelerinin imzası olmadan alınmış olan yönetim kurulu kararları geçersiz olacaktır.

2.2. Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisi

Yönetim kurulu, anonim şirketlerin kanuni temsil organıdır. TTK m. 370 anonim şirketlerin temsil yetkisinin yönetim kuruluna ait olduğunu açıkça belirtmektedir. Temsil,

---

[134] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 487.; İmregün, O. (1989). a.g.e. 21.
[135] Bkz. TTK m.390/I.
[136] Bkz. TTK m.390/IV.
[137] Bkz. TTK m.390/II.
[138] Poroy, R., Tekinalp, Ü., Çamoğlu, E. (2014). a.g.e. 341.; Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 484.
[139] Bkz. TTK m.390/V.

yönetim kurulu üyeleri bakımından yetki niteliğinde olsa da aynı zamanda bir görev teşkil etmektedir[140].

2.2.1. Yönetim Kurulu Üyelerinin Kanuni Temsil Yetkisi

Anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin kanuni temsil yetkisine ilişkin temel düzenleme TTK m. 370/1'de yer almaktadır. Buna göre, "*esas sözleşmede aksi öngörülmemiş veya yönetim kurulu tek kişiden oluşmuyorsa temsil yetkisi çift imza ile kullanılmak üzere yönetim kuruluna aittir."* Bu çerçevede, yönetim kurulunun birden fazla kişiden oluşması ve esas sözleşmede aksinin öngörülmemiş olması durumunda, şirket yönetim kurulu üyelerinden herhangi ikisinin müşterek imzalarıyla temsil ve ilzam edilecektir.

Yargıtay'ın yerleşik içtihadı, esas sözleşmede aksine bir hüküm bulunmaması durumunda, şirketi temsile yetkili kişilerden sadece birinin atacağı imza ile şirketin bağlı olmayacağını belirtmektedir. Örneğin, Yargıtay 19. Hukuk Dairesi'nin 21 Eylül 1998 tarih, 1998/4211 E. ve 1998/5344 K. sayılı kararında, tek bir yönetim kurulu üyesinin imzaladığı bononun şirketi bağlamayacağı açıkça ifade edilmiştir.

> *"Takip konusu bononun düzenlendiği 1.3.1996 tarihinde davacı şirketi H.L. ve M.E.`nin şirket kaşesi altında birlikte atacakları imza ile temsil edebilecekleri ve bononun yalnızca H.L. tarafından imzalandığı çekişmesizdir. Bu durumda mahkemece, davacı şirketi temsile yetkili imzaları taşımayan dava konusu bononun davacı şirketi ilzam etmeyeceği…"*

Esas sözleşmeye konulacak bir hükümle çift imza kuralının yerine her yönetim kurulu üyesinin münferiden imza yetkilisi olması veya ikiden daha fazla yönetim kurulu üyesinin birlikte hareket etmek suretiyle şirketi temsil etmesi de öngörülebilir[141]. Bununla birlikte, çift imza kuralından sapılması ancak esas sözleşmede hüküm bulunması halinde mümkündür. Bu hüküm, şirketin kuruluş aşamasında konulabileceği gibi esas sözleşmenin sonradan değiştirilmesi yoluyla da konulabilecektir[142]. TTK m. 370 ile yönetim kurulu

---

[140] Arslan, İ. (1994). *Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Sınırlandırılması*. (1. Baskı). Konya: Mimoza Yayıncılık, 63.
[141] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 625.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 455 Tekinalp, Ü. (2013). a.g.e. 222-223.
[142] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 625-626.

üyeleri bakımından getirilmiş olan çift/müşterek imza kuralı, şirketi temsil ve ilzam etmeye yetkili murahhas üye veya murahhas müdür atanması durumunda da geçerlidir[143].

Yazılı belgeler (sözleşmeler) bakımından söz konusu olan çift imza kuralının, şirket yönetim kurulu üyelerinin sözlü olarak kuracağı sözleşmeler veya sözlü olarak bulunacağı taahhütler bakımından da geçerli olduğunu belirtmek gerekmektedir[144].

Anonim şirketin aktif temsilinde çift imza kuralı mevcutken, pasif temsil bakımından birlikte imza kuralı uygulanmayacaktır. Anonim şirkete yapılacak, tebligat, ihbar, ihtar ve bildirimler bakımından her bir yönetim kurulu üyesi münferiden pasif temsil yetkisini haizdir[145]. Nitekim 7201 sayılı Tebligat Kanunu'nun 12. maddesi, tüzel kişilere yapılacak tebligatın bu tüzel kişinin yetkili temsilcine yapılacağını, yetkili temsilcinin birden fazla olması durumunda tebligatın bunlardan birine yapılacağını belirtmektedir. Bu durumda, yönetim kurulu üyelerinden herhangi biri ile birlikte, kendisine yetki devri yapılmış olan murahhas müdürler, ticari mümessiller veya ticari vekiller de anonim şirketi pasif temsil yetkisine sahip olacaktır.

Son olarak, anonim şirketin mahkemeler nezdinde temsiline değinmek gerekmektedir. TMK m. 49'a göre, tüzel kişiler dava ehliyetlerini yetkili organları aracılığıyla kullanırlar. Anonim şirket bakımından yetkili temsil organı niteliğinde olan yönetim kurulu dava ehliyetini kullanma yetkisini de haizdir.

Anonim şirkete yöneltilecek yemin veya anonim şirketin yemin yöneltmesi bakımından da kural olarak yönetim kurulu yetkilidir. Bu durum, tüzel kişilerin iradelerini organları aracılığıyla açıklamalarının sonucudur. Hukuk muhakemeleri usulünde kesin delil olarak kabul edilen yemin[146] ancak şirketi temsile yetkili yönetim kurulu üyeleri veya murahhas üyeler veya kanuni temsilciler tarafından yerine getirilebilecektir. Yargıtay'ın yerleşik uygulaması da, anonim şirketlerin eda edeceği yeminin temsile yetkili yönetim kurulu

[143] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 626.
[144] Domaniç, H. (1988). *a.g.e.* 518.
[145] Poroy, R., Tekinalp, Ü., Çamoğlu, E. (2014). a.g.e. 348.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 454.; Moroğlu, E. (2010). *Makaleler*. Şirketlerde Adli Tebligat Kimlere Yapılır?. İstanbul: On iki Levha Yayıncılık.
[146] Pekcanıtez, H., Atalay, O., Özekes, M. (2011). *Medeni Usul Hukuku*. (10. Bası). Ankara: Yetkin Yayıncılık. 466.

üyesi veya murahhas müdür gibi temsil yetkisini haiz bir kişiye eda ettirilmesi gerektiği yönündedir[147].

2.2.2. Anonim Şirket Temsilcilerin Temsil Yetkisini Kullanım Şekli

TTK m. 372/1 hem yönetim kurulu üyeleri hem de şirketi temsile yetkili olan üçüncü kişiler bakımından ortak bir kural getirmiştir. Buna göre, şirket adına imza yetkisini haiz kişiler şirketin unvanı altında imza atarlar. Unvan için damga, kaşe, mühür kullanılabileceği gibi unvanın el yazısı ile de yazılması mümkündür[148].

Yönetim kurulu, görev döneminin başlangıcında şirketi temsil yetkisine sahip olanların imza yetkilerinin kapsamını ve derecesini gösteren bir imza sirküleri düzenleyerek bu imza sirkülerini notere tasdik ettirir[149]. İmza sirkülerinde ayrıca, yönetim kurulu üyeleri dışında kendilerine imza yetkisi tevdi edilmiş olan üçüncü kişilerin de imza yetkilerinin kapsamı ve derecesi gösterilir. Noter tarafından onaylanmış olan imza sirküleri, imza yetkililerinin yapacağı işlemler sırasında yetkilerinin ispatlanması işlevini görür[150]. Bununla birlikte, imza sirküleri şirketin iş ilişkisinde bulunduğu kişi ve kurumlara da gönderilerek, bu kişi ve kurumların yapılan bu düzenlemeler hakkında bilgi sahibi olması sağlanır[151].

Şirketin unvanı altında imza atılamaması durumunda, ne gibi sonuçların ortaya çıkacağı her bir somut olayın koşullarına göre belirlenecektir. Yargıtay'ın da bu konuda birbirinden farklı kararları söz konusudur. Yargıtay bir kısım kararlarında, şirket unvanı yazılmadan atılmış olan imzaların şirketi bağlamayacağını belirtmiştir. Örneğin, Yargıtay 12. Hukuk Dairesi'nin 12 Mayıs 1997 tarih, 1997/5316 E. ve 1997/5444 K. Sayılı Kararı'nda[152] şirketin tam unvanı gösterilmeden imzalanmış olan çekin şirketi bağlamayacağı belirtilmiştir.

> *"Çekte keşideci olarak ... Hipermarket ünvanı gösterilmiştir. ... Hipermarketin bu ad altında bir tüzel kişiliği yoktur. Şirket ana sözleşmesinde, şirketin ünvanı ... İnşaat San. ve Tic. AŞ. - ... Hipermarket olarak gösterilmiştir. Şirketin niteliği belirtilmeden*

[147] Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 17 Ekim 1998 tarih, 1998/1655 E. ve 1998/5918 sayılı Kararı. Web: www.kazancı.com adresinden 1 Nisan 2015 tarihinde alınmıştır.
[148] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 636.
[149] Poroy, R., Tekinalp, Ü., Çamoğlu, E. (2014). a.g.e. 348.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 454-455.
[150] Kayar, İ. (2005). Anonim ve Limited Şirketlerin Temsili ve İmza Sirküleri. *Türkiye Noterler Birliği Dergisi, Sayı 127*, 110 vd.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 455.
[151] Poroy, R., Tekinalp, Ü., Çamoğlu, E. (2014). a.g.e. 348.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 455.
[152] Web: www.kazanci.com adresinden 03 Nisan 2015 tarihinde alınmıştır.

ve unvanı tam yazılmadan ... Hipermarket adı altında şirket adına çek düzenlenmesi şirketi ilzam etmez. Zira TTK. 322. maddesine göre şirket namına imza salahiyeti olanlar şirketin unvanını ilave etmeye mecburdurlar. Bu nedenle şikayetin kabulü ile takibin iptaline karar vermek gerekirken kısmen şikayetin kabulü ve kısmen reddine karar verilmesi isabetsizdir."

Ayrıca, Yargıtay 11. Hukuk Dairesi 1987 tarihli bir kararında[153], şirket kaşesi dışında, açığa atılan imzaların şirket açısından değil, imzalayan temsilci açısından şahsi sorumluluk doğuracağını ifade etmiştir.

Bu noktada incelenmesi gereken bir diğer husus, şirket esas sözleşmesinde yer verilecek bir maddeyle veya herhangi bir genel kurul yahut yönetim kurulu kararıyla, temsil yetkisinin kullanım şeklinin değiştirilip değiştirilemeyeceğidir. Şirket esas sözleşmesine eklenen bir madde ile veya şirket tarafından alınan bir kararla, şirket adına imza atmaya yetkili olan kişilerin, bu imzayı şirket unvanı yerine şirket kaşesi altında atmalarının zorunlu tutulması veya başka bir şekilde kanundan sapan bir düzenleme yapılması durumunda, bu zorunluluğun hangi sonuçları doğuracağının incelenmesi son derece önemlidir. Uygulamada, bir kısım şirketlerin imza sirkülerlerinde 'şirketin ancak şirket kaşesi altında atılan imzalarla bağlanacağı' yönündeki ifadelerin yer aldığı görülmektedir. Yargıtay'ın bu konudaki müstakar içtihadı, TTK m. 372'nin amir hüküm niteliğinde olduğu ve bu hükmün esas sözleşme veya başka herhangi bir şekilde değiştiremeyeceği yönündedir. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu 28 Şubat 1996 tarih, 1995/12.993 E ve 1996/96 K. sayılı kararında[154], bu konuyu çok açık bir şekilde ifade etmiştir.

"Tarafların karşılıklı iddia ve savunmalarına, dosyadaki tutanak ve kanıtlara, bozma kararında açıklanan gerektirici nedenlere ve özellikle TTK nun 322 nci maddesinin açık bulunan amir hükmü, ana sözleşme ile kaşe koyma zorunluluğu getirilmek suretiyle değiştirilemeyeceği gibi, ana sözleşmedeki kaşe tabirininde "ticari ünvan" olarak anlaşılması gerekeceğine…"

Bu noktada, anonim şirket adına yapılan işlemlerde TTK m. 372'de yer alan kurallara uyulmadığı zaman, işlemin şirket adına yapıldığının anlaşılması durumunda, söz konusu işlemin şirket bakımından geçerli olduğu yönündeki görüşün bizim de katıldığımız görüş

[153] Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 20 Mart 1987 Tarih, 1987/1337 E. ve 1987/1617 K. Sayılı Kararı. Web: www.kazanci.com adresinden 03 Nisan 2015 tarihinde alınmıştır.
[154] Web: www.kazanci.com adresinden 05 Nisan 2015 tarihinde alınmıştır.

olduğunu belirtmek gerekir[155]. Kırca, TTK m. 372/1'in birinci cümlesinin bir düzen hükmü olduğunu, temsilcinin şirketin unvanını kullanmaksızın imza atması durumunda karşı tarafın temsil ilişkisinin varlığını durumdan çıkarıyor veya çıkarması gerekiyorsa hukuki işlemin sonuçlarının doğrudan doğruya şirkete ait olacağını ifade etmektedir[156]. Gerçekten de hem güven ilkesi hem de TMK m. 2'de düzenlenmiş olan dürüstlük kuralı gereği, işlemin şirket adına yapılmış olduğunun anlaşılması durumunda, şirketin bu işlemle bağlı olması gerekmektedir.

Son olarak, şirket tarafından düzenlenecek belgelerde şirketin merkezi, sicile kayıtlı olduğu yer ve sicil numarası da gösterilmelidir[157]. TTK ile getirilmiş olan bu hükme bağlanmış olan herhangi bir cezai yaptırım bulunmamaktadır[158]. Bu hüküm de işlem rahatlığı açısından getirilmiş olan bir düzen hükmü niteliğindedir.

2.2.3. Temsil Yetkisinin Tescil ve İlanı

TTK m. 373/1, yönetim kurulunun, temsile yetkili kişileri ve bunların temsil şekillerini gösterir kararının noterce onaylanmış suretini, tescil ve ilan edilmek üzere ticaret siciline vereceğini düzenlemektedir. Anonim şirketi temsile yetkili olan yönetim kurulu üyeleri, murahhas üye ve müdürler ve ticari temsilciler sicile tescil ve ilan edilir. Bu maddeye göre yönetim kurulu, temsile yetkili olan yönetim kurulu üyeleri ile temsile yetkili olan kişilerin isimlerini, ikametgâh adreslerini, tabiiyetlerini de tescil eder. Tescil edilen bu kararda, temsil usulünün de gösterilmesi gerekir (münferit imza, müşterek imza vb.)[159].

Tescil edilmiş hususlarda meydana gelen her türlü değişikliğin de ayrıca tescil edilmesi zorunludur[160]. Örneğin, imza yetkilisi olarak atanmış yönetim kurulu üyesinin görevinden istifa etmesi durumunda, görevinden istifa ettiğinin ve dolayısıyla temsil yetkisinin sona erdiğinin de tescil edilmesi gerekir.

---

[155] Çevik, O. N. (2002). *Anonim Şirketler*. (4. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık, .448.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 454.; İmregün, O. (1989). a.g.e. 341. Arslanlı, H. (1959). a.g.e.135. Ayrıca Yargıtay Ticaret Dairesi'nin 13 Nisan 1961 Tarih, 1961/4417 E. ve 1962/1674 Sayılı kararı da aynı yöndedir.
[156] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 636.
[157] Bkz. TTK m. 372/II.
[158] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 637.
[159] Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 455.
[160] Bkz. TTK m. 31.

Son olarak, temsil yetkisinin ticaret sicilinde tescilinden sonra, ilgili kişilerin seçimine veya atanmalarına ilişkin herhangi bir hukuki sakatlık, şirket tarafından üçüncü kişilere, ancak sakatlığın bunlar tarafından bilindiğinin ispat edilmesi şartıyla ileri sürülebilir[161]. Bu hüküm, tescil ve ilan ile yaratılmış olan hukuki görünüşe duyulan güveni korumayı amaçlamaktadır[162]. Hükmün gerekçesine göre, hukuki sakatlık ne kadar ağır olursa olsun bunun üçüncü kişiye karşı ileri sürülememesi, üçüncü kişiye izleyemeyeceği, belirleyemeyeceği ve yargılayamayacağı bir yükümlülük yüklenmesini engellemek ve işlem güvenliği ile adaleti sağlamak amaçlarına yöneliktir.

2.2.4. Temsil Yetkisinin Kapsamı

Temsil yetkisinin kapsam ve sınırlarını düzenleyen TTK m. 371/1'e göre, temsile yetkili olan kişiler şirketin amacına ve işletme konusuna giren her tür işleri ve hukuki işlemi, şirket adına yapabilir ve bunun için şirket unvanını kullanabilirler. TTK m. 371/2'de ise *temsile yetkili olan kişilerin, üçüncü kişilerle, işletme konusu dışında yaptığı işlemlerin de şirketi bağlayacağı ancak; hukuki işlemin tarafı olan üçüncü kişinin, işlemin işletme konusu dışında bulunduğunu bildiği veya durumun gereğinden bilebilecek durumda olduğunun ispat edilmesi halinde, söz konusu hukuki işlemin şirketi bağlamayacağı* ifade edilmiştir.

Anonim şirketlerde yönetim kurulu üyelerinin ve murahhasların temsil yetkileri belirlenirken TTK m. 371/1 ve TTK m. 372/2 hükümleri birlikte değerlendirilmelidir. Buna göre, temsile yetkili kişilerin şirketin amacına ve işletme konusuna giren her türlü işi ve hukuki işlemi yapabileceğini ifade eden TTK m. 371/1 hükmü, anonim şirketin iç ilişkisi bakımından geçerli olan bir hükümdür[163]. Bu hüküm kapsamında, temsile yetkili olan kişiler, şirketin amacı ve işletme konusu kapsamındaki işlemleri yapmaları konusunda yetkilendirilmişlerdir[164]. Kanun ve esas sözleşmeye aykırı işlemler dolayısıyla şirketin rücu hakkının saklı olduğunu belirten TTK m. 371/1'in ikinci cümlesi de söz konusu kuralın iç ilişki bakımından geçerli bir kural olduğunu ortaya koymaktadır.

---

[161] Bkz. TTK m. 373/II.
[162] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 446.
[163] Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 461.
[164] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 638.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 461.

TTK m. 371/2 ise temsile yetkili kişilerin kural olarak şirketin işletme konusuna giren işlemleri de yapma yetkisini haiz olduklarını göstermektedir. Kırca, TTK m. 371/2 hükmünü TMK'nın 48. maddesinde yer alan, tüzel kişiler bütün haklardan yararlanabilir ve borçları üstlenebilirler şeklindeki düzenlemenin anonim şirketler bakımından bir yansıması olarak değerlendirmektedir[165].

TTK m. 371/2 hükmü, anonim şirketler bakımından yeni olarak nitelendirilebilecek bir düzenlemedir. Bu düzenleme kapsamında, anonim şirketler bakımından şirketin ancak işletme konusu ve şirket amacı kapsamındaki işlemleri yapabileceği yönündeki *ultra vires* ilkesi terk edilmiştir[166]. ETTK'dan farklı olarak, TTK'da ultra vires ilkesine yer verilmemiş ve anonim şirketlerin temsil yetkileri TMK m. 48'e uygun olarak her türlü hak ve borç bakımından temsil edilebilecek kapsamda düzenlemiştir[167].

Üçüncü kişilere, işlem yapacakları şirketin esas sözleşmesinde yazılı olan işletme konusunu inceleme zorunluluğu getirmesi; ticari işlem güvenliliğine ve belirliliğe zarar vermesi sebebiyle oldukça eleştirilen[168] ultra vires ilkesi TTK ile birlikte kaldırılmıştır. Bu durumda, TTK m. 329/2 kapsamında esas sözleşmede sayılmış olan şirketin işletme konusunun işlevi, şirketi temsile yetkili kişilerin iç ilişkide temsil yetkilerinin sınırlarının gösterilmesidir. Daha önce de belirtildiği gibi, temsile yetkili olan kişiler bu sınırlamaya tabi olmaksızın üçüncü kişilerle hukuki işlem yapabilecektir. Ancak TTK m. 372/2'nin ikinci cümlesi gereği, şirketin işletme konusu kapsamında olmayan bir hukuki işlemle bağlı olmamasının tek yolu, hukuki işlemin tarafı olan üçüncü kişinin, işlemin işletme konusu dışında bulunduğunu bildiğinin veya durumun gereğinden, bilebilecek durumda olduğunun ispat edilmesidir. Ayrıca, şirket esas sözleşmesinde yer alan işletme konusu ve faaliyet alanı, şirket tarafından temsil yetkisine sahip olanlara verilmiş olan bir talimat niteliğindedir.

---

[165] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 638.

[166] Çağlar, H., Çalışkan, E. (2010). Anonim Şirketlere Ait Taşınmazların Satımında Ehliyet ve Temsil Sorunları. *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi. C.XIV*. S.1 s.61-85. (64).

[167] Aydın, A. (2014). Anonim Ortaklık Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisinin Sınırları ve Temsil Yetkisinin/Gücünün Kötüye Kullanılması Sorunu. *BATİDER. C. XXX, Sa.1,* 123-187. (153).; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 462.

[168] Yıldız, B. (2006). TTK Tasarısında Şirketlerin Ehliyeti ve Bu Bağlamda TTK m.137 Hükmündeki "Ultra Vires" Sınırlamasının Yerindeliğinin Değerlendirilmesi. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C. 55, Sa.1,* 321-353. (329); Kırca, İ. (2007). Bankacılık İşlemleri- Ticaret Şirketlerinde Temsil Yetkisinin Kapsamı ve Sınırlandırılması. *Banka Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu, 08.06.2007*, 265-301. (277).

Üzerinde durulması gereken hususlardan biri de TTK m. 372/2 hükmünün uygulanması sırasında işletme konusunun kapsamının belirlenmesidir. İşletme konusunun kapsamı, bu bağlamda şirketin temsil yetkililerinin sorumluluğu bakımından önem taşıdığı gibi hukuki işlemin tarafı olan üçüncü kişiler bakımından işlemle bağlı kalmanın sınırlarının belirlenmesi açısından da önemlidir. Yargıtay[169] kararlarında kabul edilen görüşe göre, işletme konusu ibaresi geniş bir şekilde yorumlanmalıdır. Bu çerçevede, sadece işletme konusu ile ilgili olan işlemler değil, dolaylı da olsa işletme konusu ile herhangi bir şekilde bağlantılı olan işlemler de bu kapsamda sayılmalıdır[170]. Ayrıca, şirketlerin esas sözleşmelerinde yer alıp almadığına bakılmaksızın, işletme konusu ile ilgili olan ve herhangi bir şekilde kendilerine menfaat sağlayan bütün işlemlerin işletme konusu kapsamında olduğu kabul edilmelidir[171].

Şirketin işletme konusu geniş yorumlanmasına rağmen, temsil yetkilileri tarafından yapılan işlemin işletme konusu kapsamına girmediği, dolayısıyla şirketi bağlamayabileceği aşamasına geçildiği zaman da '*üçüncü kişinin bildiği veya durumun gereğinden bilebilecek durumda bulunduğu'* ibaresi değerlendirilmelidir. TTK m. 371/2'nin ifadesinden, sadece üçüncü kişinin bilmesi durumu yani müspet vukufu değil durumun gereklerinden bilebilecek durumda olması da bu kapsama alınmış olduğu anlaşılmaktadır. Kırca'ya göre ikinci durum, TMK m. 3/2 anlamında durumun gereklerinden kendisinden beklenen özeni göstermeyen kimseyi kapsamaktadır[172]. Yani, TMK m. 3 kapsamında durumun gereklerinden kendisinden beklenen özeni göstermeyen kimse, şirketin işletme konusu bakımından kötü niyetli olarak kabul edilmelidir. Aydın ise, TTK m. 371/II hükmünün TMK m. 3 kadar kapsamlı olmadığını, bu kapsamdaki özen ölçütünün üçüncü kişinin ağır ihmaline dayanması gerektiğini, hafif ihmalini dışladığını belirtmektedir[173].

---

[169] "Bir şirketin işletme konusu (iştigal konusu) demek o şirketin devamlı olarak yapacağı işleri demektir. Bunlar da o şirketin ana sözleşmesinde belirtilen (şirket maksat ve mevzuu) ile ilgili işlemlerdir. Bununla birlikte bir ticari işletmenin kendi ana sözleşmesinde belirtilen işletme mevzuuna girmemekle beraber o işletmenin ticari faaliyetlerini kolaylaştıran ticari iş ve ticari sözleşmelerin de o işletmenin mevzuu içinde bulunduğunun kabulü zorunludur… Aksi düşüncenin kabulü ticari hayatın normal seyrine ve süratli akışına engel teşkil edecektir." Yargıtay 11. Hukuk Dairesi, T:23.3.1982, 1982/231 E. ve 1982/1223 K. sayılı kararı. Web: www.kazanci.com adresinden 15 Nisan 2015 tarihinde alınmıştır.

[170] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 638.; Aydın, A. (2014). a.g.m. 154.

[171] Yıldız, B. (2006). Şirketlerin Ehliyetine İlişkin Olarak Özellik Arz Eden Bazı Hukuki İşlem ve Sözleşmeler. Ankara Barosu Dergisi, 2006-2, 58 vd. (60).

[172] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 640. Aynı doğrultuda, Poroy, R., Tekinalp, Ü., Çamoğlu, E. (2014). a.g.e. 351.

[173] Aydın, A. (2014). a.g.m. 155-156.

TTK m. 371/2'nin ikinci cümlesi uyarınca, şirket esas sözleşmesinin ilan edilmiş olması, üçüncü kişinin kötü niyetli olduğunun ispatı bakımından yeterli kabul edilmemektedir. Şirket işletme konusunun esas sözleşmede yer alması TTK m. 339'un getirmiş olduğu bir zorunluluk olmasına rağmen, kanun koyucu esas sözleşmenin üçüncü kişinin kötü niyetini ispatı açısında yeterli saymamıştır. Dolayısıyla, üçüncü kişi ile yapılmış olan işlemin geçersiz olduğunun iddia edilmesi durumunda, bu iddianın esas sözleşme dışındaki delillerle ispat edilmesi gerekir.

Bu noktada açıklanması gereken bir diğer husus da üçüncü kişinin şirketin işletme konusunu bildiğinin veya bilebilecek durumda olduğunun ispatı durumunda, söz konusu işlemin akıbeti olacaktır. Kırca'ya göre bu durumda, söz konusu işlem için yetkisiz temsil hükümleri uygulanmalıdır[174]. Böylece, şirket genel kurulunun icazet vermesi durumunda söz konusu işlem geçerlilik kazanacaktır. Yıldız, ise söz konusu işlemi askıda geçerli olarak nitelendirmiştir, buna göre, şirketin üçüncü kişinin kötü niyetini ispatlaması durumunda, işlem geçersiz hale gelecektir[175]. İşletme konusu dışında kalan işlemin geçerliliğine ilişkin olarak öne sürülen bir diğer görüş ise, üçüncü kişinin kötü niyeti ispat edilinceye kadar işlemin geçerli olacağı, üçüncü kişinin kötü niyetinin ispat edilmesi halinde söz konusu işlemin askıda hükümsüz hale geleceği ve şirket tarafından bu işleme muvafakat edilmemesi durumunda işlemin en baştan beri geçersiz olacağı yönündedir[176].

Kanaatimizce, üçüncü kişinin kötü niyetinin ispat edilmesi durumunda yetkisiz temsil hükümlerinin uygulanması, taraf iradeleri ve ticari hayat dikkate alındığında daha uygundur. Bu sayede, işlemin tarafı olan üçüncü kişi kötü niyetli dahi olsa, söz konusu işlemin akıbeti hakkındaki karar şirket genel kuruluna bırakılmış olacaktır. Bu durum hem şirket hem de işlemin tarafı olan üçüncü kişi bakımından daha avantajlıdır.

2.2.5. Temsil Yetkisinin Sınırlandırılması

Temsil yetkisinin sınırlandırılması ile temsil yetkisine iradi/sözleşmesel ve kanuni olarak getirilebilecek sınırlandırmalar incelenecektir.

---

[174] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 643.

[175] Yıldız, B. (2011). Ultra Vires İlkesinin Kaldırılmasının Ardından İşletme Konusu Unsuru ve Ticaret Şirketlerinin İşletme Konusu Dışındaki İşlemlerinin Hukuki Niteliği. *BATİDER 2011. C. XXVII, S.3,* s.111-134. (128-129).

[176] Hatemi, H. (2013). Ultra Vires Kuramı ve Türk Hukuku. *Ersin Çamoğlu'na Armağan*. İstanbul: Vedat Kitapçılık, 333.

2.2.5.1. Kanuni Sınırlandırmalar

Kanuni sınırlamalar ile temsil yetkisine sahip olanların, söz konusu temsil yetkilerini kullanmaları esnasında uymaları gereken ve yürürlükteki mevzuat uyarınca getirilmiş olan sınırlamalar ifade edilmektedir.

Kanuni sınırlandırmalarla ilgili olarak öncelikle, hukukumuzda hâkim olan temel işlem sınırlarına değinmek gerekir. Kanunun emredici hükümlerine, ahlaka, kamu düzenine, kişilik haklarına aykırı veya konusu imkânsız olan sözleşmelerin kesin olarak hükümsüz olduğunu ifade eden TBK m. 27 temel kanuni sınırlamalardan bir tanesidir. Buna göre, anonim şirket temsilcileri tarafından yerine getirilmiş olan fakat TBK m. 27'ye aykırı olan işlemler kesin olarak hükümsüzdür.

Bir diğer kanuni sınırlama ise, temsile yetkili olan kişilerin/organın yapmış olduğu işlemin anonim şirketin diğer organları veya unsurlarının yetkisine bırakılmış olan konular arasında olmaması gerekliliğidir[177]. Anonim şirketler bakımından, genel kurulun devredilemez görev ve yetkileri arasında sayılmış olan bir husus, yönetim kurulunun temsil yetkisi bakımından kanuni bir sınırlandırma teşkil edecektir.

Genel kurulun iznine/onayına ihtiyaç duyulan işlemlerin bir kanuni sınırlama teşkil edip etmediği konusunda öğretide çeşitli görüşler mevcuttur. Aydın'a göre, genel kurul izninin/onayının aranması bir kanuni sınırlama teşkil etmektedir[178]. Kırca ise hukuki işlemin yapılmasında genel kurul izin/onayının arandığı durumların hüküm ve sonuçları itibariyle kanuni sınırlamadan farklı olduğu yönündedir[179].

Bu noktada, geçerliliği bakımından genel kurul kararının arandığı işlemlerin incelenmesi gerekir. Bu işlemlerden ilki, TTK m. 356'da düzenlenmiştir. Buna göre, şirketin tescilinden itibaren iki yıl içinde bir işletme veya aynın, sermayenin onda birini aşan bir bedel karşılığında devralınmasına veya kiralanmasına ilişkin sözleşmeler, genel kurulca onaylanıp ticaret siciline tescil edilmedikçe geçerli olmayacaktır. Söz konusu düzenleme, kanuna karşı hile ile kuruluşa ilişkin hükümlerin dolanılmasını engelleme amacı

[177] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 644.
[178] Aydın, A. (2014). a.g.m. 161.
[179] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e.. 644.

gütmektedir. Bu hüküm çerçevesinde yapılacak sözleşmeler, yönetim kurulu bakımında bir kanuni sınır teşkil etmektedir[180].

Aynı şekilde, TTK m. 408/2(f)'de düzenlenmiş olan önemli miktarda şirket varlığının toptan satışı da bu yöndedir. Önemli miktarda şirket mal varlığının toptan satışı genel kurulun devredilemez görev ve yetkileri arasında sayılmıştır. Burada dikkat edilmesi gereken husus, bu konuda genel kurul kararı olmadan işlem yapılmış olmasının söz konusu işlemin geçerliliğini ne şekilde etkileyeceğidir. Katılmakta olduğumuz görüş, önemli miktarda şirket mal varlığının toptan satışına ilişkin olarak şirket ile üçüncü kişi arasındaki sözleşmenin genel kurul onayından önce askıda hükümsüz olduğu, genel kurul onayı ile birlikte en baştan itibaren hüküm ve sonuç doğuracağı yönündedir[181]. Bu görüşe göre, söz konusu kural sadece iç ilişki bakımından değil, dış ilişki bakımından da geçerli olacak şekilde düzenlenmiştir. Bu konudaki karşıt görüş ise TTK m. 408/2(f) hükmünün sadece iç temsil yetkisi bakımından bir sınırlama oluşturduğu, dış temsil yönünden iyi niyetli üçüncü kişilere karşı herhangi bir kısıtlama getirmediği yönündedir[182]. İkinci görüşün ticari hayatın aradığı hızlılık ve güven ihtiyacına cevap verdiği savunulsa da TTK m. 408/2(f) hükmünün şirketin önemli miktarda malvarlığının toptan satışını genel kurulun devredilemez görev ve yetkileri arasında sayması karşısında bu görüşe katılmak mümkün olmayacaktır. Kaldı ki; TTK m. 408/2(f) hükmünün gerekçesinde, bu hükmün Yargıtay içtihatlarına uygun olarak önemli miktarda şirket varlığının toptan satışının yönetim kurulu tarafından yapılmayacağı, bunun genel kurulun devredilemez ve münhasır yetkilerinden olduğu açıkça ifade edilmiştir. Gerçekten de, ETTK döneminde hem öğretide hem de Yargıtay kararlarında, şirkete ait önemli miktarda mal varlığının ancak genel kurul kararıyla satılabileceği belirtilmiştir. Özdamar bu konu hakkında, ortaklık mal varlığına dâhil olan önemli unsurların, menkul ve gayrimenkul malların, marka ve patent gibi sınai mülkiyet haklarının tamamen devredilmesi şeklindeki oldukça önemli kararların tek başına yönetim kurulu tarafından alınmasının genel kurula ait olan bir yetki olduğunu, aksi yöndeki kabulün anonim şirket organları arasındaki dengeye de aykırılık oluşturacağını belirtmiştir[183]. Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 13 Şubat 2006 tarih, 2005/1362 E. ve

[180] Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 456.
[181] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 644-645.
[182] Aydın, A. (2014). a.g.m. 164.
[183] Özdamar, M. (2006). Anonim Ortaklığın Sahip Olduğu Malvarlığının Yönetim Kurulu Tarafından Topluca Devredilmesi. *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi.* C.14. S.2. s.99-118.

2006/1253 K. sayılı limitet şirketler bakımından verilmiş olan kararı[184] da kanunun yaptığı yollama sebebiyle anonim şirketler bakımından da uygulanacaktır. Bu karara göre;

> *"Limited şirket müdürlerinin temsil yetkisinin kapsamı, TTK'nın 542. maddesi yollaması ile aynı Yasanın 321. maddesi ile belirlenmiştir. Bu maddede, temsile yetkili olanların şirketin maksat ve konusuna dahil olan her nevi işleri ve hukuki muameleleri şirket adına yapmak ve şirket unvanını kullanmak hakkını haiz oldukları belirtilmiştir. Davalı şirketin ana sözleşmesinin "Amaç ve Konu" başlığını taşıyan 3. maddesinin l-e bendinde, şirketin amacı ile ilgili olarak marka, ihtira beratı, patent, know how lisans, royalite, ustalık ve diğer sınai mülkiyet haklarını elde etmek, bunlar üzerinde müktesep haklar sağlamak amaçları yer almakla birlikte, maddede belirtilen hakların başlarına devri işleriyle uğraşmak, şirketin amaçları arasında sayılmamıştır.*
>
> *Ana sözleşme ve açıklanan yasa hükümlerine göre, kural olarak şirketi temsile yetkili müdürün şirkete ait bir malvarlığı üzerinde tasarrufta bulunabileceğinin kabulü gerekir. Ancak bu malvarlığının, şirketin sahip olduğu tek malvarlığı olduğunun veya şirketin varlığını sürdürebilmesi için hayati önemi haiz bulunduğunun belirlenmesi halinde bu kez, anılan devir yönündeki taahhüdün geçerli olabilmesi için limited şirketlerde de uygulama alanı bulunan TTK'nın 443/2. maddesi uyarınca ortaklar kurulunun bu konuda anılan maddede açıklanan çoğunlukla karar alması gerekmektedir."*

Bu çerçevede, TTK m. 408/2(f) hükmü kapsamında yapılacak tarihsel yorum çerçevesinde önemli miktarda şirket mal varlığının toptan satışı kararının genel kurul tarafından alınması gereken bir karar olduğunu, aksi durumda genel kurulun onayına kadar söz konusu işlemin askıda hükümsüz olacağını, genel kurul onayının gerçekleşmemesi durumunda ise işlemin en baştan itibaren hüküm ve sonuç doğurmayacağını belirtmek gerekmektedir.

2.2.5.2. İradi Sınırlandırmalar

TTK m. 371/3'te iyi niyetli olsun olmasın, bütün üçüncü kişiler bakımından sonuç doğuracak olan iki farklı iradi sınırlama düzenlenmiştir. Buna göre, *temsil yetkisinin sınırlandırılması, iyi niyet sahibi üçüncü kişilere karşı hüküm ifade etmez; ancak, temsil yetkisinin sadece merkezin veya bir şubenin işlerine özgülendiğine veya birlikte kullanılmasına ilişkin tescil ve ilan edilen sınırlamalar geçerlidir*. Hükümden anlaşıldığı üzere, TTK m. 371/3 hükmü, temsil yetkisinin sınırlandırılmasının iyiniyetli üçüncü kişiler bakımından sonuç doğurmayacağını ancak yetkinin birlikte temsil ve merkez-şube işleriyle sınırlandırılmasının, tescil ve ilan edilmiş olması şartıyla, herkese karşı ileri

[184] Web: www.kazanci.com adresinden 25 Nisan 2015 tarihinde alınmıştır.

sürülebileceğini düzenlemektedir. Böylece bu düzenleme kapsamında temsil yetkisine getirilen sınırlandırmalar, sicilin müspet etkisinden (TTK m. 36/1 ve TTK m. 36/3) yararlanmış olacaktır.

Temsil yetkisinin iradi sınırlandırılması konusu kapsamında incelenmesi gereken konulardan birisi, genel kurul tarafından yönetim kurulu üyelerinin veya murahhas aza ve müdürlerin temsil yetkisinin sınırlandırılmasına ilişkin verilmiş olan kararın tescil ve ilan edilmemesi durumunda, bu sınırlandırmanın sonuçlarının ne olacağıdır. TTK m. 36/4'e göre, tescili zorunlu olduğu hâlde tescil edilmemiş veya tescil edilip de ilanı zorunlu iken ilan edilmemiş bir husus, ancak bunu bildikleri veya bilmeleri gerektiği ispat edildiği takdirde, üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilecektir. Temsil yetkisine getirilen sınırlandırmaların tescil ve ilanının zorunlu olması karşısında, tescil ve ilan edilmemiş olan sınırlandırmalar ancak bu sınırlandırmayı bilen veya bilmesi gereken kişilere karşı ileri sürülebilecektir. Bu kapsamda, temsil yetkisine getirilen sınırlandırmayı bilmesi gerekenler TTK m. 371/2'ye paralel olarak, söz konusu sınırlandırmayı ağır ihmali neticesinde öğrenmemiş olanlar olarak yorumlanmalı ve hafif ihmal dolayısıyla öğrenememiş olanlar bu kapsamda değerlendirilmemelidirler[185].

Tescili caiz olmamasına rağmen tescil edilmiş olan temsil yetkisi sınırlandırmalarının şirket ve üçüncü kişiler bakımından sonuçları da son derece önemlidir. Temsil yetkisinin devredilmesi konusunda detaylı olarak açıklanacağı üzere uygulamada, imza sirkülerleri vasıtasıyla caiz olmayan yetki sınırlandırmalarının tescil ve ilan edildikleri görülmektedir. Örneğin, yetkinin miktar, konu veya grup bazında sınırlandırılmaları caiz olmayan sınırlandırmalardır, buna rağmen uygulamada caiz olmayan sınırlandırmaların oldukça yaygın olduğu görülmektedir.

Herhangi bir konunun tescil ve ilan edilmesi için mevzuatta bu yönde bir düzenleme olması gerektiği sicil hukukunun temel ilkesidir. Gerçekten de Ticaret Sicili Yönetmeliği'nin 34/1 (a) maddesine göre, kanunda belirtilmeyen sınırlandırmalar ticaret siciline tescil ve ilan edilmez. Bu durumda, kanunda veya yönetmelikte ticaret siciline

[185] Aydın, A. (2014). a.g.m. 168-169.

tescil ve ilan edileceği gösterilmiş olanlar dışındaki hususların her nasılsa tescil edilmiş olması, herhangi bir hukuki sonuç doğurmayacaktır[186].

Yargıtay'ın yerleşik içtihadı da, caiz olmayan yetki sınırlandırmalarının hukuki sonuç doğurmayacağı yönündedir. Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 29 Haziran 1982 tarih, 1982/3015 E., 1982/3184 K. sayılı kararı bu konudaki önemli emsal kararlarından biridir.

> *"Bu açıklamaların ışığı altında dava konusu olaya dönülecek olunca, davacı anonim şirketin 30.3.1979 tarihli genel kurul toplantısında şirket yönetim kuruluna seçilen üyelerce aynı tarihte yapılan yönetim kurulu toplantısında 1 numara karar ile şirketin ne şekilde ve kimler tarafından temsil edileceği karara bağlanmış ve buna ait yetki ve imza sirküleri düzenlenmiş bulunmaktadır. Yönetim kurulunun bildirimi üzerine Ticaret Siciline tescil edilen ve 5.6.1979 tarihli, Türkiye ticaret sicili Gazetesinde ilan edilen bu karar ve sirkülere göre, şirket yönetim kurulu üyeleri A gurubu imza yetkilileri, B ve C grubu ise şirket müdürleri ve diğer şirket idari yetkilileri arasından seçilmişlerdir. Ancak bu karara göre, A gurubu imza yetkililerini bir limit getirilmeksizin imza yetkisi tanınmış ise de B ve C gurubu imza yetkililerine ancak diğer yetkileri yanında 250.000 lirayı açmayan çekleri imza ve ciro yetkisi tanımış; diğer bir deyişle temsil yetkisini miktar bakımından yapılan sınırlandırmalar TTK. 321 ve B.K. 451'de öngörülmediğinden geçersiz olup, bu şekildeki sınırlandırma tescil ve ilan edilse dahi hüsnüniyetli 3. kişilere karşı ileri sürülemez. Dava konusu olayda da B ve C gurubu imza yetkilileri şirketi temsil ile görevlendirildiklerine göre, kendilerine yasal dayanaktan yoksun olarak konulan miktar bakımından limit sınırının üzerine çıkacak şekilde çek imzalamış bulunmaları hususu hüsnüniyetli 3. kişilere karşı ileri sürülemez. Ancak iş ilişkisi bakımından bu husus imza yetkililerinin sorumluluğunu icab ettirir."*

Yargıtay'ın yeni tarihli içtihatları da kanunda izin verilenler dışında temsil yetkisine getirilmiş olan sınırlandırmaların tescilinin caiz olmadığını ancak bir şekilde tescil edilmiş olsalar dahi bu tescilin hukuki sonuç doğurmayacağını belirtmektedir[187]. Dolayısıyla, Yargıtay'ın müstakar bu içtihadı, temsil yetkisinin sınırlandırılmasına ilişkin ilkenin doğru uygulanmakta olduğunu göstermektedir.

---

[186] Kırca, İ. (2007). a.g.m. 277.; Bilge, M.E. (1999). *Ticaret Sicili.* (1.Baskı). İstanbul: Beta Yayınları, s.170.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 459.; Pulaşlı, H. (2011). a.g.e. 443.; Arslan, İ. (1994). a.g.e. 67.

[187] Yargıtay 12. Hukuk Dairesi'nin 8 Şubat 2005 Tarih, 2005/400 E. ve 2005/2118 Sayılı Kararı: *Alacaklı şirket ortaklar kurulunun 29.01.2004 tarihli kararı ile takip dayanağı alacakları ile ilgili feragat yetkisi M.Halis Türkyılmaz'a verilmek suretiyle şirketi münferiden temsil ve ilzama yetkili Güray Karaduman'ın temsil yetkisi sınırlandırılmıştır. Birlikte temsil şartı ile temsil yetkisinin bir şube veya merkeze özel tutulması dışında kalan temsil yetkisi sınırlamaları, tescil ve ilan edilmiş olsa bile, şirketle temsilciler arasındaki ilişkilerde değerlendirilir ve iyiniyetli 3.kişilere karşı geçerli değildir. (Ord.Prof.Dr. Halil ARSLANLI-Prof.Dr. Hayri Domaniç, Türk Ticaret Kanunu Şerhi, III.cilt, s.666, Temel Yayınları, İstanbul-1989) Somut olayda, TTK.nun 321. maddesine uygun bir yetki sınırlaması bulunmadığına ve borçluların kötü niyetli oldukları da iddia edilmediğine göre temsil yetkisinin sınırlanması 3.kişi durumunda olan takip borçlularına karşı ileri sürülemez.* Web: www.kazanci.com adresinden 27 Nisan 2015 tarihinde alınmıştır.

TTK m. 371/3'ün ilk cümlesi *temsil yetkisinin sınırlandırılması, iyi niyet sahibi üçüncü kişilere karşı hüküm ifade* etmeyeceğini ifade etmektedir. Bu durumda, temsil yetkisinin sınırlandırılması, kanunda düzenlenmemiş olsa dahi, iyi niyetli olmayan üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilecektir. Söz konusu iyi niyet ibaresinin kapsamı tartışmalıdır. Bir kısım yazarlar, üçüncü kişilerin sınırlamaları bilebilecek durumda olmasını yeterli görmemekte, bunun için üçüncü kişinin sınırlandırmayı bilmesi yani müspet vukufunun gerekli olduğunu ifade etmektedir[188]. Bir başka görüşe göre ise, üçüncü kişinin iyi niyetli olup olmadığının değerlendirilmesinde sadece müspet vukuf değil, sınırlandırmayı bilmemenin ağır ihmale dayanması hususu da iyi niyeti ortadan kaldıran bir unsur olarak değerlendirilmelidir[189].

Bu konudaki kanaatimiz, üçüncü kişinin iyi niyeti değerlendirilirken, sadece müspet vukufun değil, sınırlandırmayı bilebilecek durumda olmasının da iyi niyeti ortadan kaldırdığı yönündedir. Ancak, bilebilecek olma, hafif ihmali kapsamayacak şekilde sadece ağır ihmal bakımından yorumlanmalıdır.

2.2.6. Temsile Yetkili Kişinin Yaptığı İşlemlerin Esas Sözleşmeye ve Genel Kurul Kararlarına Aykırı Olması

Anonim şirket esas sözleşmesi ve genel kurul kararları ticaret siciline tescil edilerek ilan edilmekte ve şirket/şirket temsilcileri bakımından bağlayıcı bir nitelik arz etmektedir. Bu durumda, temsil yetkisinin kapsamı ve sınırlandırılması ile ilgili olarak üzerinde durulması gereken konulardan bir diğeri imza yetkilisi olan kişinin, şirket adına yaptığı işlemlerin şirket esas sözleşmesine ve genel kurul kararlarına aykırı olmasının sonuçlarıdır.

Şirket temsilcileri tarafından yapılan işlemlerin esas sözleşmeye ve genel kurul kararlarına aykırı olması, TTK m. 371/4'te düzenlenmiştir. Buna göre, "*temsile yetkili kişiler tarafından yapılan işlemin esas sözleşmeye veya genel kurul kararına aykırı olması, iyi niyet sahibi üçüncü kişilerin o işlemden dolayı şirkete başvurmalarına engel değildir."* Bu kapsamda, temsil yetkisine getirilmesi caiz olan sınırlandırmalar dışında kalan sınırlandırmalar, esas sözleşmeyle veya genel kurul kararıyla veya yönetim kurulu

[188] Tekinalp, Ü. (2013). *a.g.e.* 223-224.
[189] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 645-646.; Aydın, A. (2014). a.g.m. 155-158.; Kırca. İ. (1994). Ticaret Şirketlerinde Temsil Yetkisine Getirilen ve Tescili Caiz Olmayan Sınırlandırmaların Üçüncü Kişilere Etkisi. *BATİDER*. C.XVII. S. 3, s.149-158. (154).

kararıyla getirilmiş olmalarına bakılmaksızın iyi niyetli üçüncü kişilere karşı hüküm ifade etmeyecektir.

Öğretide kimi yazarlar, TTK m. 371/4 hükmüne gerek olmadığını ifade etmektedir. Buna göre, emredici hükümler ilkesi ve yönetim kurulu ile genel kurul arasındaki organlar ayrılığı ilkesi çerçevesinde, kanunun izin vermediği bir kaydın esas sözleşmeye konması veya genel kurul kararı olarak alınması geçerli olmayacaktır[190].

TTK m. 371/4 kapsamında ifade edilen iyi niyet hususuna ilişkin olarak, aynı hukuki temellere dayanmaları dolayısıyla daha önceki açıklamalarımıza atıf yapmakla yetiniyoruz. Bu çerçevede, iyi niyetin ortadan kalkması ancak işlemin tarafı olan üçüncü kişinin müspet vukufu ve işlemin esas sözleşme veya genel kurul kararlarına aykırı olduğunu ağır kusuru dolayısıyla bilememesi durumunda söz konusu olacaktır.

2.2.7. Temsil Yetkisinin Kötüye Kullanılması

Temsile yetkili olan kişilerin haiz oldukları temsil yetkisini kötüye kullanmalarının sonuçları, özellikle uygulama bakımından, büyük önem taşımaktadır. Temsil yetkisine sahip olanların, kendilerine tanınmış olan temsil yetkisini, şekli olarak temsil yetkisi sınırlandırmalarına (esas sözleşme, genel kurul kararı, imza sirküleri, iç yönerge vb.) uygun davranmak suretiyle de kötüye kullanmaları mümkündür. Bu durumda temsil yetkilisi, şekli kurallara bağlı kalmasına rağmen şirketi zarara uğratmış olacaktır.

Temsil yetkisinin kötüye kullanılması, temsilci ile üçüncü kişi arasında mevcut olan bir anlaşma/uzlaşı (kollusion) neticesinde, bilinçli olarak şirketin zararına işlem gerçekleştirmesidir. Kollusion durumunda, şirket temsil yetkilisi ile işlemin tarafı olan üçüncü kişinin iradeleri ile zarara uğratılmaktadır. Şirketin yetkili temsilcileri ile üçüncü kişi arasında, şirketi zarara uğratma konusunda bir uzlaşma bulunması halinde, söz konusu işlemin hukuki geçerliliğine ilişkin olarak birden fazla görüş mevcuttur. Bir kısım yazarlar söz konusu işlemin TBK'nın 27(1) maddesine[191] aykırı olduğunu ve dolayısıyla en baştan batıl olduğunu ifade etmektedir[192]. Bir kısım yazarlar ise, temsil yetkisine sahip olan

[190] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 648.
[191] Bu hükme göre, k*anunun emredici hükümlerine, ahlaka, kamu düzenine, kişilik haklarına aykırı veya konusu imkânsız olan sözleşmeler kesin olarak hükümsüzdür.*
[192] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 648.; Kocayusufpaşağlu, N., Hatemi, H., Serozan, R., Arpacı, A. *Borçlar Hukuku- Genel Bölüm- I. Cilt.* (6. Baskı). İstanbul: Filiz Yayınevi, 754.

kişilerin temsil yetkisinin kötüye kullanılması suretiyle yapmış oldukları işlemlerin askıda geçersiz olduğunu ve ancak genel kurulun icazet vermesi ile geçerli hale geleceğini belirtmektedir[193].

Temsil yetkisinin, temsilci ile üçüncü kişi arasındaki bir uzlaşı (kollusion) ile kötüye kullanılması durumunda, Yargıtay'ın yerleşik görüşü[194] bu işlemlerin geçersiz olacağı yönündedir. Aşağıda alıntılanan Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 3 Kasım 1993 tarih, 1993/1-460 E. ve 1993/699 K. sayılı Kararı, bu konuda önemli bir emsal teşkil etmektedir.

Vekil ile sözleşme yapan kişinin durumuna gelince; bu kişi Medeni Kanunun 3. maddesi anlamında iyiniyetli ise, daha açık anlatımla vekilin vekalet görevini kötüye kullandığını bilmiyor veya kendisinden beklenen özeni göstermesine rağmen bilmesine olanak yoksa, vekil ile yaptığı sözleşme geçerlidir ve vekil edeni bağlar. Vekil vekâlet görevini kötüye kullansa dahi bu husus vekil ile vekâlet eden arasında bir iç sorun olarak kalır. Vekil ile sözleşme yapan kişinin kazandığı haklara etkili olmaz. Yapılan sözleşmenin iptali istenemez. ***Ne var ki üçüncü kişi kötü niyetli ise yani vekilin vekâlet görevini kötüye kullandığını biliyor veya bilmesi gerekiyorsa, vekil edenini sözleşme ile bağlı sayılmaması, Medeni Kanunun 2. maddesinde yazılı dürüstlük kuralının doğal bir sonucu olarak kabul edilmelidir. Söz konusu yasa maddesi buyurucu nitelik taşıdığından hükmünün hâkim tarafından kendiliğinden (re'sen) göz önünde tutulması zorunludur*** *(Egger; İsviçre Medeni Kanunun şerhi giriş kişinin hukuk çeviren Çerniş sh.86, Ord. Prof. Dr. H.V.V Umumi Esaslar 1968 sh.345, Prof. Dr.B.K.Medeni Hukuk yıl 1971 sh.102 Prof. Dr. J. G. A. Türk Medeni Hukuk-Medeni Kanunun başlangıç Hükümleri yıl 1973 sh.189-190 H.G.K. 6.10.1973 gün 1972/2-1677 esas 768 karar, 4.11.1964 gün 1963/D-2 esas 649 karar, 13.2.1974 gün 1973/T.524 esas 1974/103 karar.) Vekalet görevini kötüye kullandığını bilen veya bilmesi gereken kişinin sözleşmenin geçerli olduğunu ileri sürmesi Medeni Kanunun 2. maddesi hükmü engel teşkil eder. Aksine düşünmek kötü niyeti teşvik etmek, en azından, ona göz yummak olur. Oysa bütün hukuk sisteminde kötü niyet korunmamış, daima mahkûm edilmiştir (Egger; missbrach der*

[193] İnceoğlu, M.M. (2009). *Borçlar Hukukunda Doğrudan Temsil*. (1. Baskı). İstanbul: On İki Levha Yayıncılık. 337.

[194] Yargıtay'ın benzer nitelikteki kararları için; Yargıtay Hukuk Genel Kurul Kararı'nın 5 Mayıs 1993 tarih, 1993/1-79 E. ve 1993/195 K. Sayılı Kararı, Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 25 Nisan 2001 tarih, 2001/1-306 E. ve 2001/404 K. sayılı Kararı, Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 13 Şubat 1974 tarih, 1974/521 E. ve 1974/103 K. Sayılı Kararı ve Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 17 Haziran 1992 tarih, 1992/1-27 E. ve 1992/391 K. Sayılı Kararı. Web: www.kazanci.com adresinden 1 Mayıs 2015 tarihinde alınmıştır.

Verteretungsmanont, Festgabe fün Wieland 1934 sh.63, Becker 1941 sh.169, Oser Schonenberger 1929, Türkçe tercümesi Seçkin Ankara 1947, Esener temsil 1961 sh.85 ve devamı, Tekinay sh.147, 148, H.G.K. 13.2.1974 gün 1973/T.524 E. 1974/103 K.18.9.1991 Tarih 1991/2-308 E.1991/418 K. Federal Mahkemenin çeşitli kararları)"

Temsil yetkisinin kötüye kullanılmasının ikinci türü ise temsilci ile üçüncü kişi arasında hileli bir anlaşma bulunmamasına rağmen, temsilcinin –bilinçli veya bilinciz olarak- temsil yetkisini şirketin çıkarlarına aykırı kullanması halidir. Bir kısım yazarlara göre, temsil yetkisine sahip olanların bu yetkilerini kasıtlı olarak kötüye kullanmaları durumunda, yetkisiz temsil hükümleri uygulanacaktır. Böylece işlem askıda hükümsüz hale gelecek ve ancak genel kurul tarafından onay verilmesi durumunda geçerli olacaktır[195]. Kanaatimizce, işlemin tarafları arasında anlaşma olmaksızın, temsilcinin yapmış olduğu bir işlem neticesinde şirketin zarara uğratılması halinde, işlemin askıda hükümsüz olduğundan bahsetmek zorlama bir yorum olacak ve ticari hayatı sekteye uğratacaktır. Bu durumda, söz konusu işlem, işlemin tarafı olan iyiniyetli üçüncü kişi bakımından geçerli olacak ancak temsilcinin ve yönetim kurulunun şirketin uğramış olduğu zararlar dolayısıyla sorumluluğu söz konusu olacaktır.

2.3. Tek Pay Sahipli Anonim Şirketler Bakımından Temsil Düzeni

TTK'nın kabulü ile birlikte, anonim şirketlerin tek pay sahibinden ve tek yönetim kurulu üyesinden oluşması mümkün hale gelmiştir. Anonim şirketin tüm özelliklerine sahip olan tek pay sahipli anonim şirketlerin temsili bakımından da TTK'nın anonim şirketlere ilişkin hükümleri uygulanacaktır. Yani tezimiz kapsamında değinilmiş olan bütün hususlar tek pay sahipli anonim şirketler bakımından da geçerlidir.

Bununla birlikte, TTK m. 371/6 hükmü tek pay sahibinden oluşan anonim şirketlerde, pay sahibi ile anonim şirket arasında akdedilecek sözleşmeler bakımından özel bir düzenleme öngörmektedir. Buna göre, şirketin tek pay sahibi tarafından temsil edilip edilmediğine bakılmaksızın, tek pay sahibi ile şirket arasındaki sözleşmelerin geçerli olması sözleşmenin yazılı şekilde yapılmasına bağlıdır. Bu durumda, şirket tek pay sahibi ile şirket arasında

[195] Kocayusufpaşağlu, N., Hatemi, H., Serozan, R., Arpacı, A. a.g.e. 754-755.; Aydın, A. (2014). a.g.m. 177-178.

yapılacak sözleşmelerin yazılı olması, bu sözleşmeler bakımından geçerlilik şartı niteliğindedir[196].

TTK m. 371/6'nın gerekçesine göre hükmün amacı, şirketin menfaatlerinin ihlaline ve yolsuzluklara engel olmaktır. Tekinalp'e göre, hüküm kapsamındaki sözleşme kavramı geniş yorumlanmalıdır; bu kapsamda yönetim kurulu üyesi olan pay sahibi ile şirket arasındaki hizmet ve murahhaslık sözleşmeleri, yönetim kurulu üyesine ödenecek yolluklar, emeklilik ödemeleri vb. şirket içi menfaatler de bu kapsamda kabul edilmelidir[197].

Yazılı şekil şartına ilişkin tek istisna, TTK m. 371/6 hükmünün ikinci cümlesinde düzenlenmiştir. Buna göre, bu şart piyasa şartlarına göre günlük, önemsiz ve sıradan işlemlere ilişkin sözleşmelerde uygulanmayacaktır. Yine Tekinalp, bu istisnanın dar yorumlanması gerektiğini ifade ederek, bu işlerin şirketin faaliyetleri için gerekli olan ekmek, su yoğurt kâğıt alımı vb. işlemler olduğunu belirtmiştir[198].

Son olarak, tek pay sahipli şirket ile pay sahibi arasında yapılan sözleşmenin yazılı olması koşulu, sözleşmenin geçerli olması için gerekli olan diğer koşulları bertaraf etmeyecektir[199]. Yani, tek pay sahipli anonim şirketlerde, pay sahibi ile şirket arasında akdedilecek sözleşmeler bakımından her bir sözleşme tipine özgü olan geçerlilik koşulları varlığını sürdürmeye devam edecektir.

2.4. Yönetim Kurulu Dışında Temsile Yetkili Olan Organlar ve Kişiler

Yönetim kurulu dışında temsile yetkili olan diğer organ ve kişiler ile anlatılmak istenen, yönetim kurulunun temsil yetkisini devrettiği üçüncü kişiler (murahhas müdürler, ticari temsilciler, ticari vekiller vb.) değildir. Bu başlık kapsamında, istisnai hallerde anonim şirketin temsil yetkisini haiz olan anonim şirket organları veya mahkeme tarafından atanacak veya genel kurul tarafından atanacak kişiler açıklanacaktır.

Yukarıda açıklanmış olduğu üzere, TTK'da anonim şirketin zorunlu organları, yönetim kurulu ve genel kurul olarak düzenlenmiştir. Bu sebeple, ETTK yürürlükte iken organ

[196] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 652.
[197] Tekinalp, Ü. (2011). *a.g.e.* 145.
[198] Tekinalp, Ü. (2011). *a.g.e.* 145-146.
[199] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 652.; Tekinalp, Ü. (2011). *a.g.e.* 146.

niteliğini haiz olan denetim kuruluna verilmiş olan istisnai temsil yetkisi[200] TTK ile kaldırılmıştır. Bununla birlikte, istisnai hallerde kayyımlar ve şirketin tasfiyesi halinde tasfiye memurları şirketi temsil yetkisine sahip olacaklardır.

2.4.1. Kayyımın Temsile Yetkili Olması

Anonim şirketlerin yönetiminde olağanüstü ve istisnai durumlarda, şirketin bir kayyım tarafından yönetilmesi ve dolayısıyla şirketin temsil yetkisinin kayyım tarafından kullanılması söz konusu olabilecektir. TTK'da kayyım atanmasına ilişkin özel bir hüküm bulunmamaktadır. Bu sebeple, TMK'nın 426 ve 427. maddeleri, anonim şirketlere atanacak olan kayyımlar bakımından da uygulama imkânı bulacaktır.

Anonim şirketlere kayyım atanması öncelikle, anonim şirketin organsız kalması durumunda söz konusu olur. TTK m. 530'da[201], bir fesih sebebi olarak da düzenlenmiş olan organsız kalma ile genel kurulun toplanamaması ve yönetim kurulunun oluşturulamamış olması ifade edilir. Ayrıca, TTK m. 530/2'ye göre, açılacak olan fesih davası kapsamında mahkeme tarafından gerekli önlemlerin alınması gerekmektedir. Mahkeme tarafından kayyım atanması, madde metninde ifade edilmemiş olmasına rağmen, bu önlemler arasındadır.

Ayrıca, TTK m. 531[202] kapsamında, şirketin haklı sebeple feshinin talep edildiği durumlarda, da mahkeme tarafından alınacak olan tedbirlerinden birisi belirli bir süre için şirketi yönetmek üzere kayyım atanmasıdır. Bunlar haricinde, anonim şirket hakkında iflas erteleme kararı verilmesi durumunda, İİK'nın 179. maddesine göre kayyım atanması zaruridir. İflasın ertelenmesine karar veren mahkeme, bu kararı ile birlikte bir koruma tedbiri olarak kayyım atanmasına karar vermek zorundadır.

---

[200] ETTK'nın 341. maddesine göre, genel kurul yönetim kurulu üyeleri aleyhine dava açılmasına karar verirse yahut dava açılmamasına karar verilip de sermayenin onda birini temsil eden pay sahipleri dava açılması yönünde oy kullanırsa, şirket adına dava açma yetkisi denetçilere aittir denmek suretiyle, yönetim kurulu üyelerine karşı açılacak davalar bakımından denetçilere temsil yetkisi verilmiştir.

[201] Bu hükme göre, *uzun süreden beri şirketin kanunen gerekli olan organlarından biri mevcut değilse veya genel kurul toplanamıyorsa, pay sahipleri, şirket alacaklıları veya Gümrük ve Ticaret Bakanlığının istemi üzerine, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesi, yönetim kurulunu da dinleyerek şirketin durumunu kanuna uygun hâle getirmesi için bir süre belirler. Bu süre içinde durum düzeltilmezse, mahkeme şirketin feshine* karar verir.

[202] Bu hükme göre, *haklı sebeplerin varlığında, sermayenin en az onda birini ve halka açık şirketlerde yirmide birini temsil eden payların sahipleri, şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesinden şirketin feshine karar verilmesini isteyebilirler. Mahkeme, fesih yerine, davacı pay sahiplerine, paylarının karar tarihine en yakın tarihteki gerçek değerlerinin ödenip davacı pay sahiplerinin şirketten çıkarılmalarına veya duruma uygun düşen ve kabul edilebilir diğer bir çözüme karar verebilir.*

Yukarıda kısaca örnekleri verilmiş olan hallerden de anlaşılabileceği gibi, kayyım belirli bir görevi ifa etmek üzere mahkeme tarafından atanmaktadır. İlgili mahkemenin kayyım atanmasına ilişkin kararı, kayyımın şirketin temsili açısından sahip olduğu temsil yetkisinin sınırlarını da göstermektedir. Bu bakımdan, kayyımlar mahkeme tarafından atanan ve temsil yetkilerinin sınırları mahkeme tarafından veya kanun hükmünden kaynaklanan, istisnai olarak temsil yetkisine sahip olan kişilerdir.

2.4.2. Tasfiye Memurunun Temsile Yetkili Olması

Anonim şirketler, esas sözleşmede öngörülen sürenin sona ermesi, işletme konusunun gerçekleşmesi veya gerçekleşmesinin imkânsız hale gelmesi, esas sözleşmede öngörülmüş olan herhangi bir sona erme sebebinin gerçekleşmiş olması, şirket genel kurulunun şirketin feshine karar vermesi, şirket hakkında iflas kararı verilmesi, organ eksikliği, şirketin haklı sebeple feshedilmesi ve kanunlarda sayılan diğer hallerde sona ermektedir[203]. Anonim şirketin sona ermesinin en önemli sonucu ise şirketin tasfiye sürecine girmesi ve mal varlığının tasfiye edilmesidir[204].

Anonim şirketin feshinin tabi bir sonucu olarak tasfiye ile şirketin mal varlığının paraya çevrilmesi, şirketin alacaklarının tahsil edilmesi, borçlarının ödenmesi ve kalan payın tasfiye payı olarak pay sahiplerine ödenmesi söz konusu olur[205]. Tasfiye durumunda şirket unvanına tasfiye halinde ibaresi eklenir ve şirketin amacı tasfiyeye özgülenir.

Anonim şirketlerin tasfiyesi tasfiye memurları tarafından yerine getirilir[206]. Şirketin iflas sebebiyle sona ermesi durumunda, şirketin tasfiyesi iflas idaresi tarafından yerine getirilecektir[207]. Şirket esas sözleşmesinde veya genel kurul kararıyla tasfiye memurunun atanmamış olması durumunda tasfiye yönetim kurulu tarafından yapılacaktır[208]. Tasfiye memurlarının pay sahipleri arasından veya üçüncü kişiler arasından atanması

[203] Kayıhan, Ş. (2015). *Şirketler Hukuku.* (1. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık, 219-220.
[204] Bkz. TTK m. 533.
[205] Pulaşlı, H. (2012). *a.g.e*. 839.
[206] Bkz. TTK m. 536.
[207] Bkz. TTK m. 534.
[208] Bkz. TTK m. 536/I.

mümkündür[209]. Ayrıca, şirketin feshine mahkeme tarafından karar verilmiş olması halinde tasfiye memuru mahkeme tarafından atanır[210].

Şirket tasfiye hâline girince, organların görev ve yetkileri, tasfiyenin yapılabilmesi için zorunlu olan, ancak nitelikleri gereği tasfiye memurlarınca yapılamayan işlemlere özgülenir[211]. Bu çerçevede tasfiye memurları, tasfiye görevinin yerine getirilmesi maksadıyla, sınırlı yetki ile atanmış olan kişileri ifade eder.

Tasfiye memurlarına, kanunla verilmiş olan yetkilerin devredilmesi mümkün değildir, ancak belirli uygulama işlemlerinin yapılabilmesi için yetkili memurlardan birinin diğerine veya üçüncü kişiye temsil yetkisi vermesi mümkündür[212].

Her ne kadar tasfiye memurları, salt tasfiye amacıyla işlem yapmak üzere yetkilendirilmişlerse de tasfiye memurlarının üçüncü kişilerle tasfiye amacı dışında yaptığı işlemler de şirketi bağlayacaktır. Ancak söz konusu işlemin tarafı olan üçüncü kişinin işlemin tasfiye amacının dışında olduğunu bildiği veya halin gereğinden bilmemesinin mümkün olmayacağının ispat edilmesi durumunda, şirket tasfiye konusu dışında yapılan söz konusu işlemle bağlı olmayacaktır[213]. Tasfiye memurlarının yetkisi bakımından getirilmiş olan bu hükümle birlikte, tasfiye memurları ile yönetim kurulu üyeleri arasında önemli paralellikler kurulmuş olmaktadır. Kanun koyucu, yönetim kurulu üyeleri ve murahhaslar bakımından geçerli olan ilkeleri tasfiye memurları bakımından da uygulamıştır.

Tasfiye memurlarının birden fazla olması durumunda, aksi genel kurul kararında veya esas sözleşmede öngörülmemişse, şirketin bağlanabilmesi için imzaya yetkili iki tasfiye memurunun şirket unvanı altında imza atması gerekmektedir. TTK m. 539/3 ile getirilmiş olan bu hüküm tasfiye memurlarının anonim şirket yönetim kurulu üyelerine yakınlaştırılması amacıyla ortaya çıkmıştır. Gerçekten de TTK m. 370/I'e göre aksi esas sözleşme ile düzenlenmedikçe, yönetim kurulu üyeleri şirketi müşterek imzaları ile temsil edeceklerdir.

---

[209] Bkz. TTK m. 536/I.
[210] Bkz. TTK m. 536/III.
[211] Bkz. TTK m. 535/I.
[212] Bkz. TTK m. 539/I.
[213] Bkz. TTK m. 539/II.

Son olarak, tasfiye halindeki şirket mahkemelerde veya dış ilişkilerde tasfiye memurları tarafından temsil edilecektir. Tasfiye memurlarının temsil yetkisinin tasfiye işlerine özgülenmiş olduğu nazara alındığında, tasfiye ile ilgili olmayan hususlarda şirket yönetim kurulunun yetkileri devam edecektir[214].

[214] Bilge, E. (2012). Anonim Şirketin Tasfiyesi ve Sona Ermesi. *Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C.XVI, S.3-4, s.261-294.

3. BÖLÜM

ANONİM ŞİRKETLERDE TEMSİL YETKİSİNİN DEVRİ

Anonim şirketlerde temsil yetkisinin –kural olarak- yönetim kuruluna ait olduğu ve bu yetkinin çift imza kuralı ile kullanılması gerektiği bir ikinci bölüm kapsamında detaylı olarak açıklanmıştır. Bu bölümde, anonim şirketlerde temsil konusunun detaylarına girmeden yönetim kuruluna ait olan temsil yetkisinin devri hususu incelenecektir. Anonim şirketlerde temsil yetkisinin devri, uygulama bakımından taşımakta olduğu önem dolayısıyla, hem öğretinin hem de uygulamanın önem verdiği öncelikli konulardan biri haline gelmiştir.

Anonim şirketlerde yönetim kurulunun sahip olduğu temsil yetkisi, murahhas üye veya müdürlere, ticari mümessil ve ticari vekillere ve TBK'nın 40. maddesi kapsamında diğer kişilere devredilebilmektedir. Bu açıdan, tezin bu bölümünde temsil yetkisinin yukarıda sayılmış olan kişilere devri incelenecektir. 6552 sayılı Kanun ile eklenmiş olan TTK'nın 371/(7) maddesi ise dördüncü bölüm altında ayrıca incelenecektir.

3.1. Yönetim Kurulunun Devredilemeyecek Görev Ve Yetkileri

Yukarıda açıklandığı üzere, TTK ile öngörülen anonim şirket organları yönetim kurulu ve genel kuruldur. TTK ile yönetim kurulu, yapısal ve işlevsel yönden, kurumsal yönetim ilkeleri de nazara alınarak yeniden düzenlenmiştir[215].

Anonim şirketler bakımından, özellikle de büyük anonim şirketler bakımından, yönetim kurulunun şirketin işleyişine ilişkin her konuda karar alması ve şirketi her yönüyle yönetmesi mümkün değildir. Örneğin, yüzlerce şubesi olan bir anonim şirketin sınırlı sayıda kişiden oluşan yönetim kurulunun, yüzlerce, hatta binlerce şubenin işlemlerinden haberdar olması ve bu işlemleri yönetmesi imkânsızdır. Bu sebeple, anonim şirket yönetim kurulunun bir kısım görev ve yetkilerini üçüncü kişilere devretmesi zorunluluğu ortaya çıkmaktadır. Bununla birlikte, kanun koyucu, yönetim kurulunun anonim şirketler

[215] Yavuz, M. (2013). Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Devredilemez ve Vazgeçilemez Görevlerinin ve Yetkilerinin Değerlendirilmesi. *Terazi Hukuk Dergisi. Cilt 8, Sayı: 87*. 34-37.

bakımından taşıdığı önemi de nazara alarak yönetim kurulu tarafından devredilmesi ve vazgeçilmesi mümkün olmayan bir kısım görev ve yetkileri düzenlemiştir.

Öncelikle, devredilemezlik kavramının incelenmesi gerekmektedir. Devredilemezlik, yönetim kuruluna ait olan görev ve yetkilerin, yönetim kurulu tarafından genel kurula, şirket çalışanı olan üçüncü kişilere veya şirket çalışanı olmayan üçüncü kişilere herhangi bir sıfat veya isim altında devredilemeyeceğini ifade etmektedir[216]. Bununla birlikte, yönetim kurulunun vazgeçilemez görev ve yetkilerinin düzenlendiği TTK m. 375'de, bu görev ve yetkilerin devredilemezliğinin yanı sıra vazgeçilemezliğine de vurgu yapılmıştır. Madde metninde yer alan vazgeçilemez ifadesi ile söz konusu yetkilerin esas sözleşme hükmü veya genel kurul kararı ile yönetim kurulundan alınamayacağı ifade edilmiştir[217].

Yönetim kurulunun devredilemez yetki ve görevleri TTK m. 375'de aşağıdaki şekilde sayılmıştır;

> *"a) Şirketin üst düzeyde yönetimi ve bunlarla ilgili talimatların verilmesi.*
> *b) Şirket yönetim teşkilatının belirlenmesi.*
> *c) Muhasebe, finans denetimi ve şirketin yönetiminin gerektirdiği ölçüde, finansal planlama için gerekli düzenin kurulması.*
> *d) Müdürlerin ve aynı işleve sahip kişiler ile imza yetkisini haiz bulunanların atanmaları ve görevden alınmaları.*
> *e) Yönetimle görevli kişilerin, özellikle kanunlara, esas sözleşmeye, iç yönergelere ve yönetim kurulunun yazılı talimatlarına uygun hareket edip etmediklerinin üst gözetimi.*
> *f) Pay, yönetim kurulu karar ve genel kurul toplantı ve müzakere defterlerinin tutulması, yıllık faaliyet raporunun ve kurumsal yönetim açıklamasının düzenlenmesi ve genel kurula sunulması, genel kurul toplantılarının hazırlanması ve genel kurul kararlarının yürütülmesi.*
> *g) Borca batıklık durumunun varlığında mahkemeye bildirimde bulunulması."*

Yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkileri bağlamında öncelikle, TTK m. 375'de sayılan görev ve yetkilerin sınırlayıcı *(numerus clausus)* olup olmadığının belirlenmesi gerekir. Yukarıda sayılan görev ve yetkilerin sınırlayıcı olduğunun kabulü durumunda, bunlar dışında yönetim kuruluna ait olan bütün görev ve yetkilerin devrinin mümkün olduğunun kabul edilmesi gerekecektir.

---

[216] Doğan, B. F. (2012). Yönetim Kurulunun Devredilemez Yetkileri ve Yönetim Yetkisinin Devri. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi. Cilt: 18, Sayı:2*, 609 vd.
[217] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 539.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 475.

Söz konusu yetkilerin sınırlayıcı olup olmadığına ilişkin olarak öğretide genel kabul gören görüş, TTK m. 375'de sayılan görev ve yetkilerin sınırlayıcı olmadığıdır[218]. Örneğin, Çamoğlu, TTK m. 375'de yönetim kurulunun devredilemez yetkileri arasında sayılmamış olmasına rağmen birleşme sözleşmesinin kabul edilmesinin yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkileri arasında olduğu kanaatindedir[219]. Kırca ise TTK m. 375 dışında kalan bazı görev ve yetkilerin de açık bir düzenlemenin veya işin niteliğinin gereği olarak yönetim kurulun devredilemez görev ve yetkilerinden olduğunu belirtmekte ve TTK m. 147 (birleşme raporunun hazırlanması), TTK m. 169 (bölünme raporunun hazırlanması), TTK m.186 (tür değiştirme planının hazırlanması), TTK m. 199 (bağlı ve hâkim şirketlerin raporlarının hazırlanması), TTK m.353 (anonim şirket fesih davasının açılması)[220], TTK m.376/1 (sermayenin kaybı veya borca batık olması durumunda yönetim kurulunun genel kurulu toplantıya çağırması), TTK m.378 (riskin erken saptanması ve yönetimi), TTK m.379 (şirketin kendi paylarını iktisap etmesi veya rehin olarak kabul etmesi) gibi bir kısım görev ve yetkileri yönetim kurulunun devredilemez ve vazgeçilemez görev ve yetkileri arasında saymaktadır[221]. Doğan da TTK m.375'de sayılan görev ve yetkilerin sınırlayıcı olmadığını, münhasıran yönetim kuruluna ait bütün görev ve yetkilerin kanunda liste halinde sayılmasının mümkün olmadığını ifade etmektedir[222].

Yer kısıtlaması nedeniyle yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkileri teker teker açıklanmayacaktır. Ancak, tez konusu ile yakından alakalı olması sebebiyle müdürlerin ve aynı işleve sahip kişiler ile imza yetkisini haiz bulunanların atanmaları ve görevden alınmaları hususuna kısaca değinilecek ve bu konu tezin ileri aşamalarında yeri geldikçe açıklanacaktır.

---

[218] Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 476.; Poroy, R., Tekinalp, Ü., Çamoğlu, E. (2014). a.g.e. 125.; Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 540.; Doğan, B. F. (2012). 609 vd.

[219] Poroy, R., Tekinalp, Ü., Çamoğlu, E. (2014). a.g.e. 125.

[220] TTK'nın 353/1 maddesinde *"şirketin kurulmasında kanun hükümlerine aykırı hareket edilmek suretiyle, alacaklıların, pay sahiplerinin veya kamunun menfaatleri önemli bir şekilde tehlikeye düşürülmüş veya ihlal edilmiş olursa, yönetim kurulunun, Gümrük ve Ticaret Bakanlığının, ilgili alacaklının veya pay sahibinin istemi üzerine şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesince şirketin feshine karar verilir."* denilmek suretiyle yönetim kurulu dışında Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın, ilgili alacaklının ve pay sahibinin de fesih davası açabileceği belirtilmiştir. Yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkileri kapsamında dikkat edilmesi gereken husus, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın, ilgili alacaklının ve pay sahibinin kanun tarafından kendilerine verilen dava açma hakkını kullandıklarıdır. Yönetim kurulu, kendisine verilen dava açma hakkını genel kurula veya herhangi bir üçüncü kişiye veya herhangi bir pay sahibine devredemeyecektir.

[221] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 540.

[222] Doğan, B. F. (2012). 609 vd.

Şirket adına işlem yapma, imza atma, şirketi temsil ve ilzam etme yetkisini haiz kişileri atama yetkisi murahhaslar ve genel kurul dâhil olmak üzere kimseye devredilemez. Ayrıca, yönetim kurulunun imza yetkililerini atama ve görevden alma yetkisi genel kurulun onay ve iznine de tabi tutulamaz[223]. TTK m. 375/1 (d) kapsamında, müdürler ve aynı işleve sahip kişiler kavramıyla ise, kendilerine yönetme görev ve yetkileri tanınmış olan kimseler ifade edilmektedir. TTK m. 375/1 d) bendinin gerekçesine göre, görev ve yetki verilmesi ile kastedilen yönetim hakkının veya genel olarak yönetimin geçirilmesi, diğer bir ifadeyle delegasyon değildir, kastedilen işlemleri yürütülmesi aşamasına ilişkin yetkilerdir.

3.2. Temsil Yetkisininin Devrine İlişkin Esaslar

3.2.1. Temsil Yetkisinin Esas Sözleşmeye Konulacak Hükümle Devredilmesi

Anonim şirketlerde temsil yetkisinin devri konusuna geçmeden önce, temsil yetkisinin kimler tarafından devredilebileceği hususunun netleştirilmesi gerekir. Daha önce de belirtildiği üzere TTK'nın 370. maddesi esas sözleşmede aksi düzenlenmedikçe temsil yetkisinin çift imza ile kullanılmak üzere yönetim kuruluna ait olduğu kuralını benimsemiştir. Bu kapsamda öncelikle incelenmesi gereken husus TTK m. 370'de yer alan esas sözleşmede aksinin öngörülmemiş olması kuralının sadece çift imza kuralı bakımından mı geçerli olduğu yoksa temsil yetkisinin yönetim kuruluna ait olması karinesi bakımından da geçerli olup olmadığıdır. Esas sözleşmede temsil yetkisinin yönetim kuruluna ait olması kuralını bertaraf edebilecek bir düzenleme yapılıp yapılamayacağı temsil yetkisinin devri bakımından özel önem arz etmektedir.

Kanaatimizce TTK m 370/1'de yer alan 'esas sözleşmede aksi öngörülmemişse' ibaresi sadece çift imza kuralı bakımından geçerlidir[224]. TTK m. 370'in birinci fıkrasında öngörülen ibarenin temsil yetkisinin yönetim kuruluna ait olması kuralı ile ilgisi bulunmamaktadır. Aksi durumun kabulü hem yönetim kurulunun TTK ile düzenlenmiş işlevlerine hem de Türk şirketler hukukunun tarihi gelişimine aykırı olacaktır.

Müdürlerin ve aynı işleve sahip kişiler ile imza yetkisini haiz bulunanların atanmaları ve görevden alınmalarını yönetim kurulunun vazgeçilemez ve devredilemez yetkileri arasında

[223] Doğan, B. F. (2012). 609 vd.
[224] Aynı yönde; Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 626.; Kendigelen, A. (2011). *Türk Ticaret Kanunu Değişiklikler Yenilikler ve İlk Tespitler.* İstanbul: On İki Levha Yayınları, 223.

sayan TTK m. 375/1(d) kapsamında da temsil ve ilzam yetkisini haiz üçüncü kişilerin esas sözleşmeye konulacak bir hükümle atanması veya esas sözleşmede temsil yetkisinin devrinin düzenlenmesi mümkün olmayacaktır. Bu konuda aynı düşüncede olan Yanlı, temsil yetkisinin devrine ilişkin yetkinin esas sözleşme ile dahi olsa yönetim kurulunun elinden alınamayacağını belirtmektedir[225].

3.2.2. Temsil Yetkisinin Genel Kurul Kararıyla Devredilmesi

Konumuz bakımından özellik arz eden temel sorun ise temsil yetkisini devir yetkisinin genel kurul veya kendisine temsil yetkisi verilmiş olan üçüncü kişiler tarafından devredilip edilemeyeceğidir. TTK m. 375/1 (d) bendi, temsil yetkisinin yönetim kurulu üyelerine veya üçüncü kişilere devri konusunda karar vermeye yetkili olan organın münhasıran yönetim kurulu olduğunu belirtmektedir.

Gerçekten de TTK m. 375/1 (d) bendinde *"müdürlerin ve aynı işleve sahip kişiler ile imza yetkisini haiz bulunanların atanmaları ve görevden alınmaları"* konusunu yönetim kurulunun devredilemez yetki ve görevleri arasında saymıştır. Öğretide kabul gören görüş de temsil yetkisini devir yetkisinin genel kurula bırakılmasının mümkün olmadığını ve ayrıca yönetim kurulunun bu yetkisini kullanmasının genel kurulun onayına tabi tutulamayacağını belirtmektedir[226]. Kırca, temsil yetkisinin devrini konu alan bir genel kurul kararının açıkça batıl olduğunu ifade etmektedir[227]. Kendigelen ise TTK'nın 370 ve 375. maddeleri ile getirilen düzenleme ile temsil yetkisinin bölünmesi ve devri hakkının -ETTK 319/2'den farklı olarak- sadece yönetim kuruluna tanınmış olduğunu, bu konuda genel kurulu yetkilendirmeye yönelik cümleye yeni maddede yer verilmemiş olduğunu ifade etmiştir[228].

Aksi yönde görüş sahibi olan Pulaşlı'ya göre ise, esas sözleşme veya organizasyon yönetmeliği ile temsil yetkisinin bölünme ve devir işinin genel kurula veya yönetim kuruluna bırakılması mümkündür[229]. Hatta bir kısım yazarlara göre[230], temsil yetkisinin yönetim kurulu tarafından murahhas üye veya müdüre verilmiş olması durumunda

[225] Yanlı, V. (2013). Anonim Şirketlerde İmza Yetkilileri Sadece Yönetim Kurulu Tarafından Mı Atanabilir? *İÜHFM*, C. LXXI, S.2, 439-448.
[226] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 627.; Kendigelen, A. (2011). a.g.e. 223.
[227] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 627.
[228] Kendigelen, A. (2011). a.g.e. 223.
[229] Pulaşlı, H. (2012). *a.g.e*. 623.
[230] Pulaşlı, H. (2012). *a.g.e*. 623.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 465.; Arslanlı, H. (1959). a.g.e.124.

murahhas üye veya murahhas müdür artık yönetim kurulu tarafından azledilemez, azil yetkisi genel kurula geçer. Bu görüşe göre, murahhaslar seçilmekle yönetim kurulu ile aynı seviyede olmaktadırlar, yönetim kurulu ile aynı seviyede olan bir kişinin azil yetkisinin de genel kurul da olması gerekir[231].

Bu konudaki kanaatimiz, TTK m. 375/I'in (d) bendi karşısında temsil yetkisini devir yetkisinin sadece ve münhasıran yönetim kuruluna ait olduğu yönündedir. Aksi görüşün kabulü hem TTK'nın yönetim kuruluna yüklemiş olduğu görev ve sorumluluk bakımından kanunun ruhuna hem de TTK m. 375'in lafzına aykırı olacaktır. Ayrıca, temsil yetkisinin devrinden dolayı yönetim kurulunun sorumlu olduğu nazara alındığında temsil yetkisinin devrine ilişkin yetkinin sadece yönetim kuruluna ait olduğu görülecektir. Murahhasların seçilmesiyle birlikte yönetim kurulu ile aynı seviyeye çıktıkları, bu durumda ancak genel kurul tarafından görevden alınabileceklerine ilişkin görüşe de katılmak mümkün değildir. TTK ile getirilmiş olan işlevler ayrılığı prensibine göre, genel kurul yönetim kurulunun üst organı değildir. Genel kurulu şirketin en üst organı kabul eden tek güç teorisi etkisindeki bu görüş, TTK'nın yönetim kurulu ve genel kurul arasındaki ilişkiler bakımından getirmiş olduğu eşitlik prensibi ile uyuşmamaktadır.

Bu noktada, TTK m. 339/3 (g)'de yer alan düzenlemeye de değinilmesi gerekmektedir. Söz konusu madde metnine göre, şirketin kuruluşu sırasında hazırlanan ilk esas sözleşmesinde "*yönetim kurulu üyelerinin sayıları, bunlardan şirket adına imza koymaya yetkili olanlar"* da belirtilmek zorundadır. Bu madde ile ilk yönetim kurulu toplanıncaya kadar yönetim kurulunun tamamına ait olan temsil yetkisi, esas sözleşmeye konulacak hüküm ile yönetim kurulu üyelerinin bir kısmına devredilmektedir. Bu düzenleme kapsamında esas sözleşme ile murahhas üye ve hatta murahhas müdür tayinine izin verilmiş olmaktadır. Hatta Mersin ve Ankara başta olmak üzere, Türkiye'nin birçok yerinde faaliyete geçmiş olan ve faaliyette olduğu sicil bölgeleri bakımından uygulanması zorunlu olan Merkezi Sicil Kayıt Sistemi (MERSİS) kapsamında yapılacak şirket kuruluşlarında, şirketin kuruluş aşamasında yönetim kurulu üyelerinin temsil şekline ilişkin hükümlerin yer almaması durumunda şirket kuruluş işlemi tamamlanmamaktadır. Ayrıca, öğretide şirketi temsil etmeye yetkili olanların ve yetki şekillerinin esas

[231] Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 465.

sözleşmede bildirilmemiş olması kuruluş eksiği olarak değerlendirilmekte ve şirketin tescil talebinin reddedilmesi gerektiği belirtilmektedir[232].

TTK m. 339/III'ün (g) bendi ile temsil yetkisinin şirket kurucuları tarafından devredilmesinin TTK m. 375/I'in (d) bendi ile açık bir çelişki içerisinde olduğunu ifade etmek gerekmektedir[233]. Kırca, söz konusu çelişkiyi ETTK'nın 279. maddesinde yer alan düzenlemenin, organlar arası işlev ayrılığına dayalı yeni sistem ve TTK m. 375/1'in (d) bendi hesaba katılmaksızın TTK'ya aktarılmak istenmesinin sonucu olarak açıklamaktadır[234]. Akdağ Güney ise söz konusu çelişkinin kaynağını, ticaret siciline tescil edilecek hususlar ile esas sözleşmede yer alması zorunlu hususlar arasındaki ayrımın maddeleri kaleme alanlar tarafından tam olarak anlaşılamamış olması olarak yorumlamaktadır[235].

Kanaatimizce, sadece kuruluş aşamasında ve sadece kurucular bakımından getirilmiş olan istisna niteliğindeki bu hüküm karşısında, genel kuralın ihlal edildiği sonucu çıkarılmamalı, bu hüküm sadece kurucular bakımından getirilmiş bir istisna olarak değerlendirilmelidir. Kaldı ki ilk esas sözleşmede yer alan bu düzenlemenin, ilk yönetim kurulu toplantısında alınacak bir kararla değiştirilebilecek olması ve bu hükmün kuruluş ile ilk yönetim kurulu toplantısı arasında şirket tarafından yerine getirilmesi zorunlu olan iş ve işlemler bakımından şirkete büyük bir kolaylık sağlayacağı da dikkate alınmalıdır. Gerçekten de, şirketin kuruluştan sonra sosyal güvenlik veya vergi bildirimleri gibi yerine getirmek zorunda olduğu birçok iş ve işlemin mevcut olması karşısında, yönetim kurulu üyelerinin tamamının aynı şehirde olmayacağı da nazara alınarak, bu hükmün şirketler bakımından kolaylık ve pratiklik sağlayacağı açıktır. Dolayısıyla, TTK m. 339/3(g) hükmünün uygulamaya getirmiş olduğu kolaylık karşısında, bu hükmü temsil ve ilzam yetkilisi olan kişilerin sadece yönetim kurulu tarafından atanabileceği kuralının sadece kuruluş aşamasında geçerli olan, yararlı bir istisnası olarak kabul etmek gerekecektir.

---

[232] Akdağ Güney, N. (2014). *Anonim Şirketlerde Kuruluş (Kuruluş)*. (Birinci Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık. 318.
[233] Akdağ Güney, N. (2014). *a.g.e*. 319.
[234] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 627-628.
[235] Akdağ Güney, N. (2014). *a.g.e*. 319.

3.2.3. Temsil Yetkisi Tevdi Edilmiş Kişilerin Temsil Yetkisini Devretmesi

Temsil yetkisinin devri bakımından özellik arz eden ve uygulamada sorun yaratmaya gebe olan bir diğer konu da TTK m. 375/I'in (d) bendi ile düzenlenmiş olan temsil yetkisinin devredilmesine ilişkin yetkinin yönetim kurulunun devredilemez yetki ve görevleri arasında olmasının sadece murahhas üye veya murahhas müdür mü yoksa bütün imza yetkilileri bakımından mı geçerli olduğudur. Yani yönetim kurulunun alt düzeydeki imza yetkililerinin atanması bakımından sahip olduğu yetkinin yönetim kurulu dışındaki üçüncü kişilere devredip devredemeyeceği uygulama açısından büyük bir sorun teşkil etmektedir. Özellikle büyük çaplı şirketler ve hizmet ağı oldukça geniş olan bankalar, enerji ve telekomünikasyon şirketleri bakımından bu husus son derece önemlidir. Kimi zaman binlerle ifade edilen imza yetkilisi atamak zorunda olan şirketlerin bütün imza yetkilerinin yönetim kurulu tarafından atanması hem oldukça masraflı hem de son derece güç olacaktır.

Kırca, yönetim kurulunun imzaya yetkili kişileri tayin hususundaki devredilemez ve vazgeçilemez yetkisinin, murahhas üye ve müdür tayiniyle sınırlı tutulması gerektiğini daha alt seviyedeki imza yetkililerini atama yetkisinin devredilebilmesi gerektiğini ifade etmektedir[236]. Kırca'ya göre, bu görüşün kabulü halinde ticari temsilci ve ticari vekillerin murahhas üye veya murahhas müdür tarafından atanması mümkün olacaktır[237]. Tekinalp ise imza yetkisini haiz kişi ifadesinin dar yorumlanması gerektiğini, iç ilişkide kalan imzalar ile elektrik, doğalgaz, su aboneliğine ilişkin belgeleri imzalamaya yetkili kişilerin kapsam dışında tutulması gerektiğini belirtmektedir[238].

Bu konuda aksi görüşte olan yazarların sayısının da oldukça fazla olduğunu ifade etmek gerekmektedir. Yanlı, TTK m. 375/I'in (d) bendinin lafzından hareketle, müdürlerin ve aynı işleve sahip kişiler ile imza yetkisini haiz bulunanların atamaları ve görevden alınmalarının, bizzat yönetim kurulu tarafından yapılması gereken işlemlerden olduğu, bu konudaki görev ve yetkinin başka bir organa veya kişiye devredilemeyeceği kanaatindedir[239]. Doğan'ın bu konudaki görüşleri son derece keskin bir şekilde bütün imza

[236] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 630.
[237] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 630.
[238] Tekinalp, Ü. (2011). *a.g.e.* 130.
[239] Yanlı, V. (2013). a.g.m. 439-440.

yetkilisi ve temsilcilerin atanmasının ancak yönetim kurulu tarafından yerine getirilebileceği yönündedir[240].

TTK m. 375/I'in gerekçesinden[241] kanun koyucunun bu konudaki iradesinin son derece net olduğu anlaşılmaktadır. Madde gerekçesinde, imza yetkilerinin belirlenmesinin murahhaslar dâhil kimseye devredilemeyeceği son derece açık bir şekilde ifade edilmiştir. Aynı şekilde, yönetim kurulunun ticari vekil ve ticari mümessil atayabileceğini düzenleyen TTK m. 368'in gerekçesinde[242] de bu yetkinin devredilemez nitelikte olduğu açık bir şekilde ifade edilmiştir.

Bu kapsamda, hem TTK m. 375/I (d)'nin lafzı hem de aynı maddenin gerekçesi nazara alındığında yönetim kurulunun imzaya yetkili kişileri tayin hususundaki devredilemez ve vazgeçilemez yetkisinin, murahhas üye ve müdür tayiniyle sınırlı tutulması gerektiği yönündeki görüşlere katılmak mümkün olmayacaktır. Ayrıca, TTK m. 368'in gerekçesinin açıklığı karşısında ticari temsilci ve ticari vekil atama yetkisinin yönetim kurulu tarafından devredilebileceği şeklindeki yorumun da kanuna ve kanun koyucunun iradesine aykırı olduğu kanaatindeyiz. Bununla birlikte ticari hayatın gereklilikleri nazara alındığında, vekâletname ile tevdi edilebilecek görevler bakımından kendisine temsil yetkisi tevdi edilmiş kişinin yetki devri yapabileceğini de kabul etmek gerekmektedir. Aksi durumun kabulü ticari hayatın olağan akışını engelleyici bir niteliğe sahip olacaktır.

3.2.4. Temsil Yetkisinin Devrine İzin Veren Esas Sözleşme Hükmüne İhtiyaç Olup Olmadığı Sorunu

Temsil yetkisinin devrine ilişkin olarak üzerinde durulması gereken son konu ise temsil yetkisinin devredilebilmesi için bir esas sözleşme hükmüne ihtiyaç olup olmadığıdır. Yani, esas sözleşmede temsil yetkisinin devredilmesi konusunda yönetim kuruluna yetki veren bir hükmün bulunmaması durumunda temsil yetkisinin devredilip devredilemeyeceğidir.

---

[240] Doğan, B. F. (2011). *a.g.e.* 192.

[241] Müdürler ile aynı işleve sahip kişilerin atanmaları ve imza yetkisini haiz kişilerin seçimi yönetim kurulunun devredilemeyen yetkilerindendir. İmza yetkililerini belirlemek murahhaslar dahil kimseye devredilemez. Bu hükümdeki 'müdürler ile aynı işleve sahip kişiler' ibaresi kendilerine yönetme görev ve yetkileri tanınmış olan kimseleri ifade eder. Görev ve yetki verilmesi ile kastedilen yönetim hakkının veya genel olarak yönetimin geçirilmesi, diğer bir ifadeyle 'delegasyon' değildir. Kastedilen, işlemlerin yürütülmesi aşamasına ilişkin yetkilerdir.

[242] Yönetim kurulunun ticarî mümessil ve vekil tayin etme yetkisi devredilemez niteliktedir. Bu nitelik 368 inci ve 375 inci maddenin (d) bendi hükmünden anlaşılmaktadır. Yönetimin 367 nci. maddeye göre devredilmiş olması, yönetim kurulunun söz konusu yetkisini ortadan kaldırmaz.

TTK'nın temsil yetkisini düzenleyen 370 vd. maddelerinde, temsil yetkisinin devri için buna izin veren bir esas sözleşme düzenlemesi bulunması gerektiği yönünde herhangi bir ifade yer almamaktadır. Bu konu, öğretinin üzerinde farklı görüşlere sahip olduğu konulardan birisidir. Kırca'ya göre, TTK m. 375/1 (d) bendi kapsamında temsil yetkisinin devri için buna izin veren bir esas sözleşme hükmüne ihtiyaç bulunmamaktadır[243]. Kırca, temsil yetkisinin devrine ilişkin olarak esas sözleşmede hüküm bulunması gerektiği yönündeki düşüncenin, yönetim kurulunun sahip olduğu yetkinin devredilemez ve vazgeçilemez niteliğiyle bağdaşmayacağını belirtmektedir[244].

Tekinalp ise temsil yetkisinin esas sözleşmede hüküm bulunması şartıyla murahhas üyelere veya murahhas müdürlere bırakılabileceğini belirtmektedir[245]. Pulaşlı da Tekinalp ile paralel bir şekilde, temsil yetkisinin TTK m. 370/2 hükmü uyarınca murahhas üyelere veya murahhas müdürlere bırakılması için esas sözleşmede özel bir hükmün ve bir iç yönergenin bulunması gerektiğini ifade etmektedir[246].

Kendigelen ise, TTK'nın 370/2. maddesinin lafzı karşısında, esas sözleşmede hüküm bulunmadığı durumlarda yönetim yetkisinin devredilememesine karşılık temsil yetkisinin devredilebileceğine ilişkin sonucun garip olduğunu, yapılan düzenlemenin bilinçli bir tercihi yansıtmadığını, TTK m. 370/2 hükmünün başına esas sözleşmede hüküm bulunması kaydıyla şeklinde bir ekin konulmasının unutulduğunu belirtmektedir[247].

Gerçekten de ETTK'nın 319. maddesi[248], yönetim ve temsil yetkisini birlikte düzenleyerek yetki devri yapılabilmesi için esas sözleşmede bu yönde bir hükmün bulunmasını aramıştır. Bu durumda, söz konusu düzenlemenin TTK'da yer almamasının bilinçli bir tercih olup olmadığının tespit edilmesi gerekir. TTK m. 370'in. gerekçesinden söz konusu tercihin bilinçli olup olmadığı anlaşılmamaktadır. Ancak madde gerekçesinde, TTK m. 370/2'nin ETTK'nın 319. maddesinin ikinci fıkrası hükmünü tekrarlayarak, TTK m. 370 dolayısıyla devredilebilen yönetim hakkını temsil yetkisi ile tamamlamak amacıyla düzenlenmiş olduğu ifade edilmiştir.

---

[243] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 627.
[244] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 627.
[245] Poroy, R., Tekinalp, Ü., Çamoğlu, E. (2014). a.g.e. 349.
[246] Pulaşlı, H. (2012). *Yeni Şirketler Hukuku.* 624.; Aynı yönde; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 464.; Çamoğlu, E. (2007). a.g.e. 161.
[247] Kendigelen, A. a.g.e. 223
[248] Esas mukavelede idare ve temsil işlerinin idare meclisi âzaları arasında taksim edilip edilmiyeceği ve taksim edilecekse bunun nasıl yapılacağı tesbit olunur.

Ayrıca, tamamen iç ilişkiye yönelik olan yönetim yetkisinin devrinde esas sözleşmede özel hüküm bulunması aranırken, temsil yetkisinin devri bakımından aranmamış olması da olağan değildir. Bu durumda, kanaatimiz temsil yetkisinin devri için esas sözleşmede hüküm bulunması gerektiği yönündeki ifadenin TTK'da yer almama sebebinin bilinçli bir tercihi yansıtmadığı şeklindedir.

TTK'da bu konuda açık bir düzenleme yer almadığı için temsil yetkisinin devrinde özel bir esas sözleşme hükmün aranmasının da yanlış olacağı kanaatindeyiz. Ancak esas sözleşmede temsil yetkisinin devrine ilişkin bir hükmün bulunması ve temsil yetkisi devrinin bir iç yönergeye bağlı olarak yapılması yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu[249] açısından önem arz edecektir[250].

3.3. Temsil Yetkisinin Devri

Yukarıda da izah edilmiş olduğu üzere bu bölümde murahhas üye ve murahhas müdür tayini, TTK m. 368'e göre ticari temsilci ve ticari vekil atanması ve TBK'nın 40 vd. maddelerine göre atanan temsilci incelenecektir. TTK m. 371/7'de düzenlenmiş olan temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyelerini veya şirkete hizmet akdi ile bağlı olanları sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarının atanması ise bir sonraki başlık altında incelenecektir.

3.3.1.Temsil Yetkisinin Murahhas Üye ve Murahhas Müdürlere Devri

3.3.1.1. Kavram

TTK m. 370/2, '*yönetim kurulunun, temsil yetkisini bir veya daha fazla murahhas üyeye veya müdür olarak üçüncü kişilere devredebileceğini'* açıkça düzenlemiştir. Öncelikle murahhas tanımının yapılmasında fayda vardır. Murahhas *(İng. managing director, Fr. administrateur delegue, Alm. delegiertes Mitglied),* anonim şirketlerde yönetim kurulunun haiz olduğu yetki ve iktidarın tamamını veya bir kısmını yönetim kurulu kararıyla üzerine

[249] Bkz. TTK m. 553 vd.
[250] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 627.

alan bir veya birkaç üye olarak tanımlanabilecektir[251]. Günlük kullanım bakımından ise murahhas, yetkili olan, yetki ile donatılmış kimse anlamına gelmektedir[252].

Şirketler hukuku terminolojisi açısından ise, TTK m. 370/2 hükmü uyarınca, yetkinin devredildiği yönetim kurulu üyesi murahhas üye, yönetim kurulu üyesi olmayan üçüncü kişi ise murahhas müdür olarak nitelendirilmektedir[253].

Bu çerçevede, TTK kapsamında terminolojik olarak murahhas kavramının üzerinde durmak gerekmektedir. TTK'nın yönetim ve temsil yetkisinin devredilmesine ilişkin olan maddelerinde devrin yapılacağı kimseler bakımından farklı kavramların kullanılmış olduğu görülmektedir. Gerçekten TTK m 367'de yönetim yetkisinin devredileceği üye veya üçüncü kişilerden bahsedilirken, TTK m. 370'de temsil yetkisinin devredileceği murahhas üyelerden veya müdür olarak üçüncü kişilerden bahsedilmektedir.

TTK'nın ETTK'dan farklı olarak yönetim ve temsil yetkilerini ayrı ayrı düzenlemiş olması ve bu yetkilerin devrine ilişkin olarak birbirinden farklı hükümler getirmiş olması karşısında kanaatimiz yaratılan bu terminolojik farklılığın bilinçli olduğu yönündedir. Bir kişinin murahhas sıfatını kazanabilmesi için ona hem temsil hem de yönetim yetkisinin devredilmesi gerektiği şeklinde görüşlerin[254] mevcudiyetine rağmen bu değerlendirmelerin kanuni hiçbir dayanağı bulunmadığı kanaatindeyiz. TTK m. 370'in sadece temsil yetkisine ilişkin olduğu ve TTK sisteminde temsil yetkisi ile yönetim yetkisi arasında ayrım yapılmış olduğu nazara alındığında bir kimsenin murahhas sıfatını haiz olabilmesi için yönetim ve temsil yetkilerine aynı anda sahip olması sonucunun çıkarılması mümkün olmayacaktır[255].

Anonim şirket yönetim yetkisinin iç ilişkiyle ilişkin olması ve murahhas kavramına özellikle temsil yetkisinin devri bahsinde yer verilmiş olması karşısında kanaatimiz bir kimsenin murahhas üye veya murahhas müdür sıfatını haiz olabilmesi için temsil yetkisi ile donatılmış olmasının yeterli olacağı yönündedir. Ancak, murahhas üyenin veya murahhas müdürün kendisinden beklenen amacı yerine getirebilmesi için kendisine kısmen

---

[251] Türk Hukuk Lügati. (1991). Ankara: Başbakanlık Basımevi.
[252] İnternet:http://tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&kelime=murahhas%20%C3%BCye&guid=TDK.GTS.5540bf27a67c84.23519206 adresinden 20 Mayıs 2015 tarihinde alınmıştır.
[253] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 628.; İmregün, O. (1989). a.g.e.218.; Doğan, B.F. (2011). a.g.e. 229-230.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 467.
[254] Tekinalp, Ü. (2011).a.g.e. 139.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 466.
[255] Aynı yönde; Akdağ- Güney, N. (2012). a.g.e. 55.

de olsa yönetim yetkilerinin devredilmesi gerektiği de bir gerçektir[256]. Tezimiz kapsamında da murahhas üye veya murahhas müdür kavramı kendisine temsil yetkisi devredilmiş olan kişiler için kullanılacaktır.

3.3.1.2. Murahhas Üye ve Murahhas Müdür Tayini

TTK m. 370/2 kapsamında, yönetim kurulu tamamen kendi inisiyatifinde olmak üzere temsil yetkisini bir veya daha fazla üyeye veya bir veya daha fazla üçüncü kişiye devredebilecektir. Burada, temsil yetkisinin devredileceği kişileri belirleme yetkisi dâhil olmak üzere temsil yetkisinin devredilmesine ilişkin bütün yetkinin yönetim kuruluna ait olduğunu tekrar ifade etmek gerekir.

Yönetim kurulu, şirketin büyüklüğünü ve organizasyon ağını da dikkate alarak, temsil yetkisini sadece bir kişiye devredebileceği gibi birden fazla kişiye de devredebilecektir. Temsil yetkisinin yönetim kurulu üyelerine devredilmesi bakımından herhangi bir sınırlama olmamakla birlikte, temsil yetkisinin üçüncü kişilere devrinde üçüncü kişilerle birlikte en az bir yönetim kurulu üyesinin de temsil yetkisini haiz olması gerektiği gözden kaçırılmamalıdır[257]. TTK bu anlamda temsil yetkisinin yönetim kurulunun etkisinden ve gözetiminden tamamen çıkarılmasına müsaade etmemiştir. TTK'nın bu yaklaşımı öğretide[258] tereddütle karşılanmaktadır.

Murahhas müdürlerle birlikte temsil yetkilisi olarak bırakılmış olan yönetim kurulu üyesinin yetkilerinin sınırlandırılması mümkün değildir[259]. Bu hükme aykırı bir temsil yetkisi devri talebinin ticaret sicili müdürlüğü tarafından reddedilmesi gerekir[260]. Bu kapsamda, anonim şirketin temsiline ilişkin yetkilerin tamamının üçüncü kişilere devredilmeyeceği, en az bir yönetim kurulu üyesinin sınırsız yetkiye sahip olması gerektiği, TTK m. 370/2'nin emredici hükmüdür. Ayrıca, tek kişiden oluşan yönetim kurullarında, yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisinin kaldırılamayacağı ve sınırlandırılamayacağı da TTK m. 370/2'nin emredici niteliğinden kaynaklanmaktadır.

---

[256] Tekinalp, Ü. (2011). a.g.e. 139.
[257] Bkz. TTK m. 370/2.
[258] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 628.
[259] Poroy, R., Tekinalp, Ü., Çamoğlu, E. (2014). a.g.e. 350.; Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 628.; İmregün, O. (1989). a.g.e.222.
[260] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 628.

İlk bölümde detayları ile açıklanmış olduğu üzere temsil yetkisinin devrine karar verme yetkisi TTK m. 375 kapsamında yönetim kurulunun vazgeçilemez ve devredilemez yetkileri arasındadır[261]. Yönetim kurulu, TTK m. 390 uyarınca toplanarak bir karar alacak ve bu kararla murahhas üye ve/veya müdürleri atayacaktır. Esas sözleşmede aksi öngörülmemişse, murahhas üye veya müdür atanması için herhangi bir nitelikli toplantı ve karar nisabı bulunmamaktadır. Yönetim kurulu, üye tam sayısının çoğunluğu ile toplanarak kararlarını toplantıda hazır bulunan üyelerin çoğunluğu ile alabilecektir.

Tezimizin ikinci bölümünde temsil yetkisi kapsamı altında detaylı olarak açıklanmış olduğu üzere, (merkez-şube ve müşterek imza istisnaları saklı olmak üzere) temsil yetkisinin bölünebilmesi ve kısmi devir yapılabilmesi yönetim kurulu üyeleri bakımından olduğu gibi murahhas müdürler bakımından da mümkün değildir. Kısmi temsil yetkisi devri iç ilişki bağlamında bir talimat niteliğinde olacak ancak üçüncü kişiler bakımından herhangi bir sonuç doğurmayacaktır[262].

Ayrıca, temsil yetkisinin devredilebileceği kişilerin sahip olması gereken özelliklerin de incelenmesi gerekmektedir. TTK'da temsil yetkisinin devredileceği kişilerin sahip olması gereken özellikler bakımından herhangi bir sınırlama getirilmemiştir. Bu kapsamda, yönetim kurulu üyeleri için TTK m. 359/3 ile getirilen tam ehliyetli olma koşulunu murahhas üye ve müdürlerin de taşıması gerektiğinin kabulü - hukuki işlem ehliyeti kuralları kapsamında bir zorunluluk olarak- evleviyetle kabul edilmelidir. Bununla birlikte, temsil yetkisini devralacak kişinin bilgi, tecrübe, güvenilirlik ve profesyonellik açısından şirketi temsil etmeye ehil bir kişi olmalıdır[263].

3.3.1.3. Murahhas Üye ve Murahhas Müdürlerin Tescil ve İlanı

TTK m. 373, yönetim kurulunun, *temsile yetkili kişileri ve bunların temsil şekillerini gösterir kararının noterce onaylanmış suretini, tescil ve ilan edilmek üzere ticaret siciline*

[261] TTK m. 339/1'in (g) bendi kapsamında kuruluş aşamasında murahhas üye ve murahhas müdürlerin atanabileceği hususu saklıdır.
[262] Kırca, İ. (2007). a.g.m. 277-289.; İmregün, O. (1989). a.g.e. 221.; Pulaşlı, H. (2012). a.g.e. 624.;Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 459-460.
[263] Aynı yönde; Doğan, B.F. (2011). a.g.e. 223.

vereceğini açıkça düzenlemiştir. TTK m. 370/2 kapsamında atanmış olan murahhas üye ve murahhas müdürlerin ticaret siciline tescil edilmesi gerektiği tartışmasızıdır[264].

TTK m. 373'de ifade edilen temsil şekilleri, temsil yetkisinin nasıl kullanılacağına ilişkin ve sadece iç ilişki bakımından geçerli olan talimat vb. hususları değil temsil yetkisinin şube veya birlikte imza yönünden sınırlandırılıp sınırlandırılmadığını ifade etmektedir[265]. Temsil yetkisinin nasıl kullanılacağına ilişkin talimat vb. işlemlerin tescil edilmesi ve bu doğrultuda üçüncü kişiler bakımından sonuç doğurması mümkün değildir.

Murahhas üye ve müdürlerin tescil ve ilan edilmesi konusunda önem arz eden husus tescilin niteliğine ilişkindir. Yani, temsil yetkisi verildikten sonra ancak ilan edilmeden önce yapılan işlemler bakımından şirketin ve üçüncü kişilerin durumunun ne olacağı özellikle önemlidir. Bir kısım yazarlar, murahhaslara temsil yetkisi devredilmesi işleminin ancak tescil ve ilan edildikten sonra üçüncü kişiler bakımından geçerli olacağını, tescil ve ilandan önce ancak durumu müspet olarak bilen üçünü kişilere karşı ileri sürülebileceğini belirtmektedir[266]. Bir kısım yazarlar ise, ticaret siciline tescilin, temsil yetkisinin verilmesi bakımından bildirici etkiyi haiz oluğunu, temsilcinin tescilden önce yaptığı işlemler münasebetiyle şirketin hak kazanacağını ve borç altına gireceğini belirtmektedir[267].

Bu konudaki kanaatimiz, temsile yetkili olan kişilerin ticaret siciline tescili ve ilanının açıklayıcı nitelikte olduğudur. TBK m. 547'de ticari temsilci açısından açıkça belirtilmiş olduğu üzere, tacirin ticari temsilcinin fiil ve işlemlerinin sorumluluğu tescile bağlı değildir[268]. Bu açıdan, murahhas üyeler ve murahhas müdürlerin tescilden önceki işlemlerinin şirket bakımından bağlayıcı olacağı kanaatindeyiz.

Yargıtay'ın da temsile yetkili kişilerin ticaret siciline tescilinin açıklayıcı niteliği haiz olduğu görüşünde olduğu görülmektedir. Gerçekten de Yargıtay Hukuk Genel Kurulu 30 Ocak 2013 tarih,2012/2134 E. 2013/152 K. sayılı kararında[269] ticaret siciline tescilin

---

[264] Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 466.; Arslan, İ. (1994). a.g.e.102.
[265] Akdağ- Güney, N. (2012). *a.g.e*. 88.
[266] Poroy, R., Tekinalp, Ü., Çamoğlu, E. (2014). a.g.e. 349.; Çevik, O. (1976). *a.g.e*. 40.;Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 466.
[267] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 633.;Arslanlı, H. (1959). a.g.e.136.
[268] Aynı yönde; Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 633.
[269]Yargıtay'ın söz konusu kararına göre, ticaret siciline tescil, kural olarak bildirici etkiye sahiptir. İstisnai olarak, ticaret unvanı ve işletme adının korunması; ticaret şirketlerinin tüzel kişilik kazanabilmesi; esnaf işletmelerinde ticari mümessil tayini; anonim şirketlerde ana sözleşmenin değişikliğinin hüküm ifade etmesi

bildirici niteliği haiz olduğunu belirtmiştir. Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun söz konusu kararına göre, ticaret siciline tescilin kurucu olduğu hususlar; ticaret unvanı ve işletme adının korunması, ticaret şirketlerinin tüzel kişilik kazanabilmesi, esnaf işletmelerinde ticari mümessil tayini, anonim şirketlerde ana sözleşmenin değişikliğinin hüküm ifade etmesi ve ticari işletme rehini ile sınırlıdır.

Bu çerçevede, murahhas üye ve murahhas müdürlerin ticaret siciline tescili TTK m. 373 kapsamında bir zorunluluk olmakla birlikte, tescilinin kurucu değil açıklayıcı niteliği haiz olduğunu ifade etmek gerekmektedir.

3.3.1.4. Murahhas Üye ve Murahhas Müdürler ile Anonim Şirket Arasındaki Hukuki İlişki

Kendisine temsil yetkisi devredilen murahhas üye, murahhas müdür veya diğer kişilerle anonim şirket arasındaki hukuki ilişkinin niteliği ve vasıflandırılması bu kişilerin hakları, menfaatleri ve sorumlulukları bakımından önem arz etmektedir.

Konu öncelikle murahhas üye ve murahhas müdürler bakımından değerlendirilmelidir. Bu konuda Türk hukuk öğretisinde veya yargı kararlarında bir görüş birliği olduğunu iddia etmek güçtür. Yargıtay, çeşitli kararlarında[270] anonim şirket ile murahhas arasında hizmet sözleşmesinin mevcut olduğunu belirtmiş, ancak kimi kararlarında[271] ise murahhaslar ile şirket arasındaki ilişkinin hizmet sözleşmesi olmadığını ifade etmiştir.

Murahhas üye müdürlerle anonim şirket arasındaki hukuki ilişkinin niteliği konusunda, öğretide baskın olan ve bizim de katıldığımız görüş TTK m. 370/2 kapsamında kendilerine

---

ve ticari işletme rehni halleri için ticaret siciline tescil, zorunlu ve kurucu niteliktedir. Web: www.kazanci.com adresinden 7 Mayıs 2015 tarihinde alınmıştır.

[270]Bkz. Yargıtay 10. Hukuk Dairesi'nin 7.10.1986 Tarih, 1986/2290 E. ve 1986/5005 K. Sayılı Kararı *Davacı, şirketin bütün işlerini tedvire memur murahhas azalık hizmetine karşılık, ayrı bir ücret almaktadır. Bu ücret, İş görme ediminin karşılığıdır. İşin Anonim Şirket işyerinde görüldüğünü tanıklar haber vermişlerdir. 20.3.1963 - 1.9.1982 tarihleri arasındaki zamanda davacı sürekli olarak, Anonim Ortaklığa hizmet sunmuştur. Murahhas aza, Yönetim Kurulu Kararlarını icra etmektedir. Yönetim Kurulunun, murahhas azalar üzerinde gözetim hakkı da mevcuttur. Murahhas azalık hizmeti, Anonim Şirket organlarından Yönetim Kurulunun, denetim ve gözetiminde ifa edilmektedir. Bu nedenlerle, Anonim Şirket tüzel kişiliği ile murahhas aza arasındaki ilişkide, ivazlı vekâletten çok, hizmet akdi unsurlarının ağır bastığı ve hizmet akdi ilişkisinin varlığı kabul edilmelidir. Şu halde, davacının 20.3.1963 - 1.9.1982 tarihleri arasındaki murahhas azalık hizmetinin dahi sigortalı hizmet niteliğinde sayılması gereklidir.* Web: www.kazanci.com adresinden 12 Mayıs 2015 tarihinde alınmıştır.

[271] Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 15.09.1983 Tarih, 1983/3083 E. ve 1983/3773 K. Sayılı Kararı. Web: www.kazanci.com adresinden 12 Mayıs 2015 tarihinde alınmıştır.

temsil yetkisi devredilenlerin, organ-şahıs niteliğini kazanacakları yönündedir[272]. Bu çerçevede, anonim şirket ile murahhas üye/müdür arasındaki hukuki ilişkiyi nitelendirmenin zorluğu karşısında, murahhas üyeler ve müdürler bakımından evvela anonim şirkete ilişkin esas sözleşme hükümleri, genel kurul kararları uygulanmalı; boşluk kalan kısımlar bakımından ise borçlar hukuku hükümlerine başvurulmalıdır[273].

3.3.1.5. Murahhas Üye ve Murahhas Müdürlerin Görevden Alınması

Temsil yetkisinin devrini düzenleyen TTK m. 370'de, murahhasların azli konusu düzenlenmemiştir. Ancak yönetim kurulunun devredilemez görev ve yetkilerinin düzenlenmiş olduğu TTK m. 375/1'in (d) bendinde *müdürlerin ve aynı işleve sahip kişiler ile imza yetkisini haiz bulunanların atanmaları ve görevden alınmaları* ifadesiyle imza yetkililerini görevden alınmasına ilişkin olarak da münhasır yetkili organın yönetim kurulu olduğu ifade edilmiştir.

Murahhas üye ve müdürlerin görevden alınmasına ilişkin olarak öğretide farklı görüşler mevcuttur. Bir kısım yazarlara göre, temsil yetkisi yönetim kurulu tarafından murahhas üye veya müdüre verilmiş olsa dahi murahhas üye ve murahhas müdürü görevden alma yetkisi genel kurula aittir[274]. Ancak bizim de katılmakta olduğumuz görüş, murahhas üye ve murahhas müdürlerin azline ilişkin yetkinin atanmalarında olduğu gibi münhasıran yönetim kuruluna ait olduğu yönündedir[275]. Aksi durumun kabulü, TTK'nın yönetim kurulunun kendi organizasyonunu dilediği gibi belirlemesine ilişkin getirmiş olduğu esaslara aykırılık teşkil edecek ve anonim şirketin yönetiminde bir kaos ortamının oluşmasına sebebiyet verecektir[276]. Ayrıca daha önce de belirtmiş olduğumuz üzere, TTK ile yönetim kurulu ve genel kurul arasındaki ilişkinin işlevler ayrılığı prensibine göre düzenlenmiş olduğu nazara alındığında, murahhasları azletme yetkisinin genel kurul geçmiş olmasından bahsedilemeyecektir. Bu çerçevede yönetim kurulu, kendisine temsil

---

[272] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 629.; Güney-Akdağ, N. (2008). Anonim Şirketlerde Azledilen Yöneticilerin Tazminat Hakları. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. C. 57, Sa.1, 1-34. (6-7).; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 465.;Arslanlı, H. (1959). a.g.e.124.; Arslan, İ. (1994). a.g.e.75.;Çamoğlu, E. (2007). a.g.e.123.

[273] Akdağ- Güney, N. (2012). *a.g.e*. 89.;Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 465.

[274] Pulaşlı, H. (2012). a.g.e. 623.;Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 465.;Arslanlı, H. (1959). a.g.e. 123.

[275] Akdağ- Güney, N. (2012). *a.g.e*. 91.;Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 629.

[276] Akdağ- Güney, N. (2012). *a.g.e*. 91.

ve yönetim yetkisi tevdi edilmiş olan temsilciyi her zaman ve koşulsuz olarak azletme yetkisine sahiptir[277].

Bu noktada murahhas üyeler bakımından değerlendirilmesi gereken bir diğer husus da murahhas üyenin genel kurul tarafından yönetim kurulu üyeliğinden azledilmesidir. TTK m. 364[278] uyarınca yönetim kurulu üyesinin genel kurul tarafından görevden alınması her zaman mümkündür. Murahhas üyenin genel kurul tarafından yönetim kurulu üyeliğinden alınması durumunda, murahhas üyenin üyelik sıfatı sona erecek ancak murahhaslık sıfatı müdür olarak devam edecektir. Çünkü murahhas üyeye yönetim kurulu tarafından tevdi edilmiş olan temsil yetkisi ancak yine yönetim kurulu tarafından geri alınabilecektir. Aksi durumun kabulü, TTK m. 375'in dolanılması anlamına gelmektedir.

Tezimizin konusu olmamakla birlikte, murahhas üyelerin veya müdürlerin yönetim kurulu tarafından görevden alınmaları halinde, bu kişileri genel hükümler kapsamında tazminat talebinde bulunmalarının mümkün olduğunu da belirtmek gerekir[279].

3.3.2. Temsil Yetkisinin Ticari Temsilci ve Ticari Vekillere Devri

3.3.2.1. Kavram

Ticari temsilci, işletenin ticari işletmeyi yönetmek ve işletmeye ilişkin ticari işlemlerde ticaret unvanı altında, ticari temsil yetkisi ile kendisini temsil etmek üzere açıkça ya da örtülü olarak yetki verdiği kişi olarak tanımlanmaktadır[280]. Ticari temsilci, kendisine en geniş temsil yetkisi tanınmış olan tacir yardımcısıdır[281]. TBK m. 548 kapsamında ticari temsilci, *iyiniyetli üçüncü kişilere karşı, işletme sahibi adına kambiyo taahhüdünde bulunmaya ve onun adına işletmenin amacına giren her türlü işlemleri yapmaya yetkili* kılınmıştır. Bununla birlikte, ticari temsilcinin şirket adına gerçekleştiremeyeceği bir takım işlemler de mevcuttur. Örneğin, ticari temsilci açıkça yetkili kılınmadıkça taşınmazları

[277] Aynı yönde; Akdağ- Güney, N. (2012). *a.g.e*. 93.
[278] Bu maddeye göre, *yönetim kurulu üyeleri, esas sözleşmeyle atanmış olsalar dahi, gündemde ilgili bir maddenin bulunması veya gündemde madde bulunmasa bile haklı bir sebebin varlığı hâlinde, genel kurul kararıyla her zaman görevden alınabilirler*.
[279] Akdağ-Güney, N. (2012). *a.g.e.* 92.
[280] Bkz. TTK m. 547/1.
[281] Ülgen, H., Helvacı, M., Kendigelen, A., Kaya, A. Nomer Ertan, F. (2015). *Ticari İşletme Hukuku*. (4. Baskı). İstanbul: On İki Levha Yayınları, 677. ; Ayhan, R./Özdamar, M./Çağlar, H. (2014). *Ticari İşletme Hukuku*. (7. Bası). Ankara, 360. Arkan, S. (2013). Ticari İşletme Hukuku. (18. Baskı). Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 170.

devredemez veya sınırlandıramaz[282]. Bu kapsamda ticari temsilci, temsil yetkilerinin kapsamı temsil edilenden bağımsız şekilde, kanun tarafından belirlenmiş olan bir tacir yardımcısıdır[283].

Anonim şirketler bağlamında ticari temsilci, kendisine şirketi veya şirkete ait bir işletmeyi yönetmek üzere sınırsız yetki devri yapılmış olan tacir yardımcısını ifade eder. Ticari temsilci, temsil yetkisi ile bağdaşan her türlü işlemi yapabilecektir. Bu çerçevede ticari temsilci, kredi almak, şirkette çalışan işçilerle hizmet sözleşmesi akdetmek, bu sözleşmeleri feshetmek, şirket için her türlü gayrimenkulü kiralamak ve kiraya vermek gibi birçok işlem sayılabilir[284]. Ticari mümessilin şirkete karşı açılan davalarda şirketi temsil etme yetkisinin bulunduğu da çoğunlukla kabul edilmektedir[285]. Ticari temsilcinin temsil yetkisi, murahhas üyeler ve murahhas müdürlerde olduğu gibi sadece şube işleriyle veya birlikte temsil kaydıyla sınırlandırılabilecektir[286].

Ticari vekil ise ticari temsilci sıfatını haiz olmaksızın bir tacir tarafından işletmenin bütün işleri veya belirli bazı işlemleri için kendisine temsil yetkisi tevdi edilmiş olan kimsedir[287]. Ticari vekil, işletmenin tüm yönetimi ve işleri için yetkili kılınması durumunda genel ticari vekil, işletmenin sınırlı sayıda ve nitelikte bazı işlerini yürütmek üzere yetkili kılınması durumunda özel ticari vekil olarak isimlendirilir[288]. Bu kapsamda ticari vekilin işletmenin tüm işleriyle yetkili kılınması veya sadece belirli bir kısım işlerle yetkili kılınmasının mümkün olduğu açıktır.

3.3.2.2. Ticari Temsilci ve Ticari Vekili Atanması

TTK m. 368[289], anonim şirket yönetim kurulunun ticari temsilci ve ticari vekil atayabileceğini açıkça ifade etmiştir. Bu madde, ETTK'da ticari temsilci ve ticari vekil atanmasına ilişkin olan maddeden oldukça farklı bir nitelik arz etmektedir. ETTK'da ticari

[282] Bkz. TBK m. 548.
[283] Arkan, S. (2013). a.g.e. 168.
[284] Arkan, S. (2013). a.g.e. 160.
[285] Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 472.; Arkan, S. (2013). a.g.e. 170.
[286] Bkz. TBK m. 549/I ve 549/II.
[287] Bkz. TBK m. 552.
[288] Ülgen, H., Helvacı, M., Kendigelen, A., Kaya, A. Nomer Ertan, F. (2015). a.g.e. 695.; Arkan, S. (2013). a.g.e. 182.; Domaniç, H., Ulusoy, E. (2007). Ticaret Hukukunun Genel Esasları. (5. Baskı). İstanbul: Arıkan Yayıncılık, 372.
[289] Bu maddeye göre, yönetim kurulu, ticari mümessil ve ticari vekiller atayabilir.

temsilci ve ticari vekil atanma yetkisi[290] esas sözleşmede aksine bir hüküm olmadığı müddetçe genel kurul yetkisine bırakılmışken, TTK ile bu yetki yönetim kuruluna bırakılmıştır.

TTK m. 375/1'in (d) bendi TTK m. 368 ile birlikte ele alındığında ticari temsilci ve ticari vekil atama yetkisinin münhasıran yönetim kuruluna ait olduğu görülecektir[291]. Bu kapsamda, murahhas üye ve müdürlerle paralel şekilde şirketi temsil ve ilzama yetkili olan ticari temsilci ve ticari vekilleri atama yetkisi sadece yönetim kuruluna ait olmaktadır. Bununla birlikte, ticari temsilciye göre sınırlı temsil yetkisine sahip olan ticari vekillerin ticari temsilci tarafından da atanabileceği ifade edilmektedir[292]. Her ne kadar uygulama açısından son derece pratik ve makul bir çözüm olsa da kanaatimiz imza yetkisine sahip olan ticari vekillerin de yönetim kurulu tarafından atanması gerektiği yönündedir[293].

Ticari temsilci olarak atanacak kişinin gerçek kişi olması gerektiği öğretide genellikle kabul edilmektedir[294]. Arkan bu durumun sebebini ticari mümessil ile tacir arasındaki güven ilişkisinin varlığı olarak göstermektedir[295].

Ticari temsilci olarak atanacak kişinin tam ehliyetli olması gerekmemekte, ayırt etme gücünü haiz olması ticari temsilci olarak atanması için yeterli görülmektedir[296]. Ticari temsilcinin atanması bakımından herhangi bir şekil şartı öngörülmemiştir[297]. Bu atamanın açık veya zımni şekilde yapılması mümkündür[298]. Bununla birlikte, anonim şirketler bakımından yönetim kurulu kararlarının geçerli olabilmesi için yazılı olması gerekliliği karşısında, anonim şirketlere atanacak olan ticari mümessilin bir yönetim kurulu kararı ile -yazılı- olarak atanması gerekmektedir. Ticari temsilcinin bir yönetim kurulu kararıyla

---

[290] Madde 545 - Mukavelede aksine hüküm olmadıkça ticari mümesiller ile bütün işletmeyi idare salâhiyetini haiz olan ticari vekiller, ancak umumi heyet karariyle tâyin olunabilir. Bununla beraber her müdür, bunları azletmek salâhiyetine sahiptir.

[291] Aynı yönde; Şener, O. H. (2015). a.g.e. 30.; Yanlı, V. (2013). a.g.m. 447.;Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 471.

[292] Arkan. S. (2013). a.g.e. 182.

[293] Bkz. II.III

[294] Arkan. S. (2013). a.g.e. 172. Karayalçın, Y. (1968). *Ticaret Hukuku Dersleri C. I, Ticarî İşletme*, Ankara. 412-413.; Ülgen, H., Helvacı, M., Kendigelen, A., Kaya, A. Nomer Ertan, F. (2015). a.g.e. 679.; Şener, O. H. (2015). a.g.e. 59.

[295] Arkan, S. (2013). 173.

[296] Ülgen, H., Helvacı, M., Kendigelen, A., Kaya, A. Nomer Ertan, F. (2015). a.g.e. 679.;Şener, O. H. (2015). a.g.e. 63. Ayhan, R., Özdamar, M., Çağlar, H. (2014). a.g.e. 335.

[297] Şener, O. H. (2015). a.g.e. 93.

[298] Arkan, S. (2013). 182. Şener, O. H. (2015). a.g.e.88.

atanması akabinde kendisine noter tarafından düzenlenmiş bir vekâletname verilmesi uygulamada bakımından doğru olacaktır[299].

Ticari temsilci bakımından aranan şartlar ticari vekil için de geçerlidir. Yani, ticari vekil olarak atanacak kişinin de gerçek kişi ve ayırt etme gücüne sahip olması gerekir.

3.3.2.3. Ticari Temsilci ve Ticari Vekillerin Tescil ve İlanı

TBK m. 547/II'de açıkça düzenlenmiş olduğu üzere, ticari temsilcinin ticaret siciline tescili bir zorunluluktur. Bu zorunluluk, ticari temsil yetkisinin geçerli bir şekilde verilmesiyle ortaya çıkar[300]. Ticari temsil yetkisinin tescil ve ilanı ile ticari temsil basit temsil yetkisinden ayrılmakta ve ticari temsil yetkisinin TTSG'de ilan edilmesi ile aleniyete önem verilmektedir[301]. Ancak yukarıda murahhaslar kısmında da bahsedilmiş olduğu çerçevede ticari temsilcinin ticaret siciline tescili kurucu değil bildirici/açıklayıcı niteliktedir[302].

Ticari temsilcinin temsil yetkisi, yönetim kurulu üyeleri ve murahhas müdürlere paralel olarak sadece şube veya kişi yönünden sınırlandırılabilecektir. Temsil yetkisine ilişkin olarak şube ve kişi yönünden yapılacak sınırlandırmalar ticaret siciline tescil edilmedikçe iyi niyetli üçüncü kişilere karşı hüküm doğurmayacaktır[303]. Bununla birlikte, ticari temsilcinin temsil yetkisine ilişkin diğer sınırlandırmalar ise tescil edilmiş olsalar dahi iyi niyetli üçüncü kişilere karlı ileri sürülemeyecektir[304].

Ticari vekiller bakımından ise durum tamamen farklılık arz etmektedir. Ticari vekilin atanması ticaret siciline tescil ve ilan edilemeyecektir[305]. Buna rağmen, ticari vekil ticaret siciline tescil ve ilan edilmişse bu tescil ve ilan hukuki sonuç doğurmayacaktır[306]. Bu konuda, TTK m. 371/7 hükmü saklıdır.

---

[299] Aynı yönde; Şener, O. H. (2015). a.g.e. 94.
[300] Şener, O. H. (2015). a.g.e. 94.
[301] Şener, O. H. (2015). a.g.e. 96.
[302] Arkan, S. (2013). a.g.e. 173.;Şener, O. H. (2015). a.g.e. 106.
[303] Bkz. TBK m. 549/III.
[304] Bkz. TBK m. 549/IV.
[305]Ülgen, H., Helvacı, M., Kendigelen, A., Kaya, A. Nomer Ertan, F. (2015). a.g.e. 694.;Arkan, S. (2013). a.g.e. 182.
[306] Arkan, S. (2013). a.g.e. 182.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 475.

3.3.2.4. Ticari Temsilci ve Ticari Vekil İle Anonim Şirket Arasındaki İlişkinin Hukuki Niteliği

Ticari temsilci ile anonim şirket arasındaki hukuki ilişkinin, hizmet, vekâlet ve şirket sözleşmesi temelinde karma biçimde şekillenmiş olduğu belirtilmektedir[307]. Bununla birlikte ticari temsilci, tacirin emir ve talimatı altında çalıştığı için tacir ile ticari temsilci arasındaki ilişkinin klasik anlamda bir hizmet/iş ilişkisi olduğu kanaatindeyiz[308].

Ticari vekil ile şirket arasındaki ilişki de vekâlet ve şirket sözleşmesi unsurlarını taşıyacak şekilde hizmet sözleşmesi esaslı karma nitelikte bir sözleşmedir[309]. Bu kapsamda ticari vekillerin sahip olduğu sınırlı temsil yetkisi bakımından bu kişilerle şirket arasındaki ilişkinin hizmet sözleşmesi olduğunu kabul etmek gerekir. Bu kişiler, yönetim kurulu tarafından atanmakta, yönetim kurulu murahhaslar ve ticari temsilcinin emir ve talimatı altında çalışmaktadır.

3.3.2.5. Ticari Temsilci ve Ticari Vekillerin Görevden Alınmaları

Ticari temsilciler ve ticari vekiller, kendilerine imza yetkisi verilmiş olması dolayısıyla, TTK'nın 375. maddesinin birinci fıkrasının d bendi uyarınca, atanmalarına paralel olarak ancak yönetim kurulu tarafından görevden alınabileceklerdir. Kendilerine imza yetkisi tevdi edilmiş olan ticari temsilcilerin ve ticari vekillerin görevden alınmaları yönetim kurulunun devredilemez ve vazgeçilemez yetkileri arasında sayılmıştır[310].

3.4. TBK'nın 40. Maddesi Çerçevesinde Temsilci Atanması

Anonim şirketlerin iş ve işlemlerinin yürütülmesi maksadıyla TBK m. 40 vd. maddeleri kapsamında genel hükümlere göre de temsilci atanması mümkündür. Bu kapsamda, şirket yukarıda yer alan temsilcilerle arasında mevcut olan temsil ilişkilerinin aksine içeriğini tamamen kendisi tarafından belirlenmiş olan bir temsilci atayabilecektir.

---

[307] Ülgen, H., Helvacı, M., Kendigelen, A., Kaya, A. Nomer Ertan, F. (2015). a.g.e. 680.
[308] Aynı yönde; Ülgen, H., Helvacı, M., Kendigelen, A., Kaya, A. Nomer Ertan, F. (2015). a.g.e. 680.; İmregün, O. (1989). a.g.e.198.; Akdağ-Güney, N. (2008). a.g.m. 1-34.
[309] Ülgen, H., Helvacı, M., Kendigelen, A., Kaya, A. Nomer Ertan, F. (2015). a.g.e. 695.
[310] Bu konudaki tartışma için Üçüncü Bölüm, I.IV. kısma bakınız.

TBK'nın 40 vd. maddeleri kapsamında yetki, şirketin üçüncü kişiyi yetkili kılan tek taraflı beyanıyla verilmektedir. Temsil yetkisi, her türlü hukuki işlemi veya bir kategoriye giren işlemleri yapma yetkisini kapıyorsa genel temsil yetkisi, belirli bir hukuki işlemi yapmak üzere veriliyorsa özel temsil yetkisi söz konusu olmaktadır[311]. Genel temsil yetkisine örnek olarak, şirkete işçi alınması ve çıkarılması yetkisi, özel temsil yetkisine ise bir gayrimenkulün şirket adına alınması veya satılması örnek olarak verilebilir[312].

TBK'nın 40 vd. maddelerinin genel hükümler kapsamında olması ve tez konusu ile doğrudan ilgisi olmaması dolayısıyla konunun detayı tezimiz kapsamında incelenmeyecektir. Konu başlığı itibariyle, anonim şirketin genel veya özel yetkili temsilci atayabileceği ve bu temsilcilerin ticaret siciline tescil edilmeyeceğinin belirtilmesiyle yetinilecektir.

[311] Oğuzman, K.; Öz, Turgut. (2012). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt I*. İstanbul: Vedat Kitapçılık. 229.
[312] Kocayusufpaşağlu, N., Hatemi, H., Serozan, R., Arpacı, A. a.g.e. 36 vd.

4. BÖLÜM

ANONİM ŞİRKETLERDE SINIRLI YETKİLİ TEMSİLCİ TAYİNİ

10 Eylül 2014 tarihinde kabul edilen 6552 sayılı ' *İş Kanunu İle Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması ile Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun*'un ("**6552 sayılı Kanun**"), 131. maddesi ile TTK'nın 371. maddesine 7. fıkra eklenmiş ve bu fıkra ile anonim şirketlerin temsili hususunda yeni bir sayfa açılmıştır. Söz konusu ekleme ile 6552 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesine kadar tescili ve ilanı mümkün olmayan anonim şirket temsil yetkililerinin sahip olduğu temsil yetkisinin miktar ve konu bakımından sınırlandırılması ve bu sınırlandırmanın tescil edilmesi mümkün hale gelmiştir.

Anonim şirketlerde temsil yetkisinin kapsamına ilişkin getirilmiş olan TTK m. 371/7 hükmü aşağıdaki şekildedir;

> *"Yönetim kurulu, yukarıda belirtilen temsilciler dışında, temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyelerini veya şirkete hizmet akdi ile bağlı olanları sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcıları olarak atayabilir. Bu şekilde atanacak olanların görev ve yetkileri, 367 nci maddeye göre hazırlanacak iç yönergede açıkça belirlenir. Bu durumda iç yönergenin tescil ve ilanı zorunludur. İç yönerge ile ticari vekil ve diğer tacir yardımcıları atanamaz. Bu fıkra uyarınca yetkilendirilen ticari vekil veya diğer tacir yardımcıları da ticaret siciline tescil ve ilan edilir. Bu kişilerin, şirkete ve üçüncü kişilere verecekleri her tür zarardan dolayı yönetim kurulu müteselsilen sorumludur."*

Söz konusu düzenleme uygulama açısından nispeten bir rahatlama yaratmış olsa da düzenleme hakkında çok ciddi eleştiriler getirilmiştir. Kırca, düzenleme hakkında;

> *"Dil, üslup ve kanun koyma tekniği açısından ciddi aksaklıkları bünyesinde barındıran, ticaret sicili hukuku başta olmak üzere ticaret hukukunun kurum ve kurallarını hiçe sayan, hukuk politikası bakımından da isabetli olmayan, 2009/101 sayılı Yönerge'nin 10. maddesinin 3. fıkrasına aykırılık oluşturduğu için ülkemizin AB hukukuna uyum konusundaki taahhütleriyle de bağdaşmayan bu yeni düzenleme, Türk hukuku için bir talihsizlik olmuştur."*

şeklinde değerlendirmede bulunmuştur[313]. Akdağ Güney yeni düzenlemeyi bir hukuk garabeti olarak nitelendirmiştir[314]. Özdamar ise, söz konusu düzenlemenin uygulama bakımından getireceği karışıklıklara dikkat çekerek, "*bankaların veya büyük perakende şirketlerinin şube ve satış mağazalarındaki ilgililerin sınırlı yetkiye sahip olduğunu bilmeyen ama bilmesi gereken yeni bir mağdurlar grubunun meydana geleceğini"* ifade etmiştir[315]. Tezimizin bu kısmında söz konusu eleştirilerle birlikte yeni düzenlemenin uygulanması incelenecektir.

4.1. Düzenlemenin Amacı

Tezimizin İkinci Bölümü'nde detaylı olarak açıklandığı üzere, anonim şirketlerde temsil yetkisinin birlikte temsil ve şube/merkez işleri dışında sınırlandırılması mümkün değildir. Yargıtay'ın yerleşiklik kazanmış içtihadı[316] da anonim şirketlerde temsil yetkisinin yukarıda sayılanlar dışında sınırlandırılmasının mümkün olmadığı, sınırlamanın ticaret siciline yanlışlıkla tescili halinde bu tescilin sonuç doğurmayacağı ve yukarıdakiler dışında yapılacak bir sınırlamanın tescil ve ilan edilmesinin üçüncü kişilerin iyi niyetini ortadan kaldırmayacağı yönündedir. Bu tür sınırlamalar ancak sınırlamayı bilen üçüncü kişiler bakımından sonuç doğuracaktır[317].

TTK'nın açık düzenlemeleri ve Yargıtay'ın müstakar içtihadı, anonim şirketlerde temsil yetkisinin sınırlandırılamayacağını ortaya koymakta iken uygulama hem TTK hem Yargıtay içtihatlarına aykırı bir biçimde gelişmiştir. Uygulamada, temsil yetkisine tescili caiz olmayan sınırlandırmaların getirilmekte olduğu ve bu sınırlandırmaların tescil ve ilan edildiği görülmektedir[318]. Gerçekten de herhangi bir ticaret sicili bölgesinde herhangi bir şirkete ilişkin temsil yetkileri incelendiğinde, temsil yetkilerinin ekonomik değer ve konu bakımından sınırlandırılmış olduğu dikkat çekmektedir. Örneğin, imza sirkülerleri

---

[313] Kırca, İ. (2014). TTK m.317.7 Hakkında Bir İnceleme: AB'ye Üyelik Yolunda Geri Adım. *BATİDER. C. XXX*. Sa.3, 23-37. (23).
[314] Web: Akdağ-Güney, N. (2014). 6552 Sayılı Torba Kanun ile TTK md. 371'e Eklenen 7. Fıkraya İlişkin Değerlendirmeler. *Arslanlı Bilim Arşivi*. www.arslanlıbilimarsivi.com adresinden 15 Mayıs 2015 tarihinde alınmıştır.
[315] Özdamar, M. (2014). 6552 Sayılı Kanun İle TTK'da Yapılan Değişiklikler Çerçevesinde Anonim Şirketin Temsili. *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi C. XVIII, Y. 2014, Sa. 3-4*, 137-163.
[316] İlgili Yargıtay kararlarına tezin İkinci Bölümü altında yer verilmiştir.
[317] Kırca, İ. (2007). a.g.m. 289.; İmregün, O. (1989). a.g.e. 221.; Pulaşlı, H. (2012). a.g.e. 624.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 459-460.
[318] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 646.

vasıtasıyla, temsil yetkisi konu itibariyle (satım, ihracat, ithalat vb.), miktar[319] itibariyle (100.000 TL'ye kadar olan işlemler vb.) ve daha birçok yönden sınırlama getirildiği görülmektedir[320].

Bununla birlikte bazı durumlarda imza sirkülerlerinde, temsil yetkisinin sınırlandırılamayacağı kuralıyla amaçlanan hukuki güven ilkesinin ihlal edilmiş olduğu ve temsil yetkisinin aşırı karmaşık yapılar altında sınırlandırılmış olduğu da görülmektedir. Örneğin, Kırca tarafından verilen bir örnekte[321], işlemlere tür/konu ve/veya miktar itibariyle de sınırlandırmalar getirilmek suretiyle, şirket adına imza atmaya yetkili olanlar (A), (B) ve (C) gibi gruplara ayrılmış ve her farklı işlemde farklı grupların imzasının aranması gösterilmiştir[322].

Sonuç olarak, ticaret sicili uygulamasında tescili caiz olmayan yetki sınırlandırmalarının bir gelenek olarak tescil edilmekte olduğu ve tüm hukuka aykırılıklarına rağmen ticari hayat içerisinde bu geleneğe pratik amaçlar yüklendiği ortaya çıkmaktadır. Ticaret sicili uygulamasında gelişmiş olan hukuka aykırı bu gelenek, TTK'nın yürürlüğe girmesinden sonra öncelikle Mersin ve daha sonra İstanbul Ticaret Sicili Müdürlüğü tarafından bu

---

[319] *Bkz.* Yargıtay 12. Hukuk Dairesi'nin 17 Haziran 2004 Tarih, 2004/10762 E. ve 2004/15950 K. Sayılı Kararı:
Bir şirkette dışa karşı imza yetkilisi olan temsilcinin imzaladığı çekin, şirketin iç meselesi olarak miktarla ilgili sınırlamalar gerekçe gösterilerek iyiniyetli üçüncü kişilere karşı geçersizliği ileri sürülemez. Olayda, yönetim kurulu başkanı ve iki yönetim kurulu üyesi tarafından birlikte imzalanmadığı halde, yüz bin USD dolarını aşan borçlarda birlikte temsil sınırlaması şirketteki iç ilişkiyi ilgilendiren bir konu olup ticaret sicilinde yayınlansa da miktarla ilgili sınırlama niteliğinde bulunduğundan iyiniyetli üçüncü kişileri bağlamaz. Şirketi tek başına temsil ve ilzama yetkili kişi olduğu ana sözleşmede kararlaştırılan yönetim kurulu başkanının şirket adına imzaladığı çekteki borçtan şirket sorumlu olacağından, mahkemece, itirazın reddine karar verilmesi gerekir. Web: www.kazanci.com adresinden 16 Mayıs 2015 tarihinde alınmıştır.
[320] Kırca, İ. (2007). a.g.m. 279-284.
[321] Bkz. Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 29 Haziran 1982 Tarih, 1982/2638 E. ve 1982/3181 K. Sayılı Kararı
Bu açıklamaların ışığı altında dava konusu olaya dönülecek olursa, davacı anonim şirketin 30.3.1979 tarihli genel kurul toplantısında şirket yönetim kuruluna seçilen üyelerce aynı tarihte yapılan yönetim kurul toplantısında (1) numara kadar ile şirketin ne şekilde ve kimler tarafından temsil edileceği karar bağlanmış ve buna ait yetki ve imza sirküleri düzenlenmiş bulunmaktadır. Yönetim kurulunun bildirimi üzerine Ticaret Siciline tescil edilen ve 5.06.1979 tarihli, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi`nde ilan edilen bu karar ve sirkülere göre, şirket yönetim kurulu üyeleri (A) grubu imza yetkilileri, (B) ve (C) grubu ise şirket müdürleri ve diğer şirket idari yetkilileri arasından seçilmişlerdir. Ancak bu karara göre, (A) grubu imza yetkililerine bir limit getirilmeksizin imza yetkisi tanınmış ise de (B) ve (C) grubu imza yetkililerine ancak diğer yetkileri yanında 250.000 lirayı aşmayan çekleri imza ve ciro yetkisi tanımış; diğer bir deyişle temsil yetkileri bu miktarla sınırlandırılmışlardır. Oysa, yukarıda da değinildiği gibi birlikte temsil ve yetkilerin şubelere hasrı dışında kalan temsil yetkisinin miktar bakımından yapılan sınırlandırmalar TTK. 321 ve BK. 451`de öngörülmediğinden geçersiz olup, bu şekildeki sınırlandırma tescil ve ilan edilse dahi hüsnüniyetli üçüncü kişilere karşı ileri sürülemez. Dava konusu olayda da (B) ve (C) grubu imza yetkilileri şirketi temsil ile görevlendirildiklerine göre, kendilerine yasal dayanaktan yoksun olarak konulan miktar bakımından limit sınırının üzerine çıkacak şekilde çek imzalamış bulunmaları hususu hüsnüniyetli üçüncü kişilere karşı ileri sürülemez. Ancak iç ilişki bakımından bu husus imza yetkililerinin sorumluluğunu icab ettirir. Web: www.kazanci.com adresinden 16 Mayıs 2015 tarihinde alınmıştır.
[322] Kırca, İ. (2007). a.g.m. 280.

yöndeki tescil taleplerinin reddedilmesine kadar devam etmiş[323], şimdiye kadar mevcut olan uygulamanın aksi yönünde gelişen yeni uygulama karşısında sona ermiştir.

Ticaret sicili müdürlükleri arasındaki görüş farkı dolayısıyla ortaya çıkan bu karmaşayı gidermek ve uygulamaya rahatlık sağlamak maksadıyla Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ile Gümrük ve Ticaret Bakanlığı (GTB) bünyesinde çalışmalar yapılmış ve söz konusu sorunun çözümü için kanun değişikliği seçeneği gündeme getirilmiştir[324]. Yapılan kanun değişikliğinin amacı, sınırlı temsil yetkisine ilişkin tescil talebini yeniden ve kanuna uygun şekilde mümkün kılmak olmuştur[325]. Bu şekilde, yapılan kanun değişikliği ile *temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyelerini veya şirkete hizmet akdi ile bağlı olanları sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarının* temsil yetkisi tescil ve ilan edilebilecektir.

TTK m. 371/7'ningerekçesinde de (Alt Komisyon Raporu), hükmün maksadı aşağıdaki şekilde açıklanmıştır;

> *"Şirketler tarafından ticari vekillik görevi verilen kişiler tarafından yapılan hangi işlemlerin yetki kapsamında olduğunun üçüncü kişilerce bilinmesi ve yetkisiz temsil nedeniyle yaşanan mağduriyetlerin önlenmesi amacıyla temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyeleri ile şirkete istihdam ilişkisi ile bağlı olanların ve yetki sınırlarının, bu kişilerin görev yaptıkları pozisyonlara ilişkin görev tanımı, yetki ve sorumlulukların Türk Ticaret Kanunu'nun 367'inci maddesi uyarınca hazırlanacak iç yönergede açıkça belirtilmek şartıyla, ticaret siciline tescil ve ilan edilebilmesine imkan sağlayan hüküm ..."*

Madde gerekçesi de gözetildiğinde, TTK m. 371/7 hükmünün, sınırlı temsil yetkisine sahip anonim şirket temsilcilerinin ticaret siciline tescili ve bu anlamda tescile bağlanan sonuçlardan yararlanılması amacını güttüğü görülmektedir.

4.2. Yönetim Yetkisinin Devri Temsil Yetkisinin Devrini İçerir mi?

Birinci bölüm kapsamında detaylı olarak açıklandığı üzere, temsil yetkisi ile yönetim yetkisi birbirinden farklı kavramlardır. TTK, bu iki yetkinin birbirinden ayrı olmasına dikkat ederek, bu iki yetkinin devri hususunu da birbirinden ayırmıştır. Bu kapsamda,

[323] Akdağ-Güney, N. (2014). a.g.m. 1-2.
[324] Özdamar, M. (2014). a.g.m. 139.
[325] Yanlı, V., Okutan Nilsson, G. (2014). Anonim ve Limited Şirketlerde Sınırlı Yetkili Temsilci Tayini. *BATİDER. 2014. C.* XXX. Sa.4., 5-42. sf.7.; Akdağ-Güney, N. (2014). a.g.m. 1-2.

temsil yetkisinin devri veya yönetim yetkisinin devri, dar kapsamlı olarak algılanmalıdır[326]. Yani, TTK m. 367 kapsamında yönetim yetkisinin devredilmesi, temsil yetkisinin de devredilmesi sonucunu doğurmayacaktır. Bu durumda, temsil yetkisi veya yönetim yetkisi ayrıca devredilmemişse, birinin devri ile diğeri de devredilmiş olmayacaktır [327].

Bununla birlikte, yönetim yetkisi ile birlikte temsil yetkisinin de devredilmesi mümkündür. Hatta temsil yetkisi ile birlikte yönetim yetkisinin de devredilmesi, uygulama bakımından amaca uygun ve doğal olacaktır[328].

Son olarak, yukarıda gerekçeleri ile açıklanmış olduğu üzere, yönetim yetkisinin devredilmesi için buna cevaz veren bir esas sözleşme hükmünün bulunması zorunlu iken temsil yetkisinin devredilmesi için böyle bir zorunluluk bulunmamaktadır.

4.3. TTK m. 371/7 Kapsamında Sınırlı Yetkili Temsilci Olarak Atanabilecek Kişiler

TTK m. 371/7 incelendiğinde, sınırlı yetkili temsilci olarak atanabilecek olan kişilerin *temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyeleri veya şirkete hizmet akdi ile bağlı olanlar* ile sınırlı tutulmuş olduğu görülmektedir. Bu noktada, fıkranın ilk cümlesinde yer alan 'yukarıda belirtilen temsilciler dışında' ibaresine de dikkat çekmek gerekir. Düzenleme lafzı ile değerlendirildiğinde, yukarıda belirtilen temsilciler ibaresiyle kanuni temsil yetkisini haiz yönetim kurulu üyeleri ile TTK m. 370(2) hükmü ile atanmış olan murahhas üyelerin ve murahhas müdürlerin kastedildiği açıkça anlaşılmaktadır. Ancak TTK m. 368'de düzenlenmiş olan ticari temsilci ve ticari vekillerin yukarıda belirtilen temsilciler kapsamında olup olmadığı tartışmalıdır. Konu hakkında Kırca[329], '*yukarıda belirtilen temsilciler'* ibaresinin yönetim kurulu üyelerinin temsil yetkisini içlerinden birine veya birkaçına devretmesi ile yönetim kurulunun murahhas müdür ataması şeklinde anlaşılması gerektiğini, aynı şekilde Yanlı-Okutan Nilsson[330] da bu kapsam içerisine kanun gereği temsil yetkisine sahip olan yönetim kurulu üyeleri ile murahhas üye ve murahhas müdürlerin gireceğini belirtmektedir. Akdağ Güney[331] ise TTK m. 368'e göre atanacak

[326] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 594.
[327] Aynı yönde: Tekinalp, Ü. (2013). *a.g.e.* Nr.12-69.
[328] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 594.
[329] Kırca, İ. (2014). a.g.m. 25.
[330] Yanlı, V., Okutan Nilsson, G. (2014). a.g.m. 10.
[331] Akdağ-Güney, N. (2014). a.g.m. 13.

olan ticari temsilcinin ve ticari vekillerin de bu 'yukarıda belirtilen temsilciler' ifadesinin kapsamı içerisinde olduğu kanaatindedir.

Bu konudaki kanaatimiz '*yukarıda belirtilen temsilciler'* ibaresinin kapsamına TTK m. 368'de düzenlenmiş olan ticari temsilcinin ve ticari vekillerin de gireceği yönündedir. Aksi durum, anonim şirketlerin TTK m. 371/7 kapsamı dışında ticari temsilci veya ticari vekil atanmasının mümkün olmayacağı anlamına gelecektir.

Sonuç olarak, TTK m. 371/7'nin ilk cümlesinde yer alan '*yukarıda belirtilen temsilciler'* ifadesi ile Türk hukukunda anonim şirketlerin temsiline ilişkin olarak şimdiye kadarki uygulama ortadan kaldırılmamış ve temsil yetkisi bölünemeyen murahhas üye ve murahhas müdürlerin, ayrıca TTK m. 368 kapsamında tescil zorunluluğu olmaksızın ticari vekillerin atanması engellenmemiştir[332]. Bu doğrultuda, TTK m. 371/7 ile anonim şirketlerin temsiline ilişkin olarak 6552 sayılı Kanun'un yürürlüğüne kadar geçerli olan sistem saklı kalmakta, TTK m. 371/7 ile bu sisteme paralel ayrı bir sistem yaratılmış olmaktadır.

Sonuç olarak, TTK m. 371/7 kapsamında *temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyeleri* ve *şirkete hizmet akdi ile bağlı olanlar* olmak üzere iki farklı kişiye/gruba temsil yetkisinin verilmesi mümkün olacaktır.

4.3.1.Temsile Yetkili Olmayan Yönetim Kurulu Üyeleri

TTK m. 365 çerçevesinde anonim şirket yönetim kurulu, -kural olarak- anonim şirketin kanuni temsilcisidir. Bununla birlikte, yönetim kurulunun haiz olduğu temsil yetkisini kendi üyelerinden birine veya birkaçına veya üçüncü kişi müdürlere devredebileceği de TTK m. 370/2 karşısında tartışmasızdır. Bu çerçevede, yönetim kurulu üyesi olması dolayısıyla kanuni olarak sahip olduğu temsil yetkisi/gücü kaldırılmış olan yönetim kurulu üyesi, temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyesi olarak nitelendirilebilecektir. Yönetim kurulu üyelerinin temsil yetkisi, bir yönetim kurulu kararı ile kaldırılabileceği gibi TTK m. 339/2'nin (g) bendi kapsamında, kuruluş aşamasında esas sözleşmede yapılacak bir düzenleme ile de kaldırılabilecektir.

[332] Aynı yönde: Akdağ-Güney, N. (2014). a.g.m. 13.

Netice itibariyle, yönetim kurulu kararı veya esas sözleşme düzenlemesi ile temsil yetkileri kaldırılan yönetim kurulu üyeleri, TTK m. 371/7 kapsamında temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyeleri olarak nitelendirilmektedir. Bir kısım yazarlar, yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisinin kaldırıldığını gösteren bir kararın olmaması durumunda sicil müdürünün, TTK m. 371/7 maddesine göre yapılan atamanın tescil talebini reddetmesi gerektiğini ifade etmektedir[333]. Gerçekten de temsil yetkisi kaldırılmamış olan bir yönetim kurulu üyesinin, sınırlı yetkili temsilci olarak atanması mümkün değildir. Bu durum, yönetim kurulu üyelerinin sahip olduğu temsil yetkisinin sınırlandırılamayacağına ilişkin temel kuralın ihlali manasına gelecektir.

Bununla birlikte, yönetim kurulu üyelerinin önce temsil yetkilerinin kaldırılması sonrasında ise sınırlı yetkilerle donatılması eleştiriye açık bir düzenlemedir. Temsil yetkisi kaldırılmış olan yönetim kurulu üyelerinin sınırlı yetkili temsilci olarak atanması TTK m. 371/3 hükmünün dolanılmasından ibarettir. Yönetim kurulu üyelerinin temsil yetkisinin merkez-şube işleri ve birlikte imza dışında bölünemeyeceğini düzenleyen bu madde karşısında, yönetim kurulu üyelerinin önce temsil yetkisinin kaldırılması, daha sonra ise tekrar yetkilendirilmesi ciddi bir uyumsuzluk teşkil etmektedir.

Temsile yetkisi kaldırılmış olan yönetim kurulu üyesi, TTK m. 371/7 çerçevesinde sınırlı yetkili temsilci olarak atandıktan sonra, şirket adına gerçekleştireceği işlemleri yönetim kurulu üyesi sıfatıyla değil, ticari vekil sıfatıyla yerine getirecektir[334]. Bu çerçevede, TTK m. 371/7 kapsamında sınırlı yetkili temsilci olarak atanmış olan yönetim kurulu üyeleri yalnızca şirketin günlük işleri ile iştigal edebilecek, olağanüstü iş ve işlemleri yerine getirebilmek için ilave yetkiye ihtiyaç duyacaklardır[335].

4.3.2. Şirkete Hizmet Akdi ile Bağlı Olanlar

Temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyeleri dışında, TTK m. 371/7 kapsamında atanabilecek diğer grup ise, şirkete hizmet akdi ile bağlı olanlardır. Şirkete hizmet akdi ile bağlı olanlar ibaresi ile kastedilmek istenenin ne olduğu madde metninden anlaşılmamaktadır. Hükmün düzenlemesi karşısında, şirkete hizmet akdi ile bağlı olmayan

[333] Kırca, İ. (2014). a.g.m. 33.; Özdamar, M. (2014). a.g.m. 158.
[334] Kırca, İ. (2014). a.g.m. 34.
[335] Özdamar, M. (2014). a.g.m. 158.

ancak şirket ile sürekli nitelikte ilişki içerisinde olanların TTK m. 371/7 kapsamında sınırlı yetkili temsilci olarak atanıp atanamayacakları sorunu gündeme gelmektedir.

Hizmet sözleşmesinin tanımı TBK m. 393'te, *işçinin işverene bağımlı olarak belirli veya belirli olmayan süreyle iş görmeyi ve işverenin de ona zamana veya yapılan işe göre ücret ödemeyi üstlendiği sözleşme* olarak yapılmaktadır. Öğretide ise hizmet sözleşmesi, bir tarafın bağımlı olarak iş görmeyi, diğer tarafın ise buna karşılık ücret ödemeyi üstlenmesinden oluşan sözleşme olarak tanımlanmaktadır[336].

Hizmet sözleşmesinin mezkûr tanımı karşısında, sözleşmenin en baskın özelliği işçi bakımından sözleşmenin arızi olmaması yani sürekli olmasıdır, işveren bakımından ise en baskın özellik edimin ücret olmasıdır. TTK m. 371/7 düzenlenirken, şirkete hizmet akdi ile bağlı olan ve şirket adına temsil yetkisini kullanmak zorunda olan temsilcilerin sınırlı yetkili temsilci olarak atanmasının mümkün kılınmak istendiği anlaşılmaktadır. Söz konusu kanun değişikliği ile şirketi temsil yetkisi ile donatılmış olan kişilerin, bu yetkilerini artık kanuni dayanağı haiz sınırlamalar kapsamında kullanmaları mümkün olacaktır.

Öğretide, TTK m. 371/7 çerçevesinde atanacak olan sınırlı yetkili temsilci ile şirket arasındaki ilişkinin niteliğinin önemsiz olduğu, bu kapsamda önemli olanın sınırlı yetkili temsilcinin, şirket işlerini kendisine verilen temsil yetkisi çerçevesinde sürekli olarak yapabilmesi, şirketin ve üçüncü kişilerin bu temsil yetkisinin varlığına ve sınırlarına güvenmesi olduğu ifade edilmiş ve teknik olarak bir hizmet sözleşmesi aranmasına gerek olmadığı belirtilmiştir.[337].

Akdağ Güney, ise kanunun lafzına sıkı sıkıya bağlı kalarak şirkete hizmet akdi ile bağlı olmayanların sınırlı yetkili temsilci olarak atanmalarının mümkün olmayacağını belirtmekte, hatta ticaret sicil müdürlüklerinin sorumluluk altına girmemek için sınırlı yetkili temsilci olarak tescil edilmek istenen kimselerin hizmet akdi ile çalışıp çalışmadıklarının kontrol edilmesi gerektiğini ifade etmektedir[338].

---

[336] Çelik, N. (2009). *İş Hukuku Dersleri*. (22. Baskı). İstanbul: Beta Yayıncılık. 75.
[337] Yanlı, V., Okutan Nilsson, G. (2014). a.g.m. 13.
[338] Akdağ-Güney, N. (2014). a.g.m. 17-18.

Bu konuda, kanunun lafzını keskin bir şekilde uygulamanın ve şirkete hizmet akdi ile bağlı olmayanların sınırlı yetkili temsilci olarak atanmasının engellenmesinin uygulama açısından büyük sorunlara sebebiyet vereceği kanaatindeyiz. Gerçekten, hizmet sözleşmesinin yazılı yapılma zorunluluğu dahi bulunmazken[339], ticaret sicillerinden sınırlı yetkili temsilci olarak atanan kişilerin hizmet sözleşmesi ile çalıştığını kontrol etmelerini beklemek neredeyse imkânsızdır. Bu bakımdan, hizmet akdi ile şirkete bağlı olanlar ifadesini amaçsal olarak yorumlamak ve sınırlı yetkili temsilci olarak atanacak kişinin şirketle sürekli nitelikte ilişkide bulunmasını yeterli saymak gerekecektir[340].

4.4. Sınırlı Yetkiye Sahip Temsil Yetkililerinin Nitelikleri

TTK m. 371/7 düzenlemesi kapsamında incelenmesi gereken diğer husus ise sınırlı yetkili temsilci olarak atanacak kişilerin haiz oldukları niteliklerdir. Madde metnine göre söz konusu kişiler ancak sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcıları olarak atanabilecektir.

Burada, ticari temsilcinin hükmün kapsamına girmeyeceğini de önemle vurgulamak gerekir. Ticari temsilci, temsil yetkisinin kapsamı kanun tarafından belirlenmiş olan ve merkez-şube ve müşterek temsil dışında yetkisi sınırlandırılamayacak olan bir tacir yardımcısıdır[341]. Bu kapsamda, ticari temsilcinin temsil yetkisinin kanunda belirtilmiş olan istisnalar dışında sınırlandırılması mümkün olmadığı gibi ticari temsilcinin TTK m. 371/7 hükmü kapsamında sınırlı yetkili temsilci olarak atanması da mümkün olmayacaktır. Kaldı ki, TTK m. 371/7 hükmünde, ticari vekil ve diğer tacir yardımcıları kavramları ile TBK'nın 551 ve 552. maddelerine ilişkin madde başlıklarının kullanılmış olması, ticari temsilcinin bu kapsam içerisine alınmamış olduğunu göstermektedir[342].

Ayrıca, kanaatimizce TTK m. 371/7 hükmü ticari temsil yetkisinin diğer hukuki yollarla devredilmesine engel olmamaktadır. TTK m. 371/7 göre sınırlı yetkili temsilci atanmış olması TBK hükümlerine göre ticari temsilci, ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarının

[339] Hizmet sözleşmesinin belirli bir şekil şartına tabi olmadığı, 4857 Sayılı İş Kanunu'nun 8. maddesinde açıkça ifade edilmiştir.
[340] Aynı yönde; Yanlı, V., Okutan Nilsson, G. (2014). a.g.m. 13.
[341] Domaniç, H., Ulusoy, E. (2007). a.g.e. 367-368.; Arkan, S. (2013). a.g.e. 173-174.; Ülgen, H., Helvacı, M., Kendigelen, A., Kaya, A. Nomer Ertan, F. (2015). a.g.e. 688-689.
[342] Yanlı, V., Okutan Nilsson, G. (2014). a.g.m. 17.

atanmasını engellemeyecektir. Buna göre, bir anonim şirketin hem TTK m. 371/7 kapsamında hem de genel hükümler kapsamında ticari temsilci ataması mümkündür[343].

Sonuç olarak, TTK m. 371/7 hükmü kapsamında atanabilecek olan temsilciler (i) TBK m. 551'de düzenlenmiş olan ticari vekiller ve (ii) TBK m. 552'de düzenlenmiş olan diğer tacir yardımcılarıdır.

4.4.1. Ticari Vekil

Yukarıda da detayları ile açıklanmış olduğu üzere ticari vekil TBK'nın 552. maddesinde düzenlenmiş ve aynı maddede '*bir ticari işletme sahibinin, kendisine ticari temsilcilik yetkisi vermeksizin, işletmesini yönetmek veya işletmesinin bazı işlerini yürütmek için yetkilendirdiği kişi'* olarak tanımlanmış olan bağımlı tacir yardımcısıdır. İşletmenin bütün yönetimi ve işlemleri için yetkilendirilmiş olan ticari vekile genel yetkili ticari vekil, bazı işlerini yönetmek için yetkilendirilmiş ticari vekile ise özel yetkili ticari vekil ismi verilmektedir[344].

Ticari vekilin yetkilerinin kapsamı bakımından herhangi bir tereddüt olmamakla birlikte, TTK m. 371/7 hükmünde yer alan sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcıları lafzı açıklanmaya muhtaçtır. Akdağ Güney, hükümde yer alan sınırlı yetkiye sahip ifadesinin sadece ticari vekil için kullanmış olduğunu belirtmektedir[345]. Yani, Akdağ-Güney'e göre, TTK m. 371/7 kapsamında '*sınırlı yetkiye sahip ticari vekil'* ve diğer tacir yardımcılarının atanması mümkündür. Aksi görüşte olan Kırca ise sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcıları lafzı ile kastedilenin kanunda belirtilen temsil yetkisine sınırlama getirilen ticari vekil veya diğer tacir yardımcıları olduğunu ifade etmektedir[346]. Daha farklı bir değerlendirme yapmış olan Yanlı-Okutan Nilsson ise, ticari vekilin yetkisinin her halükarda ticari temsilci ve murahhas üye veya müdürlere göre sınırlı olacağından hareketle, TTK m. 371/7 hükmünün hem genel hem de özel yetkili ticari vekilleri kapsamına alacak şekilde değerlendirilmesi gerektiğini belirtmektedir[347].

---

[343] Yanlı, V., Okutan Nilsson, G. (2014). a.g.m. 35.
[344] Ülgen, H., Helvacı, M., Kendigelen, A., Kaya, A. Nomer Ertan, F. (2015). a.g.e. 695.; Arkan, S. (2013). a.g.e. 182.; Domaniç, H., Ulusoy, E. (2007). a.g.e. 372.
[345] Akdağ-Güney, N. (2014). a.g.m. 3.
[346] Kırca, İ. (2014). a.g.m. 26.
[347] Yanlı, V., Okutan Nilsson, G. (2014). a.g.m. 16.

Bu konudaki kanaatimiz, genel yetkili ticari vekilin TTK m. 371/7 hükmü çerçevesinde şirket temsilcisi olarak atanamayacağıdır. Bu manada, kanun koyucu sınırlı yetkiye sahip ticari vekil terimi ile doğrudan hukuki bir terim yaratmış, ticari vekillerin TTK m. 371/7 kapsamında atanabilmesi için yetkilerinin sınırlandırılmış olmasını aramıştır. Aksi durum, kanun metninde yer alan sınırlı yetkiye sahip kavramının hiçbir işlev görmeyeceği manasına gelecektir. Bununla birlikte, ticaret siciline tescil edilmeyen genel yetkili ticari vekilin TTK m. 371/7 kapsamında sınırlı yetkili temsilci olarak atanması durumunda, söz konusu ticari vekil bir ticari temsilci gibi işlev görmüş olacaktır. Bu sebeple, TTK m. 371/7 kapsamında atanacak olan ticari vekilin sahip olduğu temsil yetkisi, yer, konu, miktar, kişi vb. bir sebeple sınırlandırılmış olmalıdır.

4.4.2. Diğer Tacir Yardımcıları

TBK'nın 552. maddesi[348], 818 sayılı Mülga Borçlar Kanunu'ndan farklı olarak diğer tacir yardımcıları başlığı altında yeni bir hüküm getirmiştir. Ancak önemle belirtmek gerekir ki TBK'da yer alan 'diğer tacir yardımcıları' ile sınırlı sayıda ve nitelikte işleri yapmaya yetkili ticari vekil ifade edilmektedir[349]. Yani, diğer tacir yardımcıları, özel yetkili ticari vekillerdir. Madde metni incelendiğinde, diğer tacir yardımcıları kavramı ile *toptan, yarı toptan veya perakende satışlarla uğraşan ticari işletmeler* için getirilmiş olan ve kanunda sayılan yetkilerle donatılmış olan bir özel yetkili ticari vekilliğin ihdas edilmiş olduğu görülmektedir. Bu bakımdan, diğer tacir yardımcıları ibaresinin de sınırlı yetkiyi haiz ticari vekil olduğunu ve her halükarda sınırlı yetkiye sahip ticari temsilci olarak atanacak kişilerin niteliğinin ticari vekil olacağını belirtmek gerekir.

---

[348] *Diğer Tacir Yardımcılarını düzenleyen bu hükme göre; Toptan, yarı toptan veya perakende satışlarla uğraşan ticari işletmelerin görevli veya hizmetlileri, o ticari işletme içinde, müşterilerin kolaylıkla görebilecekleri bir yerde ve kolayca okuyabilecekleri bir biçimde, yazıyla aksine duyuru yapılmış olmadıkça, aşağıdaki işlemler için yetkilidirler:*
1. Ticari işletmenin alışılmış bütün satış işlemlerini yapmak.
2. Yetkili oldukları işlemler hakkında faturaları imzalamak.
3. Ticari işletmenin alışılmış işlemlerinden doğan borçların ifa edilmesine veya bunların hiç ya da gereği gibi ifa edilmemesine ilişkin ihtar veya diğer açıklamaları işletme sahibi adına yapmak; bu nitelikteki ihtar veya diğer açıklamaları, özellikle alışılmış işlem dolayısıyla teslim edilmiş mallara ilişkin ayıp bildirimlerini ticari işletme adına kabul etmek.
Toptan, yarı toptan veya perakende satışlarla uğraşan ticari işletmelerin görevli veya hizmetlileri, kendilerine yazıyla yetki verilmiş olmadıkça, işletme dışında ve kasa görevlileri atanmışsa, işletme içinde satış bedellerini isteyip alamazlar. Bu kişiler, satış bedellerini almaya yetkili bulundukları hâllerde, faturaları kapatmaya veya makbuz vermeye de yetkilidirler.

[349] Aynı yönde; Ülgen, H., Helvacı, M., Kendigelen, A., Kaya, A. Nomer Ertan, F. (2015). a.g.e. 695.

Sonuç olarak, TTK m. 371/7 hükmünde yer alan diğer tacir yardımcıları ifadesi, TBK'nın 552. maddesinde yer alan ve özel yetkili bir ticari vekil niteliğinde olan diğer tacir yardımcılarıdır.

4.5. Sınırlı Yetkili Temsilcinin Atanması

TTK m. 371/7'ye göre, yukarıda açıklanmış esaslar çerçevesinde atanacak olan sınırlı yetkili temsilcilerin görev ve yetkileri, TTK m. 367'ye göre hazırlanacak iç yönergede açıkça belirlenir. İç yönergenin tescil ve ilanı zorunludur[350].

Bu noktada üzerinde durulması gereken bir husus, TTK m. 367'ye göre hazırlanacak bir iç yönerge ile temsil yetkilerinin devredilebilmesi için esas sözleşmede devir yetkisine izin veren özel bir hükmün gerekli olup olmadığıdır. Temsil yetkisinin devri başlığı altında incelenmiş olduğu üzere, bizim de katılmakta olduğumuz görüş, yönetim kurulunun temsil yetkisi devri yapabilmesi için buna icazet veren bir esas sözleşme hükmünün gerekli olmadığı yönündedir. Bu durum, temsil yetkilerinin TTK m. 371/7 hükmü çerçevesinde devredilmesi için de geçerlidir. Her ne kadar TTK m. 371/7'nin iç yönerge hazırlanması bakımından atıf yapmış olduğu TTK m. 367 hükmü esas sözleşmede hüküm bulunması zorunluluğunu arıyorsa da bu zorunluluk iç yönergenin hazırlanması bakımından değil yönetim yetkisini devredilmesi bakımından söz konusu olmaktadır.

Sınırlı yetkili temsilci atanması başlıklı bu kısım altında, iç yönergenin hazırlanması, içermesi gereken unsurlar, tescili, tescilin doğurduğu sonuç ayrı ayrı incelenecektir.

4.5.1. İç Yönerge Hazırlanması

TTK m. 371/7 hükmü, sınırlı yetkili temsilcilerin atanması için TTK m. 367'ye göre bir iç yönergenin hazırlanmasını zorunlu tutmuştur.

4.5.1.1. İç Yönerge Hazırlama Yetkisi

TTK m. 375/1'in (d) bendi çerçevesinde, temsil yetkilerinin devri için hazırlanması gereken iç yönergeyi hazırlama yetkisi münhasıran yönetim kuruluna aittir. Bu kapsamda, genel kurulun veya başka kişilerin TTK m. 371/7 kapsamında iç yönerge hazırlaması

[350] Özdamar, M. (2014). a.g.m. 155.

mümkün değildir. Yönetim kuruluna verilmiş olan bu münhasır yetki, hiçbir şekilde bir zorunluluk niteliğinde değildir. Gerekten de yönetim kurulunun herhangi bir yetki devrine ihtiyaç duymadığı, sadece TTK'nın 370/2 maddesi kapsamında murahhas üye veya müdür atadığı ve/veya genel hükümler çerçevesinde temsilci, ticari vekil veya ticari temsilci atadığı durumlarda iç yönerge hazırlaması gerekmemektedir. Yönetim kurulunun iç yönerge hazırlama zorunluluğu sadece TTK m. 371/7 hükmü çerçevesinde yapacağı sınırlı yetkili temsilci ataması durumunda söz konusu olacaktır.

4.5.1.2. İç Yönergenin Şekli

TTK'da iç yönergenin hazırlanma şekline ilişkin herhangi bir emredici hüküm bulunmamaktadır. Ancak iç yönergenin bir yönetim kurulu kararı ile alınacak olması ve TTK m. 390 kapsamında yönetim kurulu kararlarının yazılı olması zorunluluğu karşısında iç yönergenin de yazılı olması gerektiği ortaya çıkmaktadır. Bu çerçevede, iç yönergenin yazılı olması koşulu, TTK m. 390'nın emredici niteliğinden kaynaklanmaktadır[351]. Sınırlı yetkili temsilci atanmasına ilişkin iç yönergenin tescil ve ilan edilebilmesi için geçerli bir yönetim kurulu kararına ihtiyaç vardır. İç yönergenin kabulü için alınacak yönetim kurulu kararı için TTK tarafından aranan herhangi bir ağırlaştırılmış veya nitelikli çoğunluk bulunmamaktadır.

İç yönerge, yönetim kurulu kararının içinde olabileceği gibi yönetim kurulu kararı ekinde de yer alabilir. Ancak iç yönergenin yönetim kurulu kararının ekinde olması durumunda dahi noter tarafından, aynı yevmiye numarası ile ayrıca, onaylanması gerekmektedir. Noter onayı, iç yönergenin tescil edilebilmesi için bir ön koşul niteliğindedir. Uygulamada, iç yönergenin genellikle ilgili yönetim kurulu kararının ekinde olduğu görülmektedir. Bu durum, şirketin temsiline ilişkin ayrı bir statü kazandıracak olan iç yönergenin şirketin günlük işlerinde kullanılması bakımından kolaylık sağlayacaktır.

İç yönergenin kanunen aranan şartları sağlaması koşuluyla, bir başka iç yönerge ile birleştirilmesi mümkündür[352]. Bu anlamda, içerik ve şekil şartlarını sağlamaları koşuluyla temsil yetkilerinin devrine ilişkin iç yönerge ile yönetim yetkilerinin devrine ilişkin iç

[351] Doğan, B.F. (2011). a.g.e.133.
[352] Tekinalp, Ü. (2011). a.g.e. 135. Tekinalp, 2015 yılında yeni baskısı yapılan kitabında temsil yetkisine ilişkin iç yönergenin, yönetimin devrine ilişkin iç yönergeden ayrı olarak düzenlenmesi gerektiği görüşündedir. Tekinalp, Ü. (2015). *a.g.e*. 261.

yönerge birleştirilebilecektir. Ancak yönetim yetkilerinin devrine ilişkin iç yönergenin tescil edilmesi zorunlu değilken, temsil yetkilerinin devrine ilişkin iç yönergenin tescil ve ilanı zorunludur. Bu kapsamda, her iki iç yönergenin tek bir yönerge olarak düzenlenmesi durumunda bu iç yönergenin tescil ve ilan edilmesi gerekmektedir. Bu durumda, şirketin iç işleyişine ilişki olan yönetim yetkisinin devrine ilişkin iç yönergenin ilan edilmesi dolayısıyla kamuya açılmış olacağını da nazara almak gerekmektedir[353].

4.5.1.3. İç Yönergenin İçeriği

Öncelikle şirket bakımından ikincil bir düzenleme niteliğinde olan iç yönergenin esası/içeriği itibariyle esas sözleşmeye ve kanuna aykırı olmaması gerekir. İç yönergenin kanuna ve esas sözleşmeye aykırı olan hükümleri geçersiz sayılacaktır[354].

Anonim şirkete sınırlı yetkili temsilci atanmasına ilişkin iç yönerge içeriğinde sınırlı temsil yetkisi verilecek pozisyonlara ilişkin görev ve yetkilerin tanımlanmış olması gerekmektedir[355]. İç yönerge ile sadece belirli pozisyonlar ve bu pozisyonlara tanınmış olan yetkiler belirtilmelidir.

İç yönerge görev tanımlarına göre yetki sınıflandırılması yapılabileceği gibi, numaralandırma veya harflendirmeye göre de yetki tanımlaması yapılabilecektir. Bir anonim şirkette yetki tanımlamaları; pazarlama müdürü, ihracat müdürü, ithalat müdürü, insan kaynakları müdürü gibi çeşitli pozisyonların tanımlanması suretiyle yapılabilecektir. Ayrıca, söz konusu pozisyonlarla birlikte bu pozisyonlara tanınmış olan yetkilerin de belirtilmesi gerekmektedir. Örneğin, ithalat müdürüne sadece ithalat ile ilgili belgelerin imzalanması yetkisi verilebilecekken, işe alımlar veya işten çıkarmalarla ilgili yetki insan kaynakları müdürüne verilebilecektir.

Benzer şekilde, imza yetkileri görev tanımlarına göre değil, harflendirme veya numaralandırmaya göre de yapılabilecektir. Örneğin, 1. Grup veya A Grubu imza

---

[353] Pulaşlı bu durumda, iç yönergenin sadece yönetim kurulu tarafından sınırlı yetkili ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarının atanmasını düzenleyen ilgili maddenin ticaret siciline tescil ve ilan edilmesi gerektiğini belirtmektedir. Pulaşlı buna gerekçe olarak, iç yönergenin içerdiği bilgilerin şirketin iç işleri ve yönetim kurulunun çalışma biçimi ve iç organizasyonu ile ilgili olması sebebiyle, bunların herkes tarafından bilinmemesi gerektiğini göstermektedir. Pulaşlı, H. (2014). 6552 Sayılı (Torba) Kanunla Türk Ticaret Kanununa Eklenen Yeni Hükümlerin Değerlendirilmesi. *Legal Hukuk Dergisi*, C. 12, Sa124. 39-48. (46)

[354] Doğan, B.F. (2011). a.g.e.135.

[355] Yanlı, V., Okutan Nilsson, G. (2014). a.g.m. 20.

yetkililerine şirketin mal tedarikine ilişkin yetki verilirken, 2. Grup veya B Grubu imza yetkililerine de şirketin satışlarına ilişkin yetki verilebilecektir.

İç yönerge ile atanan sınırlı yetkili temsilcilerin temsil yetkileri, tamamen yönetim kurulunun tasarrufunda olmak kaydıyla, istenildiği gibi sınırlandırılabilecektir. Tescil ve ilan edilmesi dolayısıyla ve TTK m. 371/7 hükmü çerçevesinde söz konusu sınırlandırmanın dış ilişkide de etkili olacağı açıktır. Bu anlamda, TTK m. 370/7 hükmünün TTK'ya eklenmesinden sonra, anonim şirketlerle yapılacak işlemler bakımından temsil yetkisinin sınırlarının, işlemin tarafı olacak üçüncü kişiler bakımından özellikle incelenmesi gerekecektir. Sınırlı yetkili temsilcinin haiz olduğu temsil yetkisinin; miktar, konu, kişi, bölge gibi birçok kıstasa göre sınırlandırılabileceği bütün işlemler bakımından nazara alınmalıdır.

İç yönerge bakımından önem arz eden husus, iç yönerge ile şablon şeklinde bir statünün oluşturulacak olmasıdır. İç yönergede bu statülere atanmış olan isimlerin yer almaması gerekir. Bu durum, TTK m.371/7'de yer alan 'iç yönerge ile ticari vekil ve diğer tacir yardımcıları atanamaz' cümlesiyle açıkça ifade edilmiştir. Bu kapsamda önce sınırlı yetkili temsilcilerin görev ve yetkilerini belirleyen bir iç yönergenin kabul edilmesi, daha sonra da bu iç yönergeye atıf yaparak sınırlı yetkili bir ticari vekil veya tacir yardımcısının atanması gerekmektedir[356]. Bu durum, iç yönerge ile belirlenmiş olan statülere atanacak olan şirket çalışanlarının değişebilmesi ve bu çerçevede sınırlı yetkili temsilcilerde değişiklik yapılabilmesi ihtiyacından kaynaklanmaktadır. Böylelikle, örneğin ithalat müdürü olarak tanımlanmış temsil statüsü sabit kalmakla birlikte, bu yetkiye sahip temsilcilerin her zaman- tescil ve ilan edilmesi şartıyla- değiştirilebilmesi mümkün olacaktır.

Bu konuda İstanbul Ticaret Odası'nın (İTO) yapmış olduğu duyuruda[357] da öncelikle iç yönergenin onaylanması daha sonra bu iç yönergeye atıf yapılarak sınırlı yetkili temsilcilerin onaylanması gerektiği belirtilmiştir. İTO tarafından yapılmış duyurunun tam metni aşağıdaki şekildedir:

---

[356] Anı yönde; Kırca, İ. (2014). a.g.m. 28.

[357] Internet: *http://www.ito.org.tr/wps/portal/tescil-ilan kurulus?WCM_GLOBAL_CONTEXT=Sirket_Sinirli_Yetkili* adresinden 25 Temmuz 2015 tarihinde alınmıştır.

Şirketlerde Sınırlı Yetkiye İlişkin İç Yönerge Uygulaması (TTK madde 367-371-629)

Şirketleri, her hususta münferiden veya müştereken temsil edeceklerin yetkileri Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Kararı ya da Genel Kurul ile Limited Şirketlerde ise Genel Kurul Kararı ile alınabilecektir.
Ancak temsile ilişkin konular veya para yönünden yapılacak sınırlama ile atanacak yetkililer, Kanunun deyimiyle "temsile yetkili olmayan yönetim kurulu üyelerini veya şirkete hizmet akdi ile bağlı olanları, sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcıları, mutlaka TTK 367'de bahsi geçen ve yetki sınırının belirlenmiş olduğu bir iç yönergenin noter onaylı suretinin tescil ve ilan edilmesi sonrasında atanabilecektir.

İzlenecek yol aşağıda anlatıldığı gibidir;
1-) Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulu Kararı veya Genel kurul kararı ile Limited Şirketlerde Genel Kurul Kararı ile tarih ve sayısı olan noter onaylı, sınırlı yetki çerçevesini belirleyen bir iç yönerge (karar ekinde) kabul edilerek tescil ve ilan edilecektir.
2-) İç yönergede, sadece imza grupları ve yetki çerçevesi gibi hususlar yer alacak, Belirlenen yetkilere atanan kişilerin isimleri kesinlikle yer almayacaktır.
3-) İç yönergeyle belirlenen yetkilere atanacak kişilerin Ad-Soyad ve T.C.Kimlik Numaraları, iç yönergenin tarih ve sayısına atıf yapılmak suretiyle alınacak Yönetim Kurulu Kararı veya Genel Kurul Kararı ile belirtilecektir.
Önemli not: İç yönerge ile TTK m. 367 çerçevesinde yetki devri yapılabilmesi için, yönetimin devrine izin veren bir ifadenin şirket ana sözleşmesinde yer alması gerektiğine dikkat edilmelidir

Uygulama açısından taşıdığı önem[358] dolayısıyla İTO'nun söz konusu ilanının değerlendirilmesi gerekmektedir. Öncelikle, İTO açıklamasında, yönetim kurulu kararının yanı sıra, genel kurul kararı ile de sınırlı yetkili temsilci atanabileceği belirtilmiştir. İTO'nun bu açıklaması birçok açıdan TTK düzenlemesine aykırıdır. TTK m. 375/2'nin (d) bendine göre, müdürlerin ve aynı işleve sahip kişiler ile imza yetkisini haiz bulunanların atanmaları ve görevden alınmaları yönetim kurulunun devredilemez ve vazgeçilemez yetkileri arasındadır. Bu yetkinin genel kurula veya başka bir organa/kişiye devri mümkün değildir[359]. Kaldı ki TTK m. 367'de iç yönergenin yönetim kurulu tarafından hazırlanacağı açıkça ifade edilmiştir. Bu çerçevede, İTO tarafından yapılmış olan açıklama ve bu açıklama çerçevesinde oluşturulmuş olan uygulama hukuki dayanaktan yoksundur ve TTK'ya aykırıdır.

[358] Tekinalp, İstanbul'daki açıklamanın İTO yönergesine göre yapılacağını, bunun diğer şehirlerde de esas alınacağını hatta Gümrük ve Ticaret Bakanlığı'nın konuya ilişkin genelgesinin de aynı yönde olacağını belirtmiştir. Tekinalp, Ü. (2015). *a.g.e.* 261.
[359] Tekinalp, Ü. (2015). *a.g.e.* 262.; Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 627.; Kendigelen, A. (2011). a.g.e. 223.

Bununla birlikte, İTO tarafından yapılan ilana göre anonim şirketlerde yönetim kurulunun yetki devrine ilişkin bir iç yönerge düzenleyebilmesi için esas sözleşmede bu konuda bir hüküm bulunması gerektiği ifade edilmiştir. Yukarıda detaylı olarak açıklandığı üzere, İTO'nun bu talebinin de herhangi bir hukuki dayanağı bulunmamaktadır.

İTO, temsil yetkisinin devrine ilişkin iç yönergenin yönetim kurulu kararı ekinde olmasını da aramaktadır. Ancak, bu talebin de dayanaksız olduğunu belirtmek gerekir. İç Yönerge, yönetim kurulu kararı ekinde olabileceği gibi yönetim kurulu kararının içerisinde de olabilecektir. İç yönergenin tescil ve ilan edilebilmesi için aranması gereken tek şart geçerli bir yönetim kurulu kararı ile alınmış olmasıdır, bu bakımdan yönetim kurulu kararının içerisinde veya ekinde olmasının hukuken herhangi bir önemi bulunmamaktadır.

İç Yönergenin içeriği bakımından üzerinde durulması gereken son husus ise iç yönergede, kendisine temsil yetkisi devredilen murahhas üye ve murahhas müdürlerin görev ve yetkilerinin belirlenip belirlenemeyeceğidir. Kanaatimiz, murahhas üye ve murahhas müdürlerin yetkilerinin sınırlı yetkiye ilişkin iç yönerge içinde yer alabileceği yönündedir. Hatta bu durumun, şirket temsil yetkililerinin belirlenmesi bakımından büyük bir kolaylık sağlayacağı da açıktır. Böylece, şirketin bütün temsil yetkilileri tek bir metin kapsamında belirlenmiş olacaktır. Ancak, iç yönergede murahhas üye veya murahhas müdürlerin temsil yetkisine ilişkin herhangi bir sınırlandırma getirilmesinin mümkün olmadığını da tekrar belirtmek gerekir. Murahhas üye ve murahhas müdürlerin iç yönergede belirtilmesi, bütün temsil yetkililerinin aynı evrak üzerinde gösterilmesi bakımından pratiklik sağlayacaktır. Bunun dışında, iç yönergede gösterilmiş olması, temsil yetkisi kaldırılmamış olan yönetim kurulu üyeleri, murahhas üyeler ve murahhas müdürler bakımından sınırlama getirilebileceği anlamına gelmemektedir.

4.5.1.4. İç Yönergenin Tescil ve İlanı

TTK m. 371/7 kapsamında incelenmesi gereken son konu iç yönergenin tescil ve ilan edilmesidir. Madde metninde iki farklı tescil ve ilan işleminden bahsedilmiştir. TTK m. 371/7'de önce iç yönergenin tescil ve ilan edileceği, daha sonra ise bu fıkra uyarınca yetkilendirilen sınırlı temsil yetkisine sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcılarının ticaret siciline tescil ve ilan edileceği belirtilmiştir. Bu çerçevede, hem iç yönergenin hem

de bu iç yönergede belirlenmiş olan statülere atanan isimlerin ticaret siciline tescil ve ilan edilmesi gerekmektedir.

Aksi yönde görüşlerin[360] mevcudiyetine rağmen hem iç yönergenin hem de iç yönergeye göre atanacak isimlerin tescil ve ilanının açıklayıcı nitelikte olduğu kanaatindeyiz[361]. Yönetim kurulu kararının alınması ile birlikte sınırlı yetkili temsilciler atanmış olacaktır. Bu çerçevede, sınırlı yetkili temsilcileri düzenleyen iç yönerge, tescil edilmemiş bile olsa hüküm doğuracak ve üçüncü kişilerle yapılan işlemler bakımından şirketi bağlayacaktır. Benzer şekilde, sınırlı yetkili temsilcinin atanmasına ilişkin kararın tescilinin de açıklayıcı olması dolayısıyla, tescil ve ilandan önce etki doğuracaktır.

TTK m. 371/7 kapsamında yapılacak olan tescil ve ilanın asıl önemli etkisi üçüncü kişiler bakımından ortaya çıkmaktadır. TTK m. 371/7'de hem iç yönergenin hem de iç yönergeye göre yapılacak atama işleminin tescil ve ilanının düzenlemiş olması, bu şekilde yapılacak tescil ve ilanın üçüncü kişilerin iyi niyetlerini ortadan kaldırması bakımından son derece önemli bir işlev görecektir. TTK m. 36 çerçevesinde, ticaret sicili kayıtları ilan edildiği gün üçüncü kişiler bakımından sonuç doğuracaktır. Bu çerçevede, iç yönergenin tescil ve ilan edilmesiyle birlikte üçüncü kişilerin iç yönergede belirlenmiş olan yetki sınırlarını bildiği kabul edilir. Temsilcinin yetkisini aşarak işlem yapması durumunda bu işlem şirket bakımından geçerli olmayacaktır.

TTK m. 371/7 ile getirmiş olduğu en büyük yenilik, ticari vekile tanınmış olan sınırlı temsil yetkisinin *–şimdiye kadar olan uygulamanın aksine-* yönetim kurulu tarafından istenildiği gibi sınırlandırılabilmesi ve bu sınırlandırmanın tescil-ilan edilerek sonuç doğurmasıdır[362].

TTK'nın 36/4. maddesi[363] kapsamında, iç yönergenin yönetim kurulu tarafından kabul edilmesi ancak tescil ve ilan edilmemesi durumunda veya iç yönergenin kabulüyle tescil ve ilanı arasında geçen süre içerisinde, iç yönergede belirlenmiş olan temsil yetkisi sınırları

[360] Pulaşlı, H. (2014). a.g.m. 44.
[361] Aynı yönde; Yanlı, V., Okutan Nilsson, G. (2014). a.g.m. 32.
[362] Yanlı, V., Okutan Nilsson, G. (2014). a.g.m. 23.
[363] Bu maddeye göre; tescili zorunlu olduğu hâlde tescil edilmemiş veya tescil edilip de ilanı zorunlu iken ilan olunmamış bir husus, ancak bunu bildikleri veya bilmeleri gerektiği ispat edildiği takdirde, üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilir.

üçüncü kişilere karşı ancak bunu bildikleri veya bilmeleri gerektiğinin ispat edilmesi durumunda ileri sürülebilecektir.

İç yönergede herhangi bir değişiklik yapmadan sadece atanan temsilcinin yetkisinin geri alınması durumunda, iç yönerge hakkında herhangi bir işlem yapmadan temsilcinin sicilden terkin edilmesi gerekmektedir. Tescile ilişkin TTK m. 36 terkin bakımından da uygulanacaktır.

5. BÖLÜM

ANONİM ŞİRKETLERİN TEMSİLİNDEN DOĞAN HUKUKİ SORUMLULUK

Anonim şirket yönetim kurulu üyelerinin ve kendisine temsil yetkisi devredilmiş olanların sorumluluğu hususu öğreti ve uygulama açısından oldukça önem arz eden konuların başında gelmektedir. Ticari hayat içerisinde yoğun ve yaygın olarak gerçekleştirilen işlemlerin önemi ve bu işlemler neticesinde doğrudan şirketin veya dolaylı olarak şirket pay sahiplerinin ve/veya alacaklılarının zarara uğrama ihtimalinin mevcut olması, anonim şirketlerin yönetimi bakımından en yetkili organ olan yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğunun önemini artırmaktadır. Bununla birlikte, yönetim kurulu üyelerine yüklenen sorumluluğun, yönetim kurulu üyesi olmayı en baştan tehlikeli ve dezavantajlı bir konuma getirmemesi de şirketlerin faaliyette bulunması bakımından son derece büyük önemi haizdir.

Sözlük anlamı ile sorumluluk, "*kişinin kendi davranışlarını veya kendi yetki alanına giren herhangi bir olayın sonuçlarını üstlenmesi"*dir[364]. Hukuki anlamı itibariyle sorumluluk, *'bir kimsenin hukuka aykırı bir fiille başkasına verdiği zararı tazmin etmesi veya borçlunun edimini hiç veya gereği gibi yerine getirmemesinden dolayı alacaklının uğradığı zararı tazmin yükümlülüğü*' olarak tanımlanmaktadır[365]. Anonim şirket yönetim kurulu üyeleri bakımından sorumluluk ise, sorumluluğun yönetim kurulu üyelerine isnat edilebilmesini ve yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğunun şahsi ve sınırsız olmasını ifade etmektedir[366].

Sorumluluğun isnat edilebilir olması ile kişilerin sadece yönetim kurulu üyesi olmasından kaynaklanan sorumluluğu değil, bir kimsenin kendi davranışları dolayısıyla ortaya çıkan zararı tazmin etme yükümlülüğü yani kusur sorumluluğu ifade edilmektedir[367]. Sorumluluğun şahsi ve sınırsız oluşu ise, üyelerin herhangi bir zararda sorumlu tutulmaları

---

[364] Web: http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.510eb248c456 62.60709914 adresinden 3 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.
[365] Akdağ-Güney. (2012). *a.g.e.* 165.
[366] Çamoğlu, E. (2007). *Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu*. (İkinci Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık, 11-12.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 515 vd.
[367] Akdağ-Güney. (2012). *a.g.e.* 167.; Pulaşlı, H. (2012). *a.g.e.* 923.

halinde bütün mal varlıkları ile herhangi bir sınırlama olmaksızın sorumlu olmalarını ifade etmektedir[368].

Yönetim kurulu üyelerinin ve kendilerine yönetim/temsil yetkisi devredilenlerin sorumluluğu, organa özgü bir sorumluluk türüdür. Bu sorumluluk türü ile yönetim kurulunun bir organ olarak sahip olduğu görev ve yetkilerden doğan yükümlülüklerinin ihlalinden kaynaklanan sorumluluk ifade edilmektedir[369].

Yönetim kurulu üyelerinin ve murahhasların kanundan ve esas sözleşmeden doğan yükümlülüklerini ihlal etmeleri halinde sorumlu tutulmalarının, denkleştirici fonksiyon, sermayeyi koruma fonksiyonu, kişiyi koruma fonksiyonu, önleyici fonksiyon gibi fonksiyonları mevcuttur[370].

Denkleştirici fonksiyon şirketin ve zarar gören diğer ilgili kişilerin uğramış olduğu zararın sorumlu olan yönetim kurulu üyeleri tarafından ortadan kaldırılmasını; sermayeyi koruma fonksiyonu, şirketin uğramış olduğu zararın giderilmesi ile şirket sermayesinin de korunmasını; kişiyi koruma fonksiyonu, doğrudan zarara uğrayan şirket pay sahiplerinin ve alacaklılarının sorumlu olan yönetim kurulu üyeleri tarafından tanzim edilmesi dolayısıyla şahsi çıkarlarının korunmasını ve nihayet önleyici fonksiyon ise, sorumluluk davaları ile yönetim kurulu üyelerinin yetkilerini kullanırken ve görevlerini yerine getirirken daha dikkatli ve özenli davranmaya zorlanmasını ifade etmektedir[371].

5.1. Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluk Rejimi

Yönetim kurulu üyelerinin ve kendisine temsil yetkisi devredilen kişilerin sorumluluğuna ilişkin esasların anlaşılabilmesi için yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğuna hâkim olan prensiplerin esas itibariyle açıklanması gerekmektedir.

---

[368] Akdağ-Güney. (2012). *a.g.e.* 167.; Çamoğlu, E. (2007). *a.g.e.* 12.

[369] Altay, A. S. (2011). *Anonim Ortaklıkta Yönetim Yetkilerinin Devrinin Sorumluluğa Etkileri*. (Birinci Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık, 195.; Poroy, R., Tekinalp, Ü., Tekinalp, G. Ortaklıklar Hukukunda Organların Sorumluluğu. *İHFM, C. XLV-XLVII, Sa. 1-4. Doğumunun 100. Yılında Atatürk'e Armağan*. 347.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 512.; Pulaşlı, H. (2012). a.g.e. 926.

[370] Akdağ-Güney, N. (2012). a.g.e. 167-171.

[371] Konu hakkında detaylı bilgi için; Akdağ-Güney, N. (2012). *a.g.e.* 167-171.

5.1.1. Kusur Sorumluluğu İlkesi

Kusur sorumluluğu ilkesi, hukuk sistemimiz bakımından-yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğunu düzenleyen hâkim ilke durumundadır[372]. Kusur sorumluluğu ilkesi sadece yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu yönünden değil, borçlar hukuku yönünden de sorumluluğa hâkim olan temel ilkedir. Bu durum, TTK m. 553/1'de, '*yönetim kurulu üyeleri kanundan ve esas sözleşmeden doğan yükümlülüklerini "kusurlarıyla" ihlal ettikleri takdirde, hem şirkete hem pay sahiplerine hem de şirket alacaklılarına karşı verdikleri zarardan sorumludurlar'* şeklinde ifade edilmiştir. TTK kapsamında kusur kavramı oldukça geniş yorumlanmakta olup kasıt, ihmal ve dikkatsizliği de kapsayacak şekilde düzenlenmiştir[373]. Yönetim kurulu üyelerinin özen borcunu düzenleyen TTK m. 369/1 hükmünde de yönetim kurulu üyelerinin ve yönetimle yetkili kişileri görevlerini tedbirli bir yönetici özeniyle yerine getirecekleri düzenlenmiştir. Bu hüküm yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu bakımından kusurun öncelikli olarak önemli olduğunu göstermektedir.

Yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu, objektifleştirilmiş bir kusur sorumluluğu niteliğindedir, yani kusurun belirlenmesi ve derecelendirilmesi yönetim kurulu üyelerinin sübjektif durumlarına göre değil, objektif koşullara göre belirlenmektedir[374]. TTK m. 369'da yer alan düzenleme ile yönetim kurulu üyelerinin kusurunun tespitinde, tedbirli bir yöneticinin göstereceği özen borcu, objektif bir özen borcu olarak düzenlenmiş ve dolayısıyla yönetim kurulu üyelerinin kusuru objektif bir dayanak noktasına kavuşturulmuştur. Kanun tedbirli yöneticinin tanımını yapmamış ve bunu öğreti ile yargı kararlarına bırakmıştır. Tedbirli yönetici, tedbiri kendisi için bir sıfat haline dönüştürmüş olan ve yaptığı iş/işlemlerde şirketi zarara uğratmayacak tedbirleri alan yöneticiyi ifade etmektedir[375].

---

[372] Akdağ-Güney, N. (2012). *a.g.e.* 200.; Pulaşlı, H. (2012). a.g.e. 923-924.; Tekinalp, Ü. (2013). a.g.e. 376.; Karahan, S. (Editör). (2015). a.g.e. 797-798.;Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 515.

[373] Akdağ-Güney, N. (2012). *a.g.e.* 202.

[374] Akdağ-Güney, N. (2012). *a.g.e.* 203.;Helvacı, M. (2001). *Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu*. (2. Baskı). İstanbul: Beta Yayınları, 43.; Pulaşlı, H. (2013). a.g.e. 387. .;Karahan, S. (Editör). (2015). a.g.e. 798.

[375] Battal, A. (2012). Yeni Türk Ticaret Kanununda Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluk Rejimi. *Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*. Sa.2. 31-40.

5.1.2. Farklılaştırılmış Teselsül İlkesi

Yönetim kurulu üyelerinin müteselsil sorumluluğunu düzenleyen ETTK'dan farklı olarak TTK ile yönetim kurulu üyeleri bakımından farklılaştırılmış teselsül ilkesi getirilmiştir. Farklılaştırılmış teselsül, aynı zarar dolayısıyla sorumlu olan yönetim kurulu üyelerinin her birinin, kusur dereceleri ve kendileri bakımından kusurları yönünden geçerli olan bireysel indirim sebepleri de nazara alınarak, söz konusu zararın kendilerine isnat edilebilecek kısmı ile sorumlu olmaları olarak tanımlanabilecektir[376]. ETTK döneminde geçerli olan mutlak ve tam teselsül ilkesine göre, yönetim kurulu üyelerinin her biri kusur dereceleri göz önünde bulundurulmaksızın zararın tamamından sorumlu tutulmakta idi[377].

Farklılaştırılmış teselsül ilkesine göre, aynı zararı tazminle yükümlü olan birden çok kişiden her biri, kusuruna ve durumun gereklerine göre, zarar şahsen kendisine yükletilebildiği ölçüde, bu zarardan diğerleriyle birlikte müteselsilen sorumlu olacaktır[378]. Yani Kendigelen'in ifadesi ile "… *her bir ilgilinin müteselsil sorumluluğu, bu kişiler tek başlarına sorumlu olsalardı, somut olaya göre kendilerinden talep edilebilecek miktardan fazla olmayacak, böylece hiç kimse şahsen kendisine isnat edilemeyen daha ağır bir sorumluluğa katlanmak zorunda kalmayacak*tır.[379]"

Farklılaştırılmış teselsül kapsamında, davacı/davacılar zararın tamamı için dava açacaklardır. Zararın tamamının kapsamına, yönetim kurulu üyelerinin ve sorumlu olan diğer kişilerin birlikte ve münferiden vermiş olduğu birden çok zarar kalemi girebilecektir.

Farklılaştırılmış teselsül kapsamında birlikte verilen zarar kavramı özel önem arz etmektedir. TTK m. 557(1) metninde yer alan aynı zarar ibaresi ile birlikte verilen zarar kastedilmiştir[380]. Birlikte verilen zarar ile, yönetim kurulu üyelerinin birlikte almış oldukları bir karar dolayısıyla ortaya çıkan zarar ifade edilmektedir[381]. Yönetim kurulu üyelerinin her birinin münferiden vermiş olduğu zararlar açısından ise diğer üyeler

[376] Akdağ-Güney, N. (2012). a.g.e. 254.
[377] Pulaşlı, H. (2013). Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Müteselsil Sorumluluğu. *Regesta, C.3, Sa. 2*, 15-29.
[378] Tekinalp, Ü. (2013). a.g.e. 410.; Karahan, S. (Editör). (2015). a.g.e. 805. Doğan, B.F. (2011). a.g.e. 256.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 518.; Akdağ-Güney, N. (2012). a.g.e. 269 vd.
[379] Kendigelen, A. (2011). a.g.e. 406.
[380] 557. madde gerekçesi.
[381] Doğan, B. F., (2011). a.g.e. 258.

bakımından kusur ile zarar arasındaki illiyet bağı kesilmiş olacaktır. TTK m. 557'nin gerekçesinde, bu durum aşağıdaki örnekle açıklanmıştır;

> *" A, B, C, D, E adli üyelerden oluşan bir yönetim kurulunda, bu üyelerin tek başlarına ve birlikte verdikleri toplam zarar 4.000 ise ve bunun 2.000'i bu beş kişi tarafından birlikte verilmiş, geriye kalanın 1.000'i A, 500'ü de E'ye tek başlarına isnat ediliyorsa, 2.000'den A, A, B, C, D ve E müteselsilen ve zararın diğer bölümünden de kendilerine isnat edilen tutarda, A, D ve E tek başlarına sorumlu olur."*

Pulaşlı ise birlikte verilen zarara ilişkin bu durumu, İsviçre Federal Mahkemesi tarafından tesis edilmiş olan bir kararla açıklamıştır. Buna göre, farklılaştırılmış teselsül kapsamında tazminat yükümlülükleri farklı olan farklı grupların ortaya çıkması söz konusu olabilecektir[382]. Farklılaştırılmış teselsül ilkesinin anlaşılabilmesi için, TTK m. 557'nin gerekçesinde yer alan aşağıdaki örneğin oldukça aydınlatıcı olduğu kanaatindeyiz.

> *"Yatırım için arsa arayan bir anonim şirkete, yönetim kurulu üyesi A kardeşine ait bir arsayı aldırmayı planlamaktadır. Bu amaçla, kimseye haber vermeden avukata da bir satış vaadi sözleşmesi hazırlatmış ve ona 1000 ödemiştir. Sözleşme (geçersiz olmasına rağmen) A ile kardeşi arasında imzalanmıştır. Planını yönetim kurulu üyesi B'ye açan A ondan yardım istemiş ve kardeşinin B'ye bir miktar para vereceği vaadinde de bulunmuştur. B, bazı emsaller göstererek söz konusu arsanın fiyatını savunacaktır. Yönetim kurulu A, B, C, D ve E'den oluşmaktadır. Konunun karara bağlanacağı gün D ve E, A'nın, Tasarının 393 üncü maddesine göre toplantıya katılamayacağı itirazında bulunmuşlarsa da bu itiraz A, B ve C'nin oyları ile reddedilmiştir. D ve E ayrıca, arsanın emsalleri ile fiyatını karşılaştıran ve imar durumunu gösteren bir uzman raporunun kurula sunulabilmesi için toplantının ertelenmesini önermişlerdir. Bu öneri de A, B ve C'nin oylarıyla reddedilmiştir. Toplantıda B emsaller hakkında yanıltıcı bilgiler vermiştir. Sonuçta B'nin yaptığı karşılaştırmaların ciddi olduğuna inanan C'nin de katılması ile arsa A, B ve C'nin oyları ile alınmış ve para ödenmiştir. Bir yıl sonra kurul tamamen değişmiştir. Bu arada arsanın imar durumu olmadığı da anlaşılmıştır. Yeni kurul avukata ödenen 1000 de dahil olmak üzere 5000 zarar için A, B, C, D, E'ye karşı sorumluluk davası açıp bu tutarı davalılardan müteselsilen talep etmiştir. Mahkeme D ve E bakımından davayı reddetmiş, birlikte verilen bir zarar olmadığı gerekçesiyle avukata ödenen 1000'den tek başına A'yı sorumlu tutmuş, 4000 için de A, B, C'yi müteselsilen sorumlu bulmuştur. Mahkeme A ve B'nin yaptıkları anlaşma dolayısıyla olayda kasıtları bulunmasına karşı, C'nin Tasarının 393. maddesini ihlâl eden davranışını kusur olarak nitelendirip ona BK m. 43 ile 44'ü uygulayıp müteselsil sorumluluktaki*

[382] Pulaşlı, H. (2013). Müteselsil Sorumluluk. 15-29. Pulaşlı aynı makalesinde 557. Maddenin gerekçesinde de verilmiş olan İsviçre Federal Mahkemesi'nin 11 Haziran 1996 tarihli kararını örnek olarak göstermiştir. Bu karara göre, davacılar 5 Milyon İsviçre Frangının üzerinde değerle bir tazminat davası açmışlar ve yedi yönetim kurulu üyesi ile denetim organından zararın müteselsilen tazminini talep etmişlerdir. İsviçre Federal Mahkemesi vermiş olduğu kararda denetim organının sorumlu olmadığına ve bazı üyelerin sorumluluğunun Milyon İsviçre Frangının üzerindeyken, bazılarının sorumluluğunun 800 Bin İsviçre Frangı tutarında olduğuna karar vermiştir.

payını yüzde doksan olarak belirlemiştir. Buna göre 1000 A tarafından ödenecektir. A, B, C müteselsil sorumludur. Ancak A ile B'nin sorumluluk tavanları 4000 iken C'nin sorumluluk tavanı 3600'dür. Bir an için B'nin ödeme gücünün bulunmadığını düşünelim. Şirket 4000'in tamamını A'dan alabilecektir. Bu tavan C için 3600'dür. A ve B'nin ikisinin de varlıksız C'nin zengin bir kişi olduğunu varsayarsak 3600 C'den istenebilecektir. Olayda A ve B'nin ödeme güçleri bulunmadığı için şirket 1400 kayıptadır. Ancak bu farklılaştırılmış müteselsil sorumluluk anlayışının ürünü değildir. Çünkü 1000'lik kayıp, birlikte verilen zarardan kaynaklanmamaktadır. Uygun nedensellik kurallarına göre bunu C'den istemek, bunun için müteselsil sorumluluk kavramını kullanmak hem yanlış olurdu, hem de adalete aykırı düşerdi. 400'lük kayıp ise genel hükümlerin ve hâkimin takdirinin doğal sonucudur. Yeni anlayış davacıyı (adalet temelinde) kayba uğratmamış, onun zararı kanuna aykırı olarak başkalarına yüklemesine engel olmuştur."

Söz konusu örnekten de anlaşılabileceği üzere, yönetim kurulu üyeleri tarafından birlikte verilmiş bir karar dolayısıyla ortaya çıkmış olan zarar talep edilmiş ve söz konusu zarar dolayısıyla her bir yönetim kurulu üyesinin kişisel sorumluluğu kendi kusuru oranında hesaplanmıştır. Bu hesaplama sırasında, kusuru bulunmayan üyelerin sorumluluğunun olmadığına karar verilmiş, kusuru bulunan üyeler arasında ise TBK'nın 51 ve 52[383] maddeleri kapsamında kusur derecelendirmesi yapılmıştır.

Bu kapsamda, ortaya çıkan zararda kusuru bulunan üyeler arasında yapılacak kusur derecelendirmesinde TBK'nın tazminatın belirlenmesi ve indirilmesine ilişkin 51 ve 52. maddeleri uygulanacaktır. Buna göre, mahkeme, tazminatın kapsamını ve ödenme biçimini, durumun gereklerini ve özellikle kusurun ağırlığını göz önüne alarak belirleyecektir. Ayrıca, zarar görenin, zararı doğuran fiile razı olmuş olması veya zararın doğmasında ya da artmasında etkili olmuş olması yahut tazminat yükümlüsünün durumunu ağırlaştırmış olması durumunda mahkeme, yönetim kurulu üyeleri tarafından ödenecek olan tazminatı indirebilecek veya tamamen kaldırabilecektir.

Sonuç olarak farklılaştırılmış teselsül ilkesi, mutlak teselsül ilkesinin aksine kişi ile kusur arasında uygun illiyet bağının kurulmasını aramaktadır. Uygun illiyet bağı, yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu sisteminin merkez kuralı olarak nitelendirilecektir[384].

Yönetim kurulu üyeleri ve diğer ilgilere karşı açılacak olan sorumluluk davasında, her bir yönetim kurulu üyesi bakımından sorumluluk miktarına mahkeme karar verecektir. Yani, kanun teselsülün farklılaştırılması görevini davacı(lar)a değil, mahkemeye vermiştir.

[383] 818 Sayılı Borçlar Kanunu'nun 43 ve 44. maddelerine tekabül etmektedir.
[384] Tekinalp, Ü. (2011). *a.g.e.* 305.

Davacı olan şirket pay sahibi veya şirket alacaklısı, açacağı sorumluluk davası ile kural olarak zararın tamamını talep edecek ve müteselsil sorumluların tazminat borçlarının teker teker tespit edilmesini talep edecektir[385]. Ancak, bu durum mahkemelerin farklılaştırılmış teselsül ilkesini uygulayabilmek için kendiliğinden araştırma yapacağı anlamına gelmemektedir. Mahkemelerin bu ilkeyi uygulayabilmesi için davanın taraflarının hukuki sebep ve gerekçeleri mahkemeye sunmuş olmaları gerekmektedir[386].

Mahkeme öncelikli olarak davacının veya davacıların sorumlu olduğu toplam zararı tespit edecektir. Yukarıda da detaylı olarak açıklandığı üzere, söz konusu toplam zararın kapsamına birlikte verilmiş olan zararlar girebileceği gibi, her bir yönetim kurulu üyesi veya ilgili kişi tarafından verilmiş olan münferit zararlar da girebilecektir. Zararın tamamı belirlendikten sonra, her bir yönetim kurulu üyesinin veya ilgilinin şahsi sorumluluk tutar ve oranları belirlenecektir. Sorumluların sorumluluk oranlarının tespiti, mahkeme tarafından re'sen yerine yapılacaktır[387]. Yani her bir yönetim kurulu üyesinin ödeyeceği tazminat miktarı, mahkeme tarafından üyenin kusuru ve durumun gereklerine göre belirlenecektir[388].

Uygulamada yaygın olarak karşılaşılan durumlardan bir tanesi de şirket içerisindeki güç dengeleri dolayısıyla, sorumluluğu olmasına rağmen bir kısım yönetim kurulu üyelerinin davanın kapsamı dışında bırakılma çabasıdır[389]. TTK m. 557/3'e göre, birden çok sorumlu arasındaki başvuru, durumun bütün gerekleri dikkate alınarak hâkim tarafından belirlenecektir. Bu hüküm çerçevesinde, sorumlular arasındaki rücu ilişkisine sadece davalı olarak gösterilmiş olan sorumlular değil, söz konusu zararın ortaya çıkmasına sebebiyet vermiş olan bütün yönetim kurulu üyeleri dâhil edilecektir[390]. Bir kısım yönetim kurulu üyelerine karşı açılmış olan bir sorumluluk davası kapsamında tazminat ödemek zorunda kalmış olan üyelerden biri, ödemiş olduğu tazminatı, kusuru ölçüsünde, söz konusu davanın tarafı olmamış olan sorumlulara da rücu edebilecektir.

---

[385] Tekinalp, Ü. (2011). *a.g.e.* 307.
[386] HMK'nın 25. Maddesinde düzenlenmiş olan Taraflarca Getirilme İlkesine göre,(1) Kanunda öngörülen istisnalar dışında, hâkim, iki taraftan birinin söylemediği şeyi veya vakıaları kendiliğinden dikkate alamaz ve onları hatırlatabilecek davranışlarda dahi bulunamaz. (2) Kanunla belirtilen durumlar dışında, hâkim, kendiliğinden delil toplayamaz.
[387] Pulaşlı, H. (2013). *a.g.m.* 15-29.
[388] Doğan, B. F., (2011). a.g.e. 258.
[389] Doğan, B. F., (2011). a.g.e. 264-265.
[390] Doğan, B. F., (2011). a.g.e. 265.

5.1.3. Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğuna İlişkin Koşular

Yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğunun bir kusur sorumluluğu olduğu yukarıda detaylı olarak açıklanmıştır. Bu çerçevede, yönetim kurulu üyelerinin kusurunun bulunmaması durumunda, ortaya çıkan zarardan dolayı sorumlu tutulmaları söz konusu olmayacaktır. Bunun dışında, yönetim kurulu üyelerinin sorumluluklarının söz konusu olabilmesi için hukuka aykırılık, zarar ve illiyet bağı da bulunması gereken diğer unsurlardır.

Yönetim kurulu üyesinin sorumluluğunun söz konusu olabilmesi için mevcut olması gereken ön şart, zarara yol açan davranışın hukuka aykırı oluşudur[391]. Yönetim kurulu üyeleri, şirket organı, temsilcisi ve yöneticisi olarak yerine getirdikleri iş ve işlemleri kanuna, esas sözleşmeye ve şirket menfaatlerine uygun olarak yerine getirmek zorundadırlar. Yönetim kurulu üyelerinin kanundan, esas sözleşmeden ve sözleşmelerden doğan yükümlülüklerine aykırı davranması, ilgili yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğunu doğuracaktır[392].

Yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu bakımından kusur ve hukuka aykırılık dışında bulunması gereken bir diğer koşul ise zarardır. Gerçekten yönetim kurulu üyelerinin işlemleri ve davranışları neticesinde, şirket, şirket pay sahipleri ve şirket alacaklıları bakımından zararın ortaya çıkmamış olması, yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğunu da doğurmayacaktır. Bu kapsamda zarar, yönetim kurulu üyelerinin kusuru sebebiyle, şirketin, şirket pay sahiplerinin veya şirket alacaklılarının mal varlığında azalmanın meydana gelmesi veya mal varlığında gerçekleşecek olan artışın engellenmesi ve hatta bir kısım fırsatların kaçması olarak tanımlanabilecektir[393]. Yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğunun söz konusu olabilmesi için zararın muhtemel olması yeterli değildir, kesinleşmiş olması gerekir[394].

Yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu kapsamında üzerinde durulması gereken konulardan biri ise zararın türüdür. TTK'da bu yönde herhangi bir ayrım yapılmamış

---

[391] Ayan, Ö. (2013). *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Çerçevesinde Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Sadakat Yükümlülüğü ve Bu Yükümlülüğün İhlalinin Sonuçları*. (1. Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi, 228-229.

[392] Ayan, Ö. (2013). a.g.e. 229.; Akdağ-Güney, N. (2010). *Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu*. (İkinci Baskı). İstanbul: Vedat Yayınevi, 59.

[393] Ayan, Ö. (2013). a.g.e. 235.; Akdağ-Güney, N. (2010). a.g.e. 50-51.; Çamoğlu, E.(2010). a.g.e.147.

[394] Konu hakkında ; Yargıtay 11. Hukuk Dairesinin 1 Aralık 1988 tarih, 1988/2696 E. , 1988/7278 K. sayılı kararı. Eriş, G. (2007). a.g.e. 2341.

olmasına rağmen öğretide ve Yargıtay kararlarında zararların, doğrudan zarar ve dolaylı (dolayısıyla) zarar olmak üzere ikiye ayrılmış olduğu görülmektedir.

Doğrudan zarar, yönetim kurulu üyeleri ve yöneticilerin kanun ve esas sözleşmeden kaynaklanan yükümlülüklerine aykırı hareketleri dolayısıyla şirket pay sahiplerinin ve alacaklılarının doğrudan doğruya ve şahsi olarak zarara uğramalarıdır[395]. Yargıtay'ın yerleşik içtihadı[396] pay sahibinin veya şirket alacaklısının doğrudan zararını sorumlu olan yönetim kurulu üyelerinden talep edebileceği yönündedir. Örneğin, Yargıtay 23. Hukuk Dairesi'nin 22.2.2012 Tarih, 2012/642 E. ve 2012/1273 K. Sayılı Kararında[397], şirketin zarara uğramış olup olmadığına bakılmaksızın, şirket pay sahibinin uğramış olduğu zararın doğrudan yönetim kurulu üyeleri tarafından tazmin edilebileceği ifade edilmiştir.

> *"İkinci durum ise doğrudan zarar halidir. Bu halde yöneticilerin veya denetçilerin eylemleri sonucunda ortakların ortaklığın zararından müstakil olarak gördükleri zararlar söz konusudur. Anılan zarar türünde ortaklığın zarar görüp görmemesinin bir önemi bulunmamaktadır. Esasen, bu zararın üçüncü kişinin gördüğü zarardan tek farkı, ortak olmanın sonucu olmasıdır. TTK'nun 336/5 maddesinde anlamını bulan bu dava türünde ise ortaklar talep ettiği tazminatın kendisi adına hükmedilmesini isteyebilirler."*

Dolaylı (dolayısıyla) zarar kavramı ise doğrudan şirketin uğramış olduğu zararı ifade etmektedir. Dolaylı zarar, yönetim kurulunun şirketi zarara uğratan işlem ve davranışları sebebiyle, şirket tüzel kişiliğinde gerçekleşen ancak sonuçları itibariyle şirkette sahip oldukları paylar ve alacakları nispetinde şirket pay sahiplerini ve alacaklıları etkileyen zarar olarak ifade edilebilecektir[398]. Dolaylı zararlar sebebiyle şirket pay sahipleri veya alacaklıları tarafından açılan sorumluluk davaları neticesinde tespit edilen zararın, davacılara değil doğrudan şirkete ödenmesi gerekir. Söz konusu zararın ödenmesi ile şirketin zararı telafi edilmiş olacağı gibi davacıların dolaylı zararı da telafi edilmiş olacaktır.

---

[395] Pulaşlı, H. (2012). *a.g.e.* 893.; Akdağ-Güney, N. (2012). a.g.e. 187.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 552-553.; Poroy, R., Tekinalp, Ü., Çamoğlu, E. (2014). a.g.e. n. 609.

[396] Yargıtay 23. Hukuk Dairesi'nin 22.2.2012 Tarih, 2012/642 E. ve 2012/1273 K. Sayılı Kararı ve Yargıtay 23. Hukuk Dairesi'nin 11.7.2012 tarih, 2012/3305 E. ve 2012/4816 K. Sayılı Kararı, Yargıtay 23. Hukuk Dairesi'nin 17.1.2012 Tarih; 2011/4085 E., 2012/77 K. Sayılı Kararı; Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 22.5.1998 Tarih; 1998/1887 E., 1998/3620 K. Sayılı Kararı; Yargıtay 11. Hukuk Dairesi 9.2.2010 Tarih, 2008/5428 E. 2010/17772 K. Sayılı Kararı

[397] Web: www.kazanci.com adresinden 15 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

[398] Ayan, Ö. (2013). a.g.e. 238.; Akdağ-Güney; N. (2012). *a.g.e.* 189.; Tekinalp, Ü. (2003). a.g.e. 397 vd.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 554-555.; Pulaşlı, H. (2012). *a.g.e.* 895-896.

Yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğun söz konusu olabilmesi için mevcudiyeti zorunlu olan son şart ise zarar ile kusur arasındaki uygun illiyet bağıdır[399]. Yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu bakımından önemli olan, objektif kriterlere ve hayatın olağan akışına göre yönetim kurulu üyelerinin davranış veya işlemleri ile zarar arasında nedensellik bağının mevcut olmasıdır.

5.1.4. Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğu Davasında Usule İlişkin Sorunlar

Yukarıda açıklanmış olan şartların gerçekleşmesi durumunda, yönetim kurulu üyeleri ortaya çıkan zarardan sorumlu olacaklardır. Sorumluluğun sabit olması ile birlikte yönetim kurulu üyelerinin şirketi veya pay sahiplerini, alacaklıları tazmin etmesi gerekecektir. Yönetim kurulu üyelerine karşı yöneltilecek olan bu tazmin talebi ancak bir sorumluluk davası şeklinde ikame edilebilecektir.

Yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu davalarında ispat yükü usul hukukunda geçerli olan genel kuralla[400] paralel olarak davacı üzerinde bırakılmıştır. Bu durum, TMK m. 6'da düzenlenmiş olan tarafların hakkını dayandırdığı olguların varlığını ispatla yükümlü olması ve ispat yükünü iddia edilen vakıaya bağlanan hukuki sonuçtan kendi lehine hak çıkaran tarafa bırakan HMK'nın 190/(1) maddesinin yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu hukukundaki yansımasıdır.

Sorumluluk davasında görevli ve yetkili mahkeme TTK m. 561'de düzenlenmiştir. Buna göre, sorumlular aleyhine davalı yönetim kurulu üyesinin yerleşim yeri mahkemesi veya şirket merkezinin bulunduğu yer asliye ticaret mahkemesinde dava açılabilecektir[401]. Davalı olarak birden fazla yönetim kurulu üyesi gösterilmişse, şirket merkezinin bulunduğu yer mahkemesi ortak yetkili mahkeme olarak kabul edilmelidir[402]. Asliye ticaret mahkemelerinin yapısını değiştiren 6545 Sayılı Türk Ceza Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun[403] kapsamında yönetim kurulu üyelerine karşı açılacak davalar, asliye ticaret mahkemelerinin heyet olarak göreceği davalardandır. Yani ilgili düzenleme gereği, dava değeri ne olursa olsun yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu davalarında asliye ticaret mahkemeleri üç hâkimden oluşan heyetten oluşacaktır. Yönetim

[399] Ayan, Ö. (2013). a.g.e. 240.; Akdağ-Güney, N. (2012). *a.g.e.* 197.
[400] Kuru B., Arslan, R., Yılmaz, E. (2012). *a.g.e.* 359-360.
[401] Ayan, Ö. (2013). a.g.e. 288.; Çamoğlu, E. (2010). a.g.e. 167.
[402] Arslanlı, H. (1959). a.g.e.193.; Ayan, Ö. (2013). a.g.e. 288.
[403] 28 Haziran 2014 tarihli ve 29044 Sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmıştır.

kurulu üyeleri ile şirket arasında yapılacak bir yetki sözleşmesi ile yetkili mahkeme değiştirilebileceği gibi[404], bir tahkim sözleşmesi ile de söz konusu sorumluluk davası bakımından dava yerine tahkim yolunun öngörülmesi mümkün olabilecektir[405].

Yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu bağlamında usule ilişkin bir diğer önemli konu ise bu davalar kapsamında ortaya çıkacak olan yargılama giderleridir. Yargılama giderleri konusu özellikle şirket pay sahipleri veya alacaklıları tarafından, uğramış oldukları dolaylı zararlar için açılacak davalar bakımından önem arz etmektedir. Bu davalar kapsamında karar verilmiş tazminat tutarı şirkete ödenecekken bu davaların masrafına sadece davacıların katlanması hakkaniyete uygun düşmeyecektir. Bu sebeple, TTK m. 555/(2)'de yargılama giderlerine ilişkin özel bir hüküm getirilmiştir. Buna göre mahkeme, pay sahibinin açtığı davayı hukuki ve maddi sebepler haklı gösterdiği takdirde, dava giderleriyle avukatlık ücretini, bu giderler davalıya yükletilemediği hâllerde, davacı pay sahibiyle şirket arasında, hakkaniyete göre paylaştıracaktır.

Yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu davası kapsamında üzerinde durulması gereken son husus, hak düşürücü süre ve zamanaşımı süresidir. Yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu davasına ilişkin hak düşürücü süre TTK m. 558/(2)'de düzenlenmiştir. Buna göre, şirket genel kurulunun yönetim kurulu üyelerini ibra etmesi halinde, pay sahiplerinin dava hakkı ibra tarihinden itibaren altı ay geçmekle düşer. Bu noktada, genel kurulun ibra kararına olumsuz oy kullanmış olan pay sahipleri, sorumluluk davasını ancak ibra tarihinden itibaren altı ay içerisinde açabilecektir. Ayrıca, ibraya olumlu oy veren ve ibra kararını bilerek pay iktisap etmiş olan pay sahiplerinin sorumluluk davası açma haklarının olmadığını da belirtmek gerekmektedir.

Kanun koyucu, sorumluluk davasına ilişkin olarak özel zamanaşımı süreleri öngörmüştür. TTK m. 560'a göre, sorumluluktan kaynaklanan talep hakkı davacının zararı ve sorumluyu öğrendiği tarihten itibaren iki yıl ve her halükarda zararı doğuran fiilin meydana geldiği günden itibaren beş yıl geçmekle zamanaşımına uğrayacaktır. Zamanaşımı süresinin başlaması için zararın ve zarara sebebiyet veren kişinin birlikte öğrenilmesi gerekmektedir[406]. Ayrıca, zarara sebep olan fiil cezayı gerektirip, Türk Ceza Kanununa

[404] Ayan, Ö. (2013). a.g.e. 288.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 560.
[405] Ayan, Ö. (2013). a.g.e. 288.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 560.
[406] Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 583.; İmregün, O. (1989). a.g.e. 196.; Ayan, Ö. (2013). a.g.e. 283.

göre daha uzun dava zamanaşımına tabi bulunuyorsa, tazminat davasına da bu zamanaşımı süresi uygulanacaktır[407].

5.2. Temsil Yetkisinin Devrinin Sorumluluğa Etkisi

Yönetim kurulunun, kanuni olarak kendi uhdesinde olan temsil yetkisini, kendi üyelerinden birine veya bir kaçına, yönetim kurulu üyesi olmayan murahhas müdürlere veya sınırlı olarak üçüncü kişilere devredebileceği yukarıda detaylı olarak incelenmiştir. Bu kapsamda, temsil yetkisinin devrinin yönetim kurulu üyeleri ve kendisine temsil yetkisi devredilen kişiler bakımından incelenmesi gerekmektedir.

5.2.1. Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisinin Devrinden Doğan Sorumluluğu

Bu konu kapsamında öncelikle ve esas olarak yönetim kurulunun temsil yetkisinin devri dolayısıyla ortaya çıkan sorumluluğu incelenecektir. Ancak bu konu tamamen farklı hukuki rejime tabi olmaları sebebiyle murahhas üye veya murahhas müdür tayininden doğan sorumluluk ve sınırlı yetkili temsilci tayininden doğan sorumluluk olarak iki ayrı başlık altında incelenecektir.

5.2.1.1. Yönetim Kurulu Üyelerinin Murahhas Üye ve Murahhas Müdür Tayininden Doğan Sorumluluğu

Yönetim kurulu üyelerinin murahhaslara yetki devretmesi durumunda ortaya çıkan sorumluluk yukarıda açıklanmış olan sorumluluk sisteminden farklıdır. Yetki devri durumunda, yönetim kurulu üyeleri bakımından müteselsil sorumluluk uygulanmayacaktır.

TTK m. 553/(2)'ye göre, kanundan veya esas sözleşmeden doğan bir görevi veya yetkiyi, kanuna dayanarak, başkasına devreden organlar veya kişiler, bu görev ve yetkileri devralan kişilerin seçiminde makul derecede özen göstermediklerinin ispat edilmesi hâli hariç, bu kişilerin fiil ve kararlarından sorumlu olmayacaklardır. Bu durumda, madde metninden de açıkça anlaşılacağı üzere, yönetim kurulu üyelerine ait olan bir görev veya yetkinin devredilmesi durumunda, yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu yetkiyi devralan kişilerin seçiminde makul özenin gösterilmesidir.

[407] Bkz. TTK m. 560.

Yönetim kurulunun temsil yetkisini TTK m. 370'de belirtilen esaslar kapsamında devretmesi durumunda, söz konusu yetkinin kullanılması sonucunda ortaya çıkan zararlardan sadece kendisine yetki devri yapılmış olan murahhas üyeler ve murahhas müdürler sorumlu olacaktır. Bununla birlikte, TTK m. 370 çerçevesinde, icra yetkisi olmayan yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu ise kendisine temsil yetkisi devredilen kişilerin seçiminde gösterilecek makul özen ve gözetim göreviyle sınırlandırılmaktadır[408].

Temsil yetkisinin devrinin geçersiz olması halinde yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu hususu ayrıca üzerinde durulması gereken bir konudur. Öncelikle, yetki devrinin kanunda veya esas sözleşmede belirtilen şartlara uygun yapılmamış olması durumunda söz konusu yetki devri geçersiz olacaktır[409]. Bu durumda, yönetim kurulu üyelerini sorumluluğu, yetki devri yapılmamış gibi devam edecektir[410]. Yani, şekli veya maddi şartlara uyulmadan yapılmış bir yetki devri, sorumluluk hukuku bakımından hiç yapılmamış kabul edilecek ve bu yetki devrinin yönetim kurulu üyelerini sorumluluğunu kaldırma gücü söz konusu olmayacaktır.

Yönetim kurulunun temsil yetkisinin devrinde, devrin yapılacağı kişilerin makul özenle seçilmesinin yanı sıra, yetkinin kullanılmasına ilişkin bir gözetim sorumluluğu da söz konusudur. Her ne kadar TTK'nın ilgili maddelerinin lafzından bir gözetim sorumluluğu olduğu anlaşılmıyor olsa da kanunun ruhu ve gerekçesi yönetim kurulunun yetki devri halinde gözetim sorumluluğunun mevcut olduğunu kabulü zorunlu hale getirmektedir[411].

5.2.1.2. Temsil Yetkilerinin Devredilmesi Durumunda İcrada Yetkili Olmayan Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluğu

Yönetim kurulunun, temsil yetkisini kanuna uygun devretmesi durumunda, bu yetkilerin kullanılması bakımından sorumluluğunun sona ereceği açıktır[412]. Bu bağlamda, yönetim kurulunun yetkilerinin tamamını devredemeyeceğini, en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkilisi olması gerektiğini belirtmek gerekir. Bu düzenlemeye aykırı yetki devri,

[408] Doğan, B. F., (2011). a.g.e. 267.
[409] Doğan, B. F., (2011). a.g.e. 268.
[410] Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 464.; Doğan, B. F., (2011). a.g.e. 268.
[411] Göktürk, K. (2014). Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Özellikle Yetki Devri Halinde Gözetim Sorumluluğu ve Hukuku Belirlilik Sorunu. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi. Sa. 114*, 179-200.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 464.; Çamoğlu, E. (2010). a.g.e. 195 vd.; Tekinalp, Ü. (2013). a.g.e. 383.; Helvacı, M. (2001). a.g.e. 81.; Kaya, M.İ. (2015). 3274-3275.
[412] İmregün, O. (1989). a.g.e. 218.; Doğan, B.F. (2011). a.g.e. 276.; Arslanlı, H. (1959). a.g.e. 125.; Çamoğlu, E. (2010). a.g.e. 196.; Akdağ-Güney, N. (2012). a.g.e. 177.

hiç yapılmamış gibi sonuç doğuracaktır. Bunun dışında, devredilemez ve devralınamaz yetkilerin devri de kanuna aykırı olması dolayısıyla geçersiz olacak ve yönetim kurulunun bu yetkiler dolayısıyla sorumluluğu müteselsil sorumluluk esaslarına göre devam edecektir[413].

Yukarıda da açıklandığı üzere, yönetim kurulu üyelerinin temsil yetkisinin devrinden doğan asli sorumluluklarından bir tanesi, temsil yetkisinin devredildiği kişilerin seçiminde makul özenin gösterilmesidir. Bu durumda, temsil yetkilerinin devredileceği kişilerin seçimindeki makul özen, söz konusu kişilerin bu görevleri yapmak için uygun oluşu, bu görev ve yetkilerin gerektirdiği bilgi birikimi, uzmanlık ve tecrübeye sahip oluşudur. Bu madde gereğince, yönetim kurulu üyelerinin söz konusu makul özeni gösterdiği karine olarak kabul edilmektedir[414]. Bu durumda, yönetim kurulu tarafından gerekli özenin gösterilmediğini iddia eden tarafın bunu ispat etmesi gerekir[415].

İcrada yetkili olmayan yönetim kurulu üyelerinin temsil yetkisinin devri kapsamındaki bir diğer yükümlülüğü ise gözetim yükümlülüğüdür[416]. Yönetim kurulunun gözetim yükümlülüğü/sorumluluğu Yargıtay tarafından da kabul edilmektedir[417].

> *"Dava, yönetim kurulu üyelerinin davacı anonim şirkete verdiği zararın tazmini istemine ilişkindir. TTK.nun 336 ncı maddesi hükmüne göre, yönetim kurulu üyeleri ortaklık ana sözleşmesi ve yasanın kendilerine yüklediği görevlerin kasden ve ihmalen yapılmamış olmasından müteselsilen sorumludurlar. Ayrıca, ortaklık işlemlerinin bir kısmını tevdi ettikleri kimselerin vazifelerinin gereği gibi ifa edip etmediklerini, yönetim kurulu, kontrol ve nezaretle yükümlüdür. Dolayısıyla, kasıt veya ihmalleri sonucu verilen zarardan şirkete karşı tüm yönetim kurulu üyeleri sorumlu olurlar."*

Yukarıda da açıklanmış olduğu üzere, yetki devri halinde gözetim sorumluluğu TTK m. 553'de düzenlenmemiş olmasına rağmen, madde gerekçesinden bu sorumluluğun icrada yetkili olmayan üyeler üzerinde bırakılmış olduğu anlaşılmaktadır. Bunun dışında yönetim

---

[413] Doğan, B. F., (2011). a.g.e. 277.
[414] Pınar, H. (2009). Yönetim Kurulu Üyelerinin Şirketler Hukuku Açısından Rekabet İhlallerinden Dolayı Hukuki Sorumluluğu. Batider, C.XXV, Sa. 4, 369 vd.
[415] Bkz. TMK m. 6.
[416] Ünal, M. (1982). Anonim Ortaklıklarda Yönetim ve Yönetim Görevlerinin Murahhaslara Bırakılması. *BATİDER*, C. XI, Sa. 3, 73.; Tekinalp, Ü. (2011). *a.g.e.* 276-278.; Doğan, B.F., a.g.e. 281-287.;Akdağ-Güney. (2012). *a.g.e.* 69-79.; Arslan, İ. (1994). a.g.e. 60. Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 464.; Çamoğlu, E. (2010). a.g.e. 195 vd.; Tekinalp, Ü. (2013). a.g.e. 383.; Helvacı, M. (2001). a.g.e. 81.; Kaya, M.İ. (2015). a.g.m. 3274-3275.
[417] Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 8 Aralık 2003 tarih, 2003/4466 E. ve 2003/11543 K. sayılı kararı. Web: www.kazanci.com adresinden 19 Haziran 2015 tarihinde alınmıştır.

kuruluna, müdürlerin ve aynı işleve sahip kişiler ile imza yetkisini haiz bulunanların atanmaları ve görevden alınmaları ile yönetimle görevli kişilerin, özellikle kanunlara, esas sözleşmeye, iç yönergelere ve yönetim kurulunun yazılı talimatlarına uygun hareket edip etmediklerinin üst gözetimi konusunda devredilemez ve vazgeçilemez yetkiler vermiş olan TTK m. 375 hükmünden de yönetim kurulunun üst gözetim sorumluluğunun mevcut olduğu anlaşılmaktadır[418]. İmza yetkisini haiz bulunan müdürlerin aynı işleve sahip diğer kişilerin atama ve görevden alma yetkisinin münhasıran yönetim kurulu üzerinde bırakılması, yetkinin sorumluluk getirmesi ilkesi gereği, yönetim kuruluna bu yetkilerin kullanılmasının gözetimini ve gerektiğinde söz konusu kişilerin görevden alınması zorunluluğunu getirmektedir.

TTK m. 553 metninde zikredilmemiş olan gözetim yükümlülüğünün mevcudiyetine ilişkin bir diğer görüş ise, TTK m. 553/(3)'ün mefhumu muhalifinden bu yükümlülüğün ortaya çıktığı yönündedir[419].

Yönetim kurulu, murahhas müdür ve murahhas üyelerin kendilerine tevdi edilen temsil yetkisini, kanun, esas sözleşme ve mevcutsa iç yönerge hükümlerine göre yerine getirip getirmediklerini ve temsil yetkisinin kullanımı esnasında şirket menfaatlerini ön planda tutup tutmadıklarını gözetmeli ve bu konuda gerekli olan talimatları vermelidir[420]. Murahhasların gözetimi, her bir işlemin ayrı ayrı denetlenmesi olarak değil işlerin gidişatı hakkındaki genel bir gözetimi kapsayacaktır[421]. Kaya'ya göre yönetim kurulu, "*bir yandan yetki devri yaptığı kişilerin kanunlara, esas sözleşmeye, iç yönergeye uygun davranıp davranmadığını kontrol edecek, diğer yandan da bu kişilerin almış oldukları kararların ve yapmayı planladıkları işlemlerin amaca uygun olup olmadığını, şirket menfaatlerin hizmet edip etmediğini de inceleyecektir.*"[422] Yönetim kurulunun bu görevi yerine getirebilmesi için murahhaslardan düzenli olarak bilgi alması gerekebilir[423]. Doğan'a göre, "*gözetleme yükümlülüğünün gereği gibi ifa edilebilmesi için bilgi akışının iyi olması, murahhaslardan sürekli bilgi alınması, rapor istenmesi, şirket defter ve kayıtlarının belirli aralıklarla incelenmesi, elde edilen bilgilerin eleştirel bir gözle değerlendirilmesi, tereddütler ortaya*

[418] Tekinalp, Ü. (2011). a.g.e. 277.; Kaya, M.İ. (2015). a.g.m. 3274-3275.
[419] Akdağ-Güney, N. (2012). *a.g.e.* 72.
[420] Çamoğlu, E. (2007). a.g.e. 186.; Akdağ-Güney, N. (2012). *a.g.e.* 73. Kaya, M. İ. (2015). a.g.m. 3261.
[421] Çamoğlu, E. (2007). a.g.e. 186.; Doğan, B. F., (2011). a.g.e. 283.
[422] Kaya, M. İ. (2015). a.g.m. 3275.; Doğan, B. F., (2011). a.g.e. 283.
[423] Kaya, M. İ. (2015). a.g.m. 3275.

çıktığında ek bilgiler istenmesi, gerektiğinde uzman kişiler görevlendirilmesi ve toplantılar yapılması gerekmektedir"[424].

Sonuç olarak, geçerli bir yetki devri durumunda yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu oldukça geniş ölçüde sınırlanmakta ve sadece temsil yetkililerinin seçiminde özen ve gözetim yükümlülüğü ile sınırlı hale gelmektedir. Yönetim kurulu üyelerinin, söz konusu gözetim görevini belirtilen sınırlar içerisinde yerine getirmezse, temsil yetkisini kullanan murahhasların kusurları sebebiyle ortaya çıkan zararlardan dolayı murahhaslarla birlikte müteselsil olarak sorumlu olacaklardır[425]. Bununla birlikte, yönetim kurulu üyelerinin seçimde özen ve gözetim yükümlülüklerini yerine getirmediklerinin ispatlanması halinde, farklılaştırılmış teselsül hükümlerine göre sadece kendi kusurları ölçüsünde sorumlu olacaklar ve bu kapsamda sorumluluklarından indirim yapılmasını talep edebileceklerdir[426].

5.2.1.3. Murahhas Üye ve Murahhas Müdürlerin Sorumluluğu

Kanuna uygun olarak yapılan bir yetki devri neticesinde, murahhaslar maddi organ niteliğini kazanır ve bağımsız olarak karar alma yetkisine sahip olur, bu durum organ olarak murahhasların kendilerine bırakılan yetkinin kullanılmasından dolayı sorumlu olmaları sonucunu doğuracaktır[427]. Kendilerine tevdi edilen temsil yetkilerinin kullanılması bakımından murahhas üye ile murahhas müdür arasında bir fark bulunmamaktadır.

Murahhaslara bırakılan yetkinin bağımsız nitelikte olması sebebiyle, her bir murahhas kendilerine bırakılan yetkinin kullanımından sorumlu olacaktır[428]. Bu durum, temsil yetkisinin bölünmesi bakımından sadece merkez-şube bakımından geçerlidir. Bu sebeple, temsil yetkisi münhasıran bir şube ile veya merkez ile sınırlandırılmış olan temsil yetkilileri sadece bu şubenin/merkezin işlemleri dolayısıyla sorumlu olacaktır.

Bu kapsamda, kendilerine şirketi temsil yetkisi bırakılmış olan murahhas üye ve murahhas müdürler, organ niteliğini haiz olmaları dolayısıyla, yönetim kurulu üyelerinin

[424] Doğan, B. F., (2011). a.g.e. 283.
[425] Doğan, B. F., (2011). a.g.e. 283.
[426] Akdağ-Güney. (2012). *a.g.e.* 74.
[427] Doğan, B. F., (2011). a.g.e. 274.
[428] Doğan, B. F., (2011). a.g.e. 275.

sorumluluğu rejimine tabi olacaklardır. Murahhas üyenin veya müdürün herhangi bir işlemi veya fiili dolayısıyla sorumlu tutulabilmesi için, kanuna, esas sözleşmeye aykırı hareket etmesi, bu hareketinin kendi kusurundan kaynaklanması ve bu hareketi neticesinde şirketin, şirket pay sahiplerinin veya şirket alacaklılarının zarara uğraması gerekmektedir. Ayrıca, farklılaştırılmış teselsüle ilişkin hükümlerin murahhaslar bakımından da geçerli olacağını ifade etmek gerekir. Murahhaslar, işlem veya davranışları neticesinde ortaya çıkan zarardan, kendi kusurları ölçüsünde, haklarındaki indirim sebepleri de uygulanmak suretiyle, sorumlu olurlar.

5.2.2. Yönetim Kurulu Üyelerinin Sınırlı Yetkili Temsilci Tayininden Doğan Sorumluluğu

TTK m. 371/7 hükmü çerçevesinde, anonim şirketlere sınırlı yetkili temsilci tayin edilmesinin ve tayin edilen bu sınırlı yetkili temsilcinin ticaret siciline tescil ve ilanının mümkün olduğu üçüncü bölüm altında detaylı olarak incelenmiştir. Türk şirketler hukuku bakımından oldukça yeni ve istisnai bir nitelik arz eden bu hüküm, sınırlı yetkili temsilci tayininin yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğuna etkisi bakımından da oldukça farklı nitelikte bir düzenleme öngörmüştür.

TTK m. 553/2 hükmünde yer alan sorumluluk sistemine istisna teşkil eden bu hükmün getiriliş sebebi, madde metninden veya gerekçesinden anlaşılamamaktadır. Maddenin kabulüne ilişkin Meclis tutanakları incelendiğinde, Plan ve Bütçe Komisyonu'nun kanun değişikliği hakkındaki karşı oy yazısının son cümlenin kanuna eklenme sebebini teşkil ettiği anlaşılmaktadır[429]. Söz konusu karşı oy yazısı aşağıdaki gibidir;

> *"Alt Komisyon metninin 95. maddesinde yer alan ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununda yapılan değişiklik ile anonim şirketlerde hizmet akdi ile çalışanlara sınırlı yetki devri yapılabilmesinin önü açılmaktadır. Özellikle Soma Madencilik A.Ş.'de yaşanılan süreçten sonra iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin alınması ve uygulanması gibi sorumlulukların da şirket çalışanlarına devrine imkân sağlayan bu düzenleme oldukça tartışmalıdır. Hâlihazırda soruşturması sürmekte olan Soma davalarını da etkileyebilecek olan bu düzenlemenin kanun tasarısından çıkarılmasına ilişkin önerilerimiz dikkate alınmamıştır."*[430]

[429] Kırca, İ. (2014). a.g.m. 35.
[430] TBMM Tutanak Dergisi, Yasama Dönemi:24, Yasama Yılı:4, Sıra Sayısı:639, 490.

Söz konusu karşı oy yazısı, ilgili hükmün kabul sürecinde hüküm ile alakası olmayan hususların tartışıldığını ve sorumluluğa ilişkin kısmın kamuoyu baskısından çekinilmesi dolayısıyla herhangi bir teknik değerlendirme yapılmaksızın konulduğunu ortaya koymaktadır. Bunun neticesinde de sistematik ve hukuk tekniği bakımından facia olarak nitelendirilebilecek ve TTK ile getirilmiş olan sorumluluk sistemi ile hiçbir ilgisi olmayan bir sorumluluk sistemi getirilmiş ve TTK kapsamında yönetim kurulu üyeleri ile ilgili olarak iki farklı sorumluluk rejimi öngörülmüş olmaktadır.

TTK m. 371/7'nin son cümlesine göre, sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcıları olarak atanan yönetim kurulu üyeleri ve şirkete hizmet akdi ile bağlı olan kişilerin şirkete ve üçüncü kişilere verecekleri her türlü zarardan dolayı yönetim kurulu sorumludur.

TTK m. 553/2'ye göre, kanundan veya esas sözleşmeden doğan bir görevi veya yetkiyi, kanuna dayanarak başkasına devreden organlar veya kişiler, bu görev ve yetkileri devralan kişilerin seçiminde makul derecede özen göstermediklerinin ispat edilmesi hariç, bu kişilerin fiil ve kararlarından sorumlu olmayacaklardır. Bu kapsamda, yukarıda detayları ile açıklanmış olduğu üzere, TTK'nın genel sistematiği karşısında, kendisine ait temsil yetkisini üçüncü kişilere devreden yönetim kurulunun sorumluluğu temsilcilerin seçiminde makul özenin gösterilmesine ve bir gözetim yükümlülüğüne dönüşmektedir[431]. Yönetim kurulunun, yetki devri dolayısıyla başka bir şekilde sorumlu tutulması mümkün değildir.

Bu kapsamda sınırlı yetkiye sahip ticari vekil ve diğer tacir yardımcılarının üçüncü kişilere vereceği her türlü zarar dolayısıyla yönetim kurulunun sorumlu tutulması, TTK'nın sorumluluk sistemine yeni bir boyut getirmiştir. Söz konusu hüküm, yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu bakımından geçerli olan farklılaştırılmış teselsül ilkesine de istisna teşkil etmektedir. Bu kapsamda, sınırlı yetkiye sahip ticari vekil ve diğer tacir yardımcılarının şirkete ve üçüncü kişilere vereceği zararlardan tüm yönetim kurulu üyeleri kusurları gözetilmeksizin müteselsil sorumlu olacaklardır. Özdamar, hükmün kaleme alınış şekline rağmen bu konuda tam teselsül yerine farklılaştırılmış teselsülün kastedildiğinin kabul edilmesi gerektiğini ifade etmektedir[432].

[431] Göktürk, K. (2014). a.g.m. 179-200.; Üçışık, G., Çelik, A. (2013). a.g.e. 464.; Çamoğlu, E. (2010). a.g.e. 195 vd.; Tekinalp, Ü. (2013). a.g.e. 383.; Helvacı, M. (2001). a.g.e. 81.; Kaya, M.İ. (2015). 3274-3275.
[432] Özdamar, M. (2014). a.g.m. 161.

TTK m. 371/7 hükmü çerçevesinde üzerinde durulması gereken bir diğer husus da hükmün yönetim kurulu üyeleri bakımından bir kusursuz sorumluluk hali öngörüp öngörmediğidir. Özdamar bu konuda, ilgililerin kusursuz bir şekilde şirkete verdikleri zararlardan dolayı yönetim kurulunun sorumlu tutulamayacağını ifade etmektedir[433]. Her ne kadar madde metninde, kusura atıf yapılmamış olsa da kusursuz sorumluluğun son derece istisnai bir sorumluluk türü olması ve açıkça düzenlenmemiş olması karşısında, söz konusu metinde yer alan tüm zararlar ifadesinin sadece kusurlu olarak verilen zararları kapsadığı kabul edilmelidir.

Tüm zararlar ifadesi karşısında incelenmesi gereken bir diğer husus da kusurun derecesi bakımından sınırlı yetkiye sahip temsilcinin kastının yönetim kurulu üyesinin sorumluluğuna etkisidir. Özdamar, sınırlı yetkili temsilcinin kasıtlı davranışlarının yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğunu doğurmasının hukuk güvenliğini ortadan kaldıracağını ifade etmekte ve kasıtlı davranışlarla verilen zararın bu kapsam içerisinde olmaması gerektiğini savunmaktadır[434]. Gerçekten de sınırlı yetkili temsilcinin kasıtlı davranışlarının yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğunu doğurması, sınırlı yetkili temsilci atanmasını imkânsız hale getirecek ve yönetim kurulu üyelerini belirsiz ve büyük bir sorumluluk altına sokacaktır.

5.2.3. Temsile Yetkili Olanların Görevlerini Yaptıkları Esnada İşledikleri Haksız Fiiller Dolayısıyla Sorumluluğu

TTK m. 371/5'e göre, temsile veya yönetime yetkili olanların, görevlerini yaptıkları sırada işledikleri haksız fiillerden şirket sorumludur. Öğretide genellikle kabul edilen görüşe göre, 371/5 hükmü TMK'nın 50/II maddesinde yer alan, 'organlar hukuki işlemleri ve diğer bütün fiilleri ile tüzel kişiyi borç altına sokarlar' hükmünün tekrarı niteliğindedir[435].

Tüzel kişiler bakımından, borcun ifası veya hakların kullanılması sırasında organları tarafından yerine getiren fiiller yardımcı şahısların fiili değil doğrudan tüzel kişinin kendi

[433] Özdamar, M. (2014). a.g.m. 161.
[434] Özdamar, M. (2014). a.g.m. 161-162.
[435] Kırca, İ., Şehriali-Çelik, F.H., Manavgat, Ç. (2013). a.g.e. 653.;Akdağ-Güney, N. (2012). a.g.e. 286.; Çamoğlu, E. (2010). a.g.e. 33.

fiilidir[436]. Bu durum, anonim şirket temsilcileri tarafından gerçekleştirilen fiiller dolayısıyla doğrudan anonim şirketin sorumlu olması sonucunu doğurmaktadır.

Hüküm kapsamında yer alan temsile ve yönetime yetkili olanlar ibaresinin geniş yorumlanması gerektiği kanaatindeyiz[437]. Her ne kadar, TTK m. 371'in muhatabının yönetim kurulu üyeleri, murahhas üyeler ve murahhas müdürler olduğu savunabilecek olsa da temsile yetkili olanlar ibaresi kapsamında, ticari temsilci ve ticari vekil de dâhil olmak üzere temsile yetkili tüm kişilerin bu hüküm kapsamında olması gerekmektedir.

Temsile ve yönetime yetkili olanlar görevleri dışında işledikleri haksız fiiller dolayısıyla sorumlu olmayacakları hususunda herhangi bir tereddüt bulunmamaktadır. Bununla birlikte, anonim şirket temsilcisinin iç ilişkide söz konusu fiil için yetkili olup olmadığının bir önemi bulunmamaktadır[438].

Haksız fiil mağduru, şirketin yanında temsile yetkili şahsa da başvurabilecektir. Bu durumda, şirketle temsilci arasında bir teselsül ilişkisi söz konusu olacaktır[439].

Son olarak, şirket bakımından bir kusur sorumluğu olan haksız fiil sorumluluğunun söz konusu olabilmesi için haksız fiilin şartlarının sağlanmış olması gerekmektedir. Yani, temsil veya yönetim yetkilisinin hukuka aykırı ve kusurlu bir davranışı neticesinde, karşı tarafın zarara uğramış olmalıdır, aksi takdirde şirketin ve ilgili yönetim kurulu üyelerinin sorumluluğu söz konusu olmayacaktır. Şirket yönetim ve/veya temsil yetkilisinin fiili dolayısıyla zarara uğrayan kişi isterse şirkete isterse de fail konumundaki temsil ve/veya yönetim yetkilisine başvurabilir. Bu durumda şirketle temsilci arasında bir teselsül söz konusu olacaktır[440].

[436] Akdağ-Güney, N. (2012). a.g.e. 286.
[437] Aksi yönde bkz. Akdağ-Güney, N. (2012). a.g.e. 286.
[438] Akdağ-Güney, N. (2012). a.g.e. 286.
[439] Akdağ-Güney, N. (2012). a.g.e. 287.
[440] Çamoğlu, E. (2010). a.g.e. 25 vd.; Akdağ-Güney, N. (2012). a.g.e. 288.

6. BÖLÜM

KARŞILAŞIRMALI HUKUKTA ANONİM ŞİRKETLERİN TEMSİLİ

Temsil yetkisinin devrine ilişkin Türk hukukunda uygulanmakta olan sistemin incelenmesinden sonra anonim şirketlerin temsiline ilişkin olarak dünyada geliştirilen uygulamaların incelenmesinin de konunun anlaşılması bakımından faydalı olacağı kanaatindeyiz. Bu kapsamda, tezin bu kısmında ana hatlarıyla, Amerika Birleşik Devletleri uygulaması, Avrupa Birliği direktifleri ile Alman uygulaması incelenecektir.

6.1. Amerika Birleşik Devletlerinde (ABD) Anonim Şirketlerin Temsili

ABD hukuku, dâhil olduğu hukuk sistemi dolayısıyla Türk hukuk sitemine göre oldukça farklı bir niteliktedir. Gelişmiş bir ekonomiye sahip olması ve dünya çapında faaliyet gösteren yüksek sermayeli şirketlere ev sahipliği yapıyor olması ABD hukukunu -özellikle şirketler hukuku- alanında incelemeye değer kılmaktadır.

Amerikan hukuk sisteminde yönetim ve temsil konusu kıta Avrupası hukuk sisteminden oldukça farklıdır. Amerikan anonim şirketleri, dayanmakta olduğu İngiliz hukuk sistemine uygun olarak, en başından beri yönetim kurulu sistemine sahiptir[441]. Amerikan anonim şirketleri hukukunda genel kurul (hissedarlar kurulu), yönetim kurulu ve bağımsız bir denetçi olmak üzere üç ana kolon bulunmaktadır[442]. Yönetim kurulunun tüm üyeleri genel kurul tarafından seçilir[443]. Yönetim kurulu üyeleri de kendi içlerinde icraya yetkili olanlar ve icraya yetkili olmayanlar olmak üzere ikiye ayrılır[444].

Amerikan şirketler hukuku öğretisinde yönetim kurulunun görevleri gözetim ve yönetim olmak üzere ikiye ayrılmaktadır[445]. Gözetim görevi, hukuki uyum, yöneticilere ödenecek tazminatların belirlenmesi ve yönetim performansının denetlenmesini kapsamaktadır.

---

[441] Gevurtz, F. A., (2008). The Historical and Political Origins of the Corporate Board of Directors. 33 *Hofstra Law Review*, 89. 108.; Ünal, A.C. (2014). a.g.m. 24.
[442] Pulaşlı, (H. (2014). a.g.m. 18.
[443] Alces, K..A. (2011). Beyond The Board of Directors.Wake Forest Law Review, Vol. 46. 783-802. (784).
[444] Pulaşlı, (H. (2014). a.g.m. 18.
[445] Sherony, B.C; Crum, M.D. (2014). The Rules of the Directorate. *Journal of Business and Educational Leadership*, Vol 5, No 1, 49-57. (49).

Gözetim görevi şirket yöneticilerinin, tüm hissedarların ve şirketin menfaatlerine aykırı hareket edip etmediğini de denetleme görevini kapsamaktadır[446].

Yönetim kurulunun diğer görevi ise şirketin yönetimidir. Şirket yönetimi, üçüncü kişilerle ilişkileri, şirketin temel stratejisinin belirlenmesini, şirket yönetimine tavsiyede bulunulmasını, yöneticilerin seçimini ve azledilmesini, denetçilerin seçimini, risk yönetimi sisteminin kurulmasını da kapsamı içerisine almaktadır[447]. Yönetim kurulunun görev ve yetkileri arasına şirketin üçüncü kişiler nezdinde temsili ve şirket adına iş ve işlemlerin yapılması da girmektedir. Bu manada, şirketin yönetim gücü yönetim kurulunun ve yönetim kurulu tarafından atanmış olan yöneticilerin elindedir[448].

ABD hukuk sisteminde birden fazla yönetim kurulu üyesi atanması mümkün olduğu gibi, tek üyeli yönetim kurulunun oluşturulması da söz konusu olabilecektir.

ABD şirketler hukuku bakımından özellikle üzerinde durulması gereken konulardan bir diğeri de icra kurulu başkanlığıdır (chief executive officer, CEO). ABD sisteminde yönetim kurulu, yönetim kurulu başkanı ile şirketin tamamının yönetiminden ve temsilinden sorumlu en üst düzey görevli olan CEO'yu da seçebilmektedir[449]. AB ve Türk Hukuk sisteminden farklı olarak, ABD sisteminde CEO ve yönetim kurulu başkanının aynı kişi olması mümkündür[450]. Bu durumda, şirket bakımından son derece güçlü ve etkili bir figür yaratılmış olmaktadır. Yönetim kurulu başkanı ve CEO'nun aynı kişi olması durumunda, şirketin temsil ve yönetim yetkisi en tepe yönetici olan bu kişide toplanmaktadır. Ancak Sermaye Piyasası Kurulu tarafından ilan edilmiş kurumsal yönetim ilkelerinde ve AB hukuk sisteminde geçerli olan kurumsal yönetim ilkelerinde şirketin yönetim kurulu başkanı ile CEO'nun farklı kişiler olması gerektiği belirtilmektedir.

Görüldüğü üzere ABD hukuk sisteminde, yönetim ve temsil yetkileri ile donatılmış olan bir yönetim kurulunun yanında, yönetim kurulu içinden veya yönetim kurulu dışından, şirketin tamamını yönetmeye ve temsil etmeye yetkili olan bir CEO'nun atanması da mümkündür. Hatta ABD şirketler hukuku pratiğinde, tam temsil yetkisi ile donatılmış olan

[446] Sherony, B.C; Crum, M.D. (2014). a.g.m. 49.
[447] Sherony, B.C; Crum, M.D. (2014). a.g.m. 50.; Ünal, A.C. (2014). a.g.m. 25.; Alces, K..A. (2011). a.g..m.784.
[448] Pulaşlı, (H. (2014). a.g.m. 19.
[449] Pulaşlı, (H. (2014). a.g.m. 20.
[450] Pulaşlı, (H. (2014). a.g.m. 20.

bir CEO atanması olağan durumu ifade etmektedir. Bununla birlikte ABD hukuk öğretisinde yönetim kurulunun veya CEO'nun şirketin tamamını yönetmesinin ve temsil etmesinin özellikle şirketin günlük işlerinin yerine getirilmesinin mümkün ve işlevsel olmadığı da kabul edilmektedir[451]. Ayrıca, büyük ölçekli şirketler nazara alındığında, şirketin taraf olduğu bütün işlemlerin ve şirketin bütün yönetiminin yönetim kurulu tarafından yerine getirilemeyeceği de aşikardır. Bu sebeple, ABD hukukunda da yönetim kurulunun ve şirket üst yönetiminin haiz oldukları temsil yetkisini devredebilecekleri kabul edilmiştir.

ABD hukuk sisteminde yönetim kurulunun temsil yetkisini devredebilmesi için şirket genel kurulunun bu yönde bir düzenleme yapmasına veya temsil yetkisinin devrine onay vermesine gerek bulunmamaktadır. ABD hukuku bağlamında[452] temsil yetkisinin devri hususu, yönetim kurulunun devredilemez ve vazgeçilemez yetkileri arasında düzenlenmiştir[453]. Ayrıca, şirketin esas sözleşme veya diğer düzenlemelerinde, temsil yetkisinin devredileceğine ilişkin düzenleme olmasa dahi, yönetim kurulunun temsil yetkisini devredebileceği kabul edilmektedir[454]. Bu anlamda, ABD hukuk sisteminde kural olarak şirketin temsil yetkilisi olan yönetim kurulu, bu yetkisini yönetim kurulu üyelerinden birine veya birkaçına veya yönetim kurulu üyesi olmayan üçüncü bir kişiye devredebilecektir. Temsil yetkisinin devri, yönetim kurulu kararı, yönerge, genel kurul kararı, işletme sözleşmeleri, sözlemeler ve diğer şirketler hukuku enstrümanları ile devredilebilmektedir[455].

Yönetim kurulunun temsil yetkisini devri mümkün olmakla birlikte, yetki devri yönetim kurulunun yetki devredilen alanlarda görev ve sorumluluğunun kalmadığı anlamına gelmemektedir. Yönetim kurulu üyelerinin gözetiminde olmayan yetki devri kapsamında yapılan işlemler iptal edilme tehlikesi ile karşı karşıya olduğu gibi, bu işlemler dolayısıyla yönetim kurulunun sorumlu tutulması da söz konusu olabilecektir[456].

---

[451] Goel, R.K. (1969). Delegation of Directors' Powers and Duties-A Comparative Analysis. *International and Comperative Law Querterly, Vol. 18.* 152-175. (152).
[452] Temsil yetkisinin devri Türk Hukukunda da yönetim kurulunun vazgeçilemez ve devredilemez görev ve yetkileri arasındadır. Bkz. Bölüm III.
[453] Goel, R.K. (1969). a.g.m. 153.
[454] Goel, R.K. (1969). a.g.m. 153.
[455] Goel, R.K. (1969). a.g.m. 153.
[456] Goel, R.K. (1969). a.g.m. 171.

Sonuç olarak, ABD şirketler hukukunda şirketi temsil yetkisi yönetim kuruluna aittir. Bununla birlikte, yönetim kurulunun temsil yetkisini yönetim kurulu üyesi olan veya olmayan bir veya birden fazla kişiye devretmesi de mümkündür. Nitekim, ABD şirketler hukuku uygulamasında sıklıkla rastlanan CEO, yönetim kurulunun tüm temsil yetkisinin devredildiği kişi konumundadır. Yönetim kurulu, temsil yetkisini devredebilmek için herhangi bir şirket düzenlemesine veya genel kurul kararına da ihtiyaç duymamaktadır. Temsil yetkisinin devri yetkisi, yönetim kurulunun haiz olduğu yetkinin kapsamında sayılmaktadır.

6.2. Avrupa Birliği Hukukunda Anonim Şirketlerin Temsili

Avrupa Birliği hukuku, kendine özgü hukuki araçları ve yöntemleri ile özellikle üye ülkeler ve aday ülkeler bakımından büyük önemi haiz, yeni ve gelişmekte olan bir hukuk sistematiğine sahiptir. Üye ülkeler arasında ortak pazar, ortak ekonomi politikası oluşturma amacı güden[457] Avrupa Birliği hukukunun en önemli alanlarından birini de şirketler hukuku oluşturmaktadır. AB şirketler hukukunun temel amaçlarından birisi Avrupa sermaye şirketlerinin Japon ve Amerikan şirketleriyle rekabet edebilecek sermaye ve teknoloji alt yapısına sahip olmasıdır[458].

AB şirketler hukuku kaynakları direktifler ve tüzüklerden oluşmaktadır[459]. Şirketlerin kurulması, yapılandırılması, yönetilmesi gibi hususlar bakımından özellikle direktifler, Avrupa Birliği hukukunun temel kaynaklarını teşkil etmektedir[460]. Direktifler, amaç ve hedefleri bakımından üye ülkeleri bağlayıcı niteliğe sahip olsa da, üye ülkeler bu direktiflerin iç hukuka aktarılması konusunda serbesttirler[461]. Bu durum, ulusal düzenlemelerin baskın olduğu alanlar bakımından özellik arz etmektedir. AB kanun koyucusu böylece, ortak hedeflere ulaşmak açısından bir kısım temel prensipler getirse de bu prensiplerin iç hukuka aktarılması ve uygulanması ulusal hukuka bırakılmıştır.

---

[457] Borchardt, K.-D. (2010). *The ABC of European Union Law.* Publications Office of the European Union. 34.
[458] Keskin, A. C. (2004). Şirketler Hukuku Alanında Avrupa Topluluğu Düzenlemeleri ve Avrupa Şirketi. İstanbul: Beta Yayınevi. 1.
[459] İnternet: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-149_en.htm adresinden 15 Haziran 2015 tarihine alınmıştır.
[460] Keskin, A. C. (2004). a.g.e. 31.
[461] Borchardt; K. D. (2011). a.g.e.89.

AB hukukunda, anonim şirketlerin temsili ve organları veya temsilcileri vasıtasıyla hak sahibi olmaları/borç altına girmelerine ilişkin hususlar, 9 Mart 1968 tarihli 68/151 sayılı Birinci Yönergenin 9. maddesinde ve 16 Eylül 2009 tarihli 2009/101 sayılı yönergenin 10. maddesinde düzenlenmiştir.

Bu kapsamda öncelikli olarak Avrupa Birliği hukukunun herhangi bir anonim şirket organını temsil yetkilisi olarak belirlemediğini, bu belirlemenin ulusal hukuklara bırakıldığını belirtmek gerekir[462]. Bu çerçevede, gerekli prosedürlerin sağlanmış olması durumunda (tescil ve ilan), üçüncü kişi tescil ve ilan edilen kişilerin temsil yetkisini haiz olduğuna güvenebilecektir[463]. Yani, AB bakımından kural, anonim şirketlerin yetkili organlarının temsil yetkisinin üçüncü kişilere karşı sınırsız olmasıdır[464]. Ayrıca, anonim şirket organlarının temsil yetkisi sadece sözleşmelerin imzalanması ile sınırlı olmayıp, yetkili organ veya kişilerin gerçekleştireceği her türlü işlem ve fiili de kapsamaktadır[465].

68/151 sayılı Yönerge'nin 9/(1). maddesine göre şirket, organları aracılığı ile yapılan işlemlerden dolayı, bu işlemler şirketin faaliyet konusuna girmese dahi, üçüncü kişilere karşı sorumlu olacaktır. Bununla birlikte üye devletler (mevzuatlarında), işlemin faaliyet konusu dışında olduğunun üçüncü kişi tarafından bilindiği ya da hâlin icabından bilinmemesinin mümkün olmayacağı ispatlanmak kaydı ile, şirketin faaliyet konusuna girmeyen işlemlerden dolayı bağlı olmayacağını kararlaştırabileceklerdir. Bu doğrultuda, ultra vires ilkesinin kaldırılması ile Türk anonim şirketler hukukunun Avrupa Birliği mevzuatına büyük ölçüde yakınlaştırılmış olduğu görülmektedir.

Şirketin temsil yetkilerinin sınırsızlığına ilişkin olarak, kanunen organlara tahsis edilen veya edilebilecek olan yetkilerin aşılması istisna tutulmuştur. Yani, anonim şirket organı, kendisine tahsis edilen yetkiyi aşarak üçüncü kişilerle hukuki işlem yaparsa, bu işlem geçerli olmayacaktır. Söz konuşu yetki sınırlandırması esas sözleşmeden veya anonim şirket tarafından tesis edilmiş olan bir karardan değil, doğrudan kanundan kaynaklanmaktadır[466]. Burada özellik arz eden husus, üçüncü kişinin her bir şirket bakımından inceleme yapma yükümlülüğü altına sokulması değil, tüm ülkede geçerli olan

[462] Grundmann, S. (2012). European Company Law-Organization, Finance and Capital Markets. (Second Edition). Cambridge: Intersentia, 157.
[463] Grundmann, S. (2012). a.g.e. 157.
[464] Grundmann, S. (2012). a.g.e. 158.
[465] Werlauff, E. (2003). EU-Company Law. (Second Edition). Copenhagen: DJOF Publishing, 412.
[466] Aydın, A. (2014). a.g.m. 136.

hukuk kuralları tarafından ortaya konulan sınırlandırmaları bilme yükümü altında olmasıdır. Şöyle ki, kanunen genel kurula bırakılmış bir yetki ile ilgili olarak yönetim kurulunun işlem yapması halinde, bu işlem geçersiz olacaktır. Türk hukuku bakımından da mevzuatın bu konuda Avrupa Birliği düzenlemesine paralel olduğunu belirtmek gerekir. Örneğin, TTK m. 408/2 (f) hükmüne göre önemli miktarda şirket mal varlığının toptan satışı genel kurulun devredilemez yetkilerindendir. Dolayısıyla, yönetim kurulu tarafından önemli miktarda şirket mal varlığının toptan satışı geçerli olmayan bir işlem olacaktır.

68/151 sayılı Yönerge'nin 9/1 ve 2009/101 sayılı Yönerge'nin 10/1 maddesine göre, üye devletler (mevzuatlarında), işlemin faaliyet konusu dışında olduğunun üçüncü kişi tarafından bilindiği ya da hâlin icabından bilinmemesinin mümkün olmayacağını ispatlanmak kaydı ile şirketin faaliyet konusuna girmeyen işlemlerden dolayı bağlı olmayacağını kararlaştırabileceklerdir. Buna göre şirket yetkili organı tarafından yerine getirilen işlemler, üçüncü kişi tarafından işletme konusu dışında olduğu biliniyorsa veya halin icabından bilinmesi gerekiyorsa şirketi bağlamayacaktır. Ayrıca, şirket esas sözleşmesinin ilan edilmiş olması da üçüncü kişilerin iyi niyetini ortadan kaldırmayacaktır. Türk hukuku bakımından da benzer bir düzenleme ile üçüncü kişinin, işlemin işletme konusu dışında bulunduğunu bildiğinin veya durumun gereğinden bilebilecek durumda olduğunun ispat edilmesi durumunda, bu işlemlerin geçersiz olacağı belirtilmiştir[467].

Üye devletler ayrıca organın temsil yetkisinin organ üyeleri tarafından birlikte mi yoksa ayrı ayrı mı kullanılacağını da belirleyebileceklerdir. Temsil yetkisinin kullanımına ilişkin yapılan düzenleme, tescil ve ilan edilmiş olması şartıyla üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilecektir[468]. Bu bağlamda üye devlet, temsil yetkisinin bir veya iki veya bütün yönetim kurulu üyeleri tarafından birlikte kullanılmasını düzenleyebilecektir. TTK, bu yönüyle de Avrupa Birliği şirketler hukuku ile uyum içerisindedir. Ancak, her iki yönergede de anonim şirket temsil yetkilerinin merkez ve şube işleri ile ayrılmasına ilişkin herhangi bir düzenleme bulunmamaktadır. Bu durumda, AB şirketler hukuku düzenlemeleri karşısında, temsil yetkisinin merkez-şube yönünden sınırlandırılması mümkün olmayacaktır.

[467] Bkz. TTK m. 371/2.
[468] Aydın, A. (2014). a.g.m. 137.; Grundmann, S. (2012). a.g.e. 161.

Üye devletlerin, anonim şirketin yetkili organlarının temsil yetkisini yukarıda sayılmış olan ihtimaller dışında sınırlandırması ise mümkün değildir. Bu anlamda üçüncü kişileri koruyucu bir yaklaşım sergilenmiş ve esas sözleşme ya da yetkili organların kararına dayalı yetki sınırlandırmalarının, tescil ve ilân edilmiş olsa dahi üçüncü kişilere karşı hiçbir şekilde ileri sürülemeyeceği ilkesi benimsenmiştir[469].

AB hukuku bakımından son olarak üzerinde durulması gereken husus, TTK m. 371(7) kapsamında atanacak olan sınırlı yetkili şirket temsilcileridir. Dördüncü bölüm altında detaylı olarak açıklanmış olduğu üzere, TTK m. 371(7)'e göre, anonim şirketlerin temsil yetkisine sahip olmayan yönetim kurulu üyeleri ve bağlı çalışanları, sınırlı yetkili temsilci olarak atanabileceklerdir. Söz konusu sınırlı yetkinin tescil ve ilanına izin verilmesi ile sınırlı yetki bakımından sicilin müspet etkisi ortaya çıkmış olacaktır. Düzenleme yeri ve düzenleme şekli bakımından son derece amatör olan bu hüküm, anonim şirket temsil yetkisinin hiçbir şekilde sınırlandırılamayacağını düzenleyen Avrupa Birliği Hukuku ile çelişmektedir[470].

6.3. Alman Hukukunda Anonim Şirketlerin Temsili

Alman hukukunda anonim şirketler, ikili organizasyon modelinin tipik örneğini teşkil etmektedir. Buna göre anonim şirketlerin organları, yönetimle yetkilendirilmiş bir yönetim kurulu, yönetim kurulunu denetlemek üzere yetkilendirilmiş bir gözetim kurulu ve genel kurul olmak üzere üç tanedir. Yönetim kurulu, şirketi yönetme ve temsil etme yetkisiyle donatılmış olan ve gözetim kurulu tarafından atanan şirket organını ifade etmektedir. Gözetim kurulu ise üyeleri genel kurul ve şirket çalışanları tarafından atanan denetim yetkisine sahip organı ifade etmektedir. Gözetim kurulunun oluşturulması ile, yönetim kurulunun sürekli olarak denetlenmesi ve etkin olarak kontrol altında tutulması amaçlanmaktadır[471].

Yönetim kurulu, şirket defterlerinin tutulması ve risk yönetimi sisteminin oluşturulması dâhil olmak üzere, münhasıran şirketi yönetmeye ve temsil etmeye yetkilidir[472]. Gözetim

---

[469] Kendigelen, A. (2006). Sermaye Şirketlerinde Ehliyet - Temsil- Butlan ve Kuruluştan Doğan Sorumluluk. *Makalelerim,* C.I. (İkinci Baskı). İstanbul: Arıkan Yayınevi, 515 vd. (520).; Aydın, A. (2014). a.g.m. 137.
[470] Kırca, İ. (2014). a.g.e. 31.
[471] Arslan, İ. (1994). a.g.e. 14.
[472] Dorresteijn, A., Monterio, T., Teichmann, C., Werlauff, E. (2009). a.g.e. 173.

kurulunun ise, muvafakatinin veya izninin arandığı bir kısım işlemler dışında şirketi temsil ve yönetim yetkisi bulunmamaktadır.

Yönetim kurulu bakımından önem arz eden hususlardan birisi, yönetim kurulu üyesi sayısının şirket sermayesine göre değişiklik göstermesidir. Buna göre, şirket sermayesinin 3 Milyon Euro'dan fazla olması durumunda yönetim kurulu üye sayısı en az iki olmalıdır[473].

İkili organizasyon modelinin bir yansıması olarak, yönetim kurulunun bütün üyeleri temsil yetkisini birlikte kullanmak durumundadır. Yani, yönetim kurulunun birden fazla üyeden oluşması halinde -esas sözleşmede aksi yönde düzenleme mevcut değilse-bütün yönetim kurulu üyelerinin temsil yetkisini birlikte kullanması gerekecektir.

Yönetim kurulunun haiz olduğu temsil yetkisinin sınırlandırılması bakımından, Alman hukuku ile Avrupa Birliği Hukuku arasında büyük benzerlikler bulunmaktadır. Kural olarak, anonim şirket yönetim kurulunun üçüncü kişilere karşı temsil gücünün sınırlandırılması mümkün değildir[474]. Yönetim kurulu üyesi, yönetim ve temsil yetkisini kullanırken şirket esas sözleşmesine, gözetim kurulu ya da genel kurul tarafından öngörülen kurallara ve yönetim ve temsil yetkilerine ilişkin olarak çıkarılmış olan iç yönergelere uymakla yükümlüdür[475]. Ancak bu durum, üçüncü kişilerle girilecek hukuki ilişki bakımından bir sınırlama teşkil etmemektedir. Şirket esas sözleşmesinde, genel kurul veya gözetim kurulu kararlarında veya ilgili iç yönergelerde şirketin temsiline ilişkin olarak yer alan sınırlandırmalar, yönetim kurulu ile şirket arasındaki iç ilişki bakımından geçerli olup üçüncü kişilerin şirketle girecekleri hukuki işlemler bakımından herhangi bir sonuç doğurmayacaktır[476].

Şirket yönetim kurulunun sahip olduğu temsil yetkisinin iradi olarak sınırlandırılması mümkün olmamakla beraber, temsil yetkisinin kanunla sınırlandırılması mümkündür. Alman anonim şirketlerinin tabi olduğu ikili organizasyon modelinin bir sonucu olarak, yönetim kurulunun bir kısım işlemleri yerine getirmesi için gözetim kurulunun veya genel kurulun da işleme iştirak etmesi zorunluluğu yönetim kurulunun temsil yetkisine getirilmiş

[473] Dorresteijn, A., Monterio, T., Teichmann, C., Werlauff, E. (2009). a.g.e. 172.
[474] Dorresteijn, A., Monterio, T., Teichmann, C., Werlauff, E. (2009). a.g.e. 173.
[475] Aydın, A. (2014). a.g.m. 131.
[476] Dorresteijn, A., Monterio, T., Teichmann, C., Werlauff, E. (2009). a.g.e. 173 vd.

olan kanuni sınırlandırmanın tipik bir örneğini teşkil etmektedir. Örneğin, şirketin tüm malvarlığının devrini konu edinen sözleşmeler genel kurulun onayına tabi tutulmuştur[477].

Gözetim kurulunun müdahalesinin arandığı işlemler bakımından ise hukuki süreç genel kurula göre daha farklıdır. Buna göre, gözetim kurulunun herhangi bir işleme muvafakat etmemesi durumunda, yönetim kurulu söz konusu işlemi genel kurulun dikkatine getirebilecektir. Gözetim kurulunun reddetmesi sonucu genel kurul dikkatine getirilmiş olan bir husus, genel kurul tarafından 3/4 oy çoğunluğu ile kabul edilebilecektir[478]. Gözetim kurulu bakımından ayrıca önem arz eden bir diğer konu ise şirketin yönetim kurulu ile gireceği hukuki işlemlerde şirketi temsil yetkisinin gözetim kuruluna ait olmasıdır. Buna göre, menfaat çatışmasını önlemek maksadıyla, yönetim kurulu ile şirket arasındaki hukuki ilişkiler bakımından, şirketin yetkili temsilcisi yönetim kurulu değil, gözetim kurulu olacaktır. Gözetim kurulu ayrıca, yönetim kuruluna karşı başlatılacak sorumluluk davalarında da şirketin yetkili organı konumundadır[479].

[477] Aydın, A. (2014). a.g.m. 132;
[478] Dorresteijn, A., Monterio, T., Teichmann, C., Werlauff, E. (2009). a.g.e. 173.
[479] Dorresteijn, A., Monterio, T., Teichmann, C., Werlauff, E. (2009). a.g.e. 174.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Anonim şirketlerin kanuni temsil organı yönetim kuruludur. Yönetim kurulunun sahip olduğu temsil yetkisi, TBK'da düzenlenmiş olan temsilden farklıdır. Yönetim kurulunun temsil yetkisi sahip olduğu organ niteliğinden meydana gelir ve açıklamış olduğu irade doğrudan anonim şirketin iradesini yansıtır.

Yönetim kurulu sahip olduğu temsil yetkisini, kural olarak iki üyesinin müşterek imzaları ile kullanır. Bununla beraber, esas sözleşmede yapılacak bir düzenleme ile yönetim kurulunun münferit imza yetkisi ile donatılması veya ikiden fazla yönetim kurulu üyesinin birlikte imza yetkisine sahip olması da mümkündür. Yönetim kurulu sahip olduğu kanuni temsil yetkisini bir veya birden fazla yönetim kurulu üyesine devredebilir. Bu durumda, kendisine yetki devri yapılmış olan yönetim kurulu üyeleri murahhas üye sıfatını alacaktır. Temsil yetkisinin yönetim kurulu üyesi olmayan üçüncü kişilere de devretmesi mümkündür. Bu durumda, kendisine yetki devri yapılmış olan yönetim kurulu üyeleri murahhas müdür sıfatını alacaktır. Ancak temsil yetkisinin murahhas müdürlere devredilmesi durumunda, en az bir yönetim kurulu üyesinin temsil yetkisine sahip olması zaruridir. Kanun koyucu böylece, temsil yetkisinin tamamen yönetim kurulu dışına çıkarılmasına müsaade etmemiştir. Murahhas üyeler ve murahhas müdürler, temsil yetkisini anonim şirket organı olarak yerine getirirler. Bunun yanı sıra, yönetim kurulu temsil yetkisini ticari mümessillere veya ticari vekillere de devredebilecektir.

Anonim şirketlerin temsili bakımından önem arz eden konulardan bir diğeri de temsil yetkisinin sınırlandırılması/bölünmesidir. Anonim şirket yönetim kurulunun ve murahhas üyelerin/müdürlerin sahip olduğu temsil yetkisi ancak merkez-şube ve birlikte imza dolayısıyla sınırlandırılabilecektir. ETTK'da yer alan ultra vires ilkesinin kaldırılması neticesinde, şirketin faaliyet konusu içinde olsun ya da olmasın, şirket temsilcileri tarafından gerçekleştirilecek işlemler şirket tarafından bağlayıcı olacaktır. TTK ile birlikte, ultra vires ilkesinin kaldırılması son derece olumlu bir gelişmedir. Şirketle işlem yapacak olan üçüncü kişilerden her bir işlem bazında şirketin esas sözleşmesinde yer alan amaç ve konusunu incelemesini beklemek ticari hayatın hızlı akışı içerisinde mümkün değildir. Bununla birlikte şirket temsilcisi tarafından gerçekleştirilen işlemin şirketin amaç ve konusu dışında kaldığını bilen veya bilmesi gereken üçüncü kişilerle yapılan işlemler bakımından anonim şirket bağlı olmayacaktır. Bu kapsamdaki işlemlerde şirketin

amaç ve konusu geniş yorumlanmalı ve amaç ve konu ile ilgili bütün işlemler amaç-konu kapsamında kabul edilmelidir.

Yönetim kurulunun temsil yetkisinin devrinden doğan iki tür sorumluluğu söz konusudur. Bunlar; temsil yetkisi devredilen kişinin seçiminde makul özenin gösterilmesi ve gözetim sorumluluğudur. Yönetim yetkilerinin devredileceği kişilerin seçimindeki makul özen, söz konusu kişilerin bu görevleri yapmak için uygun oluşu, bu görev ve yetkilerin gerektirdiği bilgi birikimi, uzmanlık ve tecrübeye sahip oluşudur. Temsil yetkisi devredildikten sonra ise temsil yetkisi devredilen kişilerin özellikle kanunlara, esas sözleşmeye, iç yönergelere ve yönetim kurulunun yazılı talimatlarına uygun hareket edip etmedikleri konusunda bir üst gözetim sorumluluğu söz konusu olmaktadır. Kendisine yetki devri yapılmış olan murahhas üyeler ve murahhas müdürler de TTK m. 553 vd. kapsamında kusurları ile şirkete vermiş oldukları zararlardan dolayı sorumludurlar.

Anonim şirketler bakımından 6552 sayılı Kanun ile getirilmiş olan yeni düzenleme son derece önemlidir. Bu düzenleme çerçevesinde, anonim şirketlerin çalışanlarını veya temsil yetkisi kaldırılmış olan yönetim kurulu üyelerini sınırlı yetkili temsilci olarak ataması ve bu atamanın ticaret siciline tescil-ilan edilmesi mümkün olmaktadır. Bu düzenleme ile anonim şirketlerde yönetim kurulu üyelerinin yetkilerinin bölünemeyeceği ve ticari vekillerin ticaret siciline tescil edilemeyeceği kurallarına istisna getirilmiştir. Uygulamacılar tarafından, piyasanın ihtiyaçlarına cevap vermesi bakımından, olumlu olarak değerlendirilen bu değişiklik öğretide ciddi eleştirilere tabi tutulmuştur. Özellikle yönetim kurulu üyelerinin sınırlı yetkili temsilci olarak atanmasına izin vermesi ve sınırlı yetkili ticari vekillerin ticaret siciline tescil ve ilan edilmesi hem AB hukukundan bir geri adım olarak kabul edilmiş hem de uygulamada çok önemli sorunlara yol açacağı ifade edilmiştir[480]. Piyasadaki ihtiyaçlara cevap vermesi için piyasanın baskıyla getirilmiş olan bu düzenlemenin hem hukuk sistematiğimize uygun olmaması hem de piyasada önemli sorunlara yol açabilecek olması dolayısıyla isabetsiz ve hazırlıksız bir düzenleme olarak değerlendirmekteyiz. Söz konusu düzenleme, TTK'nın sorumluluk rejimine getirmiş olduğu istisna dolayısıyla da eleştiriye açıktır. Buna göre, sınırlı yetkiye sahip ticari vekil veya diğer tacir yardımcıları olarak atanan yönetim kurulu üyelerinin ve şirkete hizmet akdi ile bağlı olan kişilerin şirkete ve üçüncü kişilere verecekleri her türlü zarardan dolayı yönetim kurulu sorumlu olacaktır. Bu durum, temsil yetkisi devredilen kişinin seçiminde

[480] Kırca, İ. (2014). a.g.m. 23-37.; Özdamar, M. (2014). a.g.m. 137-163.

makul özenin gösterilmesi ve gözetim sorumluluğu dışında yönetim kurulu bakımından kusursuz sorumluluğa yakın bir rejim getirmekte olması sebebiyle de son derece isabetsizdir. Söz konusu düzenleme yargı kararları ile şekillenecektir. Henüz herhangi bir yargı kararına konu edilmemiş olması dolayısıyla Yargıtay'ın bu konudaki tutumu bilinememektedir. Ancak, düzenlemenin hukuk sistematiğimiz ve uygulama açısından taşımakta olduğu potansiyel riskler göz önüne alınarak ilga edilmesi gerektiği kanaatindeyiz.

KAYNAKLAR

Akdağ-Güney, N. (2008). Anonim Şirketlerde Azledilen Yöneticilerin Tazminat Hakları. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 57(1), 1-34.

Akdağ-Güney, N. (2010). *Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu*. (2. Baskı). İstanbul: Vedat Yayınevi.

Akdağ-Güney, N. (2012). *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Anonim Şirket Yönetim Kurulu*. (1. Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık.

Akdağ-Güney, N. (2014). *Anonim Şirketlerde Kuruluş*. (1. Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık.

Akipek, J. ve Akıntürk, T. (2007). *Türk Medeni Hukuku Başlangıç Hükümleri-Kişiler Hukuku*, (6. Baskı).İstanbul: Beta Yayınları.

Alces, K.A. (2011). Beyond The Board of Directors. *Wake Forest Law Review, (46),* 783-802.

Altay, A. S. (2011). *Anonim Ortaklıkta Yönetim Yetkilerinin Devrinin Sorumluluğa Etkileri*. (1. Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık.

Ansay, T. (1967). *Adi Şirket, Dernek ve Ticaret Şirketleri.* Ankara.

Ansay, T. (1982). *Anonim Şirketler Hukuku*. (6. Bası). Ankara.

Aral, F. (2012). *Borçlar Hukuku Özel Hükümler*. (9. Baskı). Ankara: Yetkin Yayınları.

Arkan, S. (2013). *Ticari İşletme Hukuku.* (18. Baskı). Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü.

Arslan, İ. (1994). *Anonim Şirketlerde Yönetim Yetkisinin Sınırlandırılması*. (1. Baskı). Konya: Mimoza Yayıncılık.

Arslanlı, H. (1959). *Anonim Şirketler II, Anonim Şirketlerin Organizasyonu*. (1. Baskı). İstanbul: Fakülteler Matbaası.

Ayan, Ö. (2013). *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Çerçevesinde Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Sadakat Yükümlülüğü ve Bu Yükümlülüğün İhlalinin Sonuçları.* (Birinci Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi.

Aydın, A. (2014). Anonim Ortaklık Yönetim Kurulunun Temsil Yetkisinin Sınırları ve Temsil Yetkisinin/Gücünün Kötüye Kullanılması Sorunu. *BATİDER, XXX(1),* 123-187.

Ayhan, R., Özdamar, M. ve Çağlar, H. (2014). *Ticari İşletme Hukuku*. (7. Bası). Ankara: Yetkin Yayıncılık.

Bahtiyar, M. (2012). *Ortaklıklar Hukuku*. (10. Baskı). İstanbul: Beta Yayınları.

Balta, T. B. (1970). *İdare Hukuku I, Genel Konular*. (Birinci Baskı). Ankara: AÜSBF Yayınları.

Battal, A. (2012). Yeni Türk Ticaret Kanununda Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Sorumluluk Rejimi. *Akdeniz Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, (2), 31-40.

Bilge, E. (2012). Anonim Şirketin Tasfiyesi ve Sona Ermesi. *Erzincan Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, XVI(3-4), 261-294.

Bilge, M.E. (1999). *Ticaret Sicili*. (1.Baskı). İstanbul: Beta Yayınları.

Borchardt, K.-D. (2010). *The ABC of European Union Law*. Publications Office of the European Union.

Çağlar, H. ve Çalışkan, E. (2010). Anonim Şirketlere Ait Taşınmazların Satımında Ehliyet ve Temsil Sorunları. *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi. XIV(*1), 61-85.

Çamoğlu, E. (2007). *Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu*. (İkinci Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık, 11-12.

Çamoğlu, E. (2010). *Anonim Ortaklık Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğ*u. (3. Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık.

Çelik, N. (2009). *İş Hukuku Dersleri*. (22. Bası). İstanbul: Beta Yayıncılık.

Çevik, O. N. (1976). *Anonim Şirketler İkinci Kitap*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Çevik, O. N. (2002). *Anonim Şirketler.* (4. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Doğan, B. F. (2011). *Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Organizasyonu ve Yönetim Yetkisinin Devri*. İstanbul: Vedat Kitapçılık.

Doğan, B. F. (2012). Yönetim Kurulunun Devredilemez Yetkileri ve Yönetim Yetkisinin Devri. *Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi. 18(2),* 609 vd.

Domaniç, H. (1988). *Anonim Şirketler Hukuku ve Uygulaması-TTK Şerhi, I-II*. İstanbul.

Domaniç, H. ve Ulusoy, E. (2007). *Ticaret Hukukunun Genel Esasları.* (5. Baskı). İstanbul: Arıkan Yayıncılık.

Dorresteijn, A., Monterio, T., Teichmann, C. and Werlauff, E. (2009). *European Corporate Law*. (Second Edition). Kluwer Law International.

Eren, F. (2015). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler.* 17. Baskı. Ankara: Yetkin Yayınevi.

Eriş, G. (2007). *Açıklamalı- İçtihatlı En Son Değişikliklerle Birlikte Türk Ticaret Kanunu,* Ticari İşletme ve Şirketler., C. I-II. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Franko, N. (2000). Anonim Şirketlerde Murahhas Azanın Hukuki Durumu. *BATİDER, XVII*, 31- 49.

Gevurtz, F. A., (2008). The Historical and Political Origins of the Corporate Board of Directors. 33 Hofstra Law Review.

Goel, R.K. (1969). Delegation of Directors' Powers and Duties-A Comparative Analysis. *International and Comperative Law Querterly, (18),* 152-175.

Göktürk, K. (2014). Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Özellikle Yetki Devri Halinde Gözetim Sorumluluğu ve Hukuku Belirlilik Sorunu. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi. (114),* 179-200.

Grundmann, S. (2012). *European Company Law-Organization, Finance and Capital Markets.* (Second Edition). Cambridge: Intersentia.

Hatemi, H. (2013). Ultra Vires Kuramı ve Türk Hukuku. *Ersin Çamoğlu'na Armağan*. (1. Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık.

Helvacı, M. (2001). *Anonim Ortaklıkta Yönetim Kurulu Üyelerinin Hukuki Sorumluluğu*. (2. Baskı). İstanbul: Beta Yayınları.

İmregün, O. (1989). *Anonim Ortaklıklar*. (4. Bası). İstanbul: Yasa Yayınları, 202.

İnceoğlu, M.M. (2009). *Borçlar Hukukunda Doğrudan Temsil.* (1. Baskı). İstanbul: 12 Levha Yayıncılık.

İnternet: Akdağ-Güney, N. (2014). 6552 Sayılı Torba Kanun ile TTK md. 371'e Eklenen 7. Fıkraya İlişkin Değerlendirmeler. *Arslanlı Bilim Arşivi*. www.arslanlıbilimarsivi.com adresinden 15 Mayıs 2015 tarihinde alınmıştır.

İnternet: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-12-149_en.htm adresinden 18 Ağustos 2015 tarihinde alınmıştır.

İnternet: http://tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&kelime=murahhas%20%C3%BCye&guid=TDK.GTS.5540bf27a67c84.23519206 adresinden 20 Mayıs 2015 tarihinde alınmıştır.

İnternet: *http://www.ito.org.tr/wps/portal/tescil-ilan kurulus?WCM_GLOBAL_CONTEXT=Sirket_Sinirli_Yetkili* adresinden 25 Temmuz 2015 tarihinde alınmıştır.

İnternet: www. kazancı.com adresinden alınmıştır.

İzmirli, Y. (2001). *Anonim Şirketlerde Yönetim Kurulunun Organ Niteliğini Kaybetmesi ve Bunun Sonuçları*. İstanbul: Nobel Akademik Yayıncılık.

Karaege, Ö. (2014). Anonim Şirketlerde Genel Kurulun Yönetim Kurulu Üyelerini Görevden Alma (Azil) Yetkisi TTK m. 364). *Ankara Barosu Dergisi*, (1), 71-110.

Karahan, S. (Editör). (2015). *Şirketler Hukuku.* (2. Baskı). Konya: Mimoza Yayınları.

Karayalçın, Y. (1968). *Ticaret Hukuku Dersleri C. I, Ticarî İşletme,* Ankara.

Kaya, M.İ. (2015). Anonim Şirket Yönetim Kurulunun Denetim ve Gözetim Görevi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Özel Sayı 2014, 16, (*3261-3286), 3270.

Kayar, İ. (2005). Anonim ve Limited Şirketlerin Temsili ve İmza Sirküleri. *Türkiye Noterler Birliği Dergisi, (127),* 110 vd.

Kayıhan, Ş. (2015). *Şirketler Hukuku.* (1. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Kayırgan, H. (2013). Yönetim Kurulu ile Anonim Şirket Arasındaki İlişkinin Hukuki Niteliği. *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, VIII(1),* 247-258.

Kendigelen, A. (2006). Sermaye Şirketlerinde Ehliyet - Temsil- Butlan ve Kuruluştan Doğan Sorumluluk. *Makalelerim, C.I*. (İkinci Baskı). İstanbul: Arıkan Yayınevi, 515 vd.

Kendigelen, A. (2011). *Türk Ticaret Kanunu Değişiklikler Yenilikler ve İlk Tespitler. İstanbul:* On İki Levha Yayınları.

Keskin, A. C. (2004). *Şirketler Hukuku Alanında Avrupa Topluluğu Düzenlemeleri ve Avrupa Şirketi.* İstanbul: Beta Yayınevi.

Kırca İ., Şehirali Çelik, F. H. ve Manavgat, Ç. (2013). *Anonim Şirketler Hukuku C.1, Temel Kavram ve İlkeler, Kuruluş, Yönetim Kurulu.* (Birinci Baskı). Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü.

Kırca, İ. (2007). Bankacılık İşlemleri- Ticaret Şirketlerinde Temsil Yetkisinin Kapsamı ve Sınırlandırılması. *Banka Hukuku ve Yargıtay Kararları Sempozyumu, 08.06.2007*, 265-301.

Kırca, İ. (2012). Anonim Şirketlerde Tüzel Kişilerin Yönetim Kurulu Üyeliği. *BATİDER*. (2), 51-53.

Kırca, İ. (2014). TTK m.317.7 Hakkında Bir İnceleme: AB'ye Üyelik Yolunda Geri Adım. *BATİDER. XXX(*3), 23-37.

Kırca. İ. (1994). Ticaret Şirketlerinde Temsil Yetkisine Getirilen ve Tescili Caiz Olmayan Sınırlandırmaların Üçüncü Kişilere Etkisi. *BATİDER.* XVII(3), 149-158.

Kocayusufpaşağlu, N., Hatemi, H., Serozan, R. ve Arpacı, A. *Borçlar Hukuku- Genel Bölüm- I. Cilt.* (6. Baskı). İstanbul: Filiz Yayınevi.

Köksal, A. (2010). Türk Ticaret Kanunu Tasarısının 397 ila 406. Maddeleri Arasında Düzenlenen Denetçinin Anonim Ortaklığın Bir Organı Olup Olmadığı Sorunu. *Prof. Dr. Fırat Öztan'a Armağan, C I.* Ankara. 1387.

Kuru B., Arslan, R. ve Yılmaz, E. (2012). *Medeni Usul Hukuku*. (23. Baskı). Ankara: Yetkin Yayınları.

Moroğlu, E. (2010). *Makaleler*. Şirketlerde Adli Tebligat Kimlere Yapılır? İstanbul: On iki Levha Yayıncılık.

Nikolic, J. ve Eric, J. (2011). Boards of Directors Models and Role in Corporate Governance. *Management.* 16(60), 69-75. (UDK 005.742:005.25).

Oğuzman, K. ve Öz, T. (2006). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler.* (5. Baskı). İstanbul: Filiz Kitabevi.

Oğuzman, K. ve Öz, Turgut. (2012). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler Cilt I*. (10. Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık.

Özdamar, M. (2006). Anonim Ortaklığın Sahip Olduğu Malvarlığının Yönetim Kurulu Tarafından Topluca Devredilmesi. *Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi.* 14(2), 99-118.

Özdamar, M. (2014). 6552 Sayılı Kanun İle TTK'da Yapılan Değişiklikler Çerçevesinde Anonim Şirketin Temsili. *Gazi Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi XVIII(3-4),* 137-163.

Özkorkut, K. (2013). *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Açısından Anonim Şirketlerde Bağımsız Denetim*. (Birinci Baskı). Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü.

Özsunay, E. (1976). *Medeni Hukukumuzda Tüzel Kişiler.* (4. Baskı). İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.

Pekcanıtez, H., Atalay, O. ve Özekes, M. (2011). *Medeni Usul Hukuku*. (10. Bası). Ankara: Yetkin Yayıncılık.

Pınar, H. (2009). Yönetim Kurulu Üyelerinin Şirketler Hukuku Açısından Rekabet İhlallerinden Dolayı Hukuki Sorumluluğu. *BATİDER,* XXV(4), 369 vd.

Poroy, R., Tekinalp, Ü. ve Çamoğlu, E. (2005). *Ortaklıklar ve Kooperatif Hukuku*. (10. Bası). İstanbul: Arıkan Yayıncılık.

Poroy, R., Tekinalp, Ü. ve Çamoğlu, E. (2014). *Ortaklıklar Hukuku I*. (On üçüncü Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık.

Poroy, R., Tekinalp, Ü. ve Tekinalp, G. Ortaklıklar Hukukunda Organların Sorumluluğu. *İHFM, XLV-XLVII(1-4). Doğumunun 100. Yılında Atatürk'e Armağan*. 347.

Pulaşlı, H. (2007). Anonim Şirketler Hukukunda CEO'nun Hukuki Durumu, BATİDER, Ankara, (24), 19-62.

Pulaşlı, H. (2012). *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Yeni Şirketler Hukuku Genel Esaslar.* (Birinci Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi.

Pulaşlı, H. (2013). Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Müteselsil Sorumluluğu. *Regesta, 3(2),* 15-29.

Pulaşlı, H. (2014). 6552 Sayılı (Torba) Kanunla Türk Ticaret Kanununa Eklenen Yeni Hükümlerin Değerlendirilmesi. *Legal Hukuk Dergisi*, 12(124), 39-48.

Pulaşlı, H. (2014). *Şirketler Hukuku Şerhi.* (İkinci Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi.

Serozan, R. (2011). *Medeni Hukuk-Genel Bölüm/Kişiler Hukuku.* (Birinci Bası). İstanbul: Vedat Kitapçılık.

Sherony, B.C. and Crum, M.D. (2014). The Rules of the Directorate. *Journal of Business and Educational Leadership,* 5(1), 49-57.

Şener, O.H. (2015). *Ticari Temsilci ve Ticari Temsil Yetkisi*. (1. Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi.

Tekinalp, Ü. (2011). *Yeni Anonim ve Limited Ortaklıklar Hukuku ile Tek Kişi Ortaklığının Esasları*. (2. Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık.

Tekinalp, Ü. (2013). *Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku.* (3. Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık.

Tekinalp, Ü. (2015). *Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku*. (4. Baskı). İstanbul: Vedat Kitapçılık.

Tekinay, S., Akman, S., Burcuoğlu, H. ve Altop, A. (1993). *Borçlar Hukuku Genel Hükümler*. (7. Baskı). İstanbul: Filiz Kitapevi.

Türk Hukuk Lügati. (1991). Ankara: Başbakanlık Basımevi.

Üçışık, G. ve Çelik, A. (2013). *Anonim Ortaklıklar Hukuku* I. Cilt. (1. Baskı). Ankara: Adalet Yayınevi.

Ülgen, H., Helvacı, M., Kendigelen, A., Kaya, A. ve Nomer Ertan, F. (2015). *Ticari İşletme Hukuku*. (4. Baskı). İstanbul: On İki Levha Yayınları.

Ünal, A.C. (2014). CEO'nun Konumunun Mukayeseli Hukuk Açısından Değerlendirilmesi. *Legal Hukuk Dergisi. 12(133),*20 vd.

Ünal, M. (1982). Anonim Ortaklıklarda Yönetim ve Yönetim Görevlerinin Murahhaslara Bırakılması. *BATİDER,* XI, 3.

Werlauff, E. (2003). *EU-Company Law.* (Second Edition). Copenhagen: DJOF Publishing.

Yanlı, V. (2013). *Anonim Şirketlerde İmza Yetkilileri Sadece Yönetim Kurulu Tarafından Mı Atanabilir? İÜHFM*, LXXI(2), 439-448.

Yanlı, V. ve Okutan Nilsson, G. (2014). Anonim ve Limited Şirketlerde Sınırlı Yetkili Temsilci Tayini. *BATİDER* XXX(4), 5-42.

Yavuz, C. (2012). *Borçlar Hukuku Özel Hükümler*. (10. Baskı). İstanbul: Beta Yayınları.

Yavuz, M. (2013). Anonim Şirket Yönetim Kurulu Üyelerinin Devredilemez ve Vazgeçilemez Görevlerinin ve Yetkilerinin Değerlendirilmesi. *Terazi Hukuk Dergisi. 8(87),* 34-37.

Yıldız, B. (2006). Şirketlerin Ehliyetine İlişkin Olarak Özellik Arz Eden Bazı Hukuki İşlem ve Sözleşmeler. *Ankara Barosu Dergisi,* (2), 58 vd.

Yıldız, B. (2006). TTK Tasarısında Şirketlerin Ehliyeti ve Bu Bağlamda TTK m.137 Hükmündeki "Ultra Vires" Sınırlamasının Yerindeliğinin Değerlendirilmesi. *Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 55(1),* 321-353.

Yıldız, B. (2011). Ultra Vires İlkesinin Kaldırılmasının Ardından İşletme Konusu Unsuru ve Ticaret Şirketlerinin İşletme Konusu Dışındaki İşlemlerinin Hukuki Niteliği. *BATİDER,* XXVII(3), 111-134.

Yüce, M. (2014). *Anonim ve Limitet Şirketlerde Yönetim Kurulu Üyeleri, Kanuni Temsilciler, Müdürler ile Ortakların Hak ve Sorumlulukları.* (Birinci Baskı). Bursa: Ekin Basım Yayın Dağıtım.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Soyadı, adı : Günay, Yavuz Selim

Uyruğu : Türkiye Cumhuriyeti

Doğum tarihi ve yeri : 1988, Adilcevaz

Medeni hali : Evli

Telefon : 0505477568

e-mail : yselimgunay@gmail.com

Eğitim

Derece	**Eğitim Birimi**	**Mezuniyet tarihi**
Yüksek lisans	Gazi Üniversitesi	Devam Ediyor
Lisans	Bilkent Üniversitesi Hukuk Fakültesi	2012
Lise	Alparslan A.Ö.L	2006

İş Deneyimi

Yıl	**Yer**	**Görev**
2012-2015	İstanbul Barosu	Avukat

Yabancı Dil

İngilizce

Yayınlar

Maden Hukuku Türkiye Bölümü (Aslı Budak ile Birlikte); The Mining Law Review; Ed: Erik Richer La Fleche; 3. Baskı (İngilizce)

Sermaye Piyasası Türkiye Bölümü (Aslı Budak ile Birlikte); The Mining Law Review; Ed: Erik Richer La Fleche; 3. Baskı (İngilizce)

Hobiler

Müzik, edebiyat, sinema

GAZİ GELECEKTİR..

